

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

✓ 61

H65

Aph.

1582

2

70-3.

88-5-00

HIPPOCRATIS

APHORISMI,

EX GVILIELMI PLANTII
interpretatione.

ET

*Ioannis Lygaei Annotationibus
illustrati.*

Omnia nunc primùm ab eodem
aucta & emendata.

DVRARE ET MORI,

NON PERIRE.

LVGDVNI,

Apud Carolum Pefnot.

M. D. LXXXII.

BENEVOLO LECTOR

QUAM TENUE & EXIGUA sit, beneuole Lector, tibi aliquando nauare probe intelligo: quod tam efficere possum, non committam in eo V. diligentiam nostram requiras. Conqueratur amici quamplurimi, annotationes meas in Hippocratis Aphorismos in scite ac mendoſe excuſas, & iure quidem: multa enim in his omiſſa, multa falſo ſuppoſita, multo plura tranſpoſita, inuerſa, ſuperflue addita, mihi re vera ἀποδοῖοντα, & velut ἀποδοῖοντα. Nunc habes ſecundo impreſſas à mendis repurgatas, emendatas, & locupletatas. Ceterum ſingulis noſtris argumentis integrum Aphoriſmum Latine primum ſubiecimus, Vt argumento ſtatim conueniat: Græce deinde, Vt nihil hîc deſiderare poſſint Græci lingua periti. Vale.

HIPPOCRATES

APHORISMI,
cinctis Paraphrasibus illust-
rato breui in singulos libros
aphorismos argumento,

Per Ioannem Lygæum medicum.

PRIMI APHORISMORUM libri argumentum.

Primus Aphorismorū liber ad eam
medicinæ partē quæ Diætetice dici-
tur, ferè tot⁹ pertinet. præscribit enim
nō solūm cibi & potus in sanis & ægris,
verumetiam exercitationis, rationem.

APHORISMI PRIMI argumentum.

Priore huius sententiæ parte, Aphori-
sticam & compendiosam doctrinam in
arte medica necessariam innuit, quod vi-
ta ipsa humana brevis sit, ars verò longa:
posteriore, non tantū à medico, sed &
ab ægris atque ministris quæ cōueniunt,
requirit.

Βίος βραχύς, ἢ ὁ τέχνη μα-
κρὴ, ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς, ἢ ὁ πᾶς
εὐσφαλερὴ, ἢ δὲ κρίσις χα-
λεπή. Δεῖ δὲ ὃ μόνον εἶναι πρὸς
τὰ δέοντα ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ πρὸς το-
υτοὺς καὶ τὰς παρεόντας, καὶ τὰ ἐξωθεν.

*Vita brevis, ars longa, occasio volucris,
experientia periculosa, iudicium difficile.
Nec verò satis est, medicum suum fecisse
officium, nisi suum quoque agrotus, suum
astates faciat, sintq; externa ritè cōparata.*

VIta, vitæque nostræ portio medi-
cinæ discendæ idonea. *brevis*, arti
longæ collata. *Ars*, ipsa medica. *longa*,
propter variarum rerum inuestiga-
tionem & cognitionem quam hæc ipsa
requirit. *occasio*, medicamēta adhiben-
di, atque adeo faciendi aut non facien-
di opportunitas. *volucris*, quòd cor-
pus humanum assidue fluat, & tempo-
ris momento transmutetur à causis
internis & externis. *experientia*, me-
dicorum remediorum, & causarum o-
mnium salubrium faciendorū, admo-
uendorum, à maioribus nondum limi-
tatorum,

LIBER PRIMVS.

tatorum, neque longo vsu comp
torum. *periculosa*, propter corpor
mani dignitatem. *iudicium*, quod
faciendum sit inuestigamus. *de*
ob sectas & varias in arte medici
ones. *medicum*, à quo fit actio. *ag*
circa ægrū ad morbi oppugnatio
agrotus, sine quo non fit actio: decet
nim̄ eū opportuna facere, & in omni
bus præcipienti medico obtēperare, ni
hilque intemperantia delinquere. *astā*
tes, per quos melius ipsa fit actio, sedu
lō suo fungi officio decet. *externa*,
per quæ omnia illa conseruantur, con
uenire ac culpa vacare oportet.

APHOR. 2. ARGVM.

*Quales humores medicum vacuare
oporteat ostendit exemplo ab euacuatio
nibus quæ à natura fiunt, desumpto.*

ΕΝ τῇσι παρὰ χῆσι τῆς κοιλίης, καὶ ποί
σιν ἐμέτοις ποῖσιν αὐπμάτως γινόμε
ναισιν, ἢ μὲν δὲ εἰ καὶ διαίρεται, καὶ διαί
ρωνται, συμφέρεται τε καὶ διόφωρος φέρουσιν.
ὡς δὲ μὴ, πονεαπὶον. οὕτω δὲ καὶ ἡ κεναγ
γείη, ὡς μὲν οἷον δὲ εἰ γίγνεται, γίγνεται, συμ
φέρει τε καὶ διόφωρος φέρουσιν. ὡς δὲ μὴ, πον

ΠΡΟΚΡ. ΑΦΗΟΡ.

ἐπιλέγειν οὖν διὰ καὶ χόρῳ,
καὶ ἡλικίῳ, καὶ νοῦς οὖν ἡ
οὐ.

*turbationibus alui & vomitioni-
bus, si qualia oportet pur-
gare, confert & facile ferunt: sin mi-
nus, contra fit. Sic & vasorum depletio
qualem fieri oportet, fiat, confert & fa-
cile ferunt: sin minus, contra accidit.
Proinde & regionis & tēporis & ata-
tis & morborum habenda est ratio, pro
quibus talia vacuari cōueniat, necne.*

*In turbationibus alui, & deiectioni-
bus per inferna & vomitionibus, ni-
mirum à natura factis, citra medici o-
perā virtute expultrice robusta, si pur-
gentur, per commoda & idonea loca,
deiectione, vomitione, facultatis ex-
pultricis impetu, confert, quia morbum
abolēt aut leuāt. & facile ferunt, ægro-
ti, à vitiosis succis liberati, leuiorēque
facti, sin minus, vitiosi humores vacuē-
tur, contra fit, difficulter ferunt ægro-
tantes euacuationem. sic & vasorum,
humores superabundantes continen-
tiā, depletio, per vomitū, aut secessum,
aut*

LIBER PRIMVS

aut venæ sectionē, hæmorrhoides, clysteres, vterum, exercitia, & modi facta. *fiat*, à methodico & naturali in singulis morbis infestores educendo. *confert*, talis depletiones facile ferūt, ægroti, quòd vitiores educantur. *sin minus*, fiat eorum quæ corpora molestant. *accidit*, nec bene tolerant ægroti. *regnis*, in qua degūt ægrotantes. *temporis*, quod præsens est. *ætatis*, secundū quam humores in corpore varii sunt. *morborum*, quorum cognitio humoris superabundantis noticiam suppeditat. *ratio*, in ipsis humoribus educēdis. *nécne*, cōueniat tales humores educere.

APHOR. 3 ARGVM.

Immodicā plenitudinem periculosam esse, atque adeo sine mora soluendā, athletarum exemplo: summas tandem & vacuationes & refectiōes vitandas.

ΕΝ πῶσι γυμνασιωῶσιν αἱ ἐπ' ἄκρον διεξίαι σφαλεραί, καὶ ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἔωσιν. οὐ γὰρ δύνανται μῦθιν ἐν τῷ αὐτῷ, οὐδὲ ἀτρεμέειν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀτρεμέουσιν, οὐδέ π δύνανται ὅππὲρ βέλπον ὅππιδιδόναι, λεί-

HIPPOCR. APHOR.

ἐπὶ τὸ χεῖρον. πυτίων οὖν εἵνεκεν πλεονέκειν
 λύνειν συμφέρει μὴ βραδέως, ἵνα πάλιν
 αἱ ἀναβρέψιος λάβῃ τὸ σῶμα, μὴ
 συμπτώσας εἰς τὸ ἔραπν ἀγειν (σφα-
 λερὰ αἱ ἀλλ' ὁκοίη αὖ ἡ φύσις ἢ τὸ μέλλοντες
 εἶναι, εἰς τὸ πρὸ ἀγειν. ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ
 αἱ εἰς τὸ ἔραπν ἀΐουσαι, σφαλερὰ
 πάλιν αἱ ἀναβρέψιες αἱ ἐν τῷ ἔρατῳ εἶ-
 νουσαι, σφαλερὰ.

*Athletarum plenior corporis habitus,
 si ad summū sit plenitudinis gradū perdu-
 ctus, lubricus est. neque enim eodem per-
 manere aut consistere potest: quum verò
 non cōsistat, nec iam possit in melius pro-
 ficere, superest ut recadat in deterius.
 Quamobrem plenior illa corporis habitudo
 haud cunctanter est soluenda, quò corpus
 novæ nutritionis initium capiat. Non
 tamen usque eò vacuando pergi velim,
 ut vasa in se penitus confidant. hoc enim
 tutum non est: sed quatenus natura feret,
 eò usque progredi oportet. Sic & extrema
 vacuationes periculosa: contraque reple-
 tiones, extrema si fuerint, similiter pericu-
 losa.*

*Athletarum, cibis multis & plurimū
 nutri-*

LIBER PRIMVS.

nutrientibus corporis molem & parare studentium. *habitus*, tantum habentes plenitudinem ut maiorem habere non possint. *Perductus*, si vasa expleta humoribus fuerint, vasa contra vitæ discrimen capere non possunt. *lubricus est*, ob incommodam plenitudinem, cuius causa vasa sæpe rumpuntur aut calor natiuus strangulatur. *eodem statu permanere*, athletæ continuo appetentes. *cōsistere*, diu, quā semper natura coctionem, alimenti distributionem, sanguinis generationē, adiectionem, adglutinationem, atque assimilationem moliatur. *cōsistat*, quum athletæ tantam adepti sunt molē corporis cibis immodicis & plurimū nutrientibus. *proficere*, quòd athletæ ad pleniorē habitudinem progressi sint. eo enim tempore facultates suum munus obeunt, cessat coctrix, impeditur retentrix, expultrix grauatür copia & plenitudine. *recidat, habitus in deterius*, ruptis venis, aut innato calore qui ob immodicā plenitudinē perspiratu caret extincto. *habitus*, plenitudo athletarū. *cunctanter*, antequam prædicta pericu-

APPOCR. APHOR.

ant. *soluenda*, per euacuantiā ve
 torissimum sectionem. *capiat*, no-
 sumpto cibo, vt facultates omnes
 ales ad suum officium redeant,
 um finis nutritio est. *pergi*, nam de
 in extremū sine medio trāsit
 tandēque vires prosterntur.
 prius plena. *tutum*, quòd rarò vi-
 s prostratæ restaurentur. *natura*, vir-
 tus eius qui debet perferre euacuatio-
 nem. *oportet*, nam hic minus, ille magis
 perfert euacuationis. *vacuationes*, om-
 nes in genere in soluenda firma a-
 thletarū affectione. *periculose*, ob id fu-
 giendæ ne vires eius qui vacuationem
 sustinet prosterntur. *contraque*, vicif-
 sim quoque. *repletiones*, cuiuscūque ge-
 neris sint. *extrema*, immodicæ. *pericu-
 lose*, quū iā natura imbecillis sit, neque
 possit sufficienter coquere, neque di-
 stribuere & assimilare alimentum.

APHOR. 4 ARGVM.

*Victum tenue & accuratum peri-
 culosum esse in diuturnis morbis, sum-
 mas tandem expletiones atque inedias,
 difficiles & molestas.*

LIBER PRIMVS.

Αἱ λεπταὶ καὶ ἀκριβέες διαίται, καὶ τοῖσι μακροῖσιν αἰεὶ πάθει, καὶ ὀξέσιν, οὐ μὴ ὀπιδέχεται, σφαλερά, καὶ λυγρὰ αἰεὶς τὸ ἔραπν λεπτότητος ἀφίγει διαίται, χαλεπαί. καὶ γὰρ αἱ πληρώματα τὸ ἔραπν ἀφίγειν, χαλεπαί.

Victus tenuis & exquisitus & in multis longis semper, & in acutis vero non conuenit, parum tutus. Rursumque victus qui ad extremam peruenierit tenuitatem, molestus. siquidē quæ ad summam plenitudinem perducta sunt repletiones, molestæ.

Victus, quo ægri vtuntur. tenuis & exquisitus, qui per pauca, aut ea quæ parum nutriunt edulia fit. longis, quibus deberur victus plenus. semper, periculo sus est, quòd vires demoliat, & cum quo æger ad quadragesimum diē perdurare non potest. conuenit, vt per acutis & acutissimis. parū tutus, naturā enim plurimū grauat, & à morbi cōtione abstrahit. tenuitatem, vt omnimodam inediā. molestus, in morbis longis. perducta, vt dictū est Aphorismo superiore. molesta, vt summæ inediæ diffici-

HIPPOCR. APHOR.

noleſtæ.

APHOR. 5 ARGVM.

ta qua tum in tenui, tum in ple-
niſſimo victu committuntur, inter ſe confe-

τῇσι λεπτῇσι διαίτησι ἀμαρτάνου-
σιν οἰνοσέοντες, διὸ μᾶλλον βλάπτειν).
ὅτι τὸ ἀμάρτημα, ὅταν γίνηται, μέγα
γίνεται μᾶλλον ἢ ὅταν τῇσιν ὀλίγον ἀδροτέ-
ρησι διαίτησι. διὰ τὸ τοῦ καὶ τοῦ ὑγμάνουσι
σφαλερὰ αἱ πάντα λεπταὶ καὶ κατεσκευῆται καὶ
ἀκριβέες διαίται, ὅτι τὰ ἀμαρτανόμωρα χαλε-
πώτερον φέρουσι. διὰ τὸ τοῦ οὖν αἱ λεπταὶ καὶ
ἀκριβέες διαίται σφαλερὰ ἐς τὰ πλείεστα τῶν
σμικρῶν ἀδροτέρων.

In tenui victu peccant ægroti, quo fit
ut magis ledantur. Siquidē quodvis pec-
catum grauius hīc quā in paulo plenio-
re victu solet esse. Eadem de causa sanis
etiam valde tenuis, statāque et exquisi-
ta victus ratio parum tuta, quia errata
grauisferunt. Quare tenuis exactusque
victus paulo pleniore existit maxima ex
parte periculosior.

Victu, si quando eo uti conueniens
est morbi ratione, peccant, quando in-
tem-

LIBER PRIMVS.

tempestiuè hunc sibi deligunt. *ledantur*, ab errore illo, propter virium imbecillitatem à victu tenui, & morbo acuto. *hic*, tenui victu intēpestiuè adhibito. *pleniore victu*, quo in morbi vigore sæpius vti coguntur, prope ubi ex inedia vires prostratæ fuerint. *peccatum solet esse*, à medico, ægrotantibus, & externis, quod grauius vires lædit. *sanis*, hoc in genere victus delinquentibus, *flatæque*, semel. *ferunt*, fani victu tenui aut exquisito vtentes. *exactus*, accuratus & constitutus. *paulo*, maxima ex parte. *periculosior*, quod vires reddat imbecillas.

APHOR. 6 ARGVM.

Nonnunquam à summis præsidijs auspicanda curatio.

ΕΣ δὲ τὰ ἔσχατα νοσήματα, αἱ ἔσχαται δὲ ἐκπύου ἐς ἀνεύθειν, καὶ πρὸς αἱ.

Ad extremos morbos, extrema exquisitè comparata remedia, optima.

Morbos, maximos, quales sunt peracuti, à quibus periculū impēdet. *remedia*, vt est victus tenuissimus, & alia præsidia maxima. *optima*, si nihil à medico,

HIPPOCR. APHOR.

agrotis, & assidentibus peccetur.

APH. 7 ARGVM.

*In peracutis morbis extremè tenuis-
simo victu utendum.*

Κου μὲν οὖν κατὰ τὸ νοῦσμα, αὐτὰς
ταῖς ἐλάττω πύλιν ἐχει, καὶ τῇ ἐλάττω
ποτῇ διαίτῃ ἀναγκαῖον χρῆσθαι. οὐκοῦ
δε μὴ, ἀλλ' ἐνδέχεται ἀδρότερος διαίτης,
ποσῶτον ὑποκαταβαίνειν, ὁκόσον αὖ ἢ νοῦσος
μαλακωτέρῃ τῇ ἐλάττω ἢ.

*Quā itaque morbus peracutus est,
extremos protinus labores habet, sum-
mèque tenuissimo victu est utendum:
quum verò nō est, sed pleniorē victū
licet exhibere, tantum de extrema vi-
ctus tenuis ratione remittendum quan-
to extremis morbus fuerit remissior.*

*Peracutus est, atque adeo celeriter cōfi-
fit. protinus, die quarto, aut paulo antè,
vel paulò pōst labores, statū, & vigorē
cū grauisimis symptomatibus. sum-
mèque, tam necessariò tenuissimo, solaque
inedia. utendum, modò id liceat per vi-
res & ætatem ægrotantis. non est, peracu-
tus morbus non est, sed tantum acu-
tus vel lōgus. victum, vt melicratum &*

LIBER PRIMVS.

fuccū ptisanæ. *exhibere*, quia status longius abest. *remittendum*, tantoque plenior victus adhibendus. *morb*us, acutus vel longus. *remissior*, & à vigore recedit.

APHOR. 8 ARGV M.

Qualis debeat esse in morborū omnium vigore victus.

Ὅτιαν δὲ ἀκμάζει τὸ νοῦσθημα, τότε καὶ τῇ λεπτοτάτῃ διαίτῃ αἰαγκαῖον χρῆσθαι.

Quum morbi vis est maxima, tum vel tenuissimo victu est vtendum.

Morbi, siue peracuti, siue acuti, siue longi. *vis est maxima*, quam declinatio excipit, quod animaduertit prudens medicus. *vtendum est*, alioqui in morbo cuius vigorē mors excipit, parte artis quæ futura prædicit sola vtendum.

APHOR. 9 ARGV M.

Simul cum morbi vigore, agrotātis vires diligenter attendenda in peracutis.

Συντεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ καὶ τὴν νοσίου παρὰ τῆς ἐξαρχέσει τῇ διαίτῃ πρὸς πλεονακμίαν τῆς νούσου, καὶ πότερον ἐκεῖνος ἀπαυδήσει

b.i.

HIPPOCR. APHOR.

ἄλλοτερον καὶ οὐκ ἐξαρχέσει τῇ διαίτῃ, ἢ ἡ νόσος ἄλλοτερον ἀπαυδήσει καὶ ἀμεινωέται.

Sed & ex agroto coniecturam facere oportet an is cū præscripto victu perstet ad morbi usque vigorem, an ve prius debeat, imparque cum tali victu succumbat, quàm cedat morbus & obtundatur.

Oportet, in morbis præfatis. victu, quem præscribit medicus. vigore, & status præterierit. deficiat, facultatib⁹ corpus ipsum dispēsanribus prostratis succubāt, cum morbo pugnare antequā ad vigorem commodè pertingere queat. obtundatur, declinatione apertè subsequente.

APHOR. IO ARGV M.

Non tantum in peracutis, vel acutis, dum vigent, tenuiter cibandum, sed & in diuturnis.

Ὅτι τοιοῦτοι μὲν ἐν αὐτῇ καὶ ἡ ἀκμῇ, αὐτῇ καὶ λεπτῶς διαίτῃ, ὡς καὶ τοιοῦτοι ὅτι ἐς ὑστερον ἡ ἀκμῇ, ἐς οὗτο καὶ ὡς οὗτο μὲν χρὴ ἀφαιρετέον. ἔμμεθεν πωτέρως διαίτῃ, ὡς αὐτῇ ἐξαρχέσει ὁ νοσῶν.

Quibus itaque vigor statim futurus est, tenu

LIBER PRIMVS.

tenuiter statim habere oportet: quibus autem posterus, & in ipso vigoris tempore, & paulo sub ipsum de victu demendum. Antea vero plenius alendum, ut agrotus perferre queat.

Quibus, morbus consistit & vigor adest, statim, non multo post primam inuasionem, ut in peracutis & acutis morbis. tenuiter statim, circa principia his tenuis victus adhibendus est, quo victus genere in ipso statu utimur. posterus, si non confestim vigor futurus est, nempe die 7, vel 14. vigoris tempore, ipsoq; vigore ipsum, tempus de victu demendum, ut natura coctioni humorum noxiorum vacare possit. alendum, nutriendum plenius. queat, usque ad summum vigorem perdurare: in quo tenuis victus adhiberi debet.

APHOR. II ARGV M.

A cibis abstinendum in ipsis febrium accessionibus.

ΕΝ τῶν παροξυσμοῖς ἢ ὑποστάλλειν καὶ χεῖρ πρὸς τὴν ἐσθῆναι γὰρ ἐλάπτει, καὶ ὀκνῶσα καὶ πρὸς τὴν παροξύνεται, ἐν τῶν παροξυσμοῖς

ἐν τοῖς ἐξacerbationibus.

In ipsis tamen exacerbationibus cibum adimere oportet. nam præbere, noxiū. Et quum per circuitus redeunt morbi, in ipsis accessionibus abstinendum.

In exacerbationibus, febriū cōtinuarum habentium exacerbationes intermittentibus affines, nempe principio, augmento, & vigore. noxiū, quòd naturam quæ circa morbi materiam tum est occupata, cibus oblatus distrahat, atque adeo humores morbum efficiētes adaugeat. circuitus, nempe in intermittentibus febribus, quæ per certos circuitus redeunt. accessionibus, & ante accessiones. abstinendum, modò per ægrotantis vires & corporis naturam liceat.

APHOR. 12 ARGV M.

Qua ratione accessiones & vniuersalia morborum tempora deprehendere licet, & num morbi futuri sint breues, aut longi: indicatu faciles, aut difficiles.

Τοὺς δὲ παροξυσμοὺς καὶ τὰς καταστάσεις δηλώσουσιν αἱ νύκτες, καὶ αἱ ὥραι πρὸς ἑαυτὰς, καὶ αἱ τῶν περιόδων πρὸς ἀλλήλας

αὐτεπιδόσεις, ἡ τε καὶ ἡμέρω, ἡ τε παρ
 ἡμέρω, ἡ τε καὶ δὲ πλείονος χρόνου γίγνων
 ται ἀπάρ καὶ ποῖσιν ὅτι φαινομένοις, οἷον ἐν
 πλθυστικοῖσι, πτύελον ἢν αὐτὰ ὅτι φαινη-
 ται ἀρχομένου, βραχύγει ἢν δ' ὕστερον ὅτι-
 φάινεται, μηκύνει. καὶ οὐρα, καὶ ὑποχρη-
 ματα, καὶ ἰδρώτες, καὶ θύκριτα, καὶ δυσκρι-
 τα, καὶ βραχέα, καὶ μακρά τὰ νοσήματα,
 ὅτι φαινόμενα δηλοῖ.

Morbi verò ipsi, & anni tempora, &
 periodorum inter se proportionis observa-
 tio, siue ea quotidie, siue alternis, siue ma-
 iore interuallo fiant, paroxysmos & sta-
 tum morborum indicabunt. Sed & ex iis
 quæ postea apparent, indicia sumuntur,
 velut in pleuritide sputum si statim ini-
 tio appareat, breuem fore denūtiat: si ve-
 rò posterius conspiciatur, longam. Quin-
 etiam vrina, alui faeces, sudores & iudi-
 catu faciles aut difficiles, & breues aut
 longos morbos fore, quum superveniunt,
 demonstrant.

Morbi, à quibus victus ratio institui-
 tur. anni tempora, constitutiones suam
 naturam observantes, totam morbo-
 rum durationem & differentias medico

indicabunt. *periodorum observatio*, accessionum quæ in circuitibus fiunt augmenta. *quotidie*, vt in febribus quotidianis. *sive alternis*, vt in biliosis & tertianis. *intervallo*, vt quartanis, quin-
 tanis. *sed ex his*, symptomatibus & signis. *apparēt*, in ipso morbo. *indicia*, accessionum & constitutionū. *sumuntur initia*, morbo incipiente *statim*, nempe intra tres dies. *sputum appareat*, coctū. *breuem*, & leuem significat pleuritidē. *posterius*, nempe circa decimumquartum diem. *longam*, longum fore morbum significat. *urinae*, earum nempe substantia, quantitas, qualitas, perspicuitas, color, odor, meiendi modus, & contenta, morbi institutionem monstrant. *faeces & sudores*, vt superuenerint quæcūque apparuerint, alia quoq; per aliā partē excreta. *faciles aut difficiles*, vel bonam morborum iudicationem & terminationem iudicatu facilem, vel malā, iudicatu difficilem. *breues*, si statim illa cocta sint. *longos*, si cruda yel pituitosa.

APHOR. 13. ARGV.M.

Ætatum differentiam multum conferre

re ad victus rationem probè instituendā.

Γέροντες διφορώτατα νητέλω φέρουσ,
δύπερον οἱ κατεσκηότες, ἤκιστα μειρά-
κια, πάντων δὲ μάλιστα παῖδια. πυτέων δὲ
αὐτέων ἄσπερ αὐτῷ τυχὴ αὐτὰ ἐωυτῷ θεοθυμό-
περα ἔόντα.

*Ieiunium senes decrepiti ferunt facil-
limè, secundum hos qui constantem ata-
tem agunt, minus adolescentes, minimè
omnium pueri, atque inter eos maximè
qui acriore sunt & viuidiore ingenio
præditi.*

*Senes, quique adhuc ciuilia munia o-
bire possunt. ieiunium, quod frigidio-
res sint, & cibos minus possint cōfice-
re, labefactata iam non nihil virtute. æ-
tatē agunt, vt qui in declinatione à vi-
gore existūt, & famem facilè tolerant.
nā corpus haud consimiliter vt antea
calidū obtinēt. minus adolescentes, ieiun-
nium ferunt quàm senes primi, & con-
sistētes, quod calor corpūsque eorum
in continuo sint incremento. pueri, fa-
mem tolerant, quod corpus perspiratu
facilè obtineant, & plurimum calidi in
nati, quodque iustam incrementi per*

fectionem nondum consequuti sint.
 Vividiorē ingenio, ii enim sunt animo-
 flores quia cæteris calidiores.

APHOR. 14 ARGV M.

*Causam adducit propter quam senes
 facile ieiunium, contra verò pueri & a-
 dolescentes nullatenus sustineant.*

Τὰ αὐξάνοντα, πλείστον ἔχει τὸ ἐμφυτὸν
 θερμόν. πλείστης ἔν δ' εἶται τροφῆς· εἰ
 δὲ μὴ, τὸ σῶμα αἰαλίσκει. Γέροντες δὲ ὀ-
 λίγον τὸ θερμόν· διὰ τὸ ἄρα ὀλίγον ὑπερ-
 καυμάτων δέοντα ὑπὸ πολλῶν γὰρ ἀπο-
 σβέννυται· διὰ τὸ καὶ οἱ πυρετοὶ τοῖσι γέρον-
 σιν οὐχ ὁμοίως ὀξέει· ψυχρόν γὰρ τὸ σῶμα.

*Qui crescunt, plurimum habent cali-
 di natiuitatisque copioso quum egeant ali-
 mento, abunde ipsis suppeditare oportet.
 alioqui corpus consumitur. In senibus ve-
 rò inest caloris parum. Paucis propterea
 succediculis egent. exiguus namque ignis
 fomitis extinguitur multitudine. Ob ean-
 dem causam nec senibus febres perinde a-
 cute fiunt. frigidum enim eorum corpus.*

*Qui, præsertim pueri & adolescētes.
 crescunt, & in affiduo sunt incremento
 per nouam pororum generationē ab*

apposito nutrimento. *calidi natiui*, & substantiæ calidæ, humidæ, seminalis, mēstruæ, & sanguineæ. *alimento*, quod multum diffluit à substantia eorum calida, humida. *consumitur*, nullo adhibito alimento. nam tum quæ consummat non inueniens calidum innatum, carnes omnino cōsumit. *caloris*, ob quā causam senes corpus frigidum obtinēt. *succendiculis*, & alimētis. *egēt*, quod paucus fiat fluor substantiæ eorum. *extinguitur*, eorū calor suffocatur si quispiā illis copiosum alimentum suppeditet. *causam*, quod senibus parū calidi natiui insit. *senibus*, atque iuuenibus. *frigidū*, & paucum ipsis calidum natiuum.

APHOR. 15 ARGV M.

Ad rectam victus rationem instituentiam tempora anni conferre.

Αἱ κοιλίαι χειμῶνος καὶ ἡρος θερμότη-
ται φύσει, καὶ ὕπνοι μακρότατοι. ἐν
ταύτησιν οὐκ τῆσιν ὥρῃσι καὶ τὰ περὶ στή-
τα πλείω δοτέον. καὶ γὰρ τὸ ἐμφυτον θερμὸν
πλείον ἔχει. Τροφῆς οὐκ πλείονος δέονται. σι-
μῆτον αἱ ἡλικίαι, καὶ οἱ ἀθληταί.

Vētres hyeme ac vere natura calidissi-

mi, & somni longissimi. Per ea igitur tempora plus cibi dare oportet, siquidem plus nativi caloris habent. Quo fit ut copiosiore alimento egeant. argumento sunt atates & athlete.

Ventres, internæ nimirum corporis partes, & cōcavitates omnes. *hyeme*, naturam suam obsequate. *vere*, præsertim eius initio. *natura*, nativóque calore. *calidissimi*, temperatissimi. & *somni*, per quos naturæ opera fiunt exactissima. *longissimi*, propter lōgiores noctes frigidissimas & humidissimas. *tempora*, in quibus ventres natura calidissimi & sōni lōgissimi sunt. *cibi*, & plenius nutritis. *dare*, quod probatur per sequētia. *caloris nativi*, in ventribus & cavitatibus internis. *copiosiore*, plenius nutriente qui conficiat ne absumantur. *argumento*, in dicio. *athlete*, quòd pluribus egent alimentis, ob calorem internum crebris exercitiis auctiorem redditum.

APHOR. 16 ARGVM.

Victum tam agris quàm sanis convenientem præscribit.

Αἱ ὑγῆαι διαίται πᾶσι πῖσι παρέταίνε
 ζυμζέρουσι, μάλιστα δὲ παιδίοις, καὶ τοῖς
 σι

σιν ἄλλοις τοῖς ἑτέροις εἰς τοὺς ἰσχυροὺς διατασσέσθαι.

Victus humidus cum febricitantibus omnibus, tum pueris maximè atque alijs qui tali victu vti consueuere, utilis.

Humidus, frigidus actu aut potentia. utilis, vtcōtrarius. pueris, pueris prodest per morbos victus humidus & frigidus, vt per sanitatem humidus, calid⁹, ipsis humidis, calidis, & quo potissimū proximiores sunt generationis principio. consueuere, siue febrem patiantur qui sani sint: quippe consuetudo similibus indiget naturam imitans.

APHOR. 17 ARGV.M.

Eorum quæ egrotantibus offeruntur modus considerandus.

ΚΑΙ Οἷον ἅπασι, ἢ δὲ, καὶ πλείω ἢ ἐλάσσων, καὶ ἡ μέρους, δοτέον δὲ π καὶ τῇ ὥρῃ, καὶ τῇ χώρῃ, καὶ τῇ ηλικίᾳ, καὶ τῷ ἔθει.

Quos etia semel aut bis, & plus min⁹ ve & minutatim alere conueniat spectandum. Dandum verò aliquid temporis, regionis, ætatis, & consuetudini.

Quos, subinde ægrotos. semel, & totū simul. aut bis, vt duobus partibus. plus min⁹ ve. semel aut bis. minutatim, in fin

28 HIPPOCR. APHOR.

gulis nimirum partibus. *ſpectandum*, ex morbi vigore & viribus. *dandū*, de numero & quātitate paſtuū, ſemel aut bis, plura aut pauciora ſumēdū, idque poſt duas primas & maximas indicationes à morbo & ægrotantis viribus petitas.

APHOR. 18 ARGV M.

Ægrotos difficillimè ferre cibos æſtate, & autumno æſtatem mox inſequentē.

Ο Ερεος καὶ φθινοπώρου σίτια δυσφορώ-
τατα φέρουσι, χμῶνος πρῶτα, ἥρος δὲ
προν.

Æſtate & autumno cibi copiam ferunt difficillimè, hyeme facillimè, vere minus.

Ferunt, ægrotātes, quòd iis tempori- bus calor natiuus exiguus ſit, & vires imbecillæ. hyeme facillimè, cibos ferunt, quòd color natiuus plurimus ſit. vere minus, quòd temperatum ſit, unde nec difficillimè tum vt æſtate, neque facillimè vt hyeme, ægrotantes cibos ferunt, ſed facilè.

APHOR. 19 ARGV M.

Modus uſus ciborum ex iſſis acceſſio- nibus diſcendus.

Το ἴσιν ἐν τῇσι περιόδου παροξυνοῖς
σμενδὲν δίδδναι, μὴ δ' αἰαγχεῖν,

ἀλλ' ἀφαιρῆεν τὸ προσδεσίων ἀπὸ τῶν κρίσιων.

Quibus per statos circuitus accessiones fiunt, nihil dare, nec cogere, sed demere oportet ante iudicationes.

Circuitus, periodos certas ordinatim que factas. dare &c. in ipsa accessione & ante accessione nō oportet dare cibū & potū, alioqui causæ morbū efficiēti aliquid adiicies, morbūmq; ipsum augēbis. demere, subtrahere oportet adiectioni ei quod offerebatur. iudicationes, ipsas nimirū accessiones, in quibus magna ex parte iudicationes accidunt.

APHOR. 20 ARGV M.

Quando in morborum iudiciis naturæ opitulandum, & quando non.

Τὸ κρίνόμενον καὶ τὰ κεκρινόμενα ἀπ' αὐτοῦ, μὴ κινῆεν, μηδ' ἐνέωτεροποιῆεν, μήτε φαρμακείησι, μήτ' ἄλλοις ἐρεθισμοῖσι, ἀλλ' ἴαν.

Quæ decernuntur decretæve sunt iuste, nec mouere, nec aliud quicquam notare, siue medicamentis, siue alijs irritamentis fiat, sed omittere oportet.

Decernuntur, per crisim corpore, sub naturæ iudicio constituto iuste, perfe-

Atque atque sufficienter. *monere*, materias quas natura magno conatu expellere studet. *novare*, ne naturæ actionem turbemus. *siue medicamentis*, purgantibus. *irritamentis*, irritando. materiā vel naturam, venæ nimirum sectione, vomitione, clystere, aut aliis causis salubribus. *omittere*, & omnia naturæ permittere, siue fiat iudicatio, siue integrè facta sit.

APHOR. 21 ARGV.M.

Quid faciendum medico. Vbi noxia nō integrè à natura expelluntur.

A Δεῖ αἰεὶ, ὅπου αἰ μάλιστα πέσῃ, ταύτην αἰεὶ, ὅπου αἰ συμφορόντων χωρίων.

Quæ educere oportet, quò maxime vergere videbuntur, ducito, vis ac locis vtiliter eo ferentibus.

Quæ, ducito, reliquias morbi non integrè iudicati oportet euacuare, quò maxime natura & facultas expultrix tendit, quando videlicet iudicatio imperfecta fuerit. locis, per loca cōferentia & partes non principes liberum exitum habentes.

APHOR. 22 ARGV.M.

In morborum principis (nisi turgeant hu-

humores) medicamenta purgantia hand propinanda.

Ἐπονα φαρμακῶν καὶ κινεῖν μὴ ὤμα, μὴ δὲ ἐν ἀρχῇ σιν, ἢ μὴ ὀργᾶ· τὰ δὲ πλεῖστα οὐκ ὀργᾶ.

Qua matura coëtaque sunt medicari ac mouere oportet, non cruda, nec per initia, nisi suo pte cieantur impetu: id quod perrarò fieri solet.

Coëta, utpote præparata ad expulsio-
nem. cruda, utpote pigra & ad motum
inepta, propter crassitudinem & frigi-
ditatem. initia, medicari oportet noxia,
quòd tum cruda sint omnia. nisi suo pte
cieantur, nisi turgeant cruda & alie ma-
teriæ in principiis: quod semper nō fit.
nam plurima magna ex parte non tur-
gent, nec motu concitatore ac impe-
tuosiore à partibus in partes defluunt.

APHOR. 23 ARGVM.

*In vacationibus multitudinem non considerandam, sed superexcedentis hu-
moris qualitatem, & tolerantia facilita-
tem.*

Τὰ χωρέοντα μὴ τῇ πλῆθει τε καὶ μακρο-
στασι, ἀλλ' ὡς αὐτὴ χωρεῖν εἴα δέῃ καὶ φέ-

ρεὶ ἀφόρως, καὶ ὅκου δεῖ, μέχρι λεπτοθυμίας
εἶναι, καὶ τὸ πλεῖν ἢν ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων.

*Quæ vacuantur multitudine metien-
da non sunt, sed si quæ oportet vacuētur,
& facile ferant: atque ubi ad animi de-
liquium educere conuenit, faciendum, si
ægotus par esse possit.*

*Quæ vacuantur, defectiones siue à na-
tura siue à medico factæ, non sunt asti-
mandæ copia immensa à medico. si quæ,
quæ corpus molestant. vacuentur, deii-
ciantur natura aut vi medicamenti, fe-
rant, ægroti tolerant & seipsis fiunt le-
uioribus. deliquiū, defectionem. educere,
euacuare phlebotome seu venæ sectio-
ne. conuenit, in plera scilicet. si ægro-
tus, si æger possit tolerare validarum vi-
rium beneficio.*

APHOR. 24 ARGV M.

*Quando commode medicamento pur-
gante vi licet in morbis acutis.*

ΕΝ πῶσιν ὁξέσι πάθῃσιν, ὀλιγάκις, καὶ ἀ-
ρχῇσι τῆσιν φαρμακῇσι χρεῖσθαι, καὶ τὸ
πλεονεξέδωκεν ἡσυχίαν ποιεῖν.

*In morbis acutis raro, & per initia
medicamento purgante vti oportet. Nec*

Verò id inconsiderate faciendum.

Morbis, breui tempore motis, vrentibus feruentemque habentibus materiam. *raro*, propter noxas & incommoda quæ purgationes ipsas sequuntur. *Vti*, nisi turgēat humores. *faciendum*, ea multa cautione & consideratione.

APHOR 25 ARGVM.

Qua ratione deprehenditur medicamentum purgans bene aut malè processisse.

HN οἷα δεῖ καθαίρεσθαι, καθαίρωνται, ξυμφέρει τε καὶ διόρως φέρει. καὶ δ' ἐναντία δυσχερῶς.

Si qualia oportet purgentur, confert, & facile ferunt: si contraria, difficulter.

Purgentur, per medicamentum purgans. *confert*, quod id repurgetur quod obledebat & facile ferunt, ægrotantes. *si contraria*, purgentur qualia purgari non oportet, sed qualia erant retinenda. *difficulter*, ferunt qui repurgantur.

APHORISMO. RVM HYPPOCR.

LIBRI. II.

ARGVMENTVM.

Habet secundus hic liber, de quo vniuersalis & integra inuentio assignari nō potest, permulta quæ ad Aetiologiam, Semcioticem, Physiologiam, & purgationem pertinent.

APHORISMI. I. ARGVVM.

Quando à somno prædici possit nunquid morbus saluber aut exitialis futurus sit.

APHOR. I.

Εν ὁ ἰσθήματι ὕπνος πόνον ποιεῖ, ταναΐσμον, ἢν δὲ ὠρελέη, οὐ ταναΐσμον.

Quo in morbo somnus laborem adfert, est mortiferum: Si verò leuationem, minime est mortiferum.

Morbo

Morbo, morbi quocunque genere, eiusque particularibus temporibus. *laborem* adfert, ægrum lædit. *Mortiferum* mortale signum existit, idque si in declinatione accidat, in qua aliàs rimùm conferre solet. *lenationem*, si inuat somnus in declinatione illa particulari non mortale est signum suratione, quòd bonum portendat.

APHOR. 2. ARGVM.

Eius quod superius dixit veluti exemplum subiungit.

Ο Κου εἰς ὁποῖον ὁ ὕπνος πέσει, ἀγαθόν.

Vbi somnus delirationem sedat, bonū.

Vbi somnus, aut quævis causa salubris. *delirationem* & alia symptomata sedat, remittit. *bonum*, innuit, & multò melius vbi soluit.

APHOR. 3. ARGVM.

Somni ac vigiliarum exemplo immoderata omnia natura esse prorsus aduersa.

ΥΓνος, ἀγρυπνίη, ἀμφοτέρω τῷ μέρει
μᾶλλον γενόμμεθα, κακόν.

Somnus & vigilia modum si exceſſerint, malum.

Vigilia, ipſi ſomno oppoſita. exceſſerint. immoderata fuerint. *malum*, ſignum exiſtit & cauſa mala. ſomnus quidem immoderatus cerebrum nimis quam conueniat refrigeratum & humectatum eſſe ſignificat: vigiliæ vero immoderatæ ſiccitatem multam portendunt, cruditatem pariunt.

APHOR. 4. ARGV.M.

Satietaſ quoque & famiſ exemplo immoderata eſſe noxia.

ΟΥ πλεημονή, ὑλισμός, ἢ ἄλλο οὐδὲν
ἀγαθόν, ὅτι ἂν μᾶλλον τῆς φύſιος ᾖ.

Non ſatietaſ, non fameſ, neque aliud quicquam quod naturæ modum excedat, bonum.

Satietaſ, copia ciborum parta. *fameſ*, quæ modum naturæ excedit, *modum*, naturalem tum uſum tum ordinem eiufque temperaturam.

Quid

APHOR. 5 ARGVM.

Quid præ se ferant sponte nata lassitudines.

Κ Όποι αὐτῶματι φέρῃ νέους.
Spontanea lassitudines morbos denunciant.

Lassitudines, insignes nullo corporis, aut animi motu nata. denuntiant. febres nimirum si in toto sunt corpore, vel partium, si in eis sint, quippe ex ipsis morbi causā adesse significatur,

APHOR. 6 ARGVM.

Tum demum ladirationem ubi dolorificus affectus non sentitur.

Ο Κάσοι πονέοντες τι τῷ σώματι, τὰ ποναῖα ὅμως πόνων ἐκ αἰσθάνονται, τὰ τέλει οὖν ἢ γνώμῃ νοσέει.

Qui ab aliqua corporis parte dolētes, ferē dolorem non sentiunt, eis mens egrotat.

Dolentes, affectum dolorificum habētes. Parte, vel in toto corpore. dolorem, cum sensum tristem, & molestum ab eo affectu natum. non sentiunt, non apprehendunt. mens, ac tota facultas

animalis sic est oppressa, ut fungi suo munere non possit.

APHOR. 7. ARGVM.

Quando tarde ac tenuiter, celeriter ac plenius, triplex nostra substantia reparanda & instauranda.

TΑὐτὴν πολλῷ χρόνῳ λεπταίνοντα σώματα, νωθρῶς ἐπανατρέφειν δεῖ. πρὶν δ' ὀλίγῳ, ὀλίγους.

Qua longo tempore extenuata sunt corpora, sensim reficere oportet, qua vero breui, repente.

Extenuata corpora, corpora tribus cōstata, spiritibus, humoribus, & solidis, quæ extenuantur per morbos præsertim lōgos, sensim, longiore tēpore & tenuiter. reficere oportet, dum à morbo reualescunt. qua vero breui, ut per morbos acutos, fluorē alui, in ediam, vigiliis extenuantur corpora. repente, plenius reficere oportet: quoniam soli spiritus & humores resoluti sunt, nō item solida membra.

Causam

APHOR. 8. ARGV.M.

Causam exponit cur ex morbo convalescentes non recuperent vires, etiamsi cibum appetant & abunde comedant.

ΕΙ δὲ νοῦ σου τροφὴν λαμβάνων τις, μὴ ἰσχυρὴ, σημαίνει ὅτι πλείονι τροφῇ τὸ σῶμα χρεῖται. καὶ δὲ τροφὴν μὴ λαμβάνοντος, τὰς τρυφήναι, καὶ εἰδέναι, ὅτι κενώσις δεῖται.

Si à morbo cibum adhibens quispiam vires non recipiat, copiosiore alimento corpus onerari indicat. Si vero modicè epulanti idem eueniat, vacuatione indigere sciendum est.

Morbo, iam soluto. cibum, cum appetitu & largius, nō recipiat, nō corroboratur triplici facultate scilicet. copiosiore alimento, largiori cibo quàm facultates naturales imbecillæ in succū conuertere, & in sanguinē mutare possint. eueniat, quod si non affumante cibum à morbo hoc accadat vt non corroboretur aliquis. Sciendum est, scire oportet quod indiget euacuatione per phlebotomiam si corpus est pletoricum, per deiectionem si cacochymum.

40 HIPPOCR. APHOR.

APHOR. 9 ARGVM.

Corpora ad purgationem preparanda, nequis purgationē temere instituat, hac ratione egrotanti damnum inferens.

Τὰ σώματα χρὴ, ὅκου ἂν τις βούληται καθαίρειν, ὑποαποκρίν.

Corpora quum quis purgare volet, ea fluxilia faciat oportet.

Corpora cum quispiam purgare voluerit corpora, vel corporis partes, speciatim idque medicamento purgare fluxilia, ea fluida, vel eas fluidas oportet facere, cunctis primum meatibus referatis, deinde humoribus crassis incisis & extenuatis.

APHOR. 10 ARGVM.

Superioris Aphorismi veluti rationem subiungit.

Τὰ μὴ καθαὰ καὶ ὀλίγα σωματῶν, ὁκόσον αἰσθρέψῃς, μᾶλλον βλάψῃς.

Impura corpora quo plus nutrueris, eo magis laeseris.

Impura, corpora non pura, qualitatibus & quantitatibus ratione nutrueris, quanto plus nutries cibis suae intemperiei

simillimis. *laseris*, tãto plus lædes, quippe alimentum quod offertur, corrumpitur, augetque vitiosorum humorũ quantitatem.

APHOR. II ARGVM.

Quòd adiectione egentes citissimè reficere liceat.

Πὺλον πληροῦσθαι ποτῷ, ἢ σίτῃ.

P Facilius est potu refici quàm cibo.

Refici, impleri corpus ob ægritudinem exãgue. *potu*, liquido omni & humido quod facile alteratur & promptè distribuitur. *cibo*, solidisque omnibus ægrè alterabilibus & transmutabilibus.

APHOR. II ARGVM.

Quid, quæ post indicationem in corpore relinquuntur, efficere soleant.

Τὰ εἰς ἀταλὶ μὲν νόσῳ ἐν τῇσι νόσοις μετὰ κρίσιν, ὑποστροφὰς ποιεῖν εἴωθεν.

Quæ à morbis post crisin relinquuntur recidivos morbos facere consueverunt.

Quæ, excrementa humorũque prauorum reliquiæ, & intemperaturæ. *re-*

linquuntur, ab ipsa natura imbecilla post crisin, imperfectam. consueverunt, nisi in tempore vacuentur à medico quæcunque à natura imbecilla relicta sunt

Qua ratione futura aut iam facta crisis deprehendatur.

Ὅτι κρίσις γίνεται, ταῦτοι οἱ σημεῖα
 δύσφορος ἢ πρὸ τοῦ παροξυσμοῦ, ἢ δὲ
 ὁπποῦσα δύσφορὸν ὡς ὅτι πολλόν.

Quibus crisis fit, nox quæ accessionem præcedit grauis, quæ vero subsequitur, lenior ferè solet existere.

Crisis, quæ subita est & præceps in morbo mutatio, in melius vel deterius. nox grauis, difficilis & molesta. præcedit accessionem, antè accessionem prius inuadentem. subsequitur, ipsam iudicationem optimam & perfectam. lenior, quod iam natura à superuacuis & corpus molestiis humoribus exonerata sit, atque adeò commode tum homo quiescere possit.

APHOR. 14 ARGVM.

*Quibus indicibus cognosci possit num
quæ per alui profluvium fit indicatio, bo
na & perfecta sit.*

ΕΝ τῇσι δ' κοιλίῃς ῥύσσουσιν, αἱ μετὰ βολαὶ
τῶν διαχωρημάτων, ὠφελέουσιν, ὡς μὴ
ἴς τὰ πνευρὰ μετὰ βάλῃ.

*In fluxionibus alui, excrementorum
non in deteriora facta mutatio iuvat.*

*Fluxionibus, in profluviiis à natura
ipsa factis post crisin. excrementorum,
mutationes excrementorum ad odo
rem & colorem naturali proximum
iuvant, quod corpus à pluribus humo
rum speciebus repurgent, nisi ad mala
mutatio fiat, liuēs nimirum, nigrum,
pingue, graucolens.*

APHOR. 15 ARGVM.

*Qua ratione indicatio quæ per absces
sum fit, bona & perfecta cognosci possit.*

ΟΚΟΥ ΦΑΡΥΓΓΙΣ νοσέει, ἢ φύματα ἐν τῇ σῶ
ματι ἐκφύεται, τὰς ἐκκρίσεις σκέπει
ται, ὡς γὰρ χολώδεις ἔωσι, τὸ σῶμα ξυνο
σείει, ὡς δ' ὁμοίαι πῖσιν, ὑγραίνοσι γίγνωνται,
ἀσφαλές τὸ σῶμα τρεῖσιν.

Vbi fauces dolent, aut pustularū eruptiones exoriuntur in corpore, excrementa spectare oportet. nam si biliosa fuerint, unā corpus ægrotat: si verò sanorum excrementis similia, tutò corpus alere poteris.

Fauces, quum fauces & os reliquum ægrotant aphthisque infestantur. pustularum eruptiones, tubercula præternaturam: corpore erumpentia & pululantia nascuntur in corpore & cute veluti excrementorum receptaculo. excrementa, Urinas nimirum, deiectiones, sputa, mucum. & alia omnia excreta. biliosa, ut biliosa tubercula. ægrotat, biléque plenum est, quam nondum ad cutem natura reposuit. Similia, si similes sanis sint excretiones cutum est corpus nutrire utpote excrementis & viciosis humoribus vacuum.

Neque sanis, neque aëris simul inedia & exercitationibus utendum: hoc est ubi est euacuatio, euacuatione non utendum.

Ο Κού λιμός, οὐ δεῖ πονέειν.
Fame dominante, ab omni agitatione vacandum & labore.

Fame, vbi fames & ciborum defectus spontaneus vel coactus adest, laboradū nō est, neq; vllō vehemēti motu, siue animi, siue corporis vtendum: alioqui vires deliciuntur, corpusque plus iusto exiccatur.

APHOR. 17 ARGVM.

Alimenti non plus quàm natura conueniat exhibendum.

Ο Κου αὖ τροφή ὡς φύσιν πλείων ἐσέλθῃ, πλεὺ νοῦσον ποίει, Δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ἥσις.

Vbi præter naturam copiosior cibus ingestus est, morbum inde creari indicat sanatio.

Cibus vel alimentum. præter naturam, vt ab eo immoderatione grauetur natura, corpus nostrum gubernās. Morbum creari, sanatio per vacationem morbos ex repletionē curans, ostendit repletionem quæ est supra vires naturales, coñtrices, & retētrices, morbum

46 HIPPOCR. APHOR.
facere.

APHOR. 18 ARGV M.

Ciborum natura medico diligenter cōsideranda, vt qui promptē, qui tardē nutriant, non nesciat.

Τὼν τρεφόντων ἀφρόως καὶ ταχέως, ταχῆαι καὶ αἱ διαχωρήσεις γίνονται.

Eorum quæ confertim & celeriter alunt, celeres etiam excretiones esse solent.

Eorum, omnium in ventriculo, venis, & vniuerso, corpore existentium, confertim, quæ vniuersim, affatim, & celeriter simulatque sumpta sunt. Alunt, nutriunt prima, secunda, & tertia coctione. Excretiones, veloces fiunt excretiones præfertim si habeant acrimoniam.

APHOR. 19 ARGV M.

Non omnino tuta accutorum morborum prædictiones, ob id medico in his non temere pronuntiandum.

Τὼν ὀξέων νοσημάτων οὐ πάντως ἀσφαλές αἰσθῆσθαι γοργώσεις οὔτε τῶ θανάτου, οὔτε τῆς ὑγίης.

In

*In morbis acutis nō omninō certæ sunt
morta aut salutis prædictiones.*

In morbis acutorum morborum omniū etiā sine febre existentium, non semper sūt certæ prænuntiationes, ob subitas quæ in his contingunt mutationes humorum, acutos morbos efficiunt, naturam sequentes, & quia humor infestans ex aliis in alias partes transfluit.

APHOR. 20 ARGVM.

Qui facile per iuuentutem, in senectute magna ex parte ægrè excernunt: qui contra per ætatis vigorem ægrè, in senectute facile excernunt.

Ο Κόσσοι νεοῖσιν ἔουσιν, αἱ κοιλίαι ὑγραί
εἰσι, πυτέρουσιν ἀπογχεύσκειν ἔρχονται.
Ο κόσσοι δὲ νεοῖσιν ἔουσιν, αἱ κοιλίαι ξηραί
εἰσι, πυτέοις ὑπερπύροις γινόμενοις ὑ-
γραίονται.

Quibus in iuuentute aliuis est humectas, in senectute siccatur. Quibus contra sicca astrictaque iuuenibus fuit, his senibus humecta laxaque fit.

Humecta, deiectio liquida facili-

48 HIPPOCR. APHOR.

lisque, vel ob frigidam hepatis intemperiem, vel excretiue potentiæ robur, aut ob bilem eò profluentem. *exiccatur*, fitque deiectio sicca ob flauæ bilis inopiam, & facultatem expultricem imbecilem. *Quibus iuuenibus*, existentibus. *alius*, sicca est, ob nimirum intemperiem calidam hepatis, aut paucam ciborum ingestionem, aut tardam deiectionem. *senibus*, his senescentibus humectatur, eadem semper victus ratione in sumendis cibis obseruata.

APHOR. 21 ARGV.

Qua ratione vehemens fames, & à frigiditate orta implacata appetentia curari possit.

Ἰμὸν θώρηξίς λύει.
Λ Famen thorexis soluit.

Famem implacatam & à frigiditate ortam. *thorexis*, vini potio. *soluit*, vini potentis nimirum & meri, nam calcificat.

APHOR. 22 ARGV.

Oppositorum opposita sibi inuicem remedia, satietatis & vacationis exēplo.

Απὸ

Απὸ πλησμονῆς ὁκόσα ἀν νοσήματα γίνε-
ται, κένωσις ἵηται· καὶ ὁκόσα ὑπὸ κενώ-
σεως, πλησμονὴ, καὶ τῶν ἄλλων ἢ ὑπεναντίως.

*Qui à plenitudine morbi fiūt, vacua-
tione curantur: & qui ab inanitione pro-
ficiscuntur, sanantur plenitudine. Cate-
rorumque contraria sunt remedia.*

Morbi, Partim geniti, partim gi-
gnendi, adhuc præsentes. euacua-
tione, nam morbi causam aufert. ple-
nitudine, repletionem siue refectiōem &
satiētatem: nam illa adiiciunt quæ defi-
ciunt: ceterorumque contraria, &c. mo-
do simplices præter naturam fuerint
affectus.

APHOR. 23. ARGV M.

*Acutorum morborum extremus ter-
minus circumscribitur.*

Τὰ ὀξέα τῶν νοσημάτων κρίνεται ἐν
τεσσαρὲς καὶ δέκα ἡμέραις.

*Morbi acuti indicantur intra dies
quatuordecim.*

*Acuti morbi, simpliciter, quinimò
exactè acuti, & acutissimi. quatuordecim
d. i.*

50 HIPPOCR. APHOR.

cim, & intra dies quatuordecim. *iudicantur*, crisi que finiuntur, fiunt enim ex tenui & acri materia, ob acrimoniam promptè resolubili & iudicabili.

APHOR. 24 ARGV M.

Septimanarum, quæ per quaternarios in duo æqua partiuntur, indicium quoque & indicatoriorum dierum ratio exponitur.

Τὸν ἐπταήτερον ὁπιδιλος. ἐτέρης ἐβδομάδος ἢ οὐδὲν ἀρχή. θεωρητὴ δὲ ἑνδεκάτη, αὐτὴ γάρ ἐστι πενταήτης ἐτέρης ἐβδομάδος. θεωρητὴ δὲ πάλιν ἡ ἐπτακαιδέκατη. αὐτὴ γάρ ἐστι πενταήτης, καὶ ἀπὸ τῆς πεντακαιδέκατης, ἐβδόμη δὲ ἀπὸ ἑνδεκάτης.

Index septimi quartus. Sequentis septimanae octavius initium. Spectandus quoque est undecimus siquidem is secunda septimana quartus est. Rursumque decimus septimus spectandus: is enim à quatuordecimo quartus est, & ab undecimo septimus.

Index septimi quartus, de his enim quæ in septimo (qui est primæ septimanæ

manæ

manæ postremus) futura sunt, quarto die iudicia sumuntur. *sequentis*, incipit enim statim post vltimum primæ diē. *Undecimus*, dies, qui secundam hanc septimanam in duo æqua partitur. *να*, quid futurum sit decimoquarto die demonstrat. *κ*, dies undecim⁹. *quartus est*, alterius septimanæ, cuius principiū octau⁹ fuit. *decimus septimus*, septimanam tertiam in duo æqua diuidens. *να* quid futurū sit vicesimo die indicat. *quartodecimo*, postremo secundæ septimanæ die, cui tertiæ huius principium copulatur: *ab undecimo septimus*, qui quartus erat secundæ septimanæ.

APHOR. 25 ARGVM.

Æstivos morbos magna ex parte breues esse, autumnales longos, hyemem attingentes longissimos, quartanæ febris ex emplo.

ΟΙ θεανοὶ περὶ τῶν τοῦ πολλὰ γίνονται βραχέες. οἱ δὲ φθινοπωρινοὶ μακροί, καὶ μάλιστα οἱ πρὸς τὸν χειμῶνα σιναπτοντες.

*Æstiva quartanæ plerunque breues,
d.iii.*

Autumnales longæ, & inter eas maxime quæ ad hyemem usque pertinent.

Æstiuæ, nimirum per æstatem natæ. *plerunque*, modo omnia omnibus paribus paria respondeant: interdum enim quartana æstiuæ autumnali diuturnior, nimirum à vehemētiore causa orta, humoreque à quo nascitur copiosiore. *breues*, quòd tum vitiosi humores, ambiētis calore per vniuersum corpus fusi, promptè discutiantur, meatibus totius corporis patefactis. *Autumnales*, quartanæ, scilicet per autūnum natæ. *longæ*, tum quòd autumno sūt peculiare, tum quia propter æstatem, quæ præcessit facultates factæ sūt imbecilles. Adde quòd per ipsum corpus vniuersum superuacui humores, non ferantur, nec attenuati euaporent meatibus corporis occludi incipientibus, quòd humores tum minus sūt attenuati, & crassiores, frigoreq; meatus corporis intercipientur, nec humores noxii discutiantur.

APHOR. 26 ARGV M.

Præstare multo, vt conuulsio febrem præ-

præcedat, quàm ut sequatur.

ΠΥρετὸν ὅτῃ σπασμῷ ἐέλπον ἤμεναι, ἢ
σπασμὸν ὅτῃ πυρετῷ.

*Convulsioni febrem accedere satius
est, quàm feбри convulsionem.*

Febrem, ex repletionem factam. acce-
dere. sponte naturæ. satius est, frigi-
dos enī humores, nervosas partes op-
plentes, & convulsionem efficientes,
calefacit, extenuat, discutit, coquit, co-
ctos propellit, & foras protrudit. *con-
vulsionem*, ex inanitione, hæc enim
maximum malum ægrotanti mina-
tur & plane exitiosa est.

APHOR. 27 ARGV M.

*Haud confidendum his quæ leuant,
citra aliquam vel sponte vel arte factā
evacuationem: neque symptomata præ-
ter rationem accidentia admodum perti-
nescenda.*

ΤΟῖσι μὴ καὶ λόγον κομφίζουσιν οὐδεὶ
πισθεῖν, οὐδὲ φοβεῖσθαι λίτω τὰ μοχ-
θηρὰ γινόμενα τῶν λόγων. τὰ γὰρ πολλὰ τῶν
παιούτων ὅσιν ἀβέβαια, καὶ οὐ πάντοτε δια-
μνησθῆναι οὐδὲ χρονίζειν εἰωθεν.

d.iii.

Non, si quid in omnibus acutis fiat praeter rationem leuius, fidere oportet, nec turbari si quid temere grauius acciderit. Istiusmodi enim multa sunt incerta, nec durare diu aut persistere solent.

Si quid fiat leuius, his quae non ex ratione leuant & sine aliqua euacuatione, spontanea aut medica, post signa coctionis, fidendum non est: nam recidivam minantur, maligniusque reuertuntur: nec formidanda sunt symptomata, nempe difficilem spirationem, delirium, vehementem febrem, & id genus alia, quae praeter rationem eueniunt: nihil enim significant sed futuram morbi iudicationem ostendunt, quod prius coctionis signa apparuerint. Istiusmodi multa, melior valetudo aut peior sine ratione. Incerta, stabilia non sunt, quia violenta multum durare non consueverunt, sed facta iudicatione desinunt.

APHOR. 28 ARGV.M.

In non exigua febre corpus eodem in statu permanere, vel magis quam ratio postulat extenuari periculosum.

Τὸν πυρεσσόντων μὴ παντάπασιν ὄπι-
πολαίως τὸ διαμῆν καὶ μηδὲν ἐνδιδέ-
ναι τὸ σῶμα, ἢ καὶ σωτήκεσθαι μᾶλλον τῷ κτ'
λέγον, μοχθηρόν. τὸ μὲν γὰρ μῆκος τοῦ σου ση-
μαίνει, τὸ δὲ ἀδένειαν.

*Febricitātium non omninò leuiter, cor-
pus sibi constare nec minui, aut etiā plus
aquo colliquefieri, malum. Hoc si quidem
virium imbecillitatem, illud morbi diu-
rurnitatem significat.*

*Leuiter, sed grauiusculè, & velut me-
dia quadam febre inter mitem admo-
dum ac yehementem. constare & nihil
minui, neque collabi, malum est: nulla
enim alia de causa id euenit, nisi ob cu-
tis densitatem, & humores crassos, fri-
gidos, glutinosos, & ægre solubiles, vt
necesse sit morbum diuturnum fore.
colliquefieri, contabescere. malum, il-
lud enim perstare corpus, & nihil im-
minui, morbi longitudinem signifi-
cat. imbecillitatem. Imbecillitatem vi-
rium significat, quæ magna ex parte
cutis & humoris tenuitatem conse-
quitur.*

56 HIPPOCR. APHOR.

APHOR. 29 ARGV.M.

In vniuersali morborum principio cum materia est cruda, vacuanda ea quidem si turgeat: ceterum in vigore & statu morbi ab omni remedio abstinendum.

Αρχιδρών τῶν νοσούντων ὡς πῶς δόξῃ κινεῖν
κινεῖ. ἀκμαζουσῶν δὲ ἡσυχίαν ἔχειν βέλ-
τιόν ἐστιν.

Incipientibus morbis siquid mouendum videtur, moue: Vigentibus autem quiescere multo præstat.

Incipientibus morbis, in principio vniuersali dū materia est cruda. Si qui durgens. mouendum videtur, & phlebotomia vacuandum. moue, vt natura minorem iam factam materiam facilius cōcoquere & immutare possit. Vigentibus in ipso vigore morbi & statu. quiescere, & ab omni remedio abstinere: tunc enim natura materiam euincit, & concoctio fit, nec auxilio medico eget.

APHOR. 30 ARGV.M.

*Causam exponit cur in vigore mor-
bi*

bi à praesidiorum usu supersedendum sit.

Περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν τέλει πάντα ἀ-
δενέσπερα. ὧς δὲ τῶν ἀκμῶν ισχυρό-
τεροι.

*Initia & finem morborum re-
missiora sunt omnia, in vigore vehemen-
tiora.*

Omnia, symptomata, accessiones, vi-
gilæ, dolores, sitis, inquietudines, & alia id genus, *remissiora*, & leuiora sunt. *in vigore*, in ipso vigore, in quo natura iam tota in hoc est vt noxios humores cōcoquat. *vehementiora*, symptomata sunt, morbum sequentia, veluti vmbra corpus.

APHOR. 31 ARGV M,

Idem docet quod paulo antè, malum nimirum esse vbi eius, qui è morbo cibū capit non augetur corpus.

Τὸ ἐξ ἀρχῆς διπτέον μὴδὲν ὅτι
διδόναι τὸ σῶμα, μοχθηρόν.

Si à morbo belle comedeti corpus non proficiat, malum.

Comedenti, post ægritudinem, proficiat, quo ad vires & mollem carnem, malum, nam alterum horum significat, vel hunc plus ingerere ciborum quam facultas adhuc ex morbo imbecillior possit conficere, vel malorum humorum tantam esse in vetriculo, reliquaque corpore copiam, ut quicquid ingestum fuerit, una statim corrumpatur.

APHOR. 32 ARGV. M.

Convalescentium, qui melius evadunt à morbo liberantur.

Ὅτι πάλαι πάντες οἱ φαύλως ἔχοντες, κατ' ἀρχὰς μὲν βυστέοντες καὶ μηδὲν ὀπιδιδόντες, ὡς τὸ τέλος πάλιν ἀστέουσιν. οἱ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀστέοντες ἰσχυρῶς ὑπερον δὲ βυστέοντες, βέλπον ἀπαλλασσυσιν.

Qui adversa valetudine abunde initio comedunt nec proficiunt, ut fere tandem omnes in cibi fastidium incidunt. Contrà, qui initio forti inedia usi, cibum postea appetere incipiunt, in valetudine facilius liberantur.

Qui

Qui aduersa valetudine &c, omnes fere conualescentes e morbo, qui male se habent propter prauorum humorum reliquias. *initio*, circa initia conualescentiæ bene cibari appetentes nimirum & cibum cupientes, non proficientes sed imbecilles remanentes: In fine cibum non appetunt ob prauorum humorum reliquias, quæ ea quæ assumuntur corrumpunt. vnde progressu temporis tanta prauorum humorum copia generatur, vt actiones ventriculi, & imprimis appetentia ipsa, pereant. *contra &c*, qui verò conualescentes à morbo circa initia conualescentiæ à cibo abhorrent, postea bene comedentes melius euadunt & liberantur à morbo, quòd principio parum appetentes, non plus quàm vires conficere queant, assumant: hinc fit vt vires quoti die auctæ, morbi reliquias prorsus dissipent, issque dissipatis iterum probe appetant & comedant conualescentes.

APHOR. 33 ARGVM.

In omni morbo rationem firmam &c

*constantem esse nec appetentiam deici,
bonum.*

ΕΝ πάσῃ νόσῳ τὸ ἐρρώδει πλεῖον ὀφείνεται,
καὶ ὅτι ἔχει πρὸς τὰς πρὸς σποράς, ἀγα-
θόν. τὸ δὲ ἐναντίον, κακόν.

*In quouis morbo Valere rationem, re-
tēque se ad ea quæ sumuntur habere,
bonum: Contrà verò habere se malum.*

*In quouis morbo, similari, instrumen-
tali, & communi. Valere rationem, ne-
que lædi, bonum. quippe hoc ipsum
probè esse affectum cerebrum omnē-
que nervosas partes significat. sumun-
tur, benèque appetere cibos, appeten-
tia minimè læsa. bonum, ea enim quæ
in ventre sunt, nempe cor, hepar, ven-
triculum, sana & robusta esse signifi-
cat. contrà, vt si ratio ipsa & appetentia
abolita turbataque fuerint. malū, hæc
enim cerebri, & ventris inferioris sum-
mam præ se ferunt imbecillitatem.*

APHOR. 34 ARGVM.

*Qui morbi minus habeant periculi &
qui plus.*

ΕΥ ΤΗ

ΕΝ Τῇσι νοῦσοισιν ἡσσαν κινδυνώδουςιν εἶ-
 σιν ἀν' οἰκείῃ τῆς φύσεως, καὶ τῆς ἡλικίης
 καὶ τῆς ἐξέλιος, καὶ τῆς ὥρης ἡ νοῦσος ἡ μᾶλλον,
 ἢ οἷσιν ἀν' μὴ οἰκείῃ κατὰ τὰ τούτων.

*Minus periculose agrotant ii, quorum
 vel natura, vel ætati, vel consuetudini,
 vel tempori familiaris morbus est, quàm
 quibus horum nullo affinis cognatusque
 existit.*

*Minus agrotāt, in morbis omnibus ca-
 lidis humidis frigidis, ficcis, cū mate-
 ria & sine materia. minus periclitantur,
 minusque moriūtur ii. natura, tēpera-
 turæ totius vel partis, aut ætati annis
 distinctæ, aut habitui, corporisque con-
 sistentiæ. aut tempori aeri nimirum fa-
 miliaris, siquidem in eiusmodi brevis
 est in id quod præter naturā est lapsus,
 & rursus, in id quod secundū naturā
 redditus. Quam quibus secundū nihil
 istorum Habitui, ætatis, naturæ. &c. con-
 ruit, periculo enim eiusmodi non va-
 cant, quod non nisi à maxima & vehe-
 mētissima causa excitentur. adde quòd
 longior in eiusmodi est in id quòd*

præter naturam est lapsus : & ob id etiam longior in id quod secundum naturam est redditus.

APHOR. 35. ARGV.M.

Partes ad Umbilicum & infimum Ventrem sitas in morbis præstare esse crassiores, quàm vehementer extenuatas.

ΕΝ πάσι σι τῇ σι νεύσεισι τὸ πρὸς τὸν ὄμφαλόν καὶ τὸ ἥσσον πάχος ἔχον βέλπον ὅτι τὸ δὲ σπῶδες λεπτὸν καὶ ὀκνητικὸς, μὴ χυρόν. Επισφαλὲς δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ πρὸς ταὶ κατὰ κατὰ σιας.

In quouis morbo partes ad Umbilicum & infimum Ventrem attinentes crassiores esse præstat. harum siquidem extenuatio & tabes mala: Sed ad inferiores quoque purgationes parum tuta.

In quouis morbo, simulariũ & instrumentalium partium. Partes, vt sunt ventriculus, hepar, lien, renes, vterus, vesica, vterus, octo Epygastrii muscoli, mesenterium. crassiores, carnosamque substantiam habere præstat. Nam & calor natiuus validior, coctio melior, & excretiones validio-

res. *harum extenuatio*, eiusmodi partiū
ad vmbilicum & imum ventrem atti-
nentium, *mala*, nam & calor natiuus
imbecillus est, neque fit proba conco-
ctio, neque bonus generatur sanguis.
sed quoque, eiusmodi partium exte-
nuatio. *ad inferiores purgationes*, quæ-
que per inferna fiunt. *parum tuta*, pur-
gationes enim minus recte procedūt,
cum sint abdominis ipsius muscoli ex-
cretionis instrumenta, facum potissi-
mum & vrinæ.

APHOR. 36 ARGVM.

*Hominum duo genera non temere me-
dicamentis purgantibus vacuanda.*

ΟΙ υγιεινῶς ἔχοντες τὰ σῶματα, ἐν τῇσι
φαρμακείῃσι καὶ διαρρόμοις ἐκλύονται
παχέως, καὶ οἱ πονηρῇ τροφῇ χερόμοι.

*Qui corporum salubritate sunt prædi-
ti, si purgante hausto medicamine statim
deficiunt, ut & qui prauo alimento v-
suntur.*

*Salubritate, functiones corporis per-
fectissimè obeuntēs, atque adeò abso-
luta & integra sanitate præditi, hausto,*

fortia nimirum & ab effectu cathartica quæque corpus multum exagitare possunt. *statim deficiunt*, & syncopeprehenduntur. nō inueniens enim medicamentum sibi cognatum vitiosum & redundantem humorem quem educat, spiritus primū dissipat, deinde humida discutit, & tandem solida tabefacit. quibus omnibus corpus humanum constituitur. *prauo alimento*, per medicamenta euacuati celeriter exoluuntur, nam medicamentum corruptos humores à prauis cibis natos attrahens, per sensibiles corporis partes agit, qui cum acres sint, & mordaces, transitu suo prædictis partibus molestiam inferunt, animique defectum plurimum pungentes, inducunt.

APHOR. 37 ARGV M.

Periculosum esse purgare eos qui corpore sunt commoderato.

ΟΙ ὅτι τὰ σώματα ἔχοντες, φαρμακῶδες ἐργασίαι.

Qui integra sunt corporis valetudine, medicationes agrè moleste que ferunt.

Corporis Valetudine, quique integra sanitate fruuntur. *medicationes*, non inueniens enim medicamentum, humorem quem educat vitiosum in corpore cōmoderato & symmetro, symptomata magna parit, syncopas, vertigines, intensa tormina, & id genus alias partesque corporis tandem colliquat & absumit. *ægrè*, difficulter & perniciosè.

APHOR. 38 ARGVM.

Ægroto nonnunquam permittendus deterior cibus & potus.

Τὸ μικρῷ χεῖρον καὶ πόμα καὶ σίτον, ἥδιον δὲ, τῷ βελπόνων μᾶλλον, ἀνδρῶν δὲ, μᾶλλον αἰρετέον..

Paulo peior, sed suauior cibus & potus, meliori quidem sed ingrato præferendus.

Peior, causæque omnes salubres ad-mouenda nimirum, educenda, facienda, sumenda. *suauior*, eligendus & præferendus, partim vt ægrotanti, qui hoc cibo & potu delectatur, gratificemur partim etiam quòd illi vti iis ipsis vti

c.i.

le fit. ventriculus enim quæ cum volu-
ptate assumuntur, auidius amplectitur:
faciliusq; concoquit. adde quòd quic-
quid in eo cibo & potu prauum est emen-
datur, separaturque ab eo quod bonum
est, & subinde per aluum excernitur, me-
liori, cibo & potu. *sed ingrato*, modo
fit ille paulò deterior. nam si valde fit pra-
uus cibus & potus, nulla ratione ægro-
tantibus concedi debet. His enim so-
lùm in his gratificandum, ad quæ nul-
la magna sequitur noxa.

APHOR. 39 ARGV.M.

*Rarius senes quam iuuenes in morbos
incidere.*

ΟΙ ασθενέστεροι ἢ οἱ νέων τὰ μὲν πολλὰ νοσε-
ουσιν ἡσυχῇ. ὅσα δ' αὖ αὐτοῖσι χροῖα το-
σήματα γίνονται, τὰ πολλὰ ζῶντα πθίησκει.

*Magnam partem senes iuuenibus mi-
nus egrotant: Semel autem diuturnis
morbis correpti ferè vnà moriuntur.*

*Minus egrotant, quòd continen-
tissimè viuunt: nec perinde, vt iuuenes,
inuitus ratione peccent, à qua intem-
perntiore superuacua cōplura in cor-
pore*

pore & cruditates tandēque morbi generantur. *morbis correpti*, per incontinentiā, aut aliā de causa. *moriuntur*, aut insanabiles tota vita durant, idq; propter viriū imbecillitatē, quæ frigidus morbos, quibus vt similibusprehēduntur senes, concoquere non possunt.

APHOR. 40 ARGVM.

Postremam precedentis aphorismi partem exemplo confirmat.

Βεῖς χοί καὶ κόρυς αἱ τοῖσι σφόδρα περὶ τὴν οὐ πηπύονται.

Destillationes & grauedines coctionem in valde senibus non admittunt.

Destillationes, siue, humorum à capite ad fauces fluctiones grauedines, humorum ad nares decubitus. coctionem, neque concoquuntur propter caloris inopiam & viriū imbecillitatem.

APHOR. 41 ARGVM.

Quando in animi defectione aegrotantes mori contingit.

Ο ἰκλυόμφοι πολλάκις καὶ ἰσχυρῶς ἀν-
δρ φανερῶς περ φάστος, ἐξαπίνης τελευ-
τῶσι.

*Qui sæpè & vehementer sine causa
manifesta animo linquntur, & derepentè
moriuntur.*

*Qui sæpè, multisq; vicibus sine causa,
extrinsecus eueniente. linquntur, animi
que defectionē patiuntur. moriuntur,
quòd vitale robur in iis admodum im-
becille sit.*

APHOR. 42. ARGV M.

*Quenam Apoplexia curari, quæ minis
possit.*

Λι ἐν ἀποπληξίῃν ἰσχυρῶ, μὴ ἀδυνάτοι,
ἀδυνάτοι δ' ἔστιν ἰσχυρῶ.

*Apoplexiam fortem nullo prorsus mo-
do, debilem agrè curaueris.*

*Apoplexiam fortè, & vehementem.
nullo modo, propter ablationē respira-
tionis, sine qua nemo viuere potest. de-
bilem verò, apoplexiam curare in qua
ordinem aliquem seruat respiratio ipsa
agrè, omnibus & magna diligētia ad-
hibitis præfidiis.*

APHOR. 43 ARGVM.

Quando ij qui strangulantur ad vitam redeunt, & quando minus.

ΤΩν ἀπαγχονίων καὶ κατὰ λυομένων-
μηδὲ πῶ δὲ πεθνηκότων, οὐκ ἀναφέρει-
σιν οἷσι ἀν' αὐτὸς ἢ πρὸς τὸ σῶμα.

*Strangulati aut suffocati, nondum ta-
men mortui, ad se non redeunt, quibus cir-
ca os collecta spuma apparuerit.*

Strangulati, laqueo aut manuum
iniecione, quæ instar laquei sunt suffo-
cati, dissoluti qui tamen mori debent
ob strangulationem. *redeunt* non reui-
uiscunt, nec ad vitam redeunt. *spuma*, in
his enim vehementissimè cor incendi-
tur, & pulmones magna cum vehe-
mentia succussantur.

APHOR. 44. ARGVM.

*Natura obessos celerius mori quam
graciles.*

ΟΙ παχέες σφοδρὰ καὶ φύσιν, παχυθάνου-
σι γίγνονται μᾶλλον τοῖς ἰσχνῶν.

*Qui naturæ sunt valde crassi, breuior-
e vita fruuntur quam qui graciles.*

Qui natura statimque ab ortu & in-

70 HIPPOCR. APHOR.

cuncte ætate .*crassi*, *obesi*. *breviore* vita,
citiùs intereunt, & moriuntur. *graciles*,
graciliori vt enim plus c aloris innati
quàm *obesis* inest.

APH. 45. ARGVM.

Pueros comitiali morbo laborantes
triplici potissimum ratione liberari.

Τὼν ἐπιληπτικῶν τοῖσι νέοισιν ἀπαλλα-
γὴν αἱ μεταβολαὶ μάλιστα τῆς ἡλικίης,
καὶ τοῦ πότων, καὶ τοῦ βίων ποιέουσι.

Epilepsia laborantes pueros quum lo-
ci victusque, tum maxime ætatis muta-
tio liberat.

Epilepsia, quicumque pueri morbo
comitiali, quem epilepsiam medici
vocant . *laborantes*, eaque afflicti.
ætatis, puerilis in iuventutem, quæ ca-
lida est & sicca, morbo comitiali frigi-
do humido aduersa. *loci*, cum nimi-
rum in calidiore & sicciorem regio-
nem transferuntur. *victusque*, quo ni-
mirum calidiorem & sicciorem habi-
tum corporis efficiunt. *liberat*, & maxi-
mè quicumque à pituita provenit.

APHOR. 46 ARGVM.

Urgentiori dolori primo succurren-
dum

dum duorum dolorum exemplo.

Δ Το πόνων ἅμα γινομένων μὴ καὶ τὸν αὐτὸν τὸ πόν, ὁ σφοδρότερος ἁμαυροῖ τὸν ἥτερον.

Ex duobus simul doloribus non eundem locum occupantibus, qui vehementior est, alterius sensum obscurat.

Doloribus, nō corporis partem eādē, occupantibus, infestantibus cum sensu tristiti & molesto. vehementior, vis enim sensifica tota ad vehementiorem distrahitur. ob id minor minus sentitur.

APHOR. 47 ARGVM.

In tumoribus præter naturam dolores & febres excitari cum pus conficitur.

Π Εὐεὶ τὰς γενέσας τῶ πύς οἱ πόνοι καὶ οἱ πυρετοὶ συμβάλλουσιν μᾶλλον, ἢ γινομένου.

Dum pus fit, dolores ac febres accidunt magis, quàm confecto.

Pus, substantia crassum, fit, conficitur & elaboratur. dolores, fiunt, ratione qua materia circumstantes partes incendit ob ipsius fusionem & spirituum dissolutionem. ac febres, corde cōcalefacto.

c. iiii.

confecto, quippe materia tum attenuata est, & multum spirituum exhalauit, putrida denique concocta sunt.

APHOR. 48 ARGVM.

Contraria contrariorum esse remedia, motus & quietis exemplo.

ΕΝ πάση κινήσει τῷ σώματι, ὁκόταν ἀρχηται πόνεῖν, τὸ διαναπαύειν ἀθύς, ἀκαπον.

Quoquo modo corpus moueatur, simul ac laborare coepit, quies statim lassitudinem leuat.

Corpus, in omni corporis motu vehementiore. Vbi laborare, fatigari quoque & dolere. quies lassitudinem, quod in ea vires reficiantur ac reparentur.

APHOR. 49 ARGVM.

In obeundis exercitijs consuetudinem multum posse.

ΟΙ εἰθισμένοι τῷ σωήτεας πόνους φέρειν, καὶ ὥσιν ἀθενέες ἢ γέροντες, τῷ ἀσωήτων ισχυρῶν τε καὶ νέων, ῥᾶον φέρουσι.

Quotidianis laboribus assueti, etiam si aequalidi sint aut nes, insuetis quamuis robustis & iuuenibus, facilius consueta ferunt

ferunt exercitia.

Laboribus assueti, qui consueti sunt solitos labores atque adeo omne exercitii genus ferre, multis actibus frequenter iteratis. Inualidi, imbecilles, minusque virium habeant. aut senes, quibus paucum calidum innatū inest. insuetis, labores eiusmodi ferre. iuuenibus facilius ferunt, partes enim corporis ita exercitatae, robustiores & duriores euadūt, mutuo ipsarum attritu, genuini caloris augmento, & spiritus citatiore motu.

APHOR. 50 ARGV M.

Longo tempore consueta insuetis minus molestare, de consuetudine tandem immutanda cogitandum.

ΤΑ ἐκ πολλοῦ χρόνου συνήθεια, καὶ ἡ χείρω, ἢ ἁ συνήθων ἥσσαν ἐνοχλεῖν εἰ. δὲ οὐ καὶ ἐς τὰ ἀσυνήθεια μεταβάλλειν.

Consueta longo tempore, etiam si deteriora sint, insuetis minus molesta solent esse. Quare ad insolita quoque facienda mutatio.

Consueta penè in naturam transie-

runt. *deteriora*, haudquaquam natura bona. *insuetis*, natura innocuis. *quare insolita*, nō repenti, sed paulatim. *facienda mutatio*, id quē non in omni ætate, sed iuuentute maximē fieri debet.

APHOR. 51 ARGV.M.

Naturam subitas mutationes non ferre, atque adeo illi nimium omne aduersum & inimicum.

Τὸ κτ' πολὺ καὶ ἐξαπίνης κενοῦν, ἢ πληρῶν, ἢ θερμαίνεν, ἢ ψύχειν, ἢ ἄλλως ὁκωποῦν τὸ σῶμα κινεῖν, σφαλερόν. καὶ γὰρ πᾶν τὸ πολὺ τῇ φύσει πολέμιον. τὸ δὲ κατ' ὀλίγον, ἀσφαλές, καὶ ἄλλως ἢ καὶ τῆς ἐξ ἐτέρου ἐφέτερον μεταβαίνει.

Semel multum & repenti vel vacuare, vel replere, vel calfacere, vel refrigerare, aut alio quouis modo corpus mouere periculosum: omne siquidem nimium nature inimicum. Paulatim vero quod fit tutum, cum aliàs tum maximē ubi ab uno ad aliud faciendā est mutatio.

Multum, & plus quàm vires tolerare possint. repenti vacuare, omnes ex æquo humores educendo, vel replere, plurimum ac repenti, non vacat peri-

culo, quòd id vel suffocatio vel vasorum aliquorum ruptio subsequatur. *vel calefacere, vel refrigerare, plurimū ac repentē periculosum.* hoc enim stuporem inducit, natiuumque calorem extinguit, illud verò humores exurit & febres incendit. *corpus mouere, vt exercitiis, balneis. periculosum, plurimum ac repentē illa facere. omne siquidem nimium natura inimicum,* commoderationem enim elementorum euer- tit. *tutum, periculoque vacat.*

APHOR. 52 ARGVM.

*Non temere medico mutationi medica-
mentorū studendum.*

Π Ἄντα καὶ λόγον ποιέοντι, καὶ μὴ γινω-
σκόντων ὅτι καὶ λόγον, μὴ μεταβαίνειν
ἐφ' ἑτέρον, κερδόντες τὴ δόξαν πρὸς ἐξαρχῆς.

*Non, si recta ratione gerenti omnia
secundum eam minus succedat, protinus
est ad aliud transeundum, modo illud
constet quod ab initio visum fuit.*

*Recta ratione, inuenienti quid mor-
bus, quid ægri temperatura, ætas, vi-
res, anni tempora, locus, consuetudo,*

76 HIPPOCR. - APHOR.

& cætera id genus, exigant. *secundum*,
adhibitis sedulo præfidiis omnibus.
Non est *transseundum ad aliud*, faculta-
te diuersum medicamentum. *ab ini-*
tio visum, ut si is sit morbus quem
esse ab initio putauit, nec aliud inter-
ueniat symptoma, quod illum à prio-
re instituto recedere cogat.

APHOR. 53 ARGV M.

Eadem magna ex parte fieri qua
Apho. 20. sectionis huius secunda docuit.

Ὅμοιοι τὰς κοιλίας ὑγρὰς ἔχουσιν νέοι ἢ ἡ-
ῶντες, βέλτιον ἀπαλλάσσουσιν τὴν ξη-
ρὰς ἐχόντων. ἐς δὲ τὴν γῆρας, χεῖρον ἀπα-
λλάσσουσιν. Ξηραίνονται γὰρ ὥς ὅτι τὸ πολὺ τοῖς
ἐν ἀποξηράσκουσιν.

Quibus aluus est humida, iuuentam
quidem agunt facilius quàm qui ean-
dem siccam habent, sed senectute diffici-
lius defunguntur. Ipsi siquidem sene-
scentibus ferè resiccatur.

Aluus, Quicunque aluos humidus
habent, vel ob cibi largiorem copiam,
aut festinam deiectionem, vel intem-
periem frigidam hepatis.

APHOR.

*Longam staturam quæ in iuuentute
pulchra est, matura senectute confici.*

Μεγάλοι δὲ σώματος ἐν νεότητι μὲν, ἐλά-
ττωτον, καὶ οὐκ αἰδέεσθαι. ἐγὼ γὰρ καὶ δὲ
ἀδύσχητον καὶ χεῖρον τῷ ἐλασσόνων.

*Vt traducenda iuuentute liberalis &
speciosa corporis magnitudo, ita senectu-
ti inutilis & paruitate deterior.*

*Magnitudo liberalis, proceritas, ne-
que indecens magnitudo, sed pulchra
& decora propter rectitudinem. dete-
rior, nam ista mole grauati senes incur-
uantur ac gibbosi redduntur.*

A P H O R I S M O -
R V M H Y P P O C R .
L I B E R . I I I .
A R G V M E N T V M .

Tertius hic liber reducitur ad Aetio-
logiam ferè , locos duos communes
indicans, vires ætatum, & morbos va-
rios per ætates.

A P H O R I S . P R I . A R G V M .

*Anni temporum mutationes, præser-
tim magnas & repentinas in ipsis parti-
cularibus anni temporibus accidentes,
procreare morbos.*

Α ἡ μεταβολαὶ τῶν ὥρων μαλιστα τίττον
νοσήματα, καὶ ἐν τῇ σὺν ὥρῳ αἱ μετα-
λαί μεταμαλὰ ἢ ψυχρῶς, ἢ θερμῶς, καὶ
τὰλλα κατὰ λόγον οὕτως.

*Mutationes temporum potissimum præ-
riunt morbos, & in ipsis temporibus ma-
gnae mutationes frigoris aut caloris, cate-
goriarumque*

rorumque ad proportionem his respondentium.

Mutationes temporum. anni, sese mutuo consequentium & succedentium inuicem, ipsæque adeò temperamentorum alterationes. *potissimum pariunt morbos*, ut causæ effectrices, & externæ morborum gignendorum: quippe horum mutationes aërem etiam, quem assiduò inspiramus, corpora quoque nostra alterant, humoresque varios generant, & potissimum in his corporibus quæ sunt ad patiendum apta & idonea. *magna, repentinæ. mutationes aut frigoris, aut caloris*, verbi gratia hyeme, vel æstate, vel autumnò pariunt morbos. *Cæterorumque*, aliæque mutationes pro ratione eodem modo parere solent morbos. ut est mutatio humiditatis, vel siccitatis, ventorum copia aut defectus.

APHOR. 2 ARGV M.

Aliquas hominum temperaturas esse quæ ad æstatem bene se habeant, aliquas quæ ad hyemem.

TΩ φυσίῳ αἱ ἰδὴ τοὺς ἔτητος, αἱ δὲ τοὺς χειμῶνα δὴ ἢ κακῶς πεφυκασ.

Naturarum quædam ad æstatem, alia ad hyemem bene aut male se habent.

Naturarum hominum, quæ temperatura est ex quatuor elementis constans. *quædam*, frigida, humida. *ad æstatem*, bene se habent, quod harum excessus & immoderatio æstatis caliditate & ficcitate corrigatur ac temperetur. *alia*, calida & sicca naturæ. *ad hyemem bene malèue se habent*, bene quidem quod per utramque oppositionem hyemis emendetur excessus, & ad symmetriam fiat reditus: malè verò frigida humida, quod à simili hyemis temperatura earundem excessus augetur.

APHOR. 3 ARGV.M.

Morbos & ætates magis aut minus esse proclives & habiles ad ipsa loca & nictus rationes.

Tὡν νοσούντων ἄλλαι πρὸς ἄλλας θύῃ καὶ ὡς πύκασι, καὶ ἡλικίαι πνέει πρὸς ὥρας, καὶ χῶρας, καὶ διαίτας.

Morbi alij ad alia tempora bene vel male se habent. Et quædam ætates ad tempora

tēpora alia & loca & aliud victus gen^o.

Bene vel malè se habent, suntque magis aut minus proclives & habiles ad ipsam generationem & curationem. & quadam ætates, bene vel malè se habent. ad alia, vt æstatem, hyemem, non ad generationem quidem, sed ad curationē. & loca & victus gen^o, bene vel malè se habent ætates quædam & naturæ.

APHORISMI. 4. ARGV M.

Autumnales morbi quando expectandi.

ΕΝ τῇσιν ὥρησιν ἔται τῆς αὐτῆς ἡμέρης ὅτε ὡρ γὰρ λπς, ὅτε δ' ἐΰχος γίγνεται, φθινόπωρον δὲ τα νοσήματα προσδέχεσθαι χρῆ.

In temporibus cum eodem die modo calor modo frigus, autumnales morbi expectandi.

In temporibus, anni quibusuis calor, vt meridie. frigus, vt in ipsa aurora & vesperi rursus. fit, idque plurimis consequenter diebus. autumnales morbi, qui inæquales sunt & inconstantes malique iudicii.

APHOR. 5. ARGV M.

f. i.

Ventos ipsos magnum habere momentum in procreandis morbis alijsque corporis malis, Austri & Aquilonis exemplo.

ΝΟτοι βαρήκοι, ἀχλυώδεις, καρηδαρικοί, ναθροί, δαλυτικοί. ὁκόταν ἔπῃ δωασθῇ, ποιεῦται ἐν τῇσιν ἀρρώσῃσι πάσχουσιν. ἥν δ' ἐβόρεον ἢ, βῆχες, φάρυγγες, κοιλίαι σκληραὶ, δυσουρίαι, φρικώδεις, ὁδωαπιδυρέων, σιγῆων. ὁκόταν αὐτοῖς δωασθῇ, ποιεῦται ἐν τῇσιν ἀρρώσῃσι πρὸς δὲ χεῖρα γῆ.

Auster auditum hebetat, caliginem sui obducit, caput grauat, membri tarditatem & languorem conciliat. Quum itaque is increbrescit, talia in invalidis accidunt. Contra Aquilo tusses mouet, fauces exasperat, aluum indurat, urinam suppressit, horrores excitat, lateris & pectoris dolores facit. Hoc itaque dominante, talia infirmos expectare oportet.

Auster, natura calidus, humidus, à meridie spirans. auditum hebetat, ut qui sua humiditate sensuum instrumenta impleat & obtundat. caliginem, ratione oculorum, quos obtenebrat, & ratione sui, dum turbulentum, crassum, & cali

& caliginosum aërem efficit. *caput grauat*, quòd hoc ipsum nimia humiditate compleat. *tarditatem*, pigritiam inferens, principio neruorum plus æquo humectato, & languidas reddens corporis partes omnes, & neruos potissimum relaxās. *increbrescit*, quando eius modi tempestas & constitutio austrina præualuerit longóque tempore durauerit. *talia*, symptomata *inualidis* in morbis patiuntur qui ægrotant. *contra Aquilonia* si fuerit constitutio, & tempestas austrinæ contraria. *russes*, quòd tum frigidus inspiretur aër, qui asperam arteriam, aliáque instrumenta inspirationi seruiencia, lædit. *fauces*, faucium asperitates fiunt, quòd aër inspiratus faucibus primùm occurrens eas inæqualiter deficcat, & exasperat. *aluuum*, totum enim corpus flante Borea exiccatur, & feces longiori tempore detinentur, nec excernuntur. *vrinā*, quòd vesica pars neruosa ab Aquilonis frigore offenditur. *horrores*, quòd aër frigidus sit, & consèquio totum corpus frigescat. *lateris*, ob frigidita-

f. ii.

tem, quæ has partes mala qualitate afficit, & ad respirationis motum inceptiores reddit, *dominante* quâdo hæc tempestas præualuerit, & Aquilo vehementior & crebrior cæteris ventis fuerit. *talìa*, symptomata. *infirmos*, in morbis iam factis expectare oportet.

APHOR. 6 ARGV M

Qua ratione febres in ea ætate que Veri similis est, finiantur.

Ὅταν ἔσθας γένηται ἢ πρὶ ὁμοίον, ἰδρῶτας οὐ πῶς περιττῶσι πολλὰς ὡς ἐν ἡμέρᾳ χεῖν.

Quum æstas fit similis Veri, sudores in febribus multos expectare oportet.

Æstas, natura calida sicca Veri, & temperaturā commodatam habet in febribus, & morborū aliorū, qui sudoribus finiuntur iudicationibus, *expectare oportet*, nam tunc æstas moderato suo calore humiditates corporis ad cutim trahit, nō autē per modū vaporis discutit, vnde vniuersa humiditas in febrium iudiciis excreta sudores efficit.

APHOR. 7 ARGVM.

Temporis ac totius anni constitutionibus respondere morbos magna ex parte.

ΕΝ τῶν αὐχμοῖσι πυρετοὶ ὀξείες γίνονται καὶ ἢν μὲν ἐπὶ πλέον ἢ πὲρ πρὸς τοιούτων ἐόν, οἷω τὴν κατὰσαν ἐποίησεν, ὡς ἐπιτοπολὺ καὶ τὰ νοσήματα τοιαῦτα δὲ ἐπιδεσδέχεται.

Magnis siccitatibus febres fiunt acutæ. Quod si annus talis esse pergat, qualem temporis statum effecerit, tales ferè morbos expectare oportet.

In siccitatibus, & temporibus plus iusto siccioribus, febres acutæ, quæ citò desinunt, & grauias habent symptomata. *fiunt*, sicci, as enim humores efficiunt biliosos, qui subinde febres pariunt acutas. *annus*, vniuersus magna ex parte talis fuerit, ut siccitas humiditati præualeat. *statum*, qualem fecerit constitutionem siccam, humidam, calidam. *morbos*, siccos ac biliosos, atque adeò acutos, si anni constitutio sicca, humidus, pituitosus, & longos morbos si humida fuerit.

APHOR. 8 ARGVM.

f.iii. Quibus

Quibus anni temporibus synceri morbi, & boni iudicii fiant, & quibus instabiles malique iudicii.

ΕΝ τοῖσι καθεσῶσι καυροῖσιν ἢν ὥρᾳς
τὰ ὥρᾳα ἀποδιδῶσιν, δύσχεές καὶ
δύχευές αἱ νόσοι γίνονται. ἐν δὲ τοῖσιν ἀκαθάρτοις
ἀκατάστατοι καὶ δύσκριτοι.

Certis temporibus & suam tempestiuitatem seruantibus certi & tempestiui, ac iudicatu faciles morbi fiunt. Incertis autem & alienis, incerta quoque agrotationes fiunt & ad iudicandum difficiles.

Certis, & moderatis quæque ordine quodam suam seruant temperaturam.

Tempestiuitatem seruantibus, cū oportune ac suo tēpore tēpestiua omnia reddūtur, vt cum syderum ortus & occasus, pluuia, serenitas, & v̄ti ordine naturali fiunt. certi & tempestiui, morbi constantes stabiles, faciles, & ansceri iudicatu faciles, quippe cum yntura & facultas robustæ sunt, facileque morbi stabilis causas demoliuntur. incertis inconstantibus autem, & immoderatis temporibus, in quibus nihil moderatum

raturum existit, sed omnia turbata. *incerta*, inconstantes, instabiles, inquieti, & turbarum pleni morbi fiunt. *difficiles*, quòd statim perniciosi, cum periculo sis & grauibz symptomatibus iudicetur, vel omnino faciant recidiuam.

APHOR. 9 ARGVM.

Autumnus magna ex parte insaluberrimus esse, Ver autem saluberrimus.

ΕΝ ΦΘΙΝΟΠΩΡΩ ΕΞΥΠΑΤΑΙ ΑΙ ΝΟΥΣΟΙ, ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΩ ΔΕΣΑΤΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΑΝ. ἢ Ρ ΔΕ ΕΥΛΕΨΟΝΤΑΙ, ΚΑΙ ἦΚΙΣΤΑ ΘΑΝΑΤΩ ΔΕΣ.

Autumno in vniuersum morbi acutissimi & perniciosissimi. Ver autem saluberrimus & minimè exitiosus.

Acutissimi, vehementissimi & ad suum vigorem celerrimè properantes in vniuersum, magna ex parte, propter eius inæqualitatem quæ multorum prauorum humorum causa existit: deinde quòd æstiuum tempus, quod præcessit, humores veluti affluit. Præterea per æstum vires redditæ sunt imbecilles, atque adèò vitiosi humores,
f. iiii.

iterum petere (ob ambientis frigiditatem, quæ matutino tempore ac vespere viget) profundū corporis incipiunt. Adde quòd hoc tempore propter fructuum ferè omnium copiam pravi humores procreantur. *Ver saluberrimum*, Propterea quòd sit temperatum. *minimè exitiosum*, minusque exitiosis morbis obnoxium. Vtunque autem in vere morbi contingant, tamen omnes eiusmodi erunt, vt periculo vacent.

APHOR. IO. ARGVM.

Autumnus tabidis & extrema consumptis macie perniciosum.

Τὸ φθινόπωρον τοῖς φθίνουσι κακόν.
Autumnus tabidis nocuus.

Autumnus tabidis nocuus, & quibus pulmo exulceratur malus: carnibus enim & omni pinguedine destituti, nullum omnino propugnaculum habent, quo ab iniuria causarum externarum vindicentur: quippe autumnus frigus in profundum subiens, pulmonem potissimum aliásque principes partes, infestat & lædit.

APHOR. II ARGVM.

*Anni tempora à sua commoderatione
recedentia, multa mala hominibus ad
ferre.*

Π Εὐὲ δὲ τὸν ὥρέων, καὶ ἥν ὁ χειμὼν αὐ-
χμηρὸς καὶ βόρειος γίνηται, τὸ δὲ ἔαρ
ἔπομβρον καὶ νοπὸν, αἰνὰ δὲ τοῦ θέρους πυ-
ρετὴς ὀξείας καὶ ὀφθαλμίας, καὶ δυσεντε-
ρίας γίνεσθαι, μάλιστα δὲ τῇσι γυναιξί, καὶ
ἀνδράσι τοῖσιν ὑγροῖσι τὰς φύσας.

*Inter anni partes, si hyems sicca &
aquilonia, ver pluuiosum & australe
fuerit, æstate necesse est febres acutas fieri
& ophthalmias, & dysenterias, mulieri-
bus præsertim & viris naturâ humi-
dioribus.*

*De temporibus anni. anni partes, hy-
ems: quæ cum moderata est, nec valde
sicca est, nec suprâ id quod opportu-
num est frigida. sicca & Aquilonia,
pauloque quàm suæ naturæ conue-
niat, & ficiior, & frigidior. Ver, alio-
qui temperatum. pluuiosum, assidue.
& australe, calidumque. necesse est æsta-
te, modo suam hæc ipsa seruet natu-*

ram. *febres acutas*, humiditates enim in nostrum corpus receptæ, tum ebulliunt, & corrumpuntur, vnde per arterias ad cor perueniente corruptione, febres acutæ necessariò fiunt. *ophthalmias*, & lippitudines, caput enim humiditatibus plenum cum sit, quæ superueniente æstate efferuescunt, & ebulliunt, & per venas nervosque suos ad oculos decumbunt. *disenterias*, intestinorum difficultates eadem materia ebulliente, & à capite ad intestina transmissa, quæ tandem sua mordacitate intestina corrodit, & exulcerat. *mulieribus*, humidis & ociosis. *Et humidioribus*, ob id paratioribus ad supradictos affectus.

APHOR. 12 ARGVM.

Variè affici homines ob duas alias temperaturas temporum supradictorum non naturales.

HN δὲ νόσος ὁ χύμων καὶ ἐπιμερος καὶ αἰθρῆς γένεσις, τὸ δὲ ἕαρ αὐχμηρὸν καὶ βόρρον, αἱ μὲν γυναῖκες ἵσταν οἱ ἄνθρωποι ὡς τὸ ἥρ, ἐκ πάσης ἀεφάστος ἐκπνεύσκεισιν. αἱ δ'

αἱ δ' ἂν πέκωσιν, ἀκρετέα καὶ νοσώδεα τὰ
 παιδία πέκωσιν, ὥστε ἢ παρωπίχα ἀπόλυ-
 θαι, ἢ λεπία καὶ νοσώδεα ζῆν ἔόντα. πῖσι δὲ
 ἄλλοισι δυσεντερίαι, καὶ ὀφθαλμίαι ξηραὶ
 γίνονται πῖσι δὲ πρεσβυτέροισι κατὰ ῥοίστω
 τῶμος ἀπολλυῖταις.

*Contra vero si australis hyems &
 pluuiosa & tepens fuerit, ver siccum &
 aquilonium, mulieres quibus partus in
 ver incidit quauis occasione abortiunt,
 aut si pariant, tam infirmos & morbosos
 partus edunt, vt vel statim ipsi inte-
 reant, vel tennes & valetudinary vi-
 uant. Cateris dysenteria & ophthalmia
 sicca fiunt, & senibus catarrhi perniciem
 breui allaturi.*

*Australis, Hyems calida nimirum.
 & pluuiosa, supramodum. Aquilo-
 nium, frigidum nimirum, vt præscri-
 ptæ hyemi sibi que ipsi opponatur,
 partus incidit, imminet verno ipso tem-
 pore. abortiunt, quando quidem coty-
 ledones ob humiditatem relaxantur,
 & vis frigoris vterum penetrat, fœ-
 tumque lædit, qui subinde calcitrans,
 & sine ordine se mouens, ligamenta &*

coryledones dirumpit, & tandem egreditur, potentia excretae suscitata, & foetum propellente. *si pariunt*, ubi ad legitimum usque tempus in utero gestauerint. *morbosos*, imbecilles, & inuálidos, legitimo tempore expectato. *statim intereunt*, ob subitam in contrarium mutationem. *viuunt*, emendata noxa quam in utero contraxerunt, recta victus ratione, aliisque conimodis praeficiis. *Ceteri*, iunioribus nimirum hominibus, ceu pituitosis. *dysenteria*, ob pituitam, quæ à capite ad ventrem defluit, in quo moram diutius trahens mordet, atque abrasit intestina. *ophthalmia* biliosis maximè, frigus enim superueniens, veluti manus quædam extrinseca, capit quandam utriusque spongiæ cerebrum, atque adeò exprimit illam quæ in ipso continetur humiditatem. *Senibus catarrhi*, destillationes & fluxiones. *perniciem*, quæ cito interimit: quòd per venas à capite, ad partes inferiores tendentes plenitudinem faciant, & neruorum dissolutionem, unde & velociter terminantur.

APHOR. 13 ARGV M,

*Aestatem & autumnum à sua com-
moderatione declinātia hominibus mor-
bos inferre.*

ΗΝ δὲ τὸ θέρος αὐχμηρὸν καὶ βόρειον γί-
νηται, τὸ δὲ φθινόπωρον ἐπιμβρον καὶ
ρόπον, κεφαλὰ γὰρ ἐς τὸν χειμῶνα γίνον-
ται, καὶ βῆχες, καὶ βροχαί, καὶ κόρυζαι, οἷ-
οι δὲ καὶ φθίσεις.

*Aestate vero sicca & aquilonia, Au-
tūno pluuioso & australi, vehementes
capitis dolores in hyemem, & tusses, rau-
citates, & grauedines, nonnullis etiam
tales expectanda.*

*Aquilonia, frigida nimirum, atque
adco à sua naturali temperatura, quæ
calida est, declinante. Dolores capitis ad
hyemem fiunt, siquidem humidus si-
pramodum autumnus caput multis
humiditatibus explet, quas frigida hy-
ems quæ subsequitur, in vnum cogit
& compingit. Et tusses, humoribus ri-
mirum à capite expressis, & in thora-
cem defluentibus. raucitates, siue rau-
cedines, prædictis humorib⁹ ad fauces*

deriuatis. *grauedines*, vbi ad nares humor delabitur. *tabes*, pulmonumque exulceratio, & maxime his, qui aciem apti sunt.

APHOR. 14. ARGV M.

Autumnus perinde atque æstas Aquilonius & siccus, quos morbos inferat.

HΝ δὲ βόρειον ἢ καὶ ἀνυδρον, πῖσι πόσι καὶ τοῖσι ζώουσιν τὰς φύσεις, καὶ τῇσι γυναιξὶ ξύμφορον, πῖσι δὲ λοιποῖσιν ὀφθαλμοὶ ἔσονται ξηροὶ, καὶ πυρετοὶ ὀξέες, καὶ μακροὶ ἐνίοισι δὲ καὶ μελαγχολίαι.

Aquilonio verò & sicco autumnno, hominibus natura humidis & mulieribus commoditas parabitur. Alios ophthalmia sicca, & febres partim acutæ partim longæ, quosdam etiam melancholiæ male habebunt.

Autumno, perinde atque æstate. commoditas parabitur, conferet: exiccatur enim ob hanc constitutionem, & ad hyemem exiccati perueniunt. alios &c. qui non sunt natura prædicti ophthalmiæ sicca, siccatur enim sapramodum. eueniunt & febres acutæ, quod

quòd nimirum tenuissima parte bilis
resoluta maneat acerrima. *longa*, vt
quartanæ sunt, bilis siquidem atra, ex
qua hæ proueniunt, bifariam genera-
tur, & quòd flaua bilis superaffetur ab-
sumaturque & quòd sanguis crassescat
quosdam, non omnibus enim acci-
dunt. *melancholia*, atræ biles & potissi-
mum hos qui atra bile natura abun-
dant.

APHOR. 15 ARGVM.

*Simplicem totius anni temperaturam
siccam, imbribus assiduis præferendam.*

ΤΩΝ δὲ κατεσασίων τῶ ἐνιαυτῷ τὸ μᾶλλον οἱ ἀσχυοὶ τὸν ἐπιμβριῶν, εἰσὶν ὑπερβολικότεροι, καὶ ἥσσον θανατώδεις.

*Ex tempestatibus anni in vniuersum
siccitates assiduis imbribus salubriores,
& minus mortifera.*

*Ex anni tempestantibus constitutio-
nibus & dispositionibus, in vniuersum
quod in totum dixerim, vt simul om-
nia comprehendam. siccitate imbribus
sunt salubriores, humiditates enim su-
perflua temporibus siccis exiccantur,*

neque tot generantur, & quæ iam genitæ sunt corriguntur. Adde ficcitatem à putredine liberare, quam humiditas inducit. & minus mortifera, plures enim ab humiditate, putredinum causa, quàm à ficcitate, conseruatiua, mori constat.

APHOR. 16 ARGVM.

Predictas duas constitutiones variis morborum genera adferre.

ΝΟσήματα δὲ ἐκ τῆς τῆς σπένε πομβρίσιν αἰσ
τὰ πολλὰ γίνετ' πυρετοί τε μακροί, καὶ
κοιλίης ῥύσες καὶ σπενδόνες, καὶ ἐπὶ ληκτίσιν
καὶ ἀπόληκτοι, καὶ κυνάχαι. ἐν δὲ τοῖσι
αὐχμοῖσι, φθινώδεις, ὀφθαλμῖαι, ἀρθρίποιες
σπασμῶδεις, καὶ δυσεντερῖαι.

Assiduis imbris morbi ferè fiunt, febres longa, fluxiones alui, putredines, epilepsia, apoplexia, angina. Siccitatibus autem morbi tabifici, ophthalmia, articulorum dolores, urinae & intestinorum difficultates.

Imbris, morbi pluuiarum multitudine, ferè, magna ex parte, in humida enim constitutione alii etiā morbi

bi ab Hippocrate non commemorati nasci possunt. *febres longæ*, nam corpora multa humiditate implentur faciliè putrescente, quæ non nisi in lōgo tēpore concoqui potest, quòd ut plurimum crassa, glutinosa, & densa sit. *luxiones*, homines enim in humida constitutione crebrò per aluum egerunt illam humorum superabundātiā. *putredines*, simpliciter & absolutè. *epileptiæ*, morbi comitales. *apoplexiæ*, nam hæc duo mala ex pituita, quæ per imbres generatur, nasci cōsueuerunt. & *angina*, nonnunquam superfluitatum multitudine ad fauces collecta, vel magna ex parte fluxionibus ex capite firmatis in faucibus. *in siccitatibus*, morbi tabem adferentes, fiunt, exclusa tamen pulmonis exulceratione, quæ in sicciore tempore poti⁹ curatur, quàm irriteretur. *ophthalmiæ*, siccæ, materia nimis biliosa, aridaque ad oculos trāsmissa, per siccitates, quæ & pruritum excitat, & ipsos exulcerat. *articulorum dolores*, non quidem omnes, sed ii tantum qui ex humorum acrimonia, ad

articulos decumbente procreantur,
quod accidit si accesserit etiam fici-
tati caliditas. *Urina*, stillicidia *urinae*,
quoniā biliosi humores & acuti mor-
denti, & continuè excitant vesicam, &
stillatim effundunt *urinam*. *difficul-
tes intestinorum*, accidunt per siccitates
ingentes.

APHOR. 17 ARGVM.

*Quae commoda, quaeque nocimenta
quotidiana constitutio pariat.*

Αἱ δὲ καθ' ἡμέρην καταστάσεις, αἱ ὧ-
βόρειοι τὰ τε σώματα σωίσωσι, καὶ βύ-
πνα, καὶ ἀκίνητα, καὶ βύχρσα, καὶ ἀηκόω-
ρα πύεουσι, καὶ τὰς κοιλίας ξηραίνουσι, καὶ
τὰ ὄμματα δακνουσι, καὶ ὧδε τὸν θώρακα
ἀλγῖμα, ὡς πᾶσι παύσῃ, μᾶλλον πονέου-
σιν. αἱ δὲ νόσοι δὲ αὐτοὺς τὰ σώματα καὶ ὧ-
βραίνουσι, καὶ βαρυκοίτας, καὶ ρηλαίας πύεου-
σιν, καὶ ἰλίγγους ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι, καὶ τοῖσι
σώμασι δὲ κινῶσι, καὶ τὰς κοιλίας ὧβρα-
ίνουσι.

*Quotidianae tempestates, aequiliorae co-
gunt corpora firmantque, mobiliora item
expeditioraque, & coloratiora & au-
dient*

ditu valentiora reddunt, *aluum* siccāt, oculos mordet, & si *pectus* dolor aliquis prius habuerit, exasperant: Contra, *austrina* eadem solvunt & humectant, *auditum* hebetant, *caput* gravant, *vertiginem oculis*, *tarditatem* & *languorem corporibus* adferunt, *aluum* humectant.

Tempestates, perseverantes. *aquilonia*, *frigidæ* siccæ. *cogunt*, corpora densant, & sua frigiditate contendunt, robustioraque reddunt, & validiora. *expectantiora*, quod superuacuas corporis humiditates exhauriant, ac dissipent, leuioraque corpora, & ad motū promptiora efficiāt. *colorantiora*, quod omnes actiones naturales, & sanguinis probā in iecore elaborationem coadiuuent. *auditum* valentiora, omnes enim actiones animales firmant. *aluum* siccant, durasque efficiunt, vt suprà Aphorif. 5. dictum est. *oculos* mordent, sua frigiditate, non erodendo vt calidū, sed continuum diuellēdo. & si *pectus*, ipsumque aded thoracem. *exasperant*, nec mirum, cum eum etiam qui prius nō adfuit exciēns, quippe frigidum inimi-

cum ossibus & pectori existit. *austrinae*, constitutiones calidæ humidæ. *solūtiora* corpora, & c. languida reddunt, ob causas præcitato Aphor. adductas. & *vertiginem*, excitatur enim flatus, capite humiditate multa oppleto, qui circa oculos mouetur, & vertigines parit. *tarditatem adferunt*, siquidem principio neruorum humectato circa voluntarios motus pigritiam apparere necesse est. & *aliū humectant*, & per ea liquida per inferiora excernuntur.

APHOR. 18. ARGVM.

Quæ quibus ætatibus sint maxime cōmoda tempora.

Κ Ατὰ δὲ ταῖς ὥραις, πρὸ μὲν ἥρος καὶ ἄκρου τοῦ θέρους, οἱ παῖδες, καὶ οἱ πωτέων ἐχρόμοι τῇσιν ἡλικίῃσιν ἀρίστα τε διατρέχει καὶ ὑγιαίνουν μάλιστα. τὸ δὲ θέρους καὶ τὸ φθινοπώρου μέγεθος μὲν πρὸς οἱ γέροντες. τὸ δὲ λοιπὸν φθινοπώρου καὶ τὸ χειμῶτος, οἱ μέσσοι τῇσιν ἡλικίῃσιν.

Quod ad tempora verò pertinet, vere & prima æstate pueri & his ætate proximè optime degunt. Valentq; maxime. Æstare

*Aestate verò & autumnni ad aliquam
vsque partem senes. Reliquo autumnno
& hyeme qui mediam aetatem agunt.*

Prima aestate, principio nimirum æ-
tatis. pueri & proximi & c. nempe a-
dolescentes. optimè degunt, quòd eo-
rundem naturæ temporum horum
temperatura maximè conueniat. ado-
lescentes enim quorum natura tempe-
rata est, in ipso vere quod itidem tem-
peratum existit, optimè degunt, pueri
autem ætatis principio, hoc enim pa-
rum à mediocritate ad calorem & sic-
citatem declinat, atque adeò puerorū
naturæ, quæ calida & humida est, ma-
gis quadrant. Aestate verò & autūno,
autumni nimirum prima parte. senes,
optimè degunt, utpote natura frigidi.
reliquo & hyeme, optimè degunt. qui
mediā aetatem agunt, inter adolescentiā
& senectutem, quos iuvenes & floren-
tes ætate rectè appellaueris, hi enim cū
calidi sint & sicci, hyeme quæ contra-
ria est, salubrius degunt.

APHOR. 19 ARGVM.

Omnia morborum genera in singulis
g. iii.

*anni temporibus irruere posse nedum
rum temperatura congenera.*

Νοσηματα δὲ πάντα ἐν πάσῃσι τῇσι αἰ-
σιν γίνεται, μάλλον δ' ἔνια κατ' αἰ-
σῶτων καὶ γίνεται, καὶ παροξύνεται.

*Quilibet in quibusvis temporibus mor-
bi fieri possunt: Nonnulli tamen in qui-
busdam magis tum sunt tum irritantur.*

*Quilibet, generisq; omnis quibusvis
nullo temporis ad tempus habito dis-
crimine, irritantur, quòd hæc tempora
morborum cuiusmodi naturæ sint ac-
commodata.*

APHOR. 20 ARGV.M.

*Morbi recensentur magna ex parte ac-
cidere soliti verno tempore.*

Τοῦ μὲν γὰρ ἥρος τὰ μανικὰ καὶ τὰ με-
λαγχολικὰ, καὶ τὰ ὀπληθικὰ, καὶ αἰ-
ματος ῥύσεις, καὶ κυσάνθαι, καὶ κόρυζαι, καὶ
βράγχαι, καὶ βήχες, καὶ λέπραι, καὶ λειχή-
νες, καὶ ἀλφοὶ, καὶ ἄλλαι θύοντες ἐλκώδεις πη-
σαι, καὶ φύματα, καὶ δερβιδικά.

*Vere enim insania, melancholia, epi-
leptia, fluxiones sanguinis, angina, grana-
dines, destillationes, tussis, lepra, impeti-
gines*

gines, vitilignes & pustula vlcerosa plurima, tubercula, articularum dolores.

Vere *insania*, furores melancholiz & atræ biles fiunt, non quòd hoc tempore biliosi & melancholici humores generentur, sed quòd aliis temporib⁹ procreati sint, ac hyeme in corporis profundo delitescentes nunc tandem veris caliditate diffusi ac cōmoti maniam ac melancholiam pariant. *epileptiz*, morbi comitales, propter pituitā per hyemem in corpore natam, vere autem commotam & diffusam. & *fluxiones sanguinis*, omnesque sanguinis excretiones mediocres siue per nares, siue per hæmorrhoides: siue per vterum fiant, verno enim tempore sanguis crescit, ac incrementum suscipit. *angina*, quòd humores diffusi ad fauces aut guttur confluant, ibique inflammationem pariant. *grauedines, destillationes, rauedines. tusses*, propter pituitam hyeme in capite natam, vere autē diffusam ad nares, aut fauces, aut pulmonem. *lepra*, quòd ipso vere pra-

ui & maligni humores à profundo corporis, vt centro, ad cutem ipsam, vt circumferentiam deferantur. *Et impetigines*, ex serosis, tenuibus, acribusq; humoribus, vnà cum crassioribus permixtis generari solitæ. *vitiligines*, quæ quandoque à pituitoso, quandoque à melancholico humore fiunt. *tubercula*, ad cutem nimirum malorum humorum abundantia euocata. *articulorum dolores*, ad quos vt viliores & imbecilliores, à natura alieni humores deferuntur.

APHOR. 21 ARGVM.

Aestiu morbi exprimuntur, quorum quidam proprii, quidam alieni sunt.

TΟῦ δὲ θερεος ἐνιά τε πυρέων, καὶ πυρεπὶ ζυνεχέες, καὶ καῦσοι, καὶ πεπταῖσι, καὶ πεπταῖσοι, καὶ ἑμετοὶ, καὶ διάρροιαί, καὶ ὀφθαλμῖαι, καὶ ὠτῶν πόνοι, καὶ σωματίων ἐλκώσες, καὶ σηπεδόνες αἰδοίων, καὶ ἰδρώα.

Aestate verò nonnulli horum & febres continua, & ardentes, & tertiana plurima, quartana item, & vomitiones, alui

alui profluvia, ophthalmia, aurium dolores, oris Ulcerationes, genitalium putredines, & sudationes.

Æstate, eius videlicet initio. nonnulli, morbi fiunt. *horum*, qui scilicet vere accidunt. *febres continua, & ardentess*, ob flauam bilem, quæ plurima æstate aceruatur, intra vasa putrescentem. *tertiana*, ob supradictum humore extra vasa putrescentem. *quartana*, atque hæc quidem in extrema æstatis parte, quæ ad autumnum vergit, eiusque naturæ proxima est, accidunt. *Vomitiones*, biliosa materia, quæ levis est, exuberante & vomitum proliciente. *alui profluvia*, bilioso humore per inferiora defluente & excretionem irritante. *ophthalmia*, lippitudines oculorum. *aurium dolores*, quum enim calida sit æstas, humores dissoluit meatusque aperit. *& oris Ulcerationes*, propter biliosos humores ad os delatos. *genitalium putredines*, nam quum hæc partes humidiores sint, humiditas à calliditate promptè corrūpitur. *& sudationes*, quæ pustulæ sunt, à sudori-

bus biliofioribus vel mordacioribus
prouenientes.

APHOR. 22. ARGVM.

*Morbi autumnno potissimum fieri soliti
exponuntur.*

ΤΟΥ δὲ φθινοπώρου, καὶ τῆς θερινῆς τὰ
πολλὰ, καὶ περὶ τὰς ταῖς καὶ πλα-
γῆς, καὶ ἀπλῶς, καὶ ὕδρωπες, καὶ οἰστές,
καὶ σφαγερείαι, καὶ λευενπρίαι, καὶ διεντε-
ρίαι, καὶ ἰσχιάδες, καὶ κυσάγχαι, καὶ ἄσκα-
τοι, καὶ ἐλκεῖς, καὶ ὀπληκίαι, καὶ τὰ μακροῦς,
καὶ τὰ μελαγχολικά.

*Autumno astini etiā multi morbi, &
febres quartana, & incerta, lienis tu-
mor, aqua inter cutem, tabes, urinae dif-
ficultas, intestinorū tum leuitas tum dif-
ficultas, coxae dolores, angina, anhelatio,
intestinorum parte quapiam coarctatio,
epileptia, insania, melancholia.*

*Autumno multi, manente adhuc au-
tumni initio bilioso humore à quo fe-
bres continuæ, & tertianæ, aliq; mor-
bi fiunt. quartana, utpote illi peculia-
res, duplicem habētes generationem,
alteram à flaua bile superaffata, alterā
à sanguine*

à sanguine craſſo. *incerta*, erraticæ, ob atram bilem, quæ in quibuſdam partibus mouetur, in quibuſdam immota manet, in aliis putreſcit aut feruere incipit. *Et liene tumores*, magni ob atræ bilis ſepe fluitat. *m. aqua inter cutem*, ex liene accidens. is enim per longos morbos contrahens duritiem, ad conſenſum ſubinde agit iecur, omni-que corpori iſta ratione aquam inter cutem conciliat. *tales*, propter frigiditatem & ſiccitatem, & temporis inæqualitatem, atque adeò, propter humorum prauitatem. *Urina*, humorum peruerſitate penetrâte, & ſua infeſtante acrimonia exercericem facultatem. *intestinarum*, quæ prope finem ipſius autumni fiunt, ſuntque fere inſanabiles. *coxæ dolores*, & coxendicum dolores, ob malignitatem humorum & frigiditatem. *Et angina*, bile ad faucium muſculos delata. *anhelatio*, ob humorum motum ad partes interiores, & frigiditatem. *epileptia*, propter repentinâ ad cōtraria tranſmutationem. *infania*, ob bilioſorum humorum malignita-

tem. *melancholia*, ob *melancholicum* humorem.

APHOR. 23 ARGV M.

Morbi quoque hyeme suam naturam seruante, fieri soliti recensentur.

ΤΟῦ δὲ χειμῶτος, πleuritides, περιπνευμονίαι, ληθαργίαι, κόρυζαι, βρογχίτις, βήχες, πόνοι στήθων καὶ πλευρῶν καὶ ὀφθαλμοῦ, ἡ κεφαλαλγία, ἱλιγγοί, ἀποπληξία.

Hyeme pleuritides, peripneumoniae, lethargi, grauedines, raucitates, tussés, pectoris, laterum & lumborum dolores, cephalalgia, vertigines, apoplexia.

Hyeme, modo seruet suam naturā. pleuritides, fiunt inflammata membra intra insecus costas & latera succingēte, ex decubitu pituitosi humoris & biliosi praesertim. peripneumoniae, ob intensum frigus. grauedines, raucitates, tussés, quorum omnium causas superius adduximus. laterum, potissimum qui in carnosissimis costarum partibus oriuntur, vel qui ex plurimis crudioribus cibisque crassis ac pituitosis, crudos humores generantibus fiunt, qui
quum

quum se repente in vacuum thoracis locum aut in ipsum pulmonem recipiunt, imaginationem factæ inflammationis exhibent. *lumborum dolores*, ob frigus & pituitosos humores. *cephalalgia, vertigines, apoplexia*, propter causas supra expositas.

APHOR. 24. ARGVM.

In diuersis ætatibus diuersos fieri morbos.

ΕΝ δὲ τῇσιν ἡλικίαις τοιαύτῃ συμβαίνει, τοῖς μὲν μικροῖσι καὶ νεογνοῖσι παιδίοισιν ἄφθαι, ἐμετοὶ, βήχες, ἀρρυθμίαι, φόβοι, ἐμφαλοὶ φλεγμοναί, ὥπῃν ὕψιότητες.

Secundum ætates autem hi morbi fiunt, paruis & nuper natis puerulis oris vlcera, vomitiones, tusses, vigilie, pauores, vmbilici inflammationes, aurium humiditates.

Oris vlcera, quæ Aphthæ Græcis vocantur, & fiunt ob instrumentorum molliciem, quæ neque tactum, neque lætis sustinent qualitatem, in quo ferum est, vim abstergendi naturaliter habēs, vomitiones, propter lactis quod

assumunt abundantiam, ventriculum grauatem. *tusses*: nam pueris facillimè propter cerebri humiditatem ad pulmonem asperamque arteriā defluentem, tussis accidit. *vigiliae*, propter mala, quibus infestantur, nempe oris vicia, vomitiones, vmbilici inflammationes, quæ quidem, utpote dolorem excitantia, ut minus dormiāt efficiant: vel accidunt *vigiliae*, quando lac in ventriculo corrumpitur, acréque humores fursum efferuntur ad caput, cerebrum exsiccantes. *panores*, propter alimenta in vetriculo corrupta, quæ subinde ob vapores ab iis fursū latos terribilia somnia excitāt. *vmbilici inflammationes*, quod recenter abscissi fuerūt, itaque inflammatio fit sicut in aliis partibus abscissis fieri solet. *aurium humiditates*, ob nimiam totius corporis, & capitis humiditatem.

APHOR. 25 ARGV M.

Quibus morbis corripiantur pueruli ad dentienni tempus accedentes.

Πρὸς δὲ τὸ δ. ὑποφύειν αὐτοῖς σάρον, αὐ-
λων ἰδαξιμοί, πυρετοί, πωχομοί, & ἄ-
ρῳαί.

ροιας, καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὰ ῥοι πρὸς καυό-
δειτας, καὶ πῶσι παχυτέτοις ὅς παύδων,
καὶ πῶσι σκληραὶ τὰ κοιλίας ἔχουσι.

*Aduentante dentitionis tempore gin-
giuarum pruritus, febres, conuulsiones,
alui profluvia maximè quum caninos
edunt, & is præfertim qui crassissimi
sunt, & qui aluo sunt dura.*

*Aduentante dentitionis tempore, vt
septimo mense. gingiuarum pruritus.
habent quod dentes prodeant, & tan-
quam stimuli gingiuarum carni infi-
gantur. febres, propter dolorem, & gin-
giuarum inflammationem. conuulsio-
nes, tum propter crudum alimentum,
& quia neruosa partes nondum satis
validæ sunt. alui profluvia, quoniam
alimentum non bene coquitur, neque
distribuitur. maximè cum caninos, ca-
num dentibus exercitis similes: quum
enim acutiores cæteris sint dentibus,
nihil mirum si maiores quandoque fe-
bres, & inflammationes excitent. cra-
ssissimi sunt, nam iis accidunt superio-
res morbi, & potissimum conuulsio-
nes. aluo dura, quia plenitudinem &*

feruat & auget.

APHOR. 26 ARGV M.

Quibus morbisprehendatur qui mediam agunt aetatem, inter dentientes, & pubertati proximos.

Πρεσβυτέραισι ὅ ἀπομόροι παρίστανται, δύλου τῷ κῆτι ἰόντες, ὡς, ἀσθματὰ, λιδαίσεις, ἐλμυνθες σφυγμοὶ, ἀσκαρίδες, ἀκροχορδόνες, σατυριασμοὶ σφυγμοί, χρεαί, καὶ ἄλλα φύματα, μάλιστα δὲ τὰ περὶ τὴν καρδίαν.

Ipsis vero grandiusculis tonsillarum inflammationes, vertebrae in occipitis introrsum luxationes, anhelationes, calculi, lumbrici rotundi, ascarides, verrucae pensiles, satyriasm, stranguria, strumae, & alia tubercula, praecipue vero antedicta.

Grandiusculis tonsillarum, quæ sunt secundum oris gulæque interstitium. luxationes, ad intra inclinationes: ab his enim partibus contrahuntur nervi, à quibus & ligamenta, & tandem vertebrae. anhelationes, oppletis respiratio- nis instrumentis, ab his quæ desuper

Sunt fluxionibus. *calculi*, ob eorum edacitatem: humores enim multos & crudos coaceruant, quorum crassior pars vna cum vrina in vesicā descendens, lapidis materia fit, eoque magis quo caliditas accedit, quæ satis vehemens est. *Lumbrici rotundi*, & *lōgi. ascarides*, tenues quidam lumbrici, qui in parte maximè inferiore crassi intestini, & circa anum, visantur, omnes à putredine ortum habentes. *Verruca penfiles*, quas Græci *Acrochordonas* vocant, quæ mali humoris multitudine generantur, quæ potentia robusta existente, ad superficiem reiicitur. *Strumæ*, prominentes iuxta aures glandularum tumores, in collo, alis & inguinibus fieri solitæ. *Stranguriæ*, ob pituitosam materiam, quæ generatur hac in ætate ob ingluuiem. *alia tubercula*, tumores alii præter naturam in hac ætate degentibus accidunt. *ante dicta*, verrucæ nimirum penfiles, satyrialsmi, strumæ & stranguriæ.

APHOR. 27 ARGVMENTVM.

Quibus morbis corripiantur ad pueritiam.

bertatem accedentes.

ΤΟῖσι δὲ ἐπ' ὑπερτέροισι καὶ πρὸς τὴν
ἡλικίαν δευτέρῃσι πυτίων τε καὶ πολλὰ καὶ
πυρετῶν χρόνιοι μάλιστα, καὶ ἐκ ῥιναίων αἱμάτων
ῥύσεις.

*Grandioribus autem & ad puberta-
tem accedentibus superiorum etiam mor-
borum multi, & febres diuturniores po-
tius, & ex naribus sanguinis fluxiones.*

*Grandioribus ad pubertatem, annū
nimirum agentibus 12. 13. aut 14. mor-
borum multi, quales sunt lumbrici, &
lapides. febres diuturniores potius, quā
prioribus, tunc enim materia multo
maior existit, & vires paulo quam an-
tea robustiores. ex naribus sanguinis
fluxiones, accidunt in tali ætate consti-
tutis, nam hic humor in ea incipit su-
perabundare, quod minus de eo ablu-
matur quā in præcedenti ætate.*

APHOR. 28 ARGV M.

*Qua ratione puerorum morbi indi-
centur.*

ΤΑ δὲ πλείστα τοῖσι παιδίοις πάθη καὶ
νεύται, τὰ μὲν ὅτι πρὸς ἀρχὴν τῶν ἡμερῶν
τὰ δὲ

τὰ δὲ ἐν ἐπὶ αὐτοῖς, τὰ δὲ ἐν ἐπὶ αὐτοῖς, τὰ δὲ
 πρὸς τὴν ἡλικίαν αὐτῶν, ὅσα δὲ αὐτοῖς
 μέντοι τῶν παιδῶν καὶ μὴ ἀπολυθῆναι πρὸς
 ἡλικίαν, ἢ τῆς ἡλικίας πρὸς τὰς αὐτῶν καὶ μὴ
 ἰσὺν ῥηξαι, χρόν. ζεν εἶναι.

*Pueris maxima ex parte, morbi indi-
 cantur, alij intra dies quadraginta, non-
 nulli intra septem menses, quidam intra
 annos septem, alij ipsis etiam ad puber-
 tatem accedentibus. Qui vero perman-
 serint, neque pueris circa pubertatem,
 neque fœminis quum menstrua erump-
 unt soluti fuerint, inueterascere consue-
 verunt.*

*Morbi, passiones, nimirum diutur-
 næ. pueris, nēpe his, qui in tribus præ-
 dictis ætatibus constituti sunt, iudican-
 tur, & terminantur. intra quadraginta
 dies, quadagesimus nanque dies diu-
 turnorum primus est decretorius, &
 finis acutorum ex mutatione seu de-
 generatione. intra septem menses, vt
 quartana febris & crebri anhelitus. in-
 tra annos septem, vt est morbus comi-
 tialis, alij ipsis etiam ad pubertatem, vt
 est morbus prædictus comitialis, qui*

in multis pubertatis tempore iudicatur, & in mulieribus cum menstrua e-rumpunt, quo tēpore humoribus ma-lignis repurgatis muliebres morbi ē-niuntur. *inueterascere consueuerūt*, lon-go tempore perdurare: quod enim na-tura facere nō potuit, neque ars facies, etsi præsidiis vratur.

Iuuenum morbi recensentur.

Τὸις δὲ νεύουσιν, αἷμα πρὸς πύσιν, φθίσις, πυρετὶ ὀξέει, ὀπλινῆς, καὶ ἄλλα νοσήματα, μάλιστα δὲ τὰ περὶ τὴν καρδίαν.

Adolescētibz sanguinis expuitiones, tabes, febres acutæ, epilepsia, aliiqve morbi, sed præcipuè nunc dicti.

Adolescētibz sanguinis expuitiones, ob inordinatam victus rationem, aut propter vasorum fractionem aut ero-sionem flaua bilis redundāris in ipsis. tabes, propter sanguinis expuitionem. febres acutæ, ob putrefactionem bilis in ipsis redundantis. epilepsia, ex praua victus ratione, & per consensum à bi-le

flava os ventriculi infestante, atque adeo propter iuenum temperaturam quæ planè biliosa est. *alique morbi, præter iam dictos, ut sunt quicunque à flava bile nascuntur, ut phrenitis, ardens febris, cholera, & intestinorum difficultas. præcipue nunc dicti, morbi accidunt in hac ætate.*

APHOR. 30 ARGV.M.

Morbi mediæ ætatis & constantis exprimuntur.

ΤΟῖσι δὲ τῷ πλεονήκῳ τῷ πλεονήκῳ
ματα, πνευρίτιδες, φρενιτιδες, καὶ σφοδραὶ χολέαι, χολέαι, δυσεντερίαι, λευκτερίαι, αἱμορροΐδες.

Ultra hanc ætatem præcessis asthma, pleuritides, peripneumonia, lethargi, phrenitides, ardentes febres, diuturna alui profluvia, cholera, dysenteria, lienteria, hamorrhoides.

Ultra hanc ætatem, iuvenilem, asthma, superueniunt, his qui inter iuenerutem & senectutem constituti sunt, idque non ætatis ratione, sed quia ita

victus ratione perinde atque iuvenes peccant. *pleuritides*, ob prædictas causas. *lethargi*, os pituita in cerebro coaceruatam, cuius beneficio non dormiunt solum, sed omnium obliuiscuntur. *phrenitides*, ob bilem flauā in præcedenti ætate generatam, necdum plane extinctam & expulsam. *ardenter febres*, siue ardores. *cholerae*, ob causam supra dictam. *dysenteriae*, ob causas superius adductas. *hemorrhoides*, ma etiam deorsum delata per venas à natura destinatas.

APHOR. 31 ARGV M.

Morbi in vltima ætate, quæ senectus dicitur, accidentes exprimuntur.

ΤΟἱσι δὲ προσβύτησι, δὲ ἐμπνοίαι, κατὰ ῥοὶ βηχῶδες, σπασγχεῖαι, δὲ σπυρῖαι, ἀρῶν πόνοι, νεφελίδες, ἱλιγχοί, ἀποπληξίαι, καχεξίαι, ξυσμοὶ τοῦ σώματος ὅλου, ἀρεπνίαι, κοιλίης καὶ ὀφθαλμῶν, καὶ ῥινῶν ὑγρότητες, ἀμβλυωπίαι, γλαυκώσεις, βαρυνκοίαι.

Senibus spirandi difficultates, destillationes cum tussis, stranguria, dysuria, at
ticularum

ticulorum dolores, nephritides, vertigines, apoplexia, malus corporis habitus cachexia Gracis dictus, *pruritus totius corporis, vigilia, alui, oculorum & narium humiditates, visus obtusior, glaucoma-ta, auditus hebetior.*

Senibus spiradi difficultates, propter humoris pituitosi in thoracem & pulmonis bronchia, delationem. destillationes cum tussi, tussimque afferentes, ob causam supra dictam. stranguria, ob expultricis aut retentricis vesicæ facultatis imbecillitatem, quæ frigidæ eius inæmperaturam consequitur, ut supra dictum est. dysuria, ob pituitæ copiam, meatum vesicæ obstruentis. articulorum dolores, aut ex superfluitatibus ad hæc loca cōfluentibus, vel ob difficilem motū, cuius beneficio partes nervosæ sæpius frigidæ fiunt. nephritides, ob humorem viscidum & glutinosum, obstructiones parientē. vertigines, propter vaporosum spiritū, qui in partibus cerebri inordinato cietur motu. apoplexia, his enim senes corripūtur, vltima præsertim hiemis
b. iiii.

parte, quæ ad veris naturam non nihil accedit, quòd tum a calore qui incipit crescere, pituita in cerebro diffundatur, adeò ut quæ hætenus exiguum locum occupauit, nunc propter fusionem, omnes cerebri ventriculos oppleat ac obstruat. *malus habitus*, propter alimentum quod non concoquitur, ob alteratricis facultatis imbecillitatem, sed corrumpitur, crudumque in totum distribuitur corpus. *pruritus totius corporis*, ob falsæ pituitæ, ad corporis superficiem delatæ, redundantiam, pluresque superfluitates pruritus excitantes, qui difficilem habent per cutem euacuationem. *vigilia*, tum quia senectus plena curarum est, tum quia sicci corpus habent, tantoque magis vigilant, quanto magis sani sunt. *alui, oculorum & narium humiditates*, ob cerebri superfluitates, quæ quum descendunt, & ad aluum perueniunt, excrementa mollia reddunt, oculos & nares humectant. *visus obtusior*, propter sensitivæ potentiæ obtusionem. *glaucomata*, ob immodicam instrumentorum

rum

rum siccitatem, & quia speciem quam-
dam suffusionis habent. *auditus hebe-*
tior, ob potentia sensitiva imbecilli-
tatem.

APHORISMO- RVM HIPPOCR.

LIBER. IIII.

ARGVMENTVM.

Quartus hic liber varius est, fere ta-
men ad vacuationem & prognostica
reducitur.

APHORIS. PRI. ARGVM.

Quibus in morbis, quoue tempore, v-
tero gerentes sunt purgantibus medica-
mentis euacuanda.

Τὰς κούσας φαρμακίαν ἐν ὅρῳ,
πρὸς ἀμνην καὶ ἄχει ἐπὶ ἀμνην, ὅ-
σον δὲ ταύτας, τὰ δὲ νήπια, καὶ πρεσβύτερα
ἀλαβείδω χρη.

Prægnantes purgabis, si materia vrgeat, quadrimestres, & usque ad septimum mensem sed has parcius. Minore vero aut grandiore conceptu, abstinebis.

Prægnantes, mulieres sunt medicandæ medicamento aliquo verè purgante, ut per vomitum, aut ventris deiectionem. si materia vrgeat, & ab una parte in aliã moueatur, ne in hoc motu planè inordinato in aliquam principem partem, aut uterum ipsum decumbat, foetuique noxam inferat. quadrimestres, nimirum quæ quartum impregnationis mensem attigerunt. & usque ad septimum, ut quinto & sexto mensibus, quo tempore ligamenta, quibus utero foetus connectitur, robustiora sunt, nec adeò faciliè medicamenti purgantis commotione rumpuntur. sed has, mulieres gravidas, quæ ad septimum usque mensem peruenerunt, aut sexti finem attigerunt, parcius, purgare conuenit, quàm illas quæ quartum, quintum, sextum menses attigerunt: septimus enim mensis partui & proximus & destinatus est. Minore, iuniores

niores grauidas, quæ nimirum quartum mensem nondum attigerunt, caueri oportet, quod primis tribus mensibus retinacula & ligamenta fœtus parum robusta sint, & fœtus ipse in utero nondum satis firmatus. *grandiore*, seniores grauidas, quæ ultra sextum mensem, aut septimi initia, progressæ sunt. *abstinebis*, nam ultimis mensibus qui partui sunt proximi, aut partui destinati, fœtus grauior ac ponderosior existit, quàm ut citra ligamentorum ruptionem tutò grauidis exhibeamus purgationem.

APHOR. 2. ARGVM.

Qualis humor per purgantia medicamenta vacuandus.

ΕΝ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑΣ ΠΙΛΑΥΤΑ ἄγιν ἐκ τοῦ σώματος ὅσοις καὶ αὐτὰματα ἴοντα χύσιμα. τὰ δὲ ἐναρτίως ἴοντα πᾶν.

Purgantium medicamentorum usu talia è corpore educenda, qualia spontè etiam prodeuntia, iuuant. Contrario uerò modo exeuntia, sistenda.

Medicamentorum usu, medicamen-

to exhibito. *talia educenda qualia sponte*, citraque medici operam, vacuantur vtiliter ab ipsa natura, iuuant. *contrario vero modo exeuntia*, in medicamentorum purgantium usu, vbi talia vacuantur, qualia natura ipsa non vtiliter educere *sistenda*, cohibere oportet si prodeunt, si non prodeunt, haud prouocare sed sinere.

APH. 3 ARGVM.

Spontanea & artificio facta euacuationis signum datur.

HΝ ἡδὲ οἷα δὲ καθαίρεσθαι καθαίρωνται, συμφέρει τε καὶ ἀφώρας φόβου, τὰ δὲ ἀναντία, δὲ χερσὶς.

Si qualia oportet purgentur, confert, & facile ferunt: Contra vero si fiat, grauiter.

Si qualia, Hic aphorismus semel atque iterum repetitus primo Aphorismorum libro, hic rursus ob eius perfectionem inlectionem exprimitur.

APH. 4 ARGVM.

Purgandum astate per superiora hyme

ne per inferiora.

Φαρμακείον ἥρεος μὴ μάλλον τὰς αἰῶ-
χμῶς ὅς δὲ τὰς καίτω.

Aestate superiorem potius, hyeme in-
feriorem purgare conuenit.

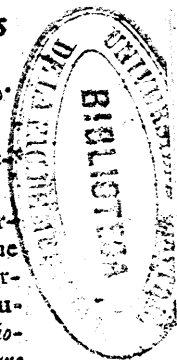
Aestate temperaturam suam obser-
uante. superiorem, ventrem ipsumque
ventriculū. potius, ybi vniuersum pur-
gare quis voluerit, hyeme, temperatu-
ram suam similiter retinente. inferio-
rem, cauitatem, vt intestina. purgare
conuenit: nam in hac pituita, quæ ob
sui grauitatem facili deorsum detur-
batur: in illa bilis, quæ ob sui tenuita-
tem & leuitatem sursum fertur, abun-
dat.

APH. § ARGVM.

Observanda diligenter medico anni
tempora, quæ ortu & occasu siderum di-
stinguuntur, Canicula exemplo.

Υπὸ κῶνα καὶ πρὸ κωνὸς, ἀεργαῖοι
αἱ φαρμακείαι.

Sub Canicula & ante Caniculā dif-
ficiles sunt purgationes.

Canicula, quin ea ipsa iam orta. 6.
 Calend. August. & ante, illa exoriente 17. calend. August. *difficiles sunt purgationes*, earumq; usus molestus, quod tum æstus sit maximus, & facultas ipsa corporis imbecilla, quæ promptè admodum à purgante medicamento, natura calido, dissolvitur: adde medicamenti purgantis & aeris ambientis actiones, sibi inuicem pugnare, quippe illud ab externis ad interiora, hic vero ab internis ad exteriora trahit, periculum ob id ne ambo bus inter se repugnāribus natura distrahatur & profus dissipetur.

A P H. 6 A R G V M.

Qua ratione graciles & macilentia ad vomendum faciles sint repurgandi.

T *Οὐ γὰρ ἐν τῇ ἀνέμῳ αἰὲν ὡς καὶ παρὰ
 τοῦτον, ὡς ἐν τοῖς χειμῶσι.*

Graciles & ad vomendum faciles per superna purgare, nisi hyems adsit.

*Graciles, natura non vi morbi, calidi sicci, atque adeo biliosi. per superna purgare, per vomitum: graciles enim
 natura*

natura biliosos ad superiores purgationes magis aptos esse constat. *nisi hyems*, in ea namque per inferiora potius purgandum erit, propter rationes superius adductas.

APH. 7 ARGVM.

Difficiles ad vomendum & modice carnosius per inferiora repurgandi.

Τοὺς δὲ δυσμετέας, καὶ μέσως δυσέρκους καὶ πω, ὑποσεμομεδύους θέρους.

Aegre vomentes & modicè carnosos, quos eusarcos appellant Græci, infernè purgato, deuitans æstatem.

Aegre & modicè carnosos, non valde crassos & pingues. infernè purgato, hos enim, quum pituitosi sint, ad inferiores purgationes esse magis idoneos certum est. deuitans æstatem, quòd hoc tempus per superiora purgationē magis requirat.

APH. 8 ARGVM.

Tabidi per superiora non purgandi.

Τοὺς δὲ φθινώδεις, ὑποσεμομεδύους τὰς αἰῶ.

Obnoxios phthisi supra ne purgato.

Obnoxios phthisi, eosq; maxime qui ob pulmonis exulcerationem, macie corporis & phthisim contrahunt, aut eam proni sunt. *ne purgato*, quod pulmonis ulcera propter commotionem illam quam vomitus excitat, minime augeantur & irritentur, quodque instrumenta respirationi inferuentia, in tabidis sint imbecilla.

APH. 9 ARGV M.

Qua ratione melancholici repurgandi.

TΟὗ δὲ μελαγχολικοῦ ἀδρότερος ἔστι κατὰ τὴν αὐτὴν λογισμῶν τὰ αἰατὰ πλεονάζουσιν.

Melancholicos infra vehementius purgabis, eadem ratione contrariam inuens vacuandi viam.

Melancholicos, natura, aut ex longa consuetudine tales factos. *infra vehementius purgabis*, melancholicus enim humor inapte natura piger, terreus & crassus quum sit, vehementiora ceteris requirit purgatoria medicamenta.

eadem

eadem ratione cōtrariam. materia enim levis sursumq; vergēs per superiores, grauis verò & deorsum vergens, per inferiores partes educi debet.

APH. IO ARGVM.

In peracutis, vbi turget materia, eadē die purgandum.

Φαρμακείειν ἐν τοῖσι λίαν ἐξέσιν, ἐν ὁρ-
γᾶ, αὐτὴ μέρων, χρονίζει γὰρ ἐν πῶσι τοῖ-
σιν οἷσι κακόν.

Purgandum in valde acutis, si ad sui excretionem inuitet materia, eodem ipso die. differre enim in talibus malum.

Purgandum, vehementi medicamēto vtendum in valde acutis, & peracutis morbis, qui in quarto aut septimo iudicantur die. inuitet materia, & huc atque illuc conciretur & moueatur erans. eadem die, & statim in principio, non expectantes secundum aut tertium diem. differre enim, timendum enim est ne robur corporis dissoluatur, aut caliditas febris augeatur, aut qui per corpus agitantur humores, ad aliquod principale membrum decumbant, &

repentinam mortem inducant.

APH. II ARGVM.

Certis signis edocetur quando futura sit timpanites.

Οκόσσισι σρόφοι ἢ πᾶσι τὸν ὀμφαλὸν πί-
νοι, καὶ ὁσπύος ἀλγῆμα μὴ λυόμεν
μὴτε ὑπὸ φαρμακείης μὴτ' ἄλλως, εἰς ὕ-
δρωπα ξηρὸν ἰδρῦεται.

*Quibus tormina adsunt & circa um-
bilicum cruciatus, & lumborum dolor,
qui neque medicamento, neque aliter sol-
uatur, in siccum hydropsa firmatur.*

*Quibus tormina, & intestinorum do-
lores. & circa umbilicum, qui accidunt
ob flatuum copiam prædictas partes di-
stendentium, atque adeo unitatē sol-
uentium. neque medicamento, frigidos
humores ac flatulentos spiritus edu-
cente. solvatur, ut per clysteres, fomen-
ta, inunctiones discutientes. in siccum
hydropsa firmatur, quam timpanitem
vocant: quum enim non soluitur do-
lor, signum est in illis partibus esse in-
temperiem, à flatibus potissimum ge-
nitam,*

nitam, quæ nullis præfidiis potest amoueri.

APH. 12 ARGVM.

Qui lienteria laborant hyeme non sunt purgandi per vomitum.

Ὅσοισι κοιλία λεγντερώδεις, χειμῶ-
νος φαρμακδύειν αἰώ, κακόν.

Quibus propter leuitatem ventres cibi sunt incontinentes, hyeme supra purgare malum.

Quibus ventres, infestantur, siue à pituita arida, siue ab humore acri tenuique & bilioso, leuitas ea fiat intestinorum. hyeme supra, per vomitū purgare purgatione vniuersali. malum, tū enim humores in corpore vniuerso abundantes, sunt pituitosi, ideóque ad inferiora magis repunt, quàm ad superiora.

APH. 13 ARGVM.

Difficulter vomentes non vacuandi per veratrum, nisi eorum corpora prius cibo pleniorē & quiete præparentur.

Πρὸς τοὺς ἐμετόρους τίσι μὴ ρηιδῶς αἰ-
γῶ καθαρῶδουσι, πρὶν πῶτος πρῶ-

ζεῖναι τὰ σώματα πλείονι τροφῇ, καὶ αἰσ-
παύσει.

*Qui ad veratrum non facile supra
purgantur, eorum corpora ante potionem
copiosiore alimento & quiete prahume-
ctanda.*

*Qui ad veratrum, elleboriq; sum-
ptionem supra, per vomitum purgan-
tur, ut sunt hi quibus thorax est angu-
stus & depressus. ante potionem, ellebo-
ri. copiosiore alimento, non in quantita-
te quidem, sed qualitate. quiete, corpo-
ris humiditatem seruante. prahume-
ctanda, nisi enim cibo vberiore & qui-
ete prahumectentur nervi, ligamen-
ta, aliæque partes corporis sicciores,
convulsionem veratrum calidum, sic-
cum, & maxima trahēdi facultate prae-
ditum, excitabit, partibus eiusmodi
innanitis & exsiccatis.*

APH. 14 ARGV.M.

Quid ab ellebori sumptione agendum.

Επιὸ πῖν πρὸς ἐλλέβορον ποτὲς, μὴ πάντες κα-
τ' ἡσυχίαν τῶν σωματίων μᾶλλον ἀγειν, ποτὲς
δὲ πάντες ὑπναιεῖς καὶ μὴ κινήσεις ἦσαν. δηλοὶ δ'
καὶ

καὶ ἡ ναυπλὴ ὅπ κίνησις τὰ σῶματα ἐ-
ρεῖται.

Poto elleboro, corpus mouendum po-
tius, quàm somno tradendum aut quie-
ti. Nam vel nauigatio indicat. motione
turbari corpora.

Poto elleboro, aut quouis alio medica-
mento vehementer purgante. mouen-
dum potius, nam per motum humores
agitantur, attrahuntur, funduntur, me-
dicamentū actio iuuatur, ac facultas ex-
pulsrix suscitatur. quàm somno, quòd
hac ratione actio medicamenti fran-
gatur & impediatur: per somnum e-
nim & quietem naturales facultates
magis agunt, ac purgans medicamen-
tum plerunque concoquunt. nauiga-
tio indicat, quæ motus quidem est. mo-
tione turbari corpora, adeo vt vomitum
excitet motio ipsa.

APH. 15 ARGVM.

Idem quod antea, & simul qua ra-
tione immodicam purgationem sistere o-
porteat, docet.

Εἰς βούλη μάλλον ἄγειν τὴν ἐλέβορον,
κινεῖ τὸ σῶμα. ἐπεὶ ὃ παῦσαι, ὕπνου ποίη
i. iii.

καὶ μὴ κίνει.

Quum elleborum citare voles, moue corpus: quum verò sistere, somnum concilia, nec moue.

Elleborum citare, efficaciusq; vacuare, aut per elleborum aut per aliud quoduis medicamentū purgans. moue corpus, vt humores agitentur, ac facultas expultrix quasi suscitetur. quum verò sistere, & sedare inmodicam purgationem volueris. somnum concilia, somnus siquidem animalium & vitalium facultatum quietem adfert, eandem roborat, quæ subinde robustiores factæ, assumptum medicamentū, attractosque ab eo humores, concoquunt.

APH. 16 ARGVM.

Veratrum ijs periculosum qui corpore sunt commoderato & sano.

Ελέβορος ὀπικνωδίνος πῶσι τοῖς σφίγας ὀφθαλμοῖς ἔχουσιν, σπασμὸν γὰρ ἐμπίπτει.

Elleborus periculosus sanas carnes habentibus. Cōuulsionem enim ingenerat.

Elleborus periculosus, ac difficilis carnes

nes sanas habentibus, & integra sanitate præditis. conuulsionem ingenerat, ex inanitione, nam nihil excrementorū in corpore inuenies, partes solidas sanas, nervos potissimū, depascitur, humiditates absumit & exsiccat.

APH. 17 ARGVM.

Quibus notis ad superiora motio dignoscatur natura.

Ἀπὸ τῶ ἐόντι ἀποσιπῇ, καὶ καρδιαχῆς, καὶ σκοτίδινος, καὶ σῶμα ἐκπυκνῶδες, αἷω φαρμακείης δεῖξαι σημαίνει.

Non febricitanti cibi fastidium, cordis dolor, vertigo tenebricosa, & oris amaritudo purgatione per superna opus esse significant.

Non febricitanti cibi fastidium, ob apperentiam deiectam. cordis dolor, oris ventriculi, à flaua bile eius os infestante. Vertigo tenebricosa, facta per cōsensum, sursum delatis vaporibus à ventriculo affecto. oris amaritudo, præferens bilis in toto corpore redundantiam. opus esse significant, indigere purgatione eos quibus hæc symptomata

cueniunt, à flaua bile in ventriculo supernatante, & suapte natura superiora petente.

APH. 18 ARGVM.

Dolores supra septum transuersum, per superiora, infra verò per inferiora, purgatione egere.

Τὰ ὑπὲρ τοῦ φρενῶν ὀδυμήματα, ὅκιστα κατὰρσέως δεόνται, αὐτὰ φαρμακίαις δεῖσθαι σιναίρει. ὅκιστα δὲ κατῶ, κατῶ.

Supra septū transuersum dolores, quicunque eget purgatione, per superna purgandum esse significant: Qui verò infra sunt, per inferna.

Supra septū transuersum dolores, purgatione indigentes. purgandum esse significant, nam quò natura maximè repit, eò ducere per loca conferentia, noxios humores oportet.

APH. 19 ARGVM.

Ipsam sitim signum esse peractæ purgationis.

Οκείτω, ὡς τῇσι φαρμακισίῃσι μὴ διψῶσι, καὶ ἀπρόδρομοι οὐ παύονται πρὶν ἢ

ἢ δι' ἡρώων.

Qui potione medica dum purgantur non sitiunt, ipsorum purgandi finis non fit donec sitiuerint.

Non sitiunt, neque os ventriculi exficcati sentiunt vacuatis excrementis. purgandi finis non fit, excernere aut vacuari non desinunt. donec sitiuerint, nondum enim medicamentum vniuersam actionem suam tum exercuit: sed reliqui sunt adhuc aliqui humores, quos vacuare oportet donec ex vacuatione siccitas oriatur, quæ sitim, indigentiam humiditatis nuntiātem, excitare potest.

APH. 20 ARGVM.

Nota infra purgandum denotantes.

Ἀπὸ τῆς ἐν ἐνὶ τῷ ἡνίκαι σφόδρος, καὶ
 ῥωμάτων βάρος, καὶ ὀσφύος ἀλγος,
 καὶ τοῦ φαρμακίου δεῖσθαι σημαίνει.

Si citra febrem tormina adsint, & genuum grauitas, & dolor lumborum, inferna purgatione opus esse significant.

Si citra febrem tormina, & cruciatus iuxta umbilicum, torquentes intesti-

na, qui ut plurimum à materia crassa, pituitosa & flatulenta generantur. & *genuum grauitas*, ab humorum noxiarum decubitu facta. & *dolor lumborum*, dorsi partem circa renes infestans. *inferna purgatione*, hæc enim symptomata omnia humoris noxii motum, ratione cuius euacuationes moliri oportet, ad inferiora fieri denotant.

APH. 21 ARGVM.

Egestiones nigras sponte provenientes, semper esse pessimas.

ΥΠΟΧΩΡΗΜΑΤΑ ΜΕΛΑΣΑ, ΟΧΘΙΟΝ ΑΪΜΑ ΜΕΛΑΝ, ΑΠ' ΑΥΤΟΜΑΤΟΥ ΙΣΤΑΙ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΡΕΤΑΙ ΚΑΙ ΑΪΔΟ ΠΟΡΕΤΩ, ΚΑΚΙΣΤΑ. ΚΑΙ ΟΧΘΙΩ ΑΥΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΥΠΟΧΩΡΗΜΑΤΩΝ ΠΛΕΙΩ ΠΟΝΗΡΟΤΕΡΑ Ή, ΜΑΛΛΟΝ ΚΑΚΙΟΝ. ΖΩΟΦΑΡΜΑΚΩ ΔΕ, ΑΜΕΙΝΟΙ ΚΑΙ ΟΧΘΙΩ ΑΥΤΑ ΠΛΕΙΩ ΧΡΩΜΑΤΑ, ΕΠΟΝΕΡΑ.

Excrementa alui nigra sanguini atro similia, sponte euntia siue cum febre sine citra febrem, pessima: & quanto ipsorum colores peiores fuerint plures, eo deteriora. A medicamento autem talia exigi, melius est, idque quanto ipsorum plures fuerint

fuerint colores.

Sanguini atro similia, nempe qui diu extra vasa moratus est, & per intestina defertur. *Sponte euntia*, per vniuersum corpus, sine medicamento quod purgandi potestatem habeat. *peßima*, quod semper à causa mala, vel frigida, vel calida proficiscantur: calor enim in iecore sanguinem adurit, frigus calorem natium extinguit, quo fit vt sanguis subinde nigrescat. *Et quanto ipsorum colores*, excrementorum & deiectionum. *eo deteriora*, quippe multorum prauorum in corpore affectuum sunt signa. *A medicamento autem*, si tales egeruntur humores. *plures fuerint colores*, excrementorum à medicamento euacuatorum. *melius est*, quòd naturā ipsam humores vitiosos debellasse ac superasse significant.

APH. 22 ARGVM.

Atra bilis excretionem in morborum quorumlibet initijs, semper malam esse.

NΟσημάτων κύσεων ἀρχομένων ἐν χολῇ μέλαινῃ ἢ αἷω ἢ κίτῳ ἐπέλθῃ, τα-

ὑάουον.

Morbis quibus suis incipientibus si atra bilis suprà infrane exierit, perniciosum.

Morbis quibus suis incipientibus, & à qualibet materia factis, idque in principio vniuersali, in quo nulla adhuc apparet coctio. si atra bilis, ex melancholico humore putrefacto, aut flauabile immodicè exusta, progenita. suprà, vt per vomitum, nares, sputum. infrà, vt per secessum & urinam. perniciosum: significat enim naturam malè affectā esse, vtpote quam constat nūquam euacuare superflua, nisi concocta fuerint: si ergo sursum feratur, radit & exulcerat ventriculum ac gulā, & in consensum cerebrum aliāsq; corporis partes rapit: si deorsum impetū fecerit, abradit intestina, & exedit dysenteriasque letales efficit.

APH. 23 ARGVM.

Morti proximos quibus post morbos acutos, aut diuturnos, atra bilis & melancholicus humor excernitur.

Οὐδὲν ὁμοίον

Ο Κόσσιον ἐκ νοσημάτων ὀξέων, ἢ ἐκ πολυχρονίων, ἢ ἐκ τραυμάτων ἢ ἄλλως πως λεπτωοιδροῖς χολῇ μέλαινα, ἢ ὁ κοῖο αἷμα μέλαν ὑπέλθῃ, τῇ ὑστεραίῃ ἀποθνήσκουσιν.

Quibus per morbos acutos, aut diuturnos, aut vulnera, aut alium modum extenuatis atra bilis, aut velut sanguis niger subierit, postridie moriuntur.

Vulnera, quæ adeò ingentem sanguinis copiam effuderint, ut vires debiles effectæ sint. *extenuatis*, & debilitatis. *atra bilis*, utpote non naturalis. *sanguis niger*, hoc est naturalis atra bilis subierit, vel per superiora vel per inferiora. *postridie moriuntur*, propter nimirum morbi magnitudinem & imbecillam facultatem.

APH. 24 ARGVM.

Dysenteriam ab atrabile factam, letalem.

Δυσεντερία ὡς ἀπὸ χολῆς μελαίνης ἀρξήται, θανάσιμον.

Dysenteria si ab atrabile incipiat, exitiosa.

Dysenteria, exulceratio intestinorū, in qua paulatim & breuibus interual-
lis deiectio fieri solet. *si atra bile*, ex bi-
lis aduotione facta. *exitiosa*, quod à can-
cro vlcerato nihil differat. Accedit q̃
medicamenta ipsa intestinis, vt exter-
nis partibus, imponi non queant, ne-
que illis tantisper donec facultatem
suam exerant, adhærere: Adde intesti-
na ipsa malè affecta, ab alimēti excre-
mentis semper irritari.

APH. 25 ARGVN.

Quibus sanguis per os emittitur malū,
quibus per inferiora bonum.

Αἷμα αὖτ' ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς κακόν. κατὰ
δὲ τὰ κατώτερα μέλαν ὑποχρῆον.

Sanguinem supernè quidem efferri,
qualiscunque sit, malum; Inferne vero
niger si deiciatur, bonum.

Sanguinem supernè, vtpote per ose-
missum. qualiscunque sit, siue spumo-
sus, siue rubicundus, siue flauus, siue
niger. malum, malum aliquod porten-
dit: quippe aut apertionem, aut ex-
fusionem, aut rupturam alicuius vasis,
in

in superioribus partibus cōsistentis, significat, idque in viris maximè. *inferne* vero, sanguis emissus: nimirum per hæmorrhoides. *bonum*, quia per hæmorrhoidum profluvium, melancholicus humor, quē hominis natura coaceruavit, vacuatur.

APHOR. 26 ARGV M.

Carunculas in dysenteria excretas tale esse signum.

HΝ ὡς δὲ νοσήσας ἐχόμενον ὁμοίαν αὐτῷ ὁδόν ἐκπορεύεται, ταύτῃ μορφῇ.

Si dysenteria laboranti veluti caruncula deiciantur, mortiferum.

Si dysenteria laboranti, cuiuscunque generis illa sit. caruncula, & ramenta intestinorum adeò magna vt carnis effigiem præ se ferant. deiciantur, & excernantur. mortiferum, tanta enim tum visitur exulceratio, vt neque caro coalescere, neque cicatrix obduci possit.

APH. 27 ARGV M.

Interdū aluos humectari, post sanguinis copiosi per febres aliósque morbos eruptionem.

Ο Κόσοισιν ἐν πῖσι πυρετοῖσι αἱμὴ ῥαχὴ
πλῆθος ὁκοθενούῃ, ἐν τῇσιν αἰαλῆσι
αὐτέοισιν αἰκοιλία καὶ θυγαίνονται.

*Quibus per febres sanguinis undecun-
que eruperit copia, conualescentibus ven-
tres humectantur.*

*Quibus per febres, aliosque morbos.
undecunque, siue id è naribus, siue per
uterum, siue hemorrhoides fiat. conua-
lescentibus, quum post morbum iam
reficiuntur. ventres humectantur, pro-
pter alimenta quæ minus benè cocta
in ventre morantur, neque in corpus
distribuantur.*

APH. 28 ARGVM.

*Surditatem fieri ob retentas biliosas
deiectiones, & vicissim solui ubi illæ su-
peruenerint.*

Ο Κόσοισι χαλῶδ' αὖ τὰ διαχωρήματα, καὶ
φῶσις γινόμενης παύεται, καὶ ὁκόσι
κῶφους, χαλῶδ' αὖ γινόμενων παύεται.

*Quibus deiectiones sunt biliosæ, su-
perueniente surditate cessant: & contra
quibus surditas adest, biliosorum deie-
ctione*

Etione finitur.

*Deiectiones biliosæ, facile mobiles. su-
perueniente surditate, nō stabili ex re-
cursu bilis ad cerebrum facto: cessant,
& desinunt. Et contrā, materia è super-
nis ad inferiora translata, finitur, scili-
cet surditas: uti aliàs, profluvium san-
guinis è naribus, difficultate intestino-
rum, coxendicum vel genum dolore.*

APHOR. 29 ARGVM.

*Rigorem sexto die in febris ortum,
damnat.*

Ὁ κóσμος ἐν τῷ πεντῇ ἡμέρῃ
ἐκδοσι πύλα γίνεται, ὡς ἐκπύλα.

*Febricitantibus si sexto die rigores fiāt,
iudicationem habent difficilem.*

*Febricitantibus, & in his quidē con-
tinuè, si sexto die, qui iudicatorius non
est, rigores fiant, & totius corporis inæ-
qualis concussio & quassatio, materia
nimirum extra venas expulsa, diffīcile.
malè iudicatur de ægrotis, nā vel mo-
riuntur, vel ægrotudo longa efficitur,
vel recidunt, aut simile aliquid patiun-
tur.*

APH. 30 ARGVM.

Quæ febres futurae sint longæ aut breues, ex quo accessio ipsa inuadit.

Ο Κόσμοι παροξυσμοὶ γίνονται, ὡς αἱ ὥ-
ρῳ ἀφ' ἧς πυρετὸς, ἐς τὴν αὐτὴν τὴν
αὐτὴν ὥρῳ ὡς ἡ ἀδὴ, δὲ ἔχειται.

Quibus accessiones fiunt, quacunque hora febris dimiserit, eadem si postero die repetat, iudicatu difficilis esse solet.

Quibus accessiones, febrium interpolentium. hora, obseruata scilicet. iudicatu difficilis, ob causam quæ accessionem facit fixam, firmatam & stabilem: nam quæ firmata sunt ægrè soluuntur, & validiore commotione iis opus est.

APHOR. 31 ARGVM.

Quibus in febribus abscessus fieri soleant.

Τ Οἱσι κατώδιστον ἐστὶν τοῖσι πυρετοῖσι, ἐς
ἄρθρα καὶ ὠτὸς καὶ γνάθος μάλιστα
ἀποστήσεις γίνονται.

Qui per febres lassitudinem sentiunt, ijs ad articulos, & iuxta maxillas potissimum.

finiū abſceſſus fiunt.

Laſitudinem ſentiunt, ſiue ea ab externo aliquo atq; adeò manifefto motu, quem quis ſuſtinuit febris initio, ſiue ſponte & citra laborem acciderit. *ad articulos, & totius cōporis iuncturas. abſceſſus fiunt*, in ſpontanea quidē laſſitudine, latiora articulorum ſpatia promprè in ſe vitioſorum humorum redundantiam ſuſcipiunt: in non ſpōtanea, motu excaleſceti articuli, corporis excrementa attrahūt. *abſceſſus fiūt*, propter nimium calorem febrilem, qui multitudinem humorum ſecum ſurſum defert: deinde propter materiam, quæ magna ex parte tenuis eſt adeò, vt & vi caloris, ſuaque ſponte promprè ſuperiora petat: adde quod buccæ & malæ ſint admodum imbecilles, nequeantque ad alias corporis partes excrementa ipſa propellere.

APHOR. 3ª ARGVM.

Quid futurum ſit è morbo conualeſcentibus, Vbi aliqua parte laborauerint.

lz. ii.

O Κόσσι:σι δὲ αὐτὰ, ὁποῖον ἐκ τῆς νόσου
 ἢ ποιεῖ, ἐν τῷτα αἰ ἀποστασὶς γίνωται.

*Quibus ex morbo conualescentibus
 pars aliqua laborat, eò abscessus fiunt.*

*Conualescentibus, resurgentibus ex
 morbis, potissimum febribus, laborat,
 dolorem sentit. eò, in hac parte, in qua
 labor est & dolor, abscessus fiunt, dolor
 enim destillationes excitat.*

APHOR. 33 ARGV M.

*Dolorem & lassitudinem morbum
 antecedentia, in causa esse cur in partem
 aliquam supernacua decumbant.*

A Ταπλὼ καὶ ἀσθενείᾳ ἢ ὡς τοῦ
 ποιεῖν, ἐν τῷτα σημεῖα ἢ νόσος.

*Sed si qua ante morbum pars labora-
 uerit, ibi morbi sedes.*

*Ante morbum, antequam aliquis fe-
 bre, aut alio morbo affligi coeperit.
 pars laborauerit, aut labore lassata fue-
 rit. ibi morbi sedes, eamque in partem
 morbus decumbit, & futurus est ab-
 scessus in ea, per quem morbus ipse in-
 dicabitur: nisi per aliquam excretio-
 nem,*

netu, quæ sit per urinam, aut sanguinis è naribus profluvium, vacuati fuerint eiusmodi humores crassi, facientes abscessum.

APHOR. 34 ARGV M.

Anginam ex gutturis inflammatione ortam, confestim strangulare.

HΝ ἡ πρὸ πυρετοῦ ἐχομένη, οἱ δὲ μακρὸς μὴ ἐόντος ἐν τῇ φάρυγγι πρὶν ἢ καί τινος ἐπιγίγνηται, θανάσιμος.

Si febre detento suffocatio derepente supervenerit, nullo in faucibus apparente tumore, est mortiferum.

Si febre detento, & febricitanti homini febre intensa aut remissa, suffocatio, si strangulatio. in faucibus, ore ipso aperto, mortiferum, quod obstruantur ea quæ respirationi servantur instrumenta.

APH. 35 ARGV M.

Quid accadat his qui alia angina specie corripuntur.

HΝ ἡ πρὸ πυρετοῦ ἐχομένη ὁπρὸς ἀνθρώπου ἐξ αἰθνης ἐπιστραφῇ καὶ μακρὸς καὶ
lx.iii.

Ταχύτεν δ' αὖνται, οἱ δὲ ματος μὴ ἔοντος, στα-
νάσμον.

*Si febre detento repente collum intor-
queatur, ac vix deglutire queat, nullo
existente tumore, mortiferum.*

*Si febre, vehemēti collum intorques-
tur, repente. nullo existente tumore, in
faucibus. mortiferum, signum est: quòd
inflammationē aliquam in gulæ præ-
iacentibus musculis, aut ipsa gula, esse
portendat.*

APHOR. 36 ARGV M.

*In febris, aliisque morbis acutis,
qui sudores indicatorij, qui minus sint
exprimuntur.*

Ι Δρώπες πυρεταί νοσούντων ἄρ' ἔχοντα, ἀγροί
τεταῖοι, καὶ πεμπταῖοι, καὶ ἑβδομαῖοι, ὅ-
ντα ταῖοι, καὶ ὀκταταῖοι, καὶ πωσαρεσκα-
δεκαταῖοι, καὶ ἐπιακαδεκαταῖοι, καὶ μὴ ἔ-
εικοσῇ, καὶ ἑβδομῇ καὶ εἰκοσῇ, καὶ τετακοσῇ
πρωτῇ, καὶ τετακοσῇ τετάρτῃ. οὗτοι γὰρ οἱ
ἰδρώτες νόσους κρίνουσιν. οἱ δὲ μὴ οὕτως γ-
νόμοι, πόνον σημαίνουσι, καὶ μῆκος νόσου,
καὶ ὕψος ἐπιπλοῦς.

Sudores

Sudores febricitantibus boni, qui manare cœperint die tertio, quinto, septimo, nono, vndecimo, decimoquarto, decimo-septimo, vicesimoprimo, vicesimo-septimo, tricesimoprimo, & tricesimoquarto. enim sudores morbos iudicant. Qui secus euenerint, laborem, & morbi longitudinem, aut eiusdem redditum significant.

Sudores febricitantibus, febre acuta, vt ardente, & tertiana interpolata manare cœperint, & euenerint his diebus in textu enumeratis. iudicant morbos, & bene finiunt. qui secus euenerint, scilicet aliis diebus intermediis, mala in contextu recitata significant.

APM. 37. ARGVM.

Frigidum sudorem in acuta febre ortū mortem portendere.

ΟΙ ψυχροὶ ἰδρώτες ζῶντες ὅτε περὶ
 γὰρ ὁμοιοὶ, τὰνατον ζῶντες ὁρμήτερος δὲ,
 μῆκος νόσου σημαίνει.

Frigidi sudores cum febre quidem acuta mortem, cum mitiore vero morbi longitudinem significant.

Frigidi sudores, tales nimirum ad medici tactum & assistentium, quique è corpore eiusmodi emanant. quum aduta, & vehementi febre facti. mortem, significant enim tantam in corpore ipso frigidiorum humorum copiam, ut neque à nativo calore, neque febri liqueant calefieri. cum mitiore, febre frigidi sudores facti. longitudinem morbi significant, quòd humores crassi & multi sint, nec brevi tempore concoqui & discutiqueant.

APHOR. 38 ARGV.M.

Ex sudore cognosci posse in qua corporis parte hareat morbus.

K Αἰ ὅπου ἐστὶ τὸ σπέρμα τοῦ ἰσχυροῦ, ἐκταύ-
ται φερεῖται πρὸ τοῦ σώματος.

Qua corporis parte sudor, ibi morbus.

Qua corporis parte sudor, sponte, & à natura ipsa propellente factus, non à causa externa. ibi morbus, qui iam actu infestat, aut paulo pòst futurus est.

APH. 39 ARGV.M.

*Ex calore & frigore posse deprehendi,
in*

in qua parte corporis morbus sit.

Κ Αἰ ὅκου ἐν τῷ σώματι θερμὸν ἢ ψυχρὸν, ὡς αὐτὰ ἢ νοσήσας.

Et qua parte corporis inest calor aut frigus, ibi morbus.

Calor, insignis, neque à causa externa excitatus. aut frigus, cōsimiliter insigne. ibi morbus, quippe necesse est causam corporis partem quæ nimium calet aut friget, naturalem suam temperiem amisisse.

APH. 40 ARGVM.

Quid crebra caliditatis aut frigiditatis in vniuerso corpore mutationes portendant.

Κ Αἰ ὅκου οἱ ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαί, καὶ ἐν τῷ σώματι κατὰ φύσινται ἢ αὐδῆς θερμαίνονται, ἢ χρωμα ἑπερον εἰς ἑτέρου γίνονται, μήκος νοσήσας σημαίνει.

Et quando toto corpore mutationes accidunt, ut si corpus refrigeretur & vicissim calefiat, vel color alius ex alio oriatur, longitudinem morbi significant.

Refrigeretur & vicissim calefiat, va-

riis vicibus, & perseveranter. significat, modo vires robustæ sint: nam hæc qualitatum atque colorum mutationes, humores (quos maximè colores ostendunt) efficientes morbum, esse varios & diuersos præ se ferunt, ad quos coquendos natura longo indiget tēpore.

APH. 41 ARGV M.

Quid liceat medico prædicere ex sudore copioso à somno facto.

Ἰδρὼς πολλὴ ἐξ ὕπνου αὐθιγα φανερῆς αἰτίας γινώσκουσα τὸ σῶμα π, σημαίνει ὅτι πλεονεξία χρεέται. καὶ δὲ ἐξ ὧν μὴ λαμβάνουσι τὸ π γίγνεται, σημαίνει ὅτι κακώστος δέεται.

Sudor multus per somnum factus, copiosiore cibo corpus vti significat. Quod si parcius epulanti hoc accadat, vacuatione indigere sciendum est.

Sudor multus, nō exiguus. per somnū factus, cū scilicet sanguis & spiritus ad exteriora corporis reuertūtur, absque causa manifesta, vt stragulis, & id genus aliis sudorem proliciētibus. copiosiore cibo, è cibi enim copia multa excrementa, quæ cum calore & spiritu
ad

ad exteriora feruntur, generari necesse est. *parcius epulanti*, hoc accadat, ut sine manifesta causa post somnum sudet. *vacuatione indigere*, quæ sit per venæ sectionem, vel per medicamentum purgans, pro ratione redundantia excrementorum, quæ sudoris causa sunt.

APH. 42. ARGVM.

Quid quantitas & qualitas eius sudoris, qui per vniuersum morbi tempus accidit, portendat.

Ἰδρῶς πολὺς ψυχρὸς ἢ θερμὸς αἰεὶ πῶς, ὁ ψυχρὸς μείζων, ὁ δὲ θερμὸς ἐλάσσων νοσήσιν σημαίνει.

Sudor multus, frigidus calidusue semper fluens, frigidus grauiorem, calidus minorem morbum significat.

Sudor multus, exiguo enim nihil mali portendit. semper, per vniuersum morbi tempus. frigidus grauiorem, longiorem morbum significat: sudor enim frigidus crassitie materiae, quæ non facile discuti aut à calore vinci queat, præ se fert, ideoq; longitudinem etiā morbi. calidus minorem, materiā enim tenuem,

& quam promptè concoquere ac discutere natura possit, calidus sudor portendit, ideoque breviorē etiā morbum.

APHOR. 43 ARGUM.

Continuas febres, quæ per tertium diē validiores fiunt, periculosas, intermittentes periculo vacantes.

Οἱ πυρετοὶ οὐκ ὄντες μὴ διαλείποντες διαλείποντες ἰσχυρότεροι γίνονται, μᾶλλον δὲ κινδύνοι. ὅτω δ' αὖ ἐπεὶ διαλείπουν, σημαίνει ὅτι ἀκινδύνοι.

Febres quæ tertio quoque die vehementius affligentes non intermittunt, periculosiores: quoquo modo autem intermiserint, periculum abesse significant.

Febres, continuæ nimirum, quæ ad integritatem & infebrecitationem nō desinunt, tertio die vehementius affligentes, ut semitertianæ, quæ quidem continuæ sunt, acutæ, & tertio die gravius affligentes. periculosiores, quàm quæ intermittunt: nam naturam quiescere non permittunt, nec solum stomachum & nervosam eius partem attingunt,

tingunt, sed etiam lethargicas animi delationes, attonitasque vigilias inueniunt, interim ad syncopem usque corpus discutiunt, linguam valde siccant, animi defectionem efficiunt, vehementer ea quæ in alto sunt commouentes. *quoquo modo autem, & quocumque tempore, vel per maius spatium, vel per minus. periculum abesse significant, eo enim tempore, quo vacant febre, virtus se recolligere potest.*

APH. 44 ARGVM.

Diurnas febres, ut plurimum per tubercula, & dolores in articulos decumbentes finire.

Ὅσους περὶ μακροῖ, τοῖς τοῖς φύμας ἐς τὰ ἄρθρα ἢ πόροι ἐγίνοντο.

Quos febres longa exercent us tubercula ad articulos vel labores fiunt.

Quibus febres longa, à multa materia, crassa, glutinosa & frigida. us tubercula, & tumores ex quacunque corporis parte erumpentes. ad articulos, nam materia illa frigida & crassa, quum per cutis meatus exire non possit facile ad

articulos decumbit. *vel labores, & apocemmata, siue decubitus noxiorum humorum ad quos dolor sequitur.*

APH. 45 ARGV.M.

A febribus conualescentes, largiore cibo uti, si quando tubercula, & articulorum labores incidunt.

Ὅσοις φύματα ἐς τὰ ἄρθρα ἢ πόνοι ἐκ πυρετῶν γίνονται, οὗτοι σίτοις πλείους χρέονται.

Quibus tubercula ad articulos vel labores post febres fiunt, ij cibarijs pluribus utuntur.

Post febres, longas & diuturnas. hi cibarijs pluribus utuntur, nam quum supra mediocritatem, aut viriū proportionem cibos ingerunt, fieri non potest ut rectè cōcoquant, igitur multa excrementa coaceruent necesse est: quæ si ad cutem protruduntur, tubercula, si ad articulos, dolores excitant.

APHOR. 46 ARGV.M.

Rigor perniciosus in febribus quando fiat.

HN ῥίγος ἐμπίπῃ πυρετῷ μὴ δαλεί-
πον· ἥδη αὖ δεῖ εἶναι θανάσιμον.

Si rigor febre non intermittente agrum iam debilem inuadat, mortiferum est.

*Si rigor, & vniuersi corporis concus-
sio. febre non intermittente, nec desi-
nente agrum iam debilem, in hoc vlti-
mo naturæ conatu. inuadat, natura i-
psa insurgente contra res noxias, vt
easde expellat mortiferū est, naturæ in-
dicans summā imbecillitatē, quæ so-
lita in rigoribus noxios humores eua-
cuare, nunc id efficere nō possit, quod
victa ceciderit & extincta sit.*

APHOR. 47 ARGVM.

*Quid ex prauis excreationibus & ex
puitionibus prædicendum.*

AI ἀποχρέμψεις αἱ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι
μὴ δαλείποισιν πελιδναί, καὶ αἱμα-
τώδεις, καὶ δυσώδεις, καὶ χολώδεις, πᾶσαι
κακαί. ἀποχωροῦσι δὲ καλῶς, ἀγαθαί. καὶ
κτ' παρ' ἀσχωρήσας, καὶ κτ' τὰ οὖρα. ὡς δὲ
μή τι τῶν συμφερόντων ἐκκρίνη) δὲ τῶν πό-
των πύτων, κακόν.

Excreationes in febribus nō intermi-

tentibus liuida, cruenta, foetida, biliosa, omnes malæ: cōmodè tamen si prodeant, bonæ. Sed eadem quoque. est eorum quæ per aluum, & Urinas excernuntur ratio. Si quid verò quod non inuenit per hæc loca excernatur, malum.

Excreationes, & quæ per fauces & asperam arteriam fiunt purgationes. nō intermittentibus, continuis, in quibus plusquam in cæteris morbis mali portendunt. *liuida*, quæ colorem cineritium cum quadam nigredine referūt. malæ sunt, quod partuum vnde excernuntur mortificationem significant. *cruenta*, quoque malæ sunt, quod vasorum apertionem portendant, aut vasis imbecillitatem, aut erosionem à biliosis humoribus factam. *foetida*, grauiter olentes excreationes, malæ quoque sunt, quod putrefactionem significant. *biliosa*, quod puram & immodicam bilem præ se ferant in ipsis febribus continuis. *si prodeant*, excreationes per se prauæ. *quæ per aluum*, per deiectionem & secessum. *sive per Urinas*, nam partem malè affectam expurgat: quod

quod accidere solet in his omnibus v-
biliam facta coctione exeunt & æger
facile tolerat. *per hæc loca*, per os, ven-
trem inferiorem & veficam. *malū est*,
nam quū non conferant si excernan-
tur, præstaret ea retineri in corpore,
magis quam expelli.

APH. 48 ARGVM.

*Latale signum, Vbi in ardente febre
& lipyria, exteriora frigesunt, & inte-
riora vruntur.*

ΕΝ τοῖσι μὴ διαλείπουσιν πυρετοῖσιν, ὡς πε-
ρὸν ζῶ ψυχρὰ ἔσσι, τὰ δὲ ἐνδον καίματα
καὶ δὲ ὡς ἔχουσιν θανάσιμον.

*In febribus nō intermittentibus si par-
tes externa algent, interna vruntur &
sitiunt, latale est.*

*Non intermittentibus, vt ardēte per-
niciosa, & lipyria. si partes externa, vt
sunt nares, aures, pedes & summae ma-
nus. algent, propter sanguinis sese ad
viscera recipientis defectum. interna,
quæ intra thoracem & ventrem con-
tinentur. vruntur & sitiunt, vehe-
menter. latale est, signum: significas*

enim in visceribus magnam inesse inflammationem, vel erysipelas, sanguine, per modū cucurbitulæ, in eiusmodi partibus inflammatione affectis, conclusio.

APH. 49 ARGVM.

Signa quadam letalia, ab animalis facultate desumpta, in continuis febribus apparentia enumerantur.

EN μὴ διαλείποντι πυρετῷ, ἢ χεῖλος, ἢ ὄφρυς, ἢ ὀφθαλμός, ἢ ρίς διασραφῇ, ἢ μὴ βλέπῃ, ἢ μὴ ἀκούῃ, ἢ δὴ αἰσινέος ἔσσης τοῦ σώματος, ὅπ᾽ αὐτῶντων γίνονται, ἐγγὺς θάνατος.

In febre non intermittente si labrum, aut supercilium, aut oculus, aut nasus peruertitur, si non videt, si non audit, imbecillo iam corpore quicquid horum acciderit, in propinquo mors.

In febre non intermittente, in qua vires debiles sunt. si labrum, peruertatur & distorqueatur, ob neruorum contractionem ad sua principia factam. peruertitur, & ex rectis flexuosa omnia illa fiunt. si non videt, si non audit, facultate

cultate animali motrice & sensifica,
 imbecilla facta. imbecillo corpore, pro-
 pter noxas quæ motrici facultati ac-
 cidunt. quicquid horum, symptomatū
 euenerit. in propinquo mors, & quantò
 plura eorum adsunt, tantò citius mors
 superuenit.

APH. 50 ARGVM.

*Spirandi difficultatem, & delirium
 in continua febre euenientia, signa esse
 letalia.*

Ο Κου αὖ ἐν τῇ πυρετῇ μὴ διαλείποντι
 διαπνοία ᾔσσεται καὶ ἀσφροσύνη,
 θανάσιμος.

*Vbi in febre non intermittente diffi-
 cultas spirandi & delirium acciderit,
 letale.*

*Difficultas spirandi, magna & rara,
 atq; adeò spiritus magnus & ex longis
 interuallis letale, est signum: quòd ni-
 mirum & cerebrū, & instrumenta spi-
 ritus, læsa esse significant, quibus sym-
 ptomatibus febris accedit continua,
 quæ & ipsa sola per se satis est efficax
 vt vires corporis prosteruat.*

Abscessus à morbo non liberantes, in primis diebus iudicatorys longitudinem morbi significare.

ΕΝ τοῖσι πυρετοῖσιν ἀποσήματα μὴ λύου-
μενα πρὸς τὰς πρῶτας κρίσεις, μῆκος
κόπου σημαίνει.

In febris abscessus qui primis indicationibus non solvuntur, longitudinem morbi significant.

In febris, longioribus quæ abscessus iudicari solent, non solvuntur, nec à morbo liberantur, quòd noxii humores morbum efficientes, ad locum abscessus vniuersi non decubuerint, sed nonnulli intus relictæ fuerint. significant, nam humorum noxiorum multitudinem præ se ferunt, quos una indicatione natura expellere non potuit.

Quid oculi illachrymantes in morbis portendant.

Οκόποισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἢ ἐν τῇσιν
ἀλλοσίαι ἀρρώστια κατὰ πρῶταις ὁφθαλμοί.

παλμοὶ δακρύουσιν, οὐδὲν ἄπονον. ὀκείσιον
 δὲ μὴ καὶ παρὰ πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ πρὸς.

*Quibus in febribus aut aliis morbis
 voluntariè illacrymant oculi, absurdum
 non est. Quibus verò præter voluntatem,
 absurdus.*

*Absurdum non est, minimè pericu-
 losum est, quòd hoc ipsa accidat pro-
 pter externam causam aliquam, vt a-
 mici interitum, aut rerum quæ nobis
 charæ fuerunt amissionem. præter vo-
 luntatem, non sponte & minimè de in-
 dustria. absurdus, est id, & periculum,
 mortem nimirum significat, nam in
 ipso cerebro læsio significatur, & ma-
 gna imbecillitas facultatis reentricis,
 si reliqua etiam signa perniciofa acces-
 serint. quippe vbi cætera se rectè ha-
 bent, lacrymæ illæ sine voluntate e-
 rumpentes, sanguinis è naribus pro-
 fluuium potius quam mortem por-
 tendunt.*

APHOR. 53 ARGVM.

*Quid lentores iuxta dentes nati, in
 febribus portendant.*

l. iii.

Οκόσις δὲ ἐπὶ τοῖς ὀδόντων ἐν πῶσι πο-
ρεπίσι αἰετὶ γλίσσρα γίνεται, ἰσχυρότεροι
γίνονται οἱ πυρετοί.

*Quibus per febres circa dentes lentor
quidā obnascitur, his vehementiores sunt
febres.*

Lentor, humores glutinosi dentibus
affixi ab immenso calore, qui hos ex-
siccauit, oriūtur, quare vehementiores
esse febres manifestum est signum.

APH. 54 ARGVM.

*Nōnunquam in ardentibus febribus,
egros non admodum siti affici.*

Οκόσις ἐπὶ πολὺ βῆχες ξηρὰ βρα-
χέα ἐρεθίζουσαι ἐν πορεπίσι καυστικῶ-
σι, οὐ πάνυ τι διψώδεις εἰσιν.

*Quibus sicca tusses paulum irritan-
tes in febribus ardentibus persenerant, et
non admodum siticulosi esse solent.*

*Quibus, hominibus plurimum diu-
que & longiore tempore. sicca tusses, in
quibus nihil expuitur. in febribus ar-
dentibus, sitim vehementem afferenti-
bus. persenerant, atque adeò durant.*

non admodum, nec pro ratione & proportionē febris. *siticulosi*, propter motum qui in eiusmodi tussi excitatur, atque semper aliquem ex vicinis locis humorem trahit, quo loca ad asperam arteriam sita madescunt.

APHOR. 55 ARGV M.

Omnes febres ex tumoribus adenum ortas, præter diarias, malas esse.

Οἱ ἐν τῷ βουβῶνι πυρετοὶ, πάντες κακοὶ καὶ τῶ ἐφημέρων.

Ex bubone febres omnes mala, præter ephemeræ.

Ex bubone, omniumque adenū aut glandularum tumoribus & inflammationibus. febres omnes malæ, nam viscera ipsa, atque adeo partes principes malè esse affectas significant, utpote quæ iam supernacua à se repellant in adenas, ut qui propter hæc eadem suscipiant. præter ephemeræ, quarū proprium est & præcipuum, ut à causa aliqua externa incipiant, & vna die solvantur.

APHOR. §6 ARGVM.

Sudorem crebro accidentem febricitanti, si febre non quiescente, duplici nomine malum, quod febre non soluat, sed in longius tempus protrahat, deinde quod multam significet humiditatem, quam natura brevi tempore concoquere non possit.

Πρὸς οὐκ ἰσχυρὸς ὄντι ἄρρωστος, μὴ ἐκλείπωντος τῆς πυρετοῦ, καὶ οὐ μὴ καὶ γὰρ ἡ νόσος, καὶ ἡ ὑγρασία πλείω σημαίνει.

Febricitanti sudor superueniens febre aegrotum non deficiente, malum, prorogatur enim morbus, & plus humiditatis inesse significat.

Febricitanti sudor, creber & assiduus, superueniens malum, porcendit, quod sequentia ostendunt. prorogatur enim morbus, adeo in longius tempus protrahitur. & plus humiditatis, quā constat aliud nihil esse quam excrementa humida in singulis partibus nasci solita, quæ crebri huius sudoris causa sunt.

APH. 57 ARGVM.

*Correptos conuulsione aut distentione,
liberari febre succedente.*

Υ Πὸ σπασμοῦ ἢ τεταίνου ἐνοχλουμένου
πυρετὸς ἐπιγινώσκουσι, λύει τὸ νό-
σημα.

*Spasmo aut tetano febris si accesserit,
morbum soluit.*

Spasmo, siue distentioni neruorum,
quæ ut plurimum à materia frigida &
pituitosa fit. aut tetano, siue rigori, in
quo vniuersum corpus recta extendi-
tur, & veluti riget. febre superueniente
morbum soluit, febris enim concoquit
& dissoluit materiã eiusmodi affectus
procreantem.

APHOR. 58 ARGVM.

*Ardente febre correptos liberari, si ri-
gor superueniat.*

Υ Πὸ καύσου ἐχομένου ἐπιγινώσκουσι ρίγι-
ος, λύσις γίνεται.

*Si febre ardente laboranti rigor super-
ueniat, solutio fit.*

Febre ardente laboranti, ob bilem in

venis putrefactam. *superueniat rigor, inæqualis totius corporis conquassatio, post signa coctionis, & die iudicatorio cum virium robore. solutio fit, & à morbo liberatur, quòd bilis quæ interrim in venis continebatur, à natura per carnes ad cutem iudicatoriè excutitur, & per sudorem vacuetur: quæ ratione rigor signum solutionis febris ardentis erit, non causa sanans.*

APHOR. 59 ARGV.M.

Longissimus exquisita tertiana terminus describitur.

Τριταῖος ἀρπίζης κρῖνεται ὃν ἐν δὲ ἀεὶ δό-
δεσι, τὸ μακρότατον.

Tertiana exquisita septenis ad summum circuitibus indicatur.

Tertiana exquisita, quæ ex flaua bile, per sensiles corporis partes delata, oriri solet septenis circuitibus ad summum indicatur, sex temporibus circumscrip- tis, quod longissimum est, terminatur: quando nec humor ex quo cõsistit, crassus est aut lentus tenaxve, ut in quotidianis & quartanis, imò nec
admo-

admodum copiosus, proinde facile & cito discutitur.

APH. 60 ARGVM.

Instabilem surditatem per profluvium sanguinis e naribus, vel alui perturbationem solvi.

Ὅς σοισιν αὐτὸ ἐν τοῖσι περ τοῖσι τοῖς ὤτε
 κροφῶθῃ, αἷμα ἐκ ῥινῶν ῥυέν, ἢ κοιλίῃ
 ἐκτεταχθεῖσα λυεῖ τὸ νύσσημα.

Quibus per felres aures obsurduerint, is sanguis e naribus profluens, aut perturbata aluus soluit morbum.

Quibus per febres, aliósque morbos sine febre. aures obsurduerint, quod ut plurimum a biliosa materia fit. aluus turbata, quæ nimirum humorum à capite ad se demissorum, defluxum patitur. soluit morbum, & surditatem ipsam: nam humorem, & febrem & surditatem efficientem, contingit expelli.

APHOR. 61 ARGVM.

Bonas eas tantum indicationes quæ in diebus imparibus eueniunt.

ΠΥρεσσοντι καὶ μὴ ἐν τελευτῇ τῇ ἡμέρῃ-
σιν ἀφ᾽ ἧς ὁ πυρετός, ὑποβιβάζειν ἐ-
δεών.

*Febricitatem nisi diebus imparibus fe-
bris reliquerit, solet reuerti.*

*Febricitantem, febre acuta. nisi die-
bus imparibus, in quibus quòd accidat
accessio, iudicatio fieri solet. febris, ea
acuta reliquerit. solet reuerti, nam non
naturæ lege, sed vi symptomatis, iudi-
cium factum est.*

APH. 62 ARGVM.

*Excretiones quæ in diebus decretorijs
non sunt malas esse, regij morbi exem-
plo.*

Οκόποιον ἐν πᾶσι πυρετῶσιν ἰκτεροὶ ὀπ-
τίζονται, καὶ τῶν ἐν τῇ ἡμέρῳ, κακόν.

*Quibus superfebres morbus regius su-
peruenerit ante diem septimum, ma-
lum.*

*Quibus superfebres, acutas atque a-
cudò continuas. regius morbus, ex ieco-
ris inflammatione ortus, non è duri-
tie aut obstructione. malum, nam vi-
fceris*

sceris phlegmonem præ se fert: deinde bilis ante septimum diem iudicatoriæ ad corpus efferri & effundi nō potest.

APH. 63 ARGVM.

Causam adfert cur febres intermittētes ad integritatem veniant.

Ὅμοιοι σὺ τοῖσι πυρετοῖσι καὶ ἡμέρω
ρίγια γίνεται, καὶ ἡμέρω οἱ πυρετοὶ
λύονται.

Quibus in febribus certo die rigores repetunt, eodem febres solvuntur.

Quibus in febribus, intermittētib. rigores, atque adeò refrigerationes & horrores. solvuntur, veniuntque ad integritatem, & sine febre sunt. Nam singulis accessionibus humores febres efficientes expurgantur & vacuantur, quicquid enim humoris efferbuit, in ipsa accessione totum expurgatur, & febres necessario ad integritatem veniunt.

APH. 64 ARGVM.

Quid morbus regius in febribus post septimum diem superueniens portendat.

Ὅ Κοίτοι σιν ἐν τοῖσι πορευτοῖσι τῇ ἐβδόμῃ, ἢ τῇ ὀκτῇ, ἢ τῇ ἐνδεκάτῃ, ἢ τῇ δωδεκάτῃ ἔκτεροι ὅτι γίνονται, ἀγαθοί, καὶ μὴ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον σκληρὸν ᾖ. καὶ δὲ μὴ, οὐκ ἀγαθοί.

Quibus per febres morbus regius die septimo, aut nono, aut undecimo, aut quatuordecimo supervenerit, bonum, nisi dextrum hypochondrium durum sit: alioqui, minimè bonum.

Quibus per febres, acutas, morbus regius die septimo &c. diebus omnib⁹ indicatoriis supervenerit, bonū, nā naturā bilē ipsā flauā, vnde procreata fuit febris, ad cutē indicatoriē irrepsisse significat. nisi dextrū hypochondriū, quæ pars est supra umbilicū, vtrinq; ad latera, spuriis costis subiecta. durū sit, aut aliquis malus affectus, ex his quos paulo antè cōmemorauimus, hepaci acciderit, nēpe inflāmatio, quæ febrē cōcomitatur. alioqui, si nō in diebus prædictis indicatoriis accidat morb⁹ regi⁹. minimè bonū, quippe tū nō lege naturæ prodiit morbus regius, sed morbi magis malicia. APH. 65 ARG.

Quid in acutis febribus morbus, vehē-

mensque ventriculi astus, portendat.

Εν πῶσι πορεπῶσι δὲ τῷ κοιλίῃ καὶ
μα ἰχυρὸν καὶ καρδίᾳ μὸς, κακόν.

In febribus circa vētriculum vehemens astus & cordis morsus, malum.

In febribus, acutis & vehementibus, circa vētriculū, in se cibū assumptum recipientē, vehemens astus, de quo æger matrice cōqueritur, ita ut hæc pars sibi quasi ardere videatur, præ nimio æstu. & cordis, seu oris ventriculi, quē cor antiqui appellauere, morsus, malū, quippe flauā bilē in ventriculi tunicis ebullientem præ se fert.

APHOR. 66 ARGVM.

Conuulsiones, & vehementes viscerum dolores, non leue malum in acutis febribus significare.

Εν τῶσι πορεπῶσι τῶσι δ' ἐξέσιν οἱ ἀσθμοὶ καὶ
οἱ περὶ τῆς ἀσθμῆς αἱ πόνοι ἰχυροὶ, κακόν.

In acutis febribus conuulsiones, & circa viscera vehementes dolores, malū.

In acutis febribus, & in cæteris calidiorib⁹ & magis exsiccātibus morbis. cōuulsiones, ex ficcitate potissimū & inanitione ortæ. & circa v. nēpe cor, iccur, pulmonē, & lienē. malū, portē-

276 HIPPOCR. APHOR.

dunt, dolorem enim sentiunt propter viscerū inflammationem, aut obstructionem, aut abscessum.

APHOR. 67 ARGV.M.

Pauores cōuulsionesque post somnum factas, malum portendere.

ΕΝ πῶς πυρετοῖσιν οἱ ἐκ τῆς ὑπνῶν ἐξέει
ἢ ἀσασμοὶ, κακόν.

In febribus per somnum pauores, aut conuulsiones malum portendunt.

In febribus, vehementibus & acutis, atque adeò in aliis morbis exitialibus. per somnum, qui potissimum in febris declinatione fit, in qua prodesse deberet. pauores, ingentem melancholicorum humorum copiam, caput per somnum replentium & aggrauantium, significantes. conuulsiones, post somnū in morbis acutis prouenientes. malū portendunt, quòd pituitosorum humorum multitudinem præ se ferant.

APH. 68 ARGV.M.

Subsistentem spirationem in febribus, malum portendere.

ΕΝ τῷσι πυρετῷσι τὸ πνῦμα πνεύμα πνεύμα
 πνεύμα κακόν. πνεύμα κακόν γὰρ σημαίνει.

*In febribus spiritus offendens, malo est.
 conuulsionem enim significat.*

*In febribus, acutis & vehementibus,
 spiritus offendens, subsistens nimirum,
 & interrupta spiratio. conuulsionem e-
 nim significat, eamque ex ficcitate or-
 tam, quam quidem febris acuta mus-
 culos & neruos thoracem mouentes
 plus iusto exsiccat, procreauit.*

APH. 69 ARGVM.

*Crassam vrinam per initia morbi, aut
 non multo post apparentem, commode
 subinde in tenuem eamque multam, cō-
 mutari.*

Οἷον σιν ἔρα παχέα, θρομβώδεια, ὁ λί-
 γα σὺν ἀπυρέτοις, πλῆθος ἐπελθὼν ἐκ
 πυρετῶν λεπτὸν, ὠφελεῖ. μάλιστα δὲ τὰ πιαῦ-
 τα ἔρχεται οἷον δὲ ἀρχῆς ἢ ὁλῆς τυχὼν ὑπό-
 σασι ἴσθ.

*Quibus nō sine febre vrinae sunt cras-
 sae, grumosae, & paucae, si ab his tenues
 & copiosae meiantur, prosunt. Maxime*

verò tales redduntur, in quibus statim ab initio, vel non ita multo post sedimentum apparuerit.

Quibus urinae, consistentia ipsa, & aquositate. crassa grumosa, multa crassam subsidentiam, aut in grumos conformatam, habentes. si ab his tenues & copiosa, post crassas, grumosas, & paucas provenientes. profunt, nam alteratricem facultatem robustiorem faciam, & ita humores illos crassos attenuasse significant, ut maior eorum pars sit vacuata. maxime verò tales redduntur, ex euntque iis quibus ab initio febris, vel paulo post. sedimentum apparuerit, ratione gravitatis materiae, non lege naturæ: neque enim coctionem significat hæc subsidentia, utpote quæ initio morbi fieri non possit.

A.P.H. 70 ARGV.M.

Quid urina perturbata in febribus significet.

Οκόσοις δὲ ἐν πυρετοῖς τὰ οὕτω ἀναπε-
ταραγμένα οἶον ὑποζυγίου, τυτέοις
κεφαλαλγία, ἢ πᾶραισι, ἢ παρέσσονται.

Quibus

*Quibus per febres urina turbata, quales iumentorum, ijs dolor capitis vel ad-
est vel aderit.*

Quibus per febres urina turbata, & tales semper permanent durate febre, quod accidit cum materia crassa, densa & flatuosa, calore conficitur, concoquitur aut agitur. quales iumentorum, equorum, bouum & eiusmodi animantium, quæ iugum ferunt, atque homines in laboribus suis coadiuvant, horum enim urinae emissæ turbantur, permanentque turbidæ, propterea quod victu utuntur tali unde crassi humores procreantur. his dolor capitis, propter conturbationem & evaporationem humorum: promptè siquidem spiritus flatuosus una cum calore fertur ad caput.

APH. 71 ARGVM.

Quartum diem septenarium esse indidem, nubecula rubra exemplo.

Ὅσοισι ἐξ ὀδύμας κρίνεται, πύτεισιν ὀπινέφελον ἔχει τὸ οὖρον τῇ τετάρτῃ ἐρυθρὸν, καὶ τ' ἄλλα καὶ λόγον.

*Quibus die septimo futura crisis est, hys
urina rubram die quarto nubecula ha-
bet, ceteraque pro ratione.*

*Quibus die septimo futura crisis, ad sa-
lutē. hys urina rubram nubecula, quæ a-
liud nihil quàm humores noxios pro-
pmodū coctos esse significat, ut ea ap-
parente in quarto, qui septimi index
est, necesse sit in septimo bonam iudi-
cationem fieri. Significat idem alba
nubecula, atqui rubræ nubis tanquam
signi perrari meminit Hippocr. cete-
raque, signa quæ iudicationem mon-
strant, in diebus decretoriis fieri soli-
tam, futuram, vel in urinis, vel alui de-
iectionibus, vel sputis. pro ratione, &
proportionē in ipso quarto die appa-
rere debent, si iudicium firmum septi-
mo die futurum sit.*

APHOR. 72. ARGV.M.

*Aquosam urinam malam, si præsertim
in phreniticis appareat.*

Ὅσοι σιν οὐρα διαφανέα, λευκά, πορ-
ρά. μάλιστα δὲ ἐν τοῖς σι φρενιτικῶσι
ὁτι φαίνεται.

Quibus

Quibus pellucida & alba sunt vrinae, mala, praesertim si in phreneticis appareant.

Quibus pellucida, perspicuae sunt siue aquosae, & longo tēpore tales prodeunt à causa interna, non externa aliqua. mala, nam extremam cruditatem significant, & bilem flauam non in vasis permanere, sed ad cerebrū ob leuitatem rapi. praesertim si in phreneticis appareant, vitiosae sunt maxime: nā quum phrenitis à bilioso sanguine oriatur, par est vt vrina flaua sit, quod quum non accadat, signum est vniuersam bilem ad caput rapi, quod perniciosum est.

APH. 73 ARGVM.

Quid ex hypochondrijs inflatis ac murrantibus praedici possit.

ΟΚίσσον ὑποχόνδρια μετώρα δε βορ
 ραίζοντα, ὁσπύος ἀγρίμα πος ὀπὶ γασ
 τρώου ἀκοιλίας ποντίοισι καθύπερθε ἀγνοῦντα, ὡς
 μὴ φύσαι κατὰ ῥαγίσιν ἢ οὐρεῶν πλήθος ἐ
 πέλθῃ, ἐν πυρετοῖσι δὲ ταῦτα.

Quibus elata hypochondria murmu-

rant, lumborum superueniente dolore aluus humectatur, nisi infernè flatus erumpant, aut vrina multitudo prodeat. Atque hæc in febribus.

Elata hypochondria, suspensa, inflata, & tumentia. murmurant, quòd in his spiritus seu flatus insint. superueniente lumborū dolore, quod sit vbi murmur ad lumborum loca delabitur, sede hypochondriorum derelicta. aluus humectatur, nam quum mediocris humiditas spiritu mixta est, quam spiritus, suapte natura mobilis, ad aluum deducit secum, eamque humectat, hoc autẽ certò euenire solet. nisi flatus erumpat, si enim soli flatus erumpant, humorem in corpus distributum esse significant, ideo tum alui humectari non possunt. aut vrina multitudo prodeat, nã tum humor, quo debuit aluus humectari, in corpus distributus, per vrinam euacuatur, adeò vt vna hìc vacuatio aliam impediat. atque hæc in febribus, accidunt in febribus dico quæ per se morbi sunt, & nequaquam aliorum morborum symptomata.

Interdum contingere vt diuturnæ febres aliter quam per abscessus & decubitus finiantur.

Ὁ κόσμοισιν ἐλπίς ἐς τὰ ἄρθρα ἀφίστασθαι, ῥύεται τῆς ἀποστάσεως οὖρον πολὺ καὶ παχὺ, καὶ λευκὸν γινόμενον, οἷον ἐν τοῖσι κοπώδεσι πυρετοῖσι τεταρταίοισιν ἀρχεται ἐνίοισι γίνεσθαι. καὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν ῥιζῶν αἱμορρογίῃσι, καὶ πάλιν τὰ χυλύνεται.

Vbi spes est ad articulos abscessum iri, abscessu liberat vrina multa crassa & alba reddita: qualis in febribus laboriosis quarto die quibusdam exire incipit. Quod si ex naribus etiam sanguis profluxerit, breui admodum solutio fit.

Vbi spes est, quum in diuturnis febribus, quæ magna ex parte à crassis & viscosis humorib⁹ nascuntur, speratur. ad articulos abscessum iri, per quem scilicet diuturnæ febres vt plurimū iudicantur. Vrina multa crassa & alba reddita, quæ crassos illos humores, qui abscessus causa futuri erant, expurgat.

qualis in febribus laboriosis, in quibus lassitudinis sensus aliquis existit, in his enim potissimum abcessus fieri solent. Quod si ex naribus etiā, cum vrina prædicta sanguinis fluxus per nares superuenerit. solutio fit, valde celeriter liberantur ab abscessu: in partes enim diuisa materia, supra scilicet & infra, velocissima fit morbi solutio.

APH. 75 ARGV.M.

Quid sanguinis aut puris mictio portendant.

HΝ αἷμα ἢ πῦον οὐρέν, ἢ νεφρῶν, ἢ τῆς χύστεως ἔλκυσιν σημαίνει.

Si quis sanguinem aut pus meiat, renum aut vesicæ exulceratio significatur.

Si quis sanguinem aut pus, quod ex abscessu rupto prouenit. meiat, multis consequenter diebus ac mensibus. renum aut vesicæ, vel vrerum. exulceratio significatur, qua verò ratione diiudicare oporteat vtra trum commemoratarum partium magis afficiatur, dolor qui in illis partibus fit, & excrementa ostendunt.

Aphor.

APH. 76 ARGVM.

Quid exigua caruncula aut veluti capillamenta in vrinis, praeseferunt.

Ο Κόσσιον ἐν τῷ οὐρῳ παχὺ εἶναι οὐδὲ
μικρὰ, ἢ ὡς περ τεύχεος ξυμμετρύ-
χοντα, πρὸς τοῖσιν ἀπὸ τῶν νεφρῶν ἐκχεῖν.

Quibus cum vrina crassa exigua caruncula, ac veluti pili exeunt, huius à renibus excernitur.

Vrina crassa, mediocriter nimirum, & secundum naturam se habente. caruncula, quas, utpote renum essentiae partes, ob vehementem vlceris erosionem auulsas esse constat. aut veluti pili exeunt, cum crassa vrina. à renibus excernitur, hisque vlceratis carunculae paruae: non vlceratis velut capillamenta exeunt.

APH. 77 ARGVM.

Quid in mediocri vrina & secundae naturae se habente, fursurea significet subsidentia.

Ο Κόσσιον ἐν τῷ οὐρῳ παχὺ εἶναι πτυ-
ρώδεις σπογγώδεις, πρὸς τοῖσιν ἢ κώ-
σις ἴσται.

Quibus cum urina crassa furfurosa quadam una exeunt, his vesica scabie laborat.

Quibus cum urina crassa, quæ mediocris est substantiæ, utpote nec tenuis nec crassa. furfurosa quadam, furfuris bene moliti similia exeunt, minunguntur. his vesica, quæ difficulter curatur. scabie laborat, alioqui si farfuræ cum tenui & cruda urina prodeunt, non vesicæ scabiem, sed potius consumptionem totius corporis ostendunt.

APH. 78 ARGV. M.

Quid copiosa & repentina synceri sanguinis mictio præ se ferat.

○ Κόποι διὰ τὸ αὐτομάτου αἷμα οὐρέσει, πυκτοῖσιν διὰ τῆς νεφρῶν φλεβίου ῥῆξις σημαίνει.

Qui inopinanter sanguinem meiunt, ut à renibus venulam ruptam esse significatur.

Qui inopinanter, & copiosè. sanguinem, purum & syncerum, meiunt. Venulam ruptam esse, nam ob multitudi-

rem sanguinis, renum venulæ intenduntur & rumpuntur.

APH. 79 ARGVM.

Subsidentias arenosas in urinis, calculi esse notas.

Ο Κόποιον ἐν τῷ οὐρῷ λαμψώδεα ὑφίσταται, τοῦ τέτοιον ἢ κύστις διδιδῷ.

Quibus in urina subsident sabulosa, ȳ vesica calculo laborat.

Subsident sabulosa, hypostases arena rum plenæ visuntur. ȳ vesica, aut renes. calculo laborat, vesica potissimū, quòd effatu dignam habeat cavitatē.

APH. 80 ARGVM.

Quid sanguinis aut grumorū mictio, cum urina suppressione, & dolore ad i-mum ventrem, pectinem & interfæmineum, portendant.

ΗΝ αἷμα οὐρέη, καὶ θρόμβους, καὶ σπάλ-
ζευσιν ἔχει, καὶ ὁδὸν ἐμπιπὴν ἐς
τὸ ὑπογάστριον, καὶ ἐς τὸ πτείναιον, τὰ πτεῖ
κύστιν ποιεῖ.

Si quis sanguinem aut grumos meiat, aut urinam guttatim emittat, dolore ad

*hypogastrium & pectinem & perinaem
pertinente, ad vesicam loca laborant.*

*Si quis sanguinem, liquidum aut grum-
mos, sanguineos, qui fiunt ubi sanguis
extra vasa promanans, à frigore con-
crescit. aut rinam gutatim, stillicidiū
vrinæ habeat, propter grumos vesicæ
meatum obstruentes, quos adesse ex
eo constat, quòd sic laborantes, antea
plurimum sanguinem liquidum cum
vrina reddiderunt. dolore ad hypoga-
strium, ad imum ventrem. & pectine,
imo ventri subiacentem, quo in loco
pili inhorrescunt. & perinaem, fœmæ
& interfœmineum, quod est spatium
inter penem & anum. ad vesicam loca
laborant, instrumenta vrinæ inseruien-
tia malè affecta esse certum est.*

APHOR. 81 ARGV M.

Exulcerata vesica signa recensentur.

HN αἷμα καὶ πύον οὐρῇ, καὶ λεπίδας καὶ
οὐ μὴ βαρεῖν ἢ τῆς κύστεως ἔλκωσιν ση-
μαίνει.

*Si quis sanguinem, aut pus, aut squa-
mulas*

mulas meiat, & gravis odor adfit, vesica exulceratio significatur.

Si quis sanguinem, tenuem vel crassū. aut pus, verum meiat, quæ duo vesicæ sunt non propria, sed aliis partibus signa communia. & scamulas, quæ scabei vesicæ certa sunt signa. & gravis odor adfit, ob magnam urinae copiam ad vesicam profluentem, in qua admodum imbecilli, promptè putrescit & gravem foetorē subinde acquirit. Vesicæ exulceratio significatur, modò gravis odor & scammulæ adesse videantur.

APHOR. 82 ARGV M.

Qua ratione urinae suppressio, extuberculo in foramine penis nata, solvatur.

Ο Κόπποισιν ἐν τῇ σφύρῃ φύμα φύεται, τουτέστι δὲ πυώδους καὶ ἐκράχμης, λύσις.

Quibus in meatu urinario nascitur tuberculum, suppurato eo & rupto, solutio.

Quibus in meatu urinario, in urinaria fistula, & penis eo foramine per

quod vrina excernitur. nascitur tuberculum, tumor præter naturā, suppressionem vrinæ efficiens, esse coepit. suppurato eo, ut quum hic tumor ad supurationem peruenerit, adeo ut pus effectum sit. & erupto, eruptione puris facta quod in tuberculi folliculo contentū, vrinam ne exiret impediabat. solutio fit, doloris, & suppressionis vrinæ: nam propter tuberculum dolores excitabantur, sequebatur & obstructio, vnde vrinæ suppressio erat.

APH. 83 ARGV M.

Vnam vacationem aliam impedire, mictionis & deiectionis exemplo.

ΟΥΡΗΣΙΣ ΝΥΚΤΑΡ ΠΛΗΘΥΝΟΜΕΝΗ ΟΜΟΙΩΣ ΠΛΗΘΥΝΟΥΣΙΝ ΟΙ ΔΕΙΕΚΤΗΣΕΙΣ.

Mictus noctu plurimus, paruam deiectionem significat.

Mictus noctu, quo tempore potissimum vrina & alui excrementa excernuntur, ratione somni, & coctionis probè factæ. plurimus, nempe in sanitate. parua deiectionem significat, quod corporis

corporis nostri humiditates ad urinæ vias transmittantur, & excrementa in intestinis coaceruata sicca remaneant neque excerni possint.

APHORISMO-

RVM HIPPOCR.

LIBER. V.

ARGUMENTVM.

Varia est hæc quinta sectio, prope-
modum tamen in mulierum morbis,
uterique affectibus bonis vel malis,
tota est.

APHORISMI PRIMI

ARGUMENTVM.

*Convulsionem ex ellebori, omnisque
medicamenti vehementis assumptione
provenientem, periculosam, mortemque
sepius inferre.*

Σ Πάσμος ἔξ ἐλεβορου, θανάσιμος.
Convulsio ab elleboro, letalis.

Convulsio ab elleboro, albo scilicet letalis est, propter inanitionem ab immodica vacuatione, quā sequitur ficcitas incurabilis.

APHOR. 2 ARGVM.

Convulsionem ex vulnere factā magna ex parte letalem esse.

Ε Πι τραύμα π πάσμος ὅτι γινώσκους θανάσιμον.

Convulsio à vulnere perniciofa.

Convulsio à vulnere, quod magna ex parte sequitur inflammatio, idque potissimum quod nervosas attingit partes, perniciofa, certè periculosa, & ad mortem ut plurimum tendens.

APHOR. 3 ARGVM.

Singultum aut convulsionem à copiosa sanguinis eruptione factam, periculosam.

Α Ἰμας πολλοῦ ῥυέντος πάσμος ἢ λυγμός ὅτι χυοῦ ἰσχυροῦ κακόν.

A copioso sanguinis fluxu singultus,
 aut

aut convulsio mala.

A copioso sanguinis fluxu, è quouis loco, siue è naribus, siue ab ore thorace, ventriculo, vtero, haemorrhoidibus, vulnere. *singultus*, qui ventriculi motus est deprauatus. *malum*, quippe quò sanguinis profluvium omnes corporis venas exhauriat, ut eas quoque quæ sunt in ore ventriculi vacuet oportet, quibus vacuatis fit ut vehementius ex ipso ventriculo irahant: qui tandem ex extractione inanitus & exsiccatus, singultus non abs re incidit.

APH. 4 ARGV M.

Singultum aut convulsionem immodicis purgationibus succedentem, malum portendere.

Επὶ ὑπερκαθάρσει σπασμὸς ἢ λυγμὸς ἐπιγνώμης, κακόν.

A purgatione immodica (quam hypercatharsim vocant) convulsio aut, singultus malus.

A purgatione, superflua, & arte facta. convulsio aut singultus malus, quod im-

modicam inanitionem (quam partiu
siccitas insanabilis consequitur) signi-
ficent.

APHOR. 5 ARGVM.

Ebrios interdum convulsos mori.

ΗΝ μεδίων, ἡ αἰφνης ἀφ' αὐτοῦ πρὸς ἁπ-
τα, σπασμὸς ἀποδύνηται, καὶ μὴ περι-
πρὸς ἐπιλάβῃ, ἢ ἐς πλεῖον ὥρῃ ἐλθάνῃ, καὶ
αἱ κρατῆλαι λύονται, φέγγεται.

*Si ebrius quispiam derepente obmut-
escat, convulsus moritur, nisi febre corri-
piatur, aut qua hora crapula soluitur vo-
cem recuperet.*

*Siebrius quispiam derepente obmu-
tescat, ob vinum immodicè sumptu,
quod neruos, & cerebrum eorundem
principium, opprimit. convulsus mori-
tur, nam pleno cerebro frigida mate-
ria, nerui implentur & conuelluntur.
nisi febre corripiatur, quæ sua caliditate
& siccitate humores frigidos discutiat
& exsiccet, aut qua hora crapula solui-
tur, pro multitudine vini epoti & eius
vi, ac eius qui potavit natura. Vocē re-
cuperet, hoc enim ubi acciderit, mani-
festum est naturam universam mate-
riam*

niam frigidam iam euicisse.

APH. 6 ARGVM.

Quis morbi peracuti finis ac terminus, distentionis exemplo.

Ὅστις ὑπὸ πεπταίου ἀλίσκονται, ἐν τέσσερσιν ἡμέρησιν ἀπόλλυνται. ὡς δὲ ταύτας διαφύγουσιν, ὑγιέες γίνονται.

Qui tetano corripuntur, intra quatuor dies intereunt: si verò hos superauerint, incolumes euadunt.

Qui tetano corripuntur, qui morbus est peracutus, à distentione ortus. intra quatuor dies intereunt, quod is sit illorum morborum terminus, & facultas ipsa admodum etiam robusta, dolorem & laborem, quem distentio ipsa adfert, diutius ferre non possit. superauerint, & ultra diem quartum progrediatur, incolumes euadunt, quippe cum naturam superasse morbum spes certissima est.

APHOR. 7 ARGVM.

Aetatis commutatione sanari morbum comitalem, praesertim quem quis ante pubertatem incurrit.

Τὰ ὀπληπτικά οὐκ ὀλίγοις χρόνις ἤδη γίνονται, μετὰ τὰς 198. οὐκ ὀλίγοις δὲ πάλαι καὶ εἰκοσὶν ἔτεων γίνονται, τοῦτέστι τὰ πάλαι ζῶντα ποθὲν περὶ.

Epileptia ante pubertatem a motione recipit, post vicesimum verò quintum annum ferè comitatur ad mortem usque.

Epileptia ante pubertatem, morbi comitiales qui ante pubertatem accidunt, ut ab anno decimo quarto ad vicesimum quintum. a motione recipit, temporis & ætatis mutatione curari potest & sanari. post vicesimum verò quintum, si accidunt morbi comitiales, ut in iuventute. ad mortem usque, magna ex parte ad finem usque vitæ durant: sequens enim ætas frigida & humida quum sit, ab ea non profligantur, sed potius tanquam à suo simili conservantur.

APH. 8 ARGV M.

Pleuritide correptos oportere purgari per sputa, intra quatuordecim dies, alioquin malū ipsum in suppurationē abire.

Οὐκ ὀλίγοις

Ο Κόσσι παλευτικοὶ ῥυόμοι, οὐκ ἀ-
καθαίρωνται ἐν πνεύματι καὶ δέκα ἡ-
μέρησι, τοῦτέστιν ἐς ἐμπύημα μετίσταται.

*Qui pleuritide laborāt, nisi intra dies
quatuordecim supernè repurgentur, ipsis
in empyema fit mali translatio.*

*Qui pleuritide laborant, morbo late-
rali, ex inflammatione membranæ co-
stas succingente orto, qui morbus est
acutus. dies quatuordecim, in quibus a-
cuti morbi magna ex parte iudican-
tur. repurgentur, per superiora & spu-
ta, suppurando videlicet ab eo quo ex-
puere cœpit die. ipsis in empyema, ad sup-
purationem vertuntur: nisi enim hu-
mores, qui inflammationem excita-
runt, in thoracis spatium, & concaui-
tatem refudent & effundantur, atque
adeò intra quatuordecim dies per spu-
ta expurgentur, fit inflammationis ad
pus transmutatio, & puris inter thora-
cem & pulmonem effusio, & tandem
morbi in alium morbum conuersio.*

APR. 2 ARGUM.

Tabem, quæ pulmonis exulcerationē
n. iii.

*consequitur, adolescentiæ & iuuentuti
potissimum accidere.*

Φησὶς γίνεσθαι μάλιστα ἡλικίῃσι τῇσιν ἀ-
πὸ ὀκτωκἀδέκα ἐτέων, μέχρι πέντε ἢ
ῥεῖακοντα.

*Tabes, hys maximè ætatibus fit quæ à
decimooctavo sunt ad tricesimumquin-
tum.*

Tabes, quæ exulcerati pulmonis co-
mes est. à decimooctavo ad tricesimum-
quintū, nēpe in adolescentia & iuuen-
tute maximè fit, nō ætatis quidem ra-
tione, sed propter errores quos ea in
ætate constituti, in victus ratione cō-
mittunt, beligerant enim, saltant, cur-
runt huius ætatis homines, venationē
aliudve genus laboris vel exercitii im-
moderati exercent, ob quæ venas rū-
pi accidit, vel quòd sanguis in his co-
piosus sit, & biliosus magna ex parte,
qui sua acrimonia vasa erodens, san-
guinis expuitionem & subinde tabem
excitet.

APH. IO ARGVM.

*Tumores anginam efficientes nōnun-
quam*

quam in pulmones decumbere, & intra septem dies mortem adferre.

Ὅσοις κυνάγχω δεσφύζονται εἰς τὸν πύμονα πέπτται, ἢ ἐπὶ τὰ ἡμέρησιν ἑπτά σπένονται. αὐτοὶ δὲ τῶτας δεσφύζονται, ἔμψυχοι γίνονται.

Quibus ex angina in pulmonem malit conuersio, si intra dies septem moriuntur: si vero hos effugerint, purulenti euadunt.

Quibus ex angina, quæ Cynanche Græcis dicitur, fit cōuersio, ob eius trāsmutationem, quippe materia quæ anginam creabat, ad pulmonem delabitur. intra septem dies moriuntur, pereunt, quia ab humoribus eò delatis suffocantur. si vero hos effugerint, dies septem purulenti euadunt, nec moriuntur: humores enim qui in pulmones decubuerunt in pus mutantur, & expuuntur, quod si subinde non repurgentur ut decet, tabidos fieri cōtingit.

APH. II ARGVM.

Duabus notis tabe correptos breui morituros.

n. iiii.

ΤΟῖσιν ὑπὸ τῆς φθισίως ἀνοχλου εἶρ-
σιν, καὶ τὸ πύσμα ὥσπερ αἱ ἀποβήσασ-
σι βαρὺ ὄζει ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ὀπιχόμε-
νον, καὶ αἱ πείχες ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέωσι, τα-
νάσιμον.

*Qui tabe vexantur, si sputum quod
extussum est, carbonibus iniectum olet gra-
uiter & capilli defluunt, perniciosum
signum.*

*Qui tabe vexantur, macie, quæ pul-
monis ulcera comitatur. extussum,
tussiendo excreant & reiciunt. carbo-
nibus iniectum olet graviter, quod ex-
tremam humorū, qui sunt in pulmo-
nibus putrefactionem, significat. &
capilli defluunt, ex alimentī inopia. per-
niciosum signum, nam & humorū cor-
ruptio, & maximus alimentī defectus
ostenditur.*

APH. 12 ARGV M.

*Tabe quoque correptis alui profluuiū
superueniens, letale signum.*

ΟΚόσσιον αἱ φθισίωσιν αἱ πείχες ἀπὸ τῆς
κεφαλῆς ῥέωσιν, οὗτοι δὲ ἀρρώστους ὀπιχ-
νομένης ἀπεθνήσκουσιν.

Quibus

Quibus per tabem capilli defluunt, *ys* fluxione alui superueniente in propinquo mors.

Quibus per tabem, ob pulmonis vlcera capilli defluunt, è capite. *ys* fluxione alui superueniente in propinquo mors, hoc enim facultatem nedum in ægrotis, sed & in fanis dissoluit atque deicit: summam præterea naturalium facultatum imbecillitatem significat.

APH. 13 ARGVM.

Spumantem sanguinem tussiendo reiectum, è pulmone provenire.

Ὅσοι αἷμα ἀφ' ὧδ' ἀναπύουσι, τοῦτέστι ἐκ τοῦ πύμονος ἢ τοιαύτη ἀναρρῶν ἔχεται.

Qui spumantem sanguinē extussiunt, *ys* ex pulmone educitur.

Qui spumantem sanguinem, innumeras ampulas obtinentē, ita vt eius pars nulla sit, saltem notatu digna, intus & in superficie, quæ sine spuma reperitur. extussiunt, & tussiendo excreant, quod fit pulmone vlcerato. ex pulmone educitur, vtpote qui illius substan-

tiam referat, quæ levis, rara, aerea, spirituosâ, & veluti ex spuma quadâ sanguinis concreta conflataque sit.

APH. 14 ARGVM.

Profluvium alui in tabe, etiam si solū sit, letale esse.

ΥΠΕΡ ΣΙΣΤΟΣ ΕΧΟΜΕΝΩ ΔΙΕΡΡΟΙΑ ΘΝΗΣΚΟΥΜΕΝΗ, ΤΑΝΑΤΩΔΕΣ.

Si tabe detento profluvium alui superueniat, perniciosum.

Si tabe detento profluvium alui, nimirum diarrhoea, superueniat, perniciosum, magna enim virium imbecillitas significatur: non tamen è proximo neque tam cito mors superueniet, sicuti cum capillorum defluuium adiungitur.

APHOR. 15 ARGVM.

Quid suppuratione facta egrotantibus accidat.

ΟΚΕΙΣΤΟΙ ΕΝ ΠΛΗΘΕΙΝΟΣ ΕΜΠΥΟΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ, ΛΩ ΑΝΑΚΑΤΑΡΘΩΣΙΝ ΕΝ ΠΟΛΥΧΡΟΝΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΝ ΑΦ'ΗΣ ΑΥ Η ΡΗΞΙΣ ΓΙΝΗΤΑΙ, ΠΑΝΟΤΑΙ.

ταυτὸ δὲ μὴ, εἰς φθῶν μετὰ ταυτ.

Qui ex pleuritide empyi fiunt, si à ruptione empyematis intra dies quadraginta repurgentur, liberantur: alioqui transeunt in tabem.

Qui ex pleuritide, ex morbo laterali empyi fiunt, & intra thoracem & pulmonē pus continent. si intra dies quadraginta, quippe est terminus iudicationis acutorum morborum ex degeneratione, qualis est pleuritis in supurationem abiens. repurgentur, per spura, supputando à die quo fit ruptio. liberantur, à morbo: toto enim eo tēpore, nempe à die quo fit ruptio, vsq; ad quadragesimum, pulmonis substantia, illæsa & incorrupta remanere potest. alioqui, si non per spura intra dies quadraginta repurgentur. transeunt in tabem, quòd pulmo diutius ab erosione tutus esse nequeat, quippe quum rarus sit, promptè in se recipit pus, à quo tandem eius substantia exulceratur, & fit tabes.

Rerum omnium, earum etiam quæ temperata sunt, vsum immodicum noxiū esse, calidi ipsius exemplo.

ΤΟ' θερμὸν βλάπτει τὰ ὅσα πλεονάκεις
χρεορδύοις, σδρκῶν ἐκδήλωσιν, θερῶν
ἀκρεστειαν, γλώκῃς νάρκωσιν, αἱμορραγίας,
λεποθυμίας τὰ ὅσα ἴαται.

Calidum frequentiore vſu hæc inuehit incommoda, carnis effœminationem, nervorum incontinentiam, animi torporem, profusiones sanguinis, animi deliquia: ad quæ quidem mors.

Calidum, corpus temperatum, aqua nimirum calida. frequentiore vſu, & immodico. hæc inuehit incōmoda, hæc mala & symptomata. carnis effœminationem, meliores nimirum viros atque adeò effœminatos reddit. nervorum incontinentiam, & imbecillitatem: suo enim calore nervorum substantiam dissolvit, humiditate verò, laxat moliorēque reddit, vnde minus robusti ac continentes redduntur. animi torporem, mentis seu rationis heberudinem:

nem : nam immodicus calidi humidi temperati vsus cerebri substantiā dissoluit. *profusiones sanguinis*, quod suo calore venas laxet atque dilater. *animi deliquia*, vt videre est in his qui in solo calido longius desident, dissoluntur enim spiritus : hæc sunt symptomata quæ ab immodico calidi temperati vsu oriuntur. *ad quæ quidem mors*, sequitur, ad nonnulla quidem breui, ad alia vero longiori tempore.

APH. 17 ARGV M.

Detrimenta vsus immodici aquæ frigida recensentur.

Τὸ δὲ ψυχρὸν πρὸς ἀσμοῖς, πταῖσι, μελασμοῖς, καὶ ῥίγκα πρὸς ὁδία.

Frigidum verò conuulsiones, tetanos, nigrores, & rigores febriles adfert.

Frigidum verò, aqua nempe frigida, si quis ea immodicè vtatur, hæc mala adfert. conuulsiones, quod neruofas corporis partes contrahat & distendat. tetanos, distentiones & ex plenitudine & ex siccitate: ex plenitudine quidem, quando meatuū densitatem facit qua

superflua excluduntur, unde expirationem non inuenientia ad neruofas partes vertuntur, & tum distentiones à plenitudine fiunt. Ex ficcitate verò, vbi ficcū & sine superfluitatibus corpus esse contigerit: frigidum enim penitus subiens corpus, etiam exficcat, & per poros transiens exprimit in morem spongix. *nigrores*, frigidum efficit denigrationes, quia natium calorem extinguit. *rigores febriles*, qui febres excitant, non per se quidem sed ex accidente, nam occlusis corporis meatibus, putredinem, & subinde febrem excitari necesse est.

APHOR. 18 ARGV.M.

Immodicus frigida aqua vsus quibus partibus corporis maxime obsit.

Τὸ ψυχρὸν πολέμιον ὁστέοισιν ὀδόντι, νεύροις, ἐγκεφάλῳ, νεφάῳ, μυελῷ τῶ δὲ θερμῷ ὡφέλιμον.

Frigidum inimicum ossibus, dentibus, nervis, cerebro, dorsali medulla: Calidum verò amicum.

Frigidum inimicum ossibus, utpote quæ

quæ sint ex semine procreata, atque adeò exanguia & frigida, vt mirū non sit exiguū eorum calorem ab immo- dico frigida vfu extingui. *dentibus*, quibus euidentis sentiēdi vis inest, cum reliqua omnia ossa sensu destituta nō dolcant, etiamsi pati quodammodo dicantur, vt ligna ab igne dum penitus in cinerem aguntur, & lapides dū à malleis contunduntur. pati dicuntur. *neruis, cerebro, & adiacentibus ei partibus. dorsali medulla*, & aliis eiusmodi partibus. per excessum frigidis, & exiguum calorem natiuum obrinentibus, frigida aduersatur. *Calidum* vero, quod mediocritatem retinet. *amicum*, vtile, quod exiguum prædictarū partium calorem à corruptione conseruet & tueatur.

APHOR. 19 ARGV M.

Qua ratione sananda detrimenta quæ ab immodico frigida vfu procreantur.

Ὅσα κατέφυκται, ἐκ θερμαίνεν δέ, πάλιν ὅσα αἰσώρηται, ἢ μένει.

Quæ perfrigerata sunt excalfacere oportet, præter ea quæ sanguinem profundunt, aut breui sunt profusura.

Quæ perfrigerata sunt, ab immodico frigida usu. excalfacere oportet, ut per contrarium ad suum ac nativum temperamentum reducātur. præter ea quæ sanguinem profundunt, copiose scilicet. aut breui sunt profusura, nam tum intemperie frigida neglecta, sanguinis eruptioni succurrendum, eamque primò curare oportet, ut pote à qua maius ægrotanti periculum quam à frigida intemperie imminet: postpositis itaque calefacientibus, frigidis & astringentibus utendum ad copiosum sanguinis profluvium reprimendum.

APH. 20 ARGVM.

Mala quadam ab immodico frigida sunt, recenset.

Ελασι τὸ μὲν ψυχρὸν δακνῶδες, δερμα-
παισκληρῶς, ὁ δὲ ὥν ἀνεκπύηται ποῖος
μελασμοῖς, ῥίχα πυρετώδεα, αἰσμοῖς, καὶ
πτεταῖσι.

Frigi-

Frigidum vlceribus mordax, cutem obdurat, dolorem insuppurabilem facit, nigrorem inducit, rigores febriles, conuulsiones, & tetanos creat.

Frigidum vlceribus, frigidâque aqua. mordax, non erodendo quidē id quod est continuum, sed potius diuellendo. cutem obdurat, substantiam eius densans & constringens. dolorem insuppurabilem, facit, eo quod natium calorem qui suppurationis causa est, extinguat. nigrorem inducit, & denigrat. rigores febriles, conuulsiones, & tetanos creat, vt dictum est Aphorif. 17. huius sectionis.

APH. 21 ARGVM.

Qua commoda interdum sequantur immodicum frigida aquae vsum.

ΕΣΤΙ ὁ οὖν ὅτι περὶ αὐτὸ ἑλκεος νέω
 ἁδούκῳ θέρεος μέσου, ψυχρὸς πολλὸς
 κατὰ χυσις ἐπανάλησιν θερμῆς ποιεῖται.
 θερμὴ δὲ ταῦτα ρύεται.

Est tamen vbi in tetano sine vlcere, iuvene ensarco, æstate media frigida larga profusio calorem renocat. Calor

Verò soluit.

Est tamen ubi in tetano sine vlcere,
quandoquidem quæ cum vlcere sunt
conuulsiones, nunquam ab aqua fri-
gida curari possunt. *iunene en sarco,* be-
ne carnosio & mediocri corporis ha-
bitu prædito. *estate media,* & in meri-
die, alioqui nudum corpus ab ambien-
tis frigiditate læditur alio tēpore. *fr-*
gida larga, multa & copiosa. *profusio ca-*
lorem reuocat, idque non per se, neque
primo statim eius occurſu, sed ex acci-
dente, & mediante reuocatione calo-
ris. Nam frigida aquæ affusio primū
cutem perfrigerat, refrigerationē ve-
rò cutis densitas & reditus caloris ad
profundum consequitur: rursus cutis
densitatem diffusus prohibitio, redi-
tum verò caloris ad interiora conco-
ctio, consumatioque eorum qui isthic
sunt humorum sequitur: diffusus au-
tem prohibitionem caloris collectio:
tandem collectus vnitus, nutritusque
calor ad summa corporis violentius
ruit, & fit eiusdē reuocatio. *calor verò,*
primò & per se. *soluit, sanat.*

APH. 22 ARGVM.

*Calida aqua facultates enumeratur,
primum quæ raro, deinde quæ frequen-
ter accidunt.*

Τὸ θερμὸν ἐκ πηλικόν οὐκ ὅτι τοῦ ἐλ-
κὸς μέγιστον σημεῖον ἐς ασφαλείην, δὲρ-
μα μαλαώσῃ, ἰσχυαίνει, ἀνὼδυνον, ῥυτίων,
σπασμῶν, σπασμῶν παρηγορηκόν. πλεὺς δὲ ἐν τῇ
κεφαλῇ καὶ ὁσφίῳ λυεῖ. πλεῖστον δὲ δὲ φέρε
ὡς ἐκ κατὰ μᾶλλον, μάλιστα δὲ πῖσιν ἐψιλω-
μένοι. πυτίων δὲ μάλιστα τοῖσι ἐν κεφαλῇ
ἐλαττωμένοι, καὶ ὁσφίῳ ἰσχυρῶς δοῦναι
ἢ ἐλαττωμένοι, ἐρπησιν ἐδιδυμένοι, ἐδύον, αἰτ-
όσφιν, ὡς ἐκ πυτίων τὸ θερμὸν φίλιον καὶ
κρίνον. τὸ δὲ ψυχρὸν πολέμιον καὶ κτείνον.

*Calidū in quo ulcerē pūs mouet, ma-
ximū securitatis præstat indicium, cutem
emollit, extenuat, dolorē lenit, rigores, cō-
mulsionēs, tetānos mitigat: capitis graui-
tate soluit: osibus fractis plurimū prodest,
maximē si nudata sint, multoq; magis
in capite. His etiā prodest quæ moriuntur
aut ulcerātur à frigore. Herpetibus de-
niq; excedentibus, sed, pudedo, vtero, vesti-
ca, his omnibus calidū æquū & decre-
tarium, frigidum inimicū & interimes.*

Calidum, calidæque aquæ fomentū
 suppuratorium, pus videlicet alterans,
 & concoquens. *in quo Ulcere*, nō enim
 in omni, vt in pūtridis vlceribus, & iis
 quæ fluxiones habent, calida aqua sup-
 purationem mouet, sed illis plurimū
 incommodat. *maximum securitatis*,
 sedat enim vlcera & sanitatem indu-
 cit. *cutem emollit*, partēsq; duras &
 tensas, non alia ratione nisi quod ca-
 lida & humida sit. *extenuat*, cutem cras-
 sam & densam. *dolorem lenit*, perinde
 atque alia omnia quæ primo ordine
 calefaciunt aut temperata sunt. *rigores*
 & *mitigat*, quippe sua calliditate di-
 scutit, extenuat, concoquit & alterat.
 Et ex his malis quæ ad caput attinent,
 quæque in capite sunt. *eius gravitatem*
solvit, concoquens atque dissoluens.
 quæcunque à crassa & vaporosa ma-
 teria in caput tracta molestant. *maxi-*
mè si nudata sint, & carne exuta, quæ
 vehementius à frigida læduntur: caue-
 bunt ob id sibi plurimum à frigore,
 quibus capitis ossa denudata sunt. *mul-*
toque magis si in capite, nam non ossi-
 bus

bus tantum, sed ipsi etiam cerebro frigidum inimicum est, calidum contrarium. *his etiam prodest, scilicet partibus. quæ moriuntur à frigore, quæ nimia perfrigeratione mortificantur, ut hyberno tempore calcanea, pernio- nes, digiti & extrema omnia, quæ à calido sanantur. herpetibus exedentibus, repentibus totamque cutem exulcerantibus confert calida, quippe frigida vlceribus inimica, quia mordax. sc- di, pudendo, utero, vesicæ, quoniam hæ partes nervosæ sunt & frigida, & ob id callidum illis amicum & utile. de- cretorium, viuificans. frigidum inimicum, ut enim calidum suo calore temperato prædictarum partium calorem fouet, conseruat & tuetur, adeoque viuificat, sic contra frigidum calorem earundem partium extinguens, eas perimit & mortificat.*

APHOR. 13 ARGVM.

Commoda & incommoda quæ aquæ frigida vsum sequuntur exprimuntur.

ΕΝ ΠΥΛΟΙΣΙ ΔΕ ΔΕΙ ΤΩ ΦΟΧΡῶ ΧΡΕΙΔΕΣ,
 ΟΚΟΘΕΝ ΑΙΜΟΡΡΑΓΕΙ Ή ΜΕΛΛΕΙ, ΜΗ ΕΠ' ΑΥ-
 ΤΑ ΑΛΛΑ ΠΡΕΙ ΑΥΤΑ ΟΚΟΘΕΝ ΟΤΙ ΡΡΕΐ. ΚΑΙ ΤΙΣΙ
 ΦΛΕΓΜΟΙΣ Ή ΟΤΙ ΠΛΟΓΙΣΜΑΤΑ ΕΣ ΤΟ ΕΥΡΗ
 ΚΑΙ ΨΥΧΑΙΜΟΝ ΡΕΠΟΝΤΑ ΝΕΑΦῶ ΑΪΜΑΤΙ, ΟΤΙ ΤΩ-
 ΤΑ ΕΠΙ ΠΑΧΥΤΑΤΑ ΚΑΙ Α ΜΕΛΑΙΝΕΙ ΚΑΙ ΕΡΥΣΠΙ-
 ΛΑΣ ΤΟ ΜΗ ΕΛΚΟΥΜΕΝΟΝ ὠρελει. ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΛ-
 ΚΟΥΜΕΝΟΥ ΒΛΑΨΤΕΙ.

*Frigido vero in his utendum, unde
 fluit aut fluxurus sanguis est, non quidem
 eodem loci, sed ad ea loca unde influit
 admoto: Et si quæ partium inflammations
 aut deflagrationes ad rubrum san-
 guineumve colorem tendunt recenti ef-
 florescente sanguine, isdem ipsis adhibe-
 to. Nam inueteratas nigrefaciunt. Errores
 etiam non ulceratum inuat, siquidem
 exulceratum ledit.*

*Frigido vero, frigidaque aqua uten-
 dum. Unde fluit sanguis; copiosè, aut
 fluxurus est, paulo post: frigida enim
 confringit, sanguinemque crassiorè,
 adeoque ad profluendum minus ido-
 neum reddit. non quidem eodem loci, sed
 præ ipsas partes per quas fluit sanguis:
 frigida admota confert, quippe frigida
 vlceri*

vlceribus mordax. *sed ad ea loca vnde
 fluit, vnde aliquid vlceribus influit.
 & si quæ partium inflammationes, mo-
 dō suo tempore adhibeatur frigida,
 nimirum vbi corpus prius euacuatū
 fuerit: adde frigidam non debere ad-
 hiberi vbi metus est ne ad principes
 corporis partes noxios humores pro-
 pellat. aut de flagrationes ad rubrū &c.
 his frigidum ad mouere conuenit, &
 quidem recentibus, vtpote quæ ru-
 brum & floridum colorem præ se fe-
 runt. nam inueteratas nigre facit, si ad-
 moueatur frigida, quod à crassiore fiat
 sanguine, quem subinde crassiorem
 frigida efficit, & in grumos conuertit,
 quos nigredo comitatur. erysipelas e-
 tiam, ignem sacrum nominatum. non
 vlceratum iuuat, frigida, quia sangui-
 nis feruorem, & bilis acrimoniam, è
 quibus erysipelas procreatur, extin-
 guit. exulceratum lædit, erysipelas sci-
 licet, quod illi mordax appareat.*

APHOR. 24 ARGV̄M.

Admodum frigida incommoda multa

O. iiii.

adferre, nix & glaciei exemplo.

ΤΑ ψυχρὰ οἶον χῶν, κρύσταλλος τι σὶ
 θεῖ πολέμια, βηχίων κινητικὰ, αἰμορ-
 ροῖν καὶ ταρρῖν.

*Frigida veluti nix & glacies pectori
 inimica, tusses mouet, venarum ruptio-
 nes & destillationes efficiunt.*

*Frigida, supramodum. veluti nix &
 glacies, aliæque eius generis valde fri-
 gida. pectori inimica, nam totū pectus
 osseum est, qua ratione frigida aduer-
 sa esse constat. tusses mouent, per se pri-
 mum, quod simplici qualitate sua in-
 strumenta respirationi deferuientia
 refrigerent: deinde ex accidenti, quia
 destillationes mouent, quas subinde
 tussis insequitur, frigus enim instar
 manus apprehendens ac premens vt
 spongiam, cerebrum, eam humidita-
 tem quæ in ipso est exprimit. vena-
 rum ruptiones, sanguinem pro manare
 copiose faciunt frigida, nam venarum
 corpora constringunt & contrahunt,
 frigiditateque sua duras & extendi cō-
 tumaces reddūt, ob id tunicas earun-
 dem*

dem rumpunt. & destillationes, excitant admodum frigida, & fluxiones ex compressione generant.

APH. 25 ARGVM.

Frigidam tumoribus & doloribus articulorum calidis, multum prodesse.

Τὰ δὲ ἐν ἀρθροῖσιν οἰδήματα καὶ ἀλγίματα ἄτερ ἑλκεος, καὶ ποδαγρικά, καὶ σπασμὰ, πούτεων τὰ πλείστα τὸ ψυχρὸν πολλὸν κατὰ χέουδρον ῥηίζει πρὶν ἢ ἰσχυραίνει, καὶ ἐδωλύω λύει. Νάρκη γὰρ ματεῖν οὐδ' αὖτις λυπκί.

Articulorum tumores & dolores absque ulcere atque etiam podagricos, & convulsiones magna ex parte frigida largè effusa lenat & extenuat, soluitque dolorem. Nam modicus torpor doloris soluendi vim habet.

Articulorum tumores & dolores, à flava bile & sanguine bilioso factos, absque ulcere, cui frigidum inimicum & mordax est, atque etiam podagricos, à flava quoque bile afflictos. & convulsiones, sine ulcere frigida largè effusa, aliàs minimè lenat, dolorem supra-

dictorum affectuum: quippe humorum feruorem extinguit, & morsum obrundit. *extenuat*, influentes humores reprimendo ac eosdem euacuando. *solvitque dolorem*, quia causas eorundem tollit, humores qui sua copia tensionem excitarunt reprimendo. *nam modicus*, & mediocris. *torper*, stupore dolorem solvit: quòd mediocre (qui sensum difficilem adfert) stuporem inducat.

APH. 26 ARGVM.

Optimæ aquæ indicia exprimuntur.

Υ Δωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον & ψυχόμενον, καὶ φέτατον.

Aqua quæ citò calefit & citò refrigeratur, leniſſima.

Aqua quæ citò calefit, igni admota, aut aeri calido exposita. *& citò refrigeratur*, ab igne remota, aut aeri frigido exposita. *leniſſima*, non pondere quidem, sed quòd pellucida, pura, atque adeò exquisitè colata, frustallorumq; innatantium expers sit: ob id intus assumpta concoctu & distributu facilis, celeri-

celeriter ventriculum & hypochondria permeat.

APH. 27 ARGVM.

Quo remedio sitim noctu euenienti succurrendum.

Ὅσοις δὲ μέν ὀρέξιος νύκτωρ, τοῖσι πάνυ δὲ φῶτι καὶ ὀνχοιμνητῶν, ἀγχα-
96.

Quibus noctu bibendi est auuiditas, & admodum sitientibus obdormiscere bono est.

Quibus noctu, interdum enim vigilatibus sitim immodicam potu extinguere licet. bibendi auuiditas, ob humoris defectum, & partium quæ iuxta ventriculum sunt siccitatem: atque adeò propter salfos aut biliosos humores in ore ventriculi contentos: denique qui à nimio meracioris vini potu bibere appetunt. obdormiscere bono est, nam ingesti in ventriculū cibi & potus, atque adeò humores sitim excitantes per somnum concoquuntur, cibus concoctis sanguis generatur, qui partes corporis nutrit & humectat, & sitim excitatam restinguit.

*Qua ratione mulieribus euocanda
menstrua.*

Γυναικῶν ἀγχορὸν ἢ ἐν δρῶμασι ποιεῖν.
πολλὰ γὰρ δὲ καὶ εἰς ἄλλα χρῆσιμὸν αἰ
νῶ, εἰ μὴ καρδιαίας ἐνέποιον.

*Suffitus aromatum muliebria educit.
Ad alia verò multa utilis esset, nisi ca-
pitis ingeneraret gravitatem.*

*Suffitus aromatum, & ex odora-
mentis. muliebria ducit, purgationes men-
struas, quæ ex utero statis mensibus &
à partu fiunt: nec tamen omnes sup-
pressiones menstruæ odoramentorū
suffitu amolliuntur, sed quæ duntaxat
vel propter sanguinis crassitudinem,
vel propter obstructionem vasorum,
quæ ad uterum pertinent, vel propter
horum observationem, vel propter
densationem totius substantiæ, fiunt:
sua enim vi aromatum suffitus extre-
ma vasorum obserata aperit, humorū
crassitudinem extenuat, & obstru-
ctiones incidendo recludit. ad alia verò
multa utilis, suffitus per odora-
menta factus, utpote ad omnia frigida & hu-
mida*

mida corporis, vteri præsertim, mala. nisi capitis ingeneraret gravitatē, quippe suffitus vapores, vti tenuiores, ad caput feruntur, idque complentes, gravitatem eiusdem efficiunt.

APHOR. 29

Τὰς κούσας φαρμακίδ' ἐν τῷ ὀργᾷ τε-
τραμμένα, καὶ ἄχει ἐπὶ ἀμνῶν ἡσ-
σον. τὰ δὲ νήπια ἔωρεστέτεα ἀλαβείαζ.

Pregnantes purgabis, si materia ad sui excretionem inuitet, quadrimestres, & usque ad septimum mensem, sed has minus. Minore vero aut grandiore foetu, abstinebis.

Pregnantes purgabis &c. Hic aphorismus copiosissimè expositus est initio libri quarti, quare noua explanatione non eget.

APHOR. 30 ARGVM.

Gravidis mulieribus sanguis haud mittendus.

Γυνὼν γὰρ ἔχουσα φλεβομυηθεῖσα
ἐκπνέωσκει, καὶ μᾶλλον εἰ μάλιστα εἴη τὸ
ἐμβρυον.

Mulier in utero ferens secta vena ab-

ortit, eoque magis si sit fœtus grandior.

Mulier in utero ferens, foetum, non autem carnis molem, aut aliud quippiam. secta vena abortit, quippe mirum non est post integram & effatu dignam, & temporibus Hippocratis celebrari solitam venæ sectionem, foetui alimentum substrahi, adeoque ex illius subinde defectu perire. eoque magis, id accidit. si fœtus sit grandior, quanto enim is maior est, tanto plus alimenti indiget. Cæterum si ad consuetas nostræ temporis venæ sectiones (quæ antiquis collatæ ne scarificationis quidem nomen merentur) respexerimus, non est dubium quin citra periculum iis in gravidis uti liceat: modo virtus, ætas, corporis habitus, victus ratio quæ præcessit, tempus, cœlique status hoc ipsam permittant.

APH. 31. ARGV M.

Mulierem gravidam acuto morbo facile consumi.

Γυναὶκίς ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ὑπὸ πνός θύει
ξέων νοσημάτων ληθῆναι, θανάσκει.
Mulierem

Mulierem gravidam morbo quopiam acuto corripitur, perniciosum.

Morbo acuto, citam terminationem & sæuissima symptomata habēte. perniciosum, certè periculosum, ubi præsertim vires in gravidis inualidæ sunt: quippe tum necesse est, vel foetam alimento, vel foetum inedia confici. quapropter ei indicationi quæ à morbo sumitur acuto potius inserviendum, quam ei quæ à foetu: præstat enim tenuiore victu seruare foetam, vtcunque inde foetui periculum imminet, quâ pleniore & matrem & foetum interire.

APH. 32 ARGVM.

Qua ratione sanguinis vomitus ex suppressis menstruis proveniens, sit sanandus.

Γυναικὶ αἷμα ἐμειούση, ὅτε καὶ τερμνίων
παύσων λύσις γίνεται.

Mulieri sanguinem euimenti, menstruis erumpentibus solutio fit.

Mulieris sanguinē euimenti, ob mensium suppressionē. menstruis erumpentibus, quæ prius sistebāt. solutio fit, mali

scilicet: sanguis enim qui ad superiora tendebat, ad inferna retrahitur, & per uterum vacuatur, fitque solutio vomitus illius, quod si naturæ lege id fieri non possit, medico procurandum per sectionem venæ quæ in cruribus est, poplitis dicta aut malleolorum.

APHOR. 33 ARGVM.

Suppressionem mensium factam ob affectum aliquem præter naturam sanari profluvio sanguinis è naribus.

Γυναικὶ τῇ κατὰ μὲνσιν ἐκλιπόντι, ἀμα ἐκ τοῦ πρὶν ὄντος ῥυτῶναι, ἀγαθόν.

Mulieri mēstruis præter naturam deficientibus, sanguis è naribus profluens bono est.

Mulieri mēstruis præter naturam deficientibus, ob affectum aliquem præter naturam. sanguis è naribus, ut loco conuenienti & commodo. bono est, ista enim ratione retractio ad superiora, simul etiā vacuatio sanguinis præter naturam retenti, fit, quod naturæ opus per omnia medico imitandum.

Aphor.

APH. 34 ARGVM.

Sine modo fusum aluum mulieri grauidæ, partum elidere.

Γυναῖκί ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢ ἡ κοιλίῃ πολλὰ ῥυή, κίνδυνος ἐκτεῶσαι.

Mulieri uterum gerenti si aluus multum fluat, periculum est ne abortiat.

Mulieri uterum gerenti, grauidæ, si aluus multum fluat, exiguum enim profluvium parum aut nihil nocet. periculum est ne abortiat, quippe cum cibus ad iecur aliasque corporis partes non distribuatur, unde necesse est ut vires labefactentur, corpusque extenuetur, & foetui alimentum, perinde atque per venæ sectionem, subtrahatur.

APHOR. 35 ARGVM.

Sternutationem sponte provenientem mulieribus uteri strangulatione laborantibus, aut ægrè parientibus, bonam esse.

Γυναῖκί ὑπὸ ὑστερικῶν ἐνοχλουμένη ἢ διὰ πικρῆς φαρμάδος ἐπιχλουμένης, ἀγαθόν.

Mulieri hysterica, aut difficulter parienti sternutamentū superueniens bonū.

Mulieri hysterica, vteri stragulationibus & suffocationibus obnoxia. aut difficulter parienti, obexpultricis faculatis impotentiam. Sternutamentū bonum, tanquam signum & causa: signum quidem bonum, quod natura prius emortua, propriarum emotionū meminisse videatur, excitari quoque ac reuiuiscere quando superflua deturbat: causa verò bona est, quia vehementi cōcussu & iactatione partim naturam excitat, partim superflua corporis multum inhærentia excernit.

APHOR. 36 ARGV.M.

Qua ratione medendum mulieribus quibus decolores menses, nec eodem semper tempore profluunt.

Γυναικὶ τὰ κατὰ μῆνα ἀχρὸς καὶ ἢ καὶ τὰ αὐτὰ αἰεὶ γινώσκοντα, κατὰ πρῶτον αἰῶνα, ὅταν μαίνῃ.

Mulieri menses decolores, nec eodem semper modo et tempore prodeuntes, purgationem indicant esse necessariam.

Mulier

Mulieri menses decolores, nimirum coloris sanguinis, qui ruber ac floridus est, non respondentes: id quod accidit ubi naturalem colorem non præ se ferunt, sed potius varium & diuersum. *nec eodem tempore prodeunt*, per quod antea consueuerant fluere, verum nunc tardius nunc citius. *purgationem indicant necessaria*, humorum scilicet decolores menses facientium, ut vitioforum & superabundantium.

APH. 37 ARGVN.

Grauidarum mammas tenues repente factas, abortum portendere.

Γρανὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οἱ μαστοὶ ἐξείσφρυνται ἰσχυρῶς, ἐκ πνεύματος.

Si mulieri uterum ferenti mamma subito extenuentur, abortus sequitur.

Si mulieri & extenuentur, tenues & graciles fiunt repente, absque vlla causa manifesta, nulloque præcedente symptomate. abortus sequitur, foetum siquidem tunc validum esse existimare oportet, alimentum verò non habere copiosum,

propterea calcitrat, mouetur, & locostare nescit, tandemq; ligamenta, quibus ligatur, perfringit omnifariam ei deficiente alimento.

APH. 38 ARCV M.

Ex mammarum attenuatione, gravidam gemellos ferentem, alterum per abortum amissuram, indicari.

Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢ ὁ ἕτερος μασθὸς ἰσχυρὸς γήνηται δίδυμα ἐχούσῃ, τὰ τερον ἐκπτέωσκει. καὶ ἢ ἡδεῖ ὁ δεξιὸς ἰσχυρὸς γήνηται, τὸ ἄρσεν, ἢ δὲ ὁ ἄριστερος, τὸ θῆλυ.

Mulieri geminos ferenti si altera mamma extenuetur, alterum abortu edit: Et si quidem dextra mamma extenuata est, marem: si verò sinistra, foeminam abortione excludit.

Mulieri geminos & alterum abortu edit, eum scilicet qui in vteri parte continetur, quæ mammae extenuatæ è directo responderet, idque propter alimentii inopiam fit. & si quidem dextra & marem, quippe foetus qui mares sunt dextra vteri parte continentur. si verò sinistra, mamma extenuetur. foeminā, propter

propter inopiam alimenti, quippe, ut dictum est, foetus fame excruciat cal-
citrant, appendices & ligamenta dila-
cerant, atque hac ratione mulier ab-
ortit.

APH. 39 ARGVM.

*Fieri posse ut mulier quæ neque gra-
vida neque puerpera sit lac habeat ob
suppressa menstrua.*

ΗΝ γυνή μὴ κύουσα, μηδὲ τετοκῖσα γὰρ
λαΐχη, ταύτῃ τὰ κατὰ μὲνίστρα ἐκλεί-
νειται.

*Si quæ nec prægnans nec puerpera est
lac habet, ei menstrua defecerunt.*

*Si quæ nec prægnas & menstrua de-
fecerunt, retentis enim mensibus ve-
næ quæ inter mammas & uterum sunt
implentur, sanguisque qui per uterū
singulis mensibus vacuari deberet ad
mammas transmittitur, ac subinde per
adenas qui illic sunt in lac transmu-
tatur.*

APH. 40 ARGVM.

Copiosum sanguinem in mammis coa-

ceruatum furorem significare.

Γυναξιν οκόσησιν ἐς τοὺς πτηνοὺς αἷμα συ-
σρέφεται, μανίῳ σημαίνει.

Quibus in mammis sanguis colligitur furorem significat.

Quibus in mammis sanguis, prauus qui in lac conuerti, propter suam prauitatem, non potest. colligitur, & coaceruatur propter suppressos menses. furorem significat, quum enim biliosissimus & feruentissimus fit, in lac transmutari non potest, delabitur itaque per corpus vniuersum, caputque potissimum petit, vt minimè mirum sit eas mulieres quibus hoc accidit, in furorem agi, sanguine enim bilioso in caput delato fit furor & mania.

APH. 41 ARGVM.

Experimentum quo explorare licet num mulier grauida sit necne.

Γυναῖκα ὡς θέλης εἰδέναι εἰ κύει, ἐπὶν κα-
θεύδειν μέλλῃ μελίχροτον δίδόναι πῖν,
κὶ ὡς σρέφου ἔχη πρὶ πλὴν γαστέρι, κύει,
ὡς δὲ μὴ οὐ κύει.

Si scire

Si scire velis an mulier conceperit, dormitura aquam mulsam potui dato: & si ventris tormina patiatur, concepit: sin minus, non concepit.

Si scire velis an mulier conceperit, ne temere medicamentū exhibeas, quod abortum efficere posset, sed rutò illud exhibeas. dormitura aquam, vt nimirū à potiones sumptione quiescere possit: quippe per quietem flatus non resoluuntur, sed per exercitia, vt quæ calorem natiuū, flatus discutere potentem, augeant. mulsam, in cuius vſu minus est periculi quàm aliorum quæ flatulenta sunt. potui dato, idque à cœna, quòd scilicet ab illa magis quiescere liceat, quòdque calor natiuus cibi alteratione & concoctione occupatus, flatus minus discutere & attenuare queat. & si tormina patiatur, mulier post mulsæ crudæ potionem, hæc enim ventrem & intestinalibus implet. concepit, flatus enim excitati liberum exitum non habent, propter intestinorum quæ fit ab utero compressionem, vterus enim
p. iiii.

inter vesicam & rectum intestinum
 situs est, adeò vt recto intestino toti
 ferè incumbat. *sin minus*, sentiat gra-
 uida dolores à portione mulsæ. *non co-*
cepit, propter contrarias rationes.

APHOR. 42 ARGV.M.

*Grauida colorem probum vel malum,
 indicare masculum aut fœmellam ge-*
stari.

Γυνή εγκυος εἰ μὲν ἀρρενικὰ, δὴ χροὺ ἐ-
 ἴστω, καὶ δὲ θήλυ, δὴ ἰσχροὺς.

Mulier grauida si marem gerit, colora-
tior est, si fœminam decolor.

Mulier grauida & coloratior est, pro-
pter fœtus caliditatem, est enim ma-
gna ex parte mascul⁹ fœmina calidior:
oponet autem hic mulierem ad sei-
pſam & non ad alteram conferre. si
fœminam decolor, quòd hæc, ipsa natu-
ra sit frigidior.

APH. 43 ARGV.M.

Erysipelas progenitum in vtero gra-
uida, periculosum esse.

ΗΝ χαλαρή κούση ἐρυσίπelas ἐν τῇ ὕ-
στερῃ γήνηται, θανατώδες.

*Si pregnantī fiat in vtero erysipelas,
perniciosum est.*

*Si pregnantī & erysipelas, tumor ni-
mirum ex bilis & sanguinis calidi mi-
xtura ortus, aut sanguine solo quidem
sed feruido, & substantia tenuissimo.
perniciosum est, quippe hoc ipsum ery-
sipelas non febris tantum acuta, sed &
dolores & mordicationes vteri sequū-
tur, quæ singula non tantum foetui,
ob loci malè affecti vicinitatem, verū
etiam matri molesta sunt, nedum fe-
bris sola acuta, quæ foetum magna ex
parte interimit.*

APH. 44 ARGVM.

*Grauidas supramodum tennes, bime-
stres elidere foetus.*

Οκόσαι ὡς γὰρ φύσιν λεπταὶ ἐοῦσαι ἐν γα-
στρί ἔχουσιν, ἐκ πτερώσκοις πρὶν ἢ πα-
χυνθῶαι.

*Quæ præternaturam tennes vterum
gerunt, abortiunt donec habitiores eva-*

serint.

Quæ præter naturam, & supramodũ. tenues, à morbo, inedia, aut fame. abortiunt, secundo mense. donec habitiores euaserint, priusquam cracescant, & donec pinguiore reddantur, quod vniuersum alimentum foetui destinatum matri valde extenuatæ sit impartientiũ: vnde fit vt interim foetus alimentum conuenienti priuatus corrumpatur & percat.

APHOR. 45 ARGV.M.

Grauidas mediocri corporis habitũ præditas, etiam interdum abortire.

ΟΚίσται δὲ μετείως τὸ σῶμα ἔχουσαι ἐκ πρῶτοισι δὶ μνηα ἢ τεύμνηα ἀπερθεφίπτες φανερῆς, ταύτησιν αἰκοτυληδοίεσ μύξης μεσαί εἰσι, καὶ οὐ δυνάσιν κρατῖν ὑπὸ τοῦ βάρους τὸ ἔμβρυον, ἀλλ' ἀπορήγνυται.

Quæ verò mediocriter corpulenta abortum faciunt secundo mense aut tertio sine occasione manifesta, his cotyledones lentoris sunt plenæ, nec præpondere foetum continere possunt, sed abruptis decidunt.

cidit.

*Quæ verò mediocriter corpulenta, vt sunt hæ quæ neque admodum tenues, neque plus iusto crassiores sunt. abortum faciunt, foetum excutiunt. secundo aut tertio, atque adeò quarto. mens. à conceptione. sine occasione manifesta, vt ob vehementem febrem, aut alui profluvium aut sanguinis defluxum, iugentem clamorem, rabidam iram, vehementem saltum, erysipelas in vtero mentis tristitiam, victum parcum, aut alium quemuis affectum extrinsecus euenientem. his cotyledones, vteri acerbula, & venarum capita quæ ad vterum perueniunt. lentoris sunt plena, lenti & pituitosi humoris. nec præpondere & decidit, nam à pituitoso humore illo, acerbula laxa molliâque & imbecilla fiunt, ita vt mirum non sit si foetum iam gradusculum, & grauitatem nactum continere nequeant, sed planè rumpan-
tur.*

APH. 46 ARGVM.

Immodicè crassas non concipere, nisi

ad mediocrem corporis habitum redeat.

ΟΚόσαι τῶδε φύσιν παχῆαι ἐοδσαι μὴ
 ξυλλαμβάνουσιν ἐν τῇ γαστρὶ, ταῦτα
 πὸ ὀπίπλου πὸ σῶμα πρὸς ὑπερέων ἀποπέλει,
 καὶ τὸν ἢ λεπύω θλώαι, οὐ κρύουσιν.

Quæ præter naturam crassæ non concipiunt, hys uteri os ab omento comprimitur. Itaque gravidari donec extenuentur nequeunt.

Quæ præter naturam, & immodicè. crassæ non concipiunt, hys uteri os, infra umbilicum & ad pubis ossa situm. ab omento comprimitur, sua mole, vnde fit ut semen viri in uterum muliebrem iniici non possit. itaque gravidari, donec extenuentur nequeunt, donec ad mediocritatem reducantur: sic enim tollitur cōpressio & angustia illa quæ ab omento & epiploo causabatur, & tunc concipere possunt.

APHOR. 47 ARGV.M.

Suppurationem uteri quæ in lateribus & iuxta coxas fit, utpote extrinsecus, curationem per emmota requirere.

HΝ ὅτερον ἐν τῇ ἰσχίῳ ἐγκαταμένῃ δὲ ἀπύη-
ση, αἰὲ γὰρ ἐμμοπὴν ᾔχεαδεν.

*Si qua parte Uterus coxa adiacet sup-
purauerit, emmotis medicamentis cure-
tur necesse est.*

*Si qua parte Uterus coxa adiacet, in
coxam vergit, idque ad exteriora. sup-
purauerit, in pus transmutata fuerit e-
ius inflammatio. emmotis medicamen-
tis curetur necesse est, rupto obſceſſu,
qui extra iuxta cutem attollitur, vel
arte vel natura, ne videlicet medica-
mētum iniectum effluat: quum enim
linamentis conſcriptis (quæ emmota
voce Græca vocat) vlceris os claudi-
tur, fieri non poteſt vt medicamenta
effluant.*

APHOR. 48 ARGVМ.

*Fœtus mares dextra Uteri parte, fœ-
minas ſiniſtra magis contineri.*

Εμβρυα, τὰ μὲν ἄρσενα ἐν τοῖσι δεξιόῃσι,
τὰ δὲ θήλεα ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι μάλλον.

*Mares dextra Uteri parte, fœminæ ſi-
niſtra magis geſtantur.*

Mares, vtpote robustiores, biliosiores, & sanguine magis præditi. *dextra* vteri parte, vt calidiore & nutrimentum calidius habente, ob hepatis viciniam. *fœmina*, frigidiore. *in sinistra*, vt frigidiore & nutrimentum frigidius habente.

APH. 49 ARGVM.

Sternutatorio medicamento naribus appposito secundam executi.

Εἰς ὑπερίων ἐκ πλωσίας παρμυλὸν ὀππείης ὀππὶ λαμβάνειν τοὺς μυκτῆρας καὶ τὸ σῶμα.

Ad secundas deturbandas sternutatorio immisso nares & os manu obtura.

Ad secundas deturbandas, quas contingit interdum firmiter vtero adherescere, foetu excusso, quæ si diutius in vtero manserint putrescunt, & odoris grauitate caput complent, stomachū euertunt, & alia grauia procreant symptomata. Sternutatorio medicamento immisso, naribus. nares & os manu obtura, vt spiritus ad inferiora descendens, sternutamenti violentia & concussione,

cussione, secundam, cuius interuentu
fœtus utero ne stebatur, deorsum ferri
faciat.

APH. 50 ARGVM.

*Qua ratione menstrua immoderatè
promanantia, sistenda.*

Γυναῖκί τὰ κατὰ μῆνια ὡς βούλη ὄντι-
σθῆναι, σπύλω ὡς μέγιστην πρὸς τὰς πτ-
χοῖς δεῖς ἔσθαι.

*Mulieri si placet menstrua sistere, cu-
curbitulam quàm maximam ad mam-
mas appone.*

*Mulieri si placet mēstrua sistere, pro-
pter immodicum eorum defluxum.
cucurbitam quàm maximam, ut vehē-
menter per communes venas sursum
reuellat, tum quia magnam ignis co-
piam hæc suscipit, tum quia amplam
loci latitudinem occupat. ad mam-
mas, & sub ipsis mammis. appone, ea
videlicet parte, qua venæ ad ipsas in-
fernè ascendunt: ad mammas nequa-
quam affigendæ, quòd appositione læ-
derentur, aut nimium trahendo in-
flammationem in his excitarent.*

Oris uteri coarctationem, maximum conceptionis indicium.

Ο Κόσται ἐν γαστρὶ ἔχουσι, τοῦ τέων τὸ σῆμα
τῷ ὕπερέων συμμέμικεν.

Quæ ventrem ferunt, ijs uteri os cōniuet.

Quæ ventrem & cōniuet, ob internum comprimitur atque ita coarctatur, ut ne specilli mucronem admittat, nisi ad superfœtationem recludi contingat, ut in se recipiat semen: atqui rarò admodum hoc, ut & superfœtatio ipsa accidit.

APHOR. 52 ARGV.M.

Fœtus in utero imbecillitatem aut robur, conijci è mammarum consistentia.

Η Ν γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γάλα πολὺ
ἐκ τῶν μαζῶν ῥυῖν, ἀδυνὲς τὸ ἔμβρυον
σημαίνει· ἐὰν δὲ σπέρεισι μαζαὶ ἐκείων, ὅ γινεται
ῥοπτερον τὸ ἔμβρυον σημαίνει.

Mulieri partum gerenti si lac è mammis copiose fluat, fœtum imbecillum significat: Si verò firmæ solidæq; mammae fuerint, valentiorẽ conceptũ indicant.

Mulieri

Mulieri partum gerenti & fluat, adeoque laxæ flacidæve fuerint mammae. fœtum imbecillem significat, nam præ imbecillitate lac attrahere & alterare pro sui alimento nō poreſt: quare per communes venas suū ſum ad mammas fertur, & illic in lac conuerſum plurimum effluit. ſi vero firmæ, ut pote neque admodum duræ ac impletæ, neque molles & laxæ. Valentiorē, quippe tum ſatis alimenti fœtui accedit: reliquum verò ſanguinis quo non eget fœtus, ad mammas deſertur, ut illic in lac mutatum, ſtatim à partu fœtui, ut inde alatur, præſtò ſit.

APH. 53 ARGVM.

Mulieribus abortientibus accidere ut mammae extenuentur.

Οκόσμη δὲ φεῖρειν μέλλουσι τὰ ἔμβρυα, τῷ τῆσιν οἱ πτῶσι γίνονται. ὡς δὲ πάλιν σκληροὶ γίνονται, ὃ δὲ ὡς ἔσται, ἢ ἐν τῇσιν πτῶσιν, ἢ ἐν τοῖσιν ἰσχυρίσιν, ἢ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν, ἢ ἐν τοῖσιν γυνώσιν, καὶ οὐ δὲ φεῖρουσιν.

Quæ fœtum sunt perditura, his mam-

*mæ extenuantur. Contrà verò duræ fi-
siant, dolor aut mammas, aut coxas, aut
oculos, aut genua fatigabit, nec abor-
tiunt.*

*Quæ factum sunt perditura, & abor-
tum facturæ, septimo vel octavo mē-
se. ijs mamma extenuantur, ratione de-
fectus alimenti: nam ex quacunque
causa grauida abortiat, in utero prius
excitari dolorem necesse est: neque e-
nim uteri os ad fœtus eiectionem ci-
tra dolorem aperitur, dolore itaque
orto sanguis & spiritus ad uterum de-
feruntur, reliquis partibus (præsertim
mammis quib' cum utero magna est
communitas) relictis, ut per hæc duo
veluti instrumenta quædam, expella-
tur quod infestat, quam obrem accidit
ut mammar, utpote sanguine & spiri-
tu destitutæ, subinde extenuentur.*

APHOR. 54 ARGV M.

*Os uteri coarctatum, durum appa-
rere, phlegmonem præseferre.*

Ὅ Κοῦσι τὸ σῶμα τῆς ὑπέρων σκληρόν ἐ-
στὶ, ταῦτα σιν αἰνὰ γκῆ τὸ σῶμα τῆς ὑπέρων
ξυμ-

ἔμμενεν.

Quibus os uteri durum est, ijs arctetur est necesse.

Quibus, mulieribus. os uteri, internum. durum est, & phlegmone laborat ad obstetricis tactum. ijs arctetur est necesse, ob phlegmonem aut durum aliquem tumorem, ut quibus molle est, conceptum præ se ferre necesse est.

APH. 55 ARGVM.

Grauidas febricitantes, & vehementer extenuatas, difficulter parere & cum periculo, aut abortire.

Ὅσας ἐργασεῖ ἔχουσαι ὑπὸ πυρετῶν λαμβάνουσαι, καὶ ἰσχυρῶς θινάσσονται αἷθι προσφάστος φαιερῆς, πικρῆς χαλεπῶς καὶ ὀσμ. δυνάως, ἢ ἐκ πρῶσκουσιν καὶ δυνάουσιν.

Quae gestantes uterum febris corripuntur, aut vehementer sine evidente causa extenuantur, ea difficulter & cum periculo pariunt, aut abortientes periclitantur.

*Quæ gestantes vterum febribus cor-
ripiuntur, vehemētib; mediocrib;,
vtpote natis à vitiosis & putridis hu-
moribus. aut & extenuantur, fortiter
calescunt & plus quam ratio postulat,
sine occasione manifesta. difficulter
& cum periculo pariunt, propter ma-
tris & infantis imbecillitatem. aut ab-
ortientes periclitantur, eo quòd febris
vehementiam, & victus rationem te-
nuem fœtus ferre non potest: adde q̃
medico non licet vitiosos humores,
qui febrem excitarunt, per purgantia
medicamenta euacuare, & ea grauidæ
exhibere.*

APH. 56 ARGV. M.

*Convulsionem & animi defectum
fluori muliebri succidentia, malum por-
tendere.*

ΕΠὶ ῥέῳ γυναικίῳ σπασμὸς καὶ λήθη
συμὴν ἢ ὀπὴ ῥήται, κακόν.

*Si muliebri profluvio convulsio aut a-
nimi defectus superveniat, malo est.*

*Si muliebri profluvio, & vteri fluore,
per quem vniuersum expurgatur cor-*

pus. *convulsio aut & malo est*, tum ob immodicā & extremam corporis siccitatem, maximè neruofarum partiū, tum propter summam virium imbecillitatem, quæ immodicam hanc evacuationē magna ex parte aquosam & serosam, interdum etiam candidam aut pallidam, sequitur.

APH. 57 ARGV.M.

Ex multitudine aut defectu menstruorum morbos fieri.

Κ Αταμνίων γινόμενων πλεόνων νοστοι
 Συμβάινουσι, καὶ μὴ γινόμενων ἀπὸ τῆς
 ὑστέρης Συμβάινουσι νοστοι.

Menstruis abundantibus morbi eueniunt, & subsidentibus accidunt ab utero morbi.

Menstruis abundantibus, si menstrua plura fiant quàm naturæ mulieris cōueniat, nimirum si ultra consuetum tempus purgationis copiosè effluent. *morbi eueniunt*, quòd ex immodica eorum vacuatione vniuersum corpus recti geretur, virèsque debilitentur, ex quo fit sæpius hydrops. & *subsi-*

dentibus, si non fluant menstrua. ab utero morbi, quod nimirum progressu temporis excrementa in utero acceruentur.

APHOR. 58 ARGV M.

Stillicidij urinae tres causas esse, & singultum sequi iecoris inflammationem.

Επι ἀρχῇ φλεγμαίνοντι καὶ ὅτι ὑσέρη φλεγμαίνουσα, καὶ ὅτι νεφροῖσιν ἐμπύσις σφραγισμένη ὅτι γίνεται. ὅτι ἡ πᾶσι φλεγμαίνοντι λυγξ ὅτι γίνεται.

Ad recti intestini & uteri inflammationem, purulentosq; renes accedit stranguria: iecore verò inflammatione laborante interuenit singultus.

Ad recti intestini, quod ordine ab infernis ascendendo primum est, priores inter intestina partes occupans, ac eorum velut origo. & uteri, eius ceruice vel anteriore parte. inflammationem & accedit stranguria, quod iis duabus partibus maximus sit cum vesica connexus & consensus, ut una earum malè affecta necesse sit etiam vesicam vexari: quare in earundem inflammationibus, vesica malè habet, eius enim facultas

facultas retentrix dissoluitur, ceruix cōprimitur, vt necessario subinde paulatim & guttatim exeat: renibus purulentis idem accidit, nam purè per vesicam euacuato, & ad eam delato, sua acrimonia vesicā mordicat, atque hac ratione excretricem vesicæ facultatē assiduè irritans, vt guttatim vrinam excernat efficit. *iecore vero & singultus*, ob ventriculi consensum & nervorum cōmunicationem, quippe conexum est iecur ventriculo venarum commercio, & tunicæ extrinsecus ambientis, in quam nervus minimus à sexta cerebri coniugatione inseritur, per quem illi cum ventriculo est cōmunitas: qui enim ad ventriculum perueniunt nerui ex sexta illa nervorum coniugatione nascuntur.

APHOR. 59 ARGVM.

Rationem adfert qua deprehendere licet, num mulier quæ non concipit, sua aut viri culpa, sterilis sit.

Γυνὴ ὡς μὴ λαμβάνῃ ὃν γαστρί, ἐύληθ' εἰ
 δέναι εἰ λήψῃ, περικαλύψας ἱματίῳ
 q. iiii.

Συμία καίτω. κλυὲ μὲν πορεύεται σε δοκίμη
 ὅδ' μὴ δὲ τὸ σῶμα πρὸς εἰς ταῖς ρίνας καὶ εἰς τὴν
 σῶμα, γίνωσκε ὅτι αὐτὴ οὐδὲ ἐαυτῷ ἀρ-
 νός ἐστιν.

*Si mulier non concipit, & scire placet
 an sit conceptura, veste præligatam &
 vndique obuolutam subter suffito: ac si
 odor corpus peruadere videatur ad na-
 res & os vsque, non sua culpa sterilem
 esse scito.*

*Si mulier non concipit, iustis nimirū
 conceptionis causis præsentibus, vt
 sint mariti commercium ætāsque le-
 gitima. & scire placet an sit conceptu-
 ra, & nunquid ipsa, an vir tam longæ
 sterilitatis causa fuerit. veste præliga-
 tam & pannis circumtectam & vndi-
 quaque inuolutam. subter suffito, thu-
 re, myrrha, storace, & similibus, hoc
 aut cōsimili modo, vt infundibulum
 carbonibus quibus odora menta inie-
 cta sunt imponas, ita vt eius pars infe-
 rior carbonibus incumbat, superior
 autem, vt pote arctior, pudendo mu-
 lieris indatur. ac si odor & non sua cul-
 pa sterile esse scito, sed viri potius culpa:*
 nam

nam tum corpus videtur omni vitio humorum vacare, & vterus probè temperatus: quippe qui siccior aut frigidior, aut vitiosis humoribus infarctus esset, propter densitatem ac frigiditatem, vitiosique humoris redundantiam, odor ad os & nares conscendere non posset.

APH. 60 ARGVM.

Menstrua immodicè promanantia foetum imbecillum significare.

HΗ γυναιξὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ αἱ κατὰ ρ-
σες περὶ ὤνται, ἀδ' ὡσπερ τὸ ἐμ βρυον
ὕδαϊν.

Si prægnavanti purgationes menstrua cursum suum teneant, bene valere foetum est impossibile.

Si prægnavanti & teneant, crebrò & copiosè. bene valere foetum impossibile est, quippe hac ratione illi suum detrahitur alimentum, siquidem ex necessario sanguine alitur foetus.

APH. 61 ARGVM.

Quomodo ex suppressis mensibus præ-

gnantes deprehendere liceat.

HΝ γυναῖκὶ καὶ τάρπες μὴ πορεύωνται,
μὴτε φέικης, μὴτε πυρετὸς ἐπιθρομέ-
νου, αἶσαι δ' αὐτῇ θεωρήσιωσιν, λογίζεσθαι
τὴν ἐν γαστρὶ εἶναι.

*Simulieri purgationes non prodeant
neque horrore neque febre superuenien-
te, cibi que fastidium accidat, prægnan-
tem esse putato.*

*Simulieri purgationes, menstrua. nō
prodeant, fluere desinant citra mani-
festam causam. neque horrore neque fe-
bre superueniente, quæ alioqui superue-
niunt si menses supprimātur, propter
causam aliquam præter naturam ma-
nifestam vteri, aut corporis totius. ci-
bi que fastidium accidat, propter praua
excrementa, quibus ventriculi tunica
sunt imbutæ. prægnantem esse putato,
iudica ipsam in vtero habere.*

APH. 62 ARGVM.

*Sterilitatis & sæcunditatis mulierū
causa exprimuntur.*

Οἰώσαι

Οκόσαι ψυχρὰς καὶ πικρὰς τὰς μήτρας ἔχουσι, οὐ κωλύουσι καὶ ὀκόσαι καδύχουσι ἔχουσι τὰς μήτρας, οὐ κωλύουσιν ἀποφέννυσθαι γὰρ αὐταῖς ὁ γόνος καὶ ὀκόσαι ξηρὰς μᾶλλον καὶ ὀλεκαεῖς· ὁδεῖν γὰρ τῆς προῆς φθείρεται τὸ σπέρμα· ὀκόσαι δὲ ἔξ ἀμφοτέρων πλεονεκτήσιν ἔχουσι σύμμετρον, αἱ πλεονεκτήσιν ὀπίσσω γίνονται.

Quæ frigidos & densos locos habent, utero non concipiunt. Et quæ præhumidos habent, gravidari nequeunt: extinguitur enim in ipsis genitura. Et quæ sicciores & æstuosos: nam alimentum defectu semen corrumpitur. Quæ verò ex utraque oppositione moderata nactæ sunt locorum temperationem, ea fecunditate valent.

Quæ frigidos & non concipiunt, quòd calorem seminis frigiditas uteri extinguit, aut certè adeò imminuit, ut ad conceptionem ineptum sit. & quæ præhumidos, atque ita lubricos ob immodicam humiditatem, ut semen continere possint. extinguitur enim in ipsis genitura, semen ipsum genitale obruitur & inundatur, perinde ac in cœnosa terra cerealia semina.

Quæ sicciores & astuosos, adurentes calidosque uteros habent non concipiunt. nam alimenti defectu semen corrumpitur, perinde ac in fabulo proiectum semen germinare non potest: adde immodicū calorem vniuersum corporis sanguinē ita depasci, ut nulla aut certē paucissima menstrua habeant hæ mulieres. quæ verò ex vtraque oppositione, calidi nimirum, frigidi, humidi & sicci. temperaturam, modo & æqualitate inuicem respondentem, & fecunditate valent, cōcipere possunt.

A P H. 63 A R G V M.

In viris quoque infœcunditatis & sterilitatis causæ exprimuntur.

Π Αεπιπλοῖως δὲ καὶ ὅτι τῷ ἀρρένων. ἢ γὰρ δι' ἀραιότητα τοῦ σώματος, τὸ πρῶμα ἔω φέρεται, ὥς τὸ μὴ ἀρρεπίμπναι τὸ σπέρμα, ἢ διὰ τὴν πυκνότητα τὸ ὑπερὺν οὐ διαχωρεῖ ἔω, ἢ διὰ τὴν ψυχρότητα οὐκ ἐκπυρναται, ὥς τε ἀθροίζεσθαι ὥς τὸν τόπον τοῦτον, ἢ διὰ τὴν θερμασίαν τὸ αὐτὸ τὸ πρῶμα νεύει.

Par est de maribus ratio. Aut enim propter

propter corporis raritatem spiritus foras dissipatur, ita ut genitura eiaculari nequeat: aut propter densitatem humor foras non profilit: aut propter frigiditatem non inceditur, ut eo loci coacervari possit: aut propter caliditatem hoc idem ipsum usu venit.

Par est de maribus ratio, sterilitatis causæ in masculis sunt quatuor, ut in mulieribus, nempe siccitas, humiditas, caliditas, frigiditas. aut enim raritatem, atque adeo siccitatem, quæ ipsam raritatem sequitur. spiritus foras dissipatur, diffilatur exalâtque. ita ut genituram, semen quo paucum abundant, raro corpore præditi, utpote frigidiores & sicciores temperatura. eiaculari nequeant, non transmutatur ad testes: si enim multum transpiret, necesse est corpus sanguine, ex quo semen procreatur, minus abundare. aut propter densitatem, crassitudinem & leniorem. humor, humiditasque à viris quorum corpora humida & pituitosa sunt, foras non profilit, quod horum semen, perinde atque sanguis ex quo procrea-

tum est, sit crassum ac lentum, ideoq;
ad excernendum minus aptum. aut
propter frigiditatem non incenditur, nō
concalefcit sanguis, nec concoquitur.
Vt eò loci coaceruari possit, in vasis se-
minariis colligi: quippe si propter ie-
coris ac totius corporis frigiditatem
sanguis non procreatur nec conco-
quitur, & ex eo subinde semen nasci
non potest. aut propter caliditatem &
immodica enim caliditas sanguinem
in corpore absumit & depascitur, quæ
sterilitatis virorum causa esse potest.

APHOR. 64 ARGV M.

Commoda & incommoda ex patu la-
elis ad aegros prouenientia exprimun-
tur.

Γ' Ἄλλα διδόναι κεφαλαλγίαισι, κακὸν. Κα-
κὸν δὲ καὶ πυρεταῖνοσι, καὶ οἷσι ὑπο-
χονδρια μετώρῳ διαβερβοεῖζοντα, καὶ ὅσοι
διψῶσι. Κακὸν δὲ & οἷσι χολώδεες αἱ δια-
χωρήσεις καὶ ἐν τοῖσιν ὅξεις πυρετοῖσιν ἐοῶσαι,
καὶ οἷαν αἷμα πλεονάζοντες χολώ-
ρην. Ἀρμόζει δὲ τοῖσι φθινώδεσι μὴ λίαν πολ-
λῶ πυρετοῖσι διδόναι γάλα, καὶ ἐν πυρετοῖσι
μακροῖσι

μακροῖσι καὶ βληχοῖσι, μηδενὸς τῶν περὶ
ρημδίων συμπτῶν παρώντος, ὅθεν λόγον δέ
ἐκ τε παύσι.

Lac prabere capite dolentibus, febriculis, & quibus hypochondria elata aut murmurata, & siticulosis, malum: Malum item quibus biliosæ deiectiones, febres acutæ, & copiosa sanguinis vacuatio facta est. Convenit verò tabidis non aamodum valde febricitantibus, & febribus longis & languidis dum nullum ex supra dictis signis adsit, & præter rationem extenuatis.

Lac prabere capite dolentibus, nam quum lac sit nidorosum, & facillè evaporet, caput petit & eius dolorem auget. febriculis, nam plurimo calori adhibitum statim in nidorem abit: adde quòd in febricitantium ventriculo non concoquitur, sed potius corrumpitur, vnde febris augetur. & quibus hypochondria elata aut murmurata, è quibus sonus alicuius flatus & spiritus exauditur, in his enim accessit lac. & siticulosis, nam siim auget lac, & siticulosi ut plurimū bile abundet,

in quam magna ex parte lac conuertitur, vnde fitis causa augetur. *malum item quibus biliosa deiectiones*, exhaustum enim lac euaporat, & à causis calidis facile in euaporationem deducitur. *& copiosa sanguinis vacuatio*, & copioso sanguine euacuato, facultates naturales imbecillæ factæ sunt: exhibitum igitur lac propter suam crassitiem hanc cōcoquitur, sed in ipso corpore plene accessit. *conuenit verò tabidis*, quod pus in pulmonibus existēs abstergat, & vlcerà eius conglutinet, ægròsque nutriat, quod si valde febrirent, lac illis non propinandum ob causas supradictas. *& febribus longis & languidis*, prodest lac, quippe si diuturnæ febres vehementes simul essent, iis non conueniret. *dum nullum ex supra dictis signis adsit*, vt si neque capitis dolor, neque elata hypochondria, &c. *& præter rationem extenuatis*, conuenit lac, iis nimirum qui alia ex causa quàm pulmonis vlcere, sunt graciles & macilenti, illis enim lac bonum succum generans, abundè alimentum
suppe-

suppeditat, vt hectica febre laborantibus, qui diuturnis, fixis, firmis, & difficulter solubilibus febribus laborant: paruis etiam, nam remissæ esse apparerent febres hecticae, adeo vt qui iis corripiuntur se febrile negent.

APHOR. 65 ARGV M.

Quid boni vlcera in quibus tumores apparent, quid contra mali ea quæ tumore vacant sequatur.

Ὅκοσι σιν οἰδήματα ἐφ' ἑλκυσ φαίνετο, οὐ μάλ' αὖτε σπώνται, οὐδὲ μαίρονται. τοῦτων δὲ ἀφανισθέντων ἑκταίφνης, πῶσι μὲν ὀπιθεῖν, πῶσι μὲν, τί τινος, πῶς δὲ ἐμπεθεῖν, μανία, ὁ δὲ αἰσῶν, πῶς ποδὸς ὄξείας, ὅ ἐμπύησις, ἢ δυσεντερία ἢ ἐρυθρὰ ἢ πᾶσι οἰδήματα.

Quibus sunt cum vlceribus tumores conspicui, non admodum conuelluntur, aut insaniunt: Quibus verò repente euauerint, siquidem postica parte factū sit, conuulsiones & tetani accidunt: si verò à fronte, insania, lateris dolor acutus, empyema & dysenteria si riuicundi fuerint tumores.

Quibus sunt cum vlceribus tumores,

in vlceribus apparent tumores. *non conuelluntur*, raro incurrunt conuulsionem. *aut insaniunt*, quod noxii humores circa vlcera ipsa hæreant, nec ad neruosas partes aut cerebrum trāsmittantur. *quibus vero repente euanuerint*, nimirum noxiis humoribus aliò translatis, sine aliquo medicamento quod discutiēdi facultatem obtineat, aut sine sanguinis excretionē. *siquidē postica parte, vlcera habentibus. conuulsiones & tetani accidunt*, utpote materia trāslata ad internum genus neruosum, aut ad dorsales musculos, quos implens conuulsiones & distentiones adfert. *si vero à fronte, & in anterioribus partibus fiunt vlcera, tum accidunt insania*, nam quum anteriores partes venis & arteriis magis abūdent, promptè per has ad caput noxia transmittuntur, ita ut tum insaniam & furorem sequi minimè mirum sit. *lateris dolor, accidit, si noxii humores ad thoracem transferuntur*, fit enim promptè succingentis membranæ costas inflammatio. *empyema, si humores illi noxii*
non

non discutuntur, sed in vacuum spatium thoracis, & pulmonis intermedium effundantur. *¶ dysenteria*, non ea quæ intestinorum est exulceratio, & quæ fit ex biliosis & acris humoribus, sed quæ sanguinis colorem præ se fert. *si rubicundi fuerint*, & sanguinis aut pomæ rubri referant colorem.

APH. 66 ARGVM.

Vulnera in quibus nullus apparet tumor damnantur.

Η τραυμάτων ἰσχυρῶν ἐόντων καὶ πονηρῶν οἱ σήματα μὴ φαίνῃ, μέγα κακόν.

Si magnis vulneribus & pravis tumor non appareat, ingens malum.

Si magnis vulneribus, effatu dignâ magnitudinem habētibus. & pravis, nimirum in capitibus aut finibus musculorum & maximè nervosorum existentibus. tumor non appareat ingens malum, quippe iudicium est humores noxios ad principes partes trāsmitti, qui tamen, propter dolorem quem prava & magna vulnera sequi par est, ad vulnera ipsa potius confluere de-

260 HIPPOCR. APHOR.

beret, dolor enim attrahit, & fluxiones concitat.

APH. 67 ARGVM.

Quales tumores in vlceribus boni sint, quales item mali.

T Ἀχάωνα χρῆσθαι, τὰ ἔνωμα κακά.
Incontenta bona, contenta vero & cruda mala.

Incontenta, cedentia, & tumores renitentibus & duris contrarii. bona, boni censentur tales tumores, eo quod concoctionem significant. contenta, dura & renitentia vulnera, & tactu resistentia, aut cum talibus tumoribus coniuncta. mala, quia cruditatem indicant & prae se ferunt.

APHOR. 68 ARGVM.

Qua via dolor in posteriore capitis parte natus, sit sanandus.

T Ὅπουθεν τῆς κεφαλῆς ὁδῶν ὁ πόνος, ἢ ἐκ μετώπου ὁρῇ φλέψι τμηθεῖσθαι, ὡφελείη.

E parte capitis posteriore laboranti, in frontem recta excurrrens vena incisanda pro-

prodest.

E parte capitis posteriore laboranti, primaria ratione, citra plethoram. in fronte recta excurrentes vena, quæ nimirum rectitudinem fibrarum ac filamentorum ei venæ quæ partem male affectam nutrit respondet. incisa prodest, quod auertendo simul vacuet materias.

APH. 69 ARGVM.

Refrigerationes quæ corporis parte tã viris quàm mulieribus incipient.

Ρίχα δ'ρχε ὀψωνιζὶ μὲν ἔξ οὐφύος μαλ-
λοτ, καὶ δ'ἐνὶ ὤτου ἐς κεφαλὴν. ἀνδράσιν
δὲ μᾶλλον ὀπιθεν ἢ ἔμπροσθεν τῷ σώματι,
οἷον ἐπὶ τῇ πηχέων καὶ μηρῶν. ἅπαν καὶ τὸ
δέρμα δρᾶμόν. δηλοῖ δὲ τὸ τοῦ ἡθρίξ.

*Rigores incipiunt mulieribus ex lum-
bis magis & per dorsum perveniunt in
caput: Sed & viris parte corporis po-
steriore magis quàm anteriore, veluti
ex femoribus & cubitis. Indicium est cu-
tis raritas, quam ipsam pilus ostendit.*

*Rigores, refrigerationes, quales sunt
quæ vehementi gelu frigescentibus*

accidunt. incipiunt mulieribus, temperatura corporis frigidiore præditis. ex lumbis magis, quòd is corporis locus sit admodum nervosus & frigidus. & per dorsum, partesque posteriores, utpote nervosiores, atque ad suscipiendum & sentiendum frigus promptiores. perueniunt in caput, ascendunt caput. sed & viris & c. refrigerationes inchoantur à parte posteriore magis quàm anteriore, quia venis & arteriis abundant anteriores, & ob id calidiores sunt. veluti femoribus & cubitis, partibus posterioribus & exteriorib⁹. indicio est cutis raritas, quæ indicat anteriores partes esse posterioribus calidiores earum enim raritatem sequitur caliditas. quam ipsam pilus ostendit, pilus demonstrat anteriorum partium cutem esse raram, quanto enim densior est cutis, tanto minus in ea pili nascuntur: adde calidam temperiem hirsutam esse, contra frigidā pilis nudā.

APHOR. 70 ARGV.M.

Quartana præhensum nō posse à morbo co-

bo comitali capi, & ab hoc malo corre-
ptum quartana superueniente liberari.

ΟΙ ὑπὸ πεπταῖων ἀλυσκόμενοι ὑπὸ
σπασμοῦ οὐ πάντες ἀλίσκονται. ὡς δὲ
ἀλίσκονται ὡς πρῶτον, εἴτα ὀπιζήνται πε-
πταῖος, παύονται.

Qui quartano corripiuntur, non ad-
modum conuulsionibus tentantur: Si
verò prius tentati fuerint, superuenien-
te quartana, liberantur.

Qui quartana, febri. non admodum,
neque omnino. conuulsionibus tentan-
tur, præsertim iis quæ ex plenitudine
partium neruofarum oriuntur, quas
morbos comitiales appellamus. Si ve-
rò prius tentati fuerint, magno morbo
& comitali, proueniente ab humori-
bus lentis ac pituitosis neruosis parti-
bus insertis. liberantur, tum per excre-
tionem rigoris beneficio, hæc enim
sola agitatio crassum excutit humo-
rem: tum etiam per coctionem, calo-
ris febrilis ratione, qui rigorem con-
sequitur.

APH. 71. ARGVM.

Qui cum sudore: & contra qui citra
r. iiii.

Sudorem moriuntur.

Οκόσοισι δέρματα πᾶσι πίνεταί καὶ ῥα-
λεὰ καὶ σκληρὰ, αὐτοὶ ἰδρώτων τελευ-
τῶσιν. ὁκόσοισι δὲ χαλαρὰ καὶ ῥαγὰ, σὺν
ἰδρῶπι τελευτῶσιν.

*Quibus arida & dura cutis optendi-
tur, sine sudore moriuntur: quibus vero
laxa & rara, cum sudore vita defun-
guntur.*

*Quibus, morti proximis. arida &
dura cutis obtenditur & moriuntur, &
scilicet ob febris vehementiam humi-
ditas omnis exhausta fit. quibus vero
laxa & rara, obtenditur cutis. cum su-
dore vita defunguntur, quod cuti illi
adhuc infit aliqua humiditas, quæ iam
propter extremam retentricis facul-
tatis imbecillitatem exit.*

APH. 72 ARGVM.

*Flaua bile abundantes non admodum
abundare flatibus.*

Οι κτενώδεες οὐ πάνυ πνιδυματώδεες
εἰσιν.

Auriginosi, non admodum ventosi.

Auriginosi, qui morbo regio laborant, & flaua bile abundant, quorum videlicet cutis pallidum biliosumque colorem refert, & quorum partes ad ventriculum spectantes validæ admodum sunt, ita vt difficilia concoctu concoquant, propter acrem & mordacem, quo præditæ sunt calorem. *nō admodum ventosi*, & flatuosi, vehemēs enim calor partium prædictarum, eos quos cōplectitur cibos vincit ac conficit, ideóque flatus nullos procreat.

A P H O R I S M O -

R V M H I P P O C R .

L I B E R . V I .

A R G V M E N T V M .

Sexta hæc sectio propemodum ad
cam artis partem pertinet, quæ futu-
ra bona aut mala in morbis prædicat.

A P H O R I S M I P R I M I

A R G V M E N T V M .

*Quid acidus ructus diuturnis lieteris
succedens præseferat.*

EΝ τῇσι χρονίσι λεγντέλινσιν ὀξυρεχμῇ
ὅτι χροιδὴν μὴ χροιδὴν ὡς περὶ σπ-
μαῖον ἀγαθόν.

*In diuturna leuitate intestinorum si
ructus acidus superveniat qui prius non
extiterit, bonum est signum.*

*In diuturna leuitate intestinorum, &
in*

in henteria. quæ ex ventriculi & intestinorum imbecillitate nascitur. *si ru-ctus &c. non extiterit*, quique simul cū intestinorum læuitate nō incœperat, sed eam sequutus est. *bonum est signū.* indicat enim calorem natiuū qui antea prorsus languebat, nunc validiorem fieri, atque adedò cibum assumptū in ventriculo aliquandiu contineri, tanto nimirū tempore donec coctionis initium assumat, qui alioqui secundum omnes suas qualitates talis permanebat, qualis fuerat assumptus, ob alteratricem ventriculi facultatem omnino abolitam.

APH. 2 ARGVM.

Humidiores natura, morbis magis obnoxios, quàm sicciore.

Οἱ πῖνες ὑγρότεροι φύσει, καὶ ἡ γονὴ ὑγρότερη, ὑγανότεροι νοσηρότερον. οἷσι δὲ τ' ἀναντία, ὑγανότερον.

Quibus nares humidiores natura, & genitura humidior, ἢ minus proflera valetudine fruuntur: Quibus verò hisce contraria adsunt, salubrius degunt.

Quibus nares natura humidiores, atque adeò cerebrum ipsum humidius, quod deprehendere licet vbi plurimū muci & humiditatis è naribus defluerit, idque natura, non ob externam aliquam causam. & genitura humidior, quin etiā vniuersum corpus quibus humidius est, & totus sanguis, à quo semen genitale procreatur, humidior & copiosior. ij minus prospera valetudine fruuntur, sed valetudinarii sunt, & ex leui admodum occasione qui natura sunt humidiores, destillationibus corripuntur, capitis gravitatem ferè semper sentiunt, quæ subinde comitiales morbum inuehit: vniuersi quoque corporis humiditas, febribus putridis & aliis morbis à putredine natis, obnoxia est. quibus verò hisce contraria adsunt, nimirum qui cerebro totiusque corporis temperatura sicciore sunt præditi. salubrius degunt, quòd cerebrum & corpus excrementis & superfluis humiditatibus vacuum obtineant.

Aphor.

APH. 3 ARGVM.

Inapetentiam vñà cum febre, in diuturnis dysenterijs, malum portendere.

ΕΝ Τῇσι μακρῇσι δυσεντερίαισι αἱ ἀποσι-
τίαι κακὰν καὶ σὺν πυρετῷ κακίαν.

In longis intestinorum difficultatibus cibi fastidium malum, & cum febre peius.

In longis intestinorum difficultatibus, nimirum dysenterijs ab acris humoribus factis. cibi fastidium malum, portendit: nam mortificationem nutritoriæ facultatis, propter ventriculi consensum significat. & cum febre, appetentia deiecta. peius, portendit: significat enim putredinē & corruptionem circa exulcerationes esse, vel effatu dignam inflammationem, quæ etiam ventriculum ipsam perturbat.

APH. 4 ARGVM.

Vulnera in ambitu suo pilos non habentia mala esse.

Τ Ἀποειμαίνοντα ἔλκεα, κακοήθηα.
Circumglabra ulcera, maligna.

Circumglabra ulcera, vndiquaque pilis denudata, maligna, contumacia, rebellia sunt, & ad cicatricem difficulter perducuntur: prauus enim humor in profundo delitescens, pilorum radices depascitur, perinde atque salsa terra herbas, nec locum exulceratum cicatrice obduci permittit.

APH. 5 ARGVM.

Dolore affectus locus, atque doloris magnitudo, diligenter consideranda.

Τ Ὡς ὁ δώρων καὶ ἐν πλοῦρῃσι, καὶ ἐν στήθεσι, καὶ ἐν ποσσὶν ἄλλοισιν, ὡς μέγα δὲ φέρωσι, καὶ μακροτέρων.

Doloribus lateris, & pectoris, ceterarumque partium an agri multum differant, discendum est.

Doloribus lateris & pectoris, quæ sunt partes vehemētissimos & periculosissimos dolores habentes. ceterarumque partium, totius corporis, si multum differant, & præualeant vehementesque; fiat, discendum est, quippe ex loco statim

num

num dolor ipse sit periculum allaturus, aut periculo vacet, dignoscere est.

APH. 6 ARGVM.

Diuturnos morbos non posse absq; multo negotio sanari in senibus, renum & vesicæ exemplo.

Τὰ νεφρὶκα καὶ οἰόσα καὶ πλεονάζοντα ἀλγύματα, ἐργασθῶς ὑγιάζεται τοῖσι πρεσβύτοις.

Renum & vesicæ vitia in senibus difficulter curantur.

Renum vitia, vt sunt lapis, vlceratio, & eiusmodi. & vesicæ, dolores siue vlcera & inflammationes. in senibus, vtpote annos quinquaginta natis, difficulter curantur, ob virium imbecillitatem: adde hæc vitia quietem postulare, renum autem vt vesicæ munus irrequietum & incessabile plurimum officit: præterea superfluitas, per eas partes vacuanda, acris est, dolores harum partium irritare apta.

APH. 7 ARGVM.

Dolores in profundo corporis excitatos,

periculosiores his qui in superficie.

Τὰ ἀλγύματα τὰ κατὰ τὴν κοιλίαν γνόμνα, τὰ μὲν μετέωρα, κυφώτερα, τὰ δὲ μὴ μετέωρα, ἰσχυρότερα.

Dolores ventris sublimis, leniores: non sublimis fortiores.

Dolores, & tumores. sublimis, in superficie existentes, ut supra peritoneū, membranam tenuissimam omnibus intestinis & visceribus, quæ intra ventrem sunt, obductam & inuolutam. leniores, sunt, quod in partibus minus principalioribus fiant. non sublimis, dolores & tumores non externis excitati & supra peritoneū, sed infra & in profundo, ut in ventriculo, iecore, liene, & similibus, principatum aliquem obtinentibus partibus. fortiores, vehementiores, periculosioresq; sunt. Neque enim tam faciliè ut illis qui in superficie corporis sunt, remedia adhiberi possunt.

APHOR. 8 ARGV M.

Anasarca laborantibus Vlcera multo negotio

negotio sanari.

ΤΟῖσιν ὑδρωπικοῖσι τὰ γνόμματα ἑλκυσ-
σάτωρ, οὐ ρηιδίως ὑγιάζεται.

*Aqua inter cutem laborantibus ex-
orta in corpore Vlcera non facile sanan-
tur.*

*Aqua inter cutē laborantibus, & ana-
sarca, in qua totius corporis moles, ac
vniuersa caro spongiæ instar humida
& laxa existit, Vlcera non facile sanan-
tur, propter immoderatam vniuersi
habitus corporis humiditatem, omne
enim vlcus, quia vlcus est, siccare po-
stulat.*

APH. 9 ARGV M.

*Lata exanthemata pruritus non val-
de excitare.*

Τὰ μακρὰ ἑλκήματα οὐ πάνυ πικρ-
σμοδία.

*Lata pustulæ non admodum pruri-
ginosæ.*

*Lata pustulæ, ex frigidiore humore
coortæ, non admodū pruriginosæ, quòd
in latitudinem extensæ dissidentur, hu-*

mórque has procreans acris non fit.

A P H. IO ARGV M.

Quibus rationibus capitis vehemens dolor solvatur.

K Εφαλὼ πονέοντι καὶ πλεωδυνέοντι, πύον ἢ ὕδωρ ἢ αἷμα ρυέν κτ' ταῖς ῥίνας, ἢ κτ' τὸ σῶμα, ἢ κτ' τὰ ὦτα, λύει τὸ νοῦσµα.

Capite dolenti & vehementer laboranti, pus vel aqua, vel sanguis per nares, aut os, aut aures effluens morbum solvit.

Capite & c. pus, iam nimirum facta suppuratione effluens. vel aqua, quæ plerunque à capite defluit. vel sanguis per & c. morbū solvit, per nares quidē sanguis profluens eum solvit dolorē, qui ex sanguinis multitudine excitatus fuerit: per os aqua effluens, dolores ex crudis natos humorib⁹: per nares pus effluens, dolorem capitis ab inflammatione ortum sanat.

A P H. II ARGV M.

Melancholicos & nephriticos inuari ab hemorrhoidibus succedentibus.

Τὸς μελαγχολικοῖσι καὶ τοῖσι νεφρικοῖσι αἱμορροῖδες ὀπιγνόμαται, ἀγαθόν.

Melancholicis & nephriticis hæmorrhoides superuenientes, bono sunt.

Melancholicis, atra bile vexatis, & in quibus humor melancholicus superabundat. *nephriticis*, renum passionibus, ut lapide, qui ab humore terreo & crasso procreatur. *hæmorrhoides superuenientes bono sunt*, quia prædicta mala sanant, nempe melancholiam & renum lapidem, nec tantum sanant, quia euacuant, verum etiam quia humorem educunt, à quo hæc mala procreantur.

APHOR. 12 ARGVM.

Qua ratione hæmorrhoides sanari cōueniat, ut nihil mali ad eum qui sanatus est perueniat.

Αἱμορροῖδες ἰνδερπὴ χρονίας, καὶ μὴ μίαν φυλαχθῆν, κινδύως ὑδρωπα ὀπιγνέσται, ἢ φθίσιν.

Diuturnas curanti hæmorrhoidas nisi una quæpiam seruetur, periculū aquæ intercutis, vel tabis impendet.

f. ii.

Diuturnas sananti hæmorrhoidas, per artem. nisi una, ex hæmorrhoidibus venis. seruetur, aperta, ut eā fœculentus & melancholicus humor, atque adeò corporis superuacua alia expurgentur. periculum aqua inter cutem, ob duriciem in iecore factā, post occlusam sanguini melancholico viam: is enim retentus, multitudine & crassitudine hepar ipsum grauans, calorem in ipsò natium exstinguit, quo extincto sanguinis frustratur generatio, & tunc fit aqua intercutem. Vel tabis, copia nimirum humorum malignorum à iecore ad pulmonem propulsa.

APHOR. 13 ARGVM.

Singultum ex plenitudine natum sternutatione sanari.

ΥΠὸ λυγμοῦ ἐξ ὑπερβολῆς παρμὸι ὅτι ἁπλοῦς
μοι λύουσι τὸν λυγμόν.

Singultu fatigante, Sternutatio superueniens liberat.

Singultu fatigante, ex plenitudine orto. Sternutatio liberat, tollit singultum, sternutatio enim non solum cerebrum,

cerebrum, sed & ventriculus, ob ner-
nos ad eū derivatos, vehementer con-
cinitur ac quassatur, humoresque sin-
gulum excitantes vacuantur.

APH. 14 ARGVM.

*Hydropis speciem quæ anasarca dici-
tur, plerunque per spontaneam vacua-
tionem sanari.*

ΥΠὸ ὕδρωπος ἐχιδρώ ποτ' ἔτι παρ' φλέ-
βας ἐς τὴν κοιλίαν ὕδατος ρυέντες,
λύσις.

*Hydrope detento, si aqua è venis in
ventrem confluerit, soluitur morbus.*

*Hydrope detento, aqua intercutem,
in qua nimirum venæ totius corporis
aqua refertæ sunt, quam subinde in v-
niuersum corpus effundunt. si aqua è
venis in ventrem, & intestina. conflu-
erit, per iecoris portas, eamque sub-
inde per alium natura, aut medicus
naturæ minister, per purgantia medi-
camenta vacuauerit. soluitur morbus,
in quo totius corporis moles, & vni-
uersa caro, instar spongiæ madida &
laxa apparebat, atque adeo totū cor-
p. iii.*

pus intumescerebat.

APH. 15 ARGVM.

Diuturnum alui profluvium vomitu
à natura facto sanari.

Υ Πὸ δειρροῖν ἐξ ἡμέρῳ μακρῆς, ἀπὸ τῆς
τομάτης ἔμετος ὅτι γυρόμενος λύει τὴν
δειρροίαν.

Longo alui profluvio laboranti spontè
vomitus superueniens, morbum soluit.

Longo alui &c. spontè, à natura. vo-
mitus superueniens morbum soluit, ra-
tione reuulsionis & retractionis hu-
morum qui deorsum vergebant.

APH. 16 ARGVM.

Profluvium alui in pleuritide vehe-
menti & peripneumonia superueniens,
periculosum.

Υ Πὸ πλυνείπνοδος ἢ ἐπὶ περυνεumo-
νίᾳ ἐξ ἡμέρῳ, δειρροῖν ὅτι γυρόμενος,
κακόν.

Pleuritide aut peripneumonia deten-
to diarrhœa interueniens, malum.

Pleuritide aut peripneumonia, vehe-
menter affecto & vexato diarrhœa, al-

in profluuium. *malum*, quippe significat, tum iecur per consensum earum partium, quæ respirationi deferuiunt, ita affici, ut propter imbecillitatem ad se trahere alimentum & in sanguinem conuertere non possit.

APH. 17 ARGV M.

Qua ratione lippitudo commode curari possit, natura exemplo.

Ὁφθαλμῶν τε ὑπὸ διαρροίας λιποθυ-
ναι, ἀγαθόν.

*Ophthalmia laborantem alui proflu-
vio corripit, bonum.*

Ophthalmia laborantem, & c. bonum,
nam humores ophthalmiam aut lippitudinem efficientes, ad inferiora transferuntur, & subinde per aluum vacuantur.

APHOR. 18 ARGV M.

Partium quarundam vulnera magna & profunda, letalia esse.

Κτῆν διακοπὴν, ἢ ἐγκέφαλον, ἢ καρ-
δίαν, ἢ φρένας, ἢ σπλῆνός τε, ἢ ἑντέρων τε, ἢ ὀφθαλ-
μῶν, ἢ κοιλίαν, ἢ ἥπαρ, θανάτωδες.

§. iiii.

Pertusa perfectæque vesica, cerebro, corde, septo transverso, tenui quopiam intestino, ventriculo, iecore letale est.

Perfusa perfectæque vesica, & profundius vulnerata, letale est signum. Nam vulnus quod ad eius interiora progreditur, coalescere non potest, est enim vesica nervosa, tenuis, & exanguis. cerebro, profundè & ad ventriculos usque vulnerato: letale est, saltem omnes in eo sensus ita læduntur, ut si supervixerit, stupidus ferè reddatur vulneratus. corde, cordis enim vulnera insanabilia sunt propter assiduum motum, & quòd sit spirituum & vitalis caloris fons & origo. septo transverso, quod diaphragma dicitur, nam si vulneretur coalescere nequit, propter assiduum motum, adeoque mortem accersit. tenui quopiam intestino, hic enim exanguis est, unde si vulneratur coalescere non potest. ventriculo, cibus enim & potio per vulnus exeunt, præcordia indurescunt, & bilis ferè semper per os reicitur. iecore, nam huius vulnera plurimo sanguine manant,

manāt, itaque prius ita vulnerati moriuntur, quàm vulnera agglutinari possint: & potissimum quæ in porta eius sunt vulnera, ea enim parte venarum est multitudo.

APHOR. 19 ARGVM.

*Quæ corporis partes præcisa neque au-
gescant, neque coalescant.*

Επιπλεονεχουσιν ὅστέον, ἢ χόνδρος, ἢ νῦρον, ἢ
πρᾶτον τὸ λεπτόν, ἢ ἀκροποδίν, οὔτε αὖ-
ξεταί, οὔτε συμψύεται.

*Perfectum os, aut cartilago, aut ner-
vus, aut genæ tenuis particula, aut præ-
putium neque augetur, neque coalescit.*

*Perfectum os, neque augetur neque
coalescit, quòd frigidū, siccum, & du-
rum sit: puerorum quidem ossa coa-
lescere possunt, quòd mollia adhuc
sint. aut cartilago, præcisa coalescit, ob
rationem supradictam. Vel nervus &
vel præputium, omnes particulae ex se-
mine natæ. neque augetur neque coa-
lescit, ob largæ enim materiae penu-
riam supradictæ partes non renascun-
tur, tantum enim nullibi acervati*

contentum semen reperiās, quanto v-
nimquodque eorum quæ deperdita
sunt, ad instaurationem indiget.

APH. 20 ARGVM.

*Sanguinem à propria cavitate in aliā
transfusum, corrumpi.*

ΕΝ ΕΣ ΤΩ ΚΟΙΛΙΩ ΑΙΜΑ ΧΥΘΗ ΕΞΕΡ-
ΟΝ, ΑΥΔΥΧΗ ΕΚΠΥΗΘΕΩΑΙ.

*Si in ventrem sanguis præter naturā
effusus fuerit, is suppuretur est necesse.*

*Si in ventrem, aut aliam quamvis ca-
uitatem, sanguis præter naturam fusus
fuerit, à propria cavitate, venis scilicet
& arteriis. is suppuretur est necesse, &
corrumpi, vel nigrescere, vel luesce-
re, vel in grumos verti.*

APHOR. 21 ARGVM.

*Insaniam ab atra bile factam successu
varicum vel hæmorrhoidum solui.*

Η ΟΙΣ ΜΑΓΝΟΜΕΡΟΙΣ ΚΙΡΣΤΩΝ Ή ΑΙΜΟΡΡΟΙ-
ΔΩΝ ΕΠΙΧΥΟΜΕΝΩΝ, ΤΗΣ ΜΑΝΙΑΣ ΛΥ-
ΟΙΣ.

*Infantis si varices, vel hæmorrhoides
supervenerint, insanie solutio.*

Insan-

Insanis, ab atra bile. si varices, venæ latiores quæ in cruribus maximè videntur. vel hæmorrhoides, & sanguinis profluvia ex hæmorrhoidibus. insana solutio, pellente & deturbante natura in partes ignobiliores, humores melancholicos & crassos, qui insaniam efficiunt.

APHOR. 22 ARGV.M.

Dolores à dorso in cubitū delapsos obruptiones aliquas, secta basilica sedari.

Ὅμοια ῥήματα ἐκ τοῦ νόπου ἐς τοὺς ἀγκῶνας κατὰβαίνει, φλεβοτομὴν λύει.

Ruptiones, quæ ex dorso ad cubitum descendunt, venæ sectio soluit.

Ruptiones, & ab his dolores quicunque prouenientes. quæ ex dorso ad cubitum descendunt, ruptione ipsa facta, venæ sectio soluit, nā materia illa, quæ dolorem faciebat, euacuatur.

APH. 23 ARGV.M.

Metum & mæstitiam symptomata diu perseverantia, melancholiam præseferre,

HΝ φόβος καὶ δυνάμει πολλῷ χρόνον
 διατελεῖ, μελαγχολικὸν τὸ ποιεῖν.

Si metus atque mæstitia longo tempore perseverent, melancholicum est signum.

Si metus, alicuius mali futuri. atque mæstitia longo tempore perseverent, nec à causa externa & manifesta fiant, ut propter hostium incursum, vel parentum & amicorum mortem inopinatam, aut propter recens patratum flagitium. melancholicum est signum, hinc ars prædicit, quòd affecto cerebro melancholicus fiet, nam melancholicus humor in ipsum fertur, ex quo spiritus turbantur, & variis motibus commouentur.

APH. 24 ARGVM.

Intestina tenuia profunde vulnerata non coalescere.

EΝ τέρων ὡς διακοπῇ ἢ λεπῶν π, οὐ
 συμφύεται.

Si quod gracile intestinum persectum sit, non coalescit.

Si

Si quod gracile intestinum &c. Hic Aphorismus supra expositus est, nimirum Aphorism. 18. huius libri sexti.

APHOR. 25. ARGVM.

Bonum esse ut corporis omne malum à nobilioribus partibus, & ab interioribus, ad ignobiliores atque exteriores vertatur, erysipelatis exemplo.

Ερυσιπέλας ἔσωθεν μὲν εἶσω τρέπεται, οὐκ ἀγχαθόν. ἔσωθεν δὲ ἔσω, ἀγχαθόν.

Erysipelas foris intro conuerti, malum: intus verò foras existere, bonum.

Erysipelas, & aliud quodcunque corporis malum. foris, ab exterioribus & ignobilioribus partibus. intro conuer- ti, ad interiora, ut ad partes principes & nobiliores. malum, quin vitæ periculum adfert: nam quicquid est illorum humorum à quibus erysipelas nascitur, ad partes principes, ut cor, iecur, cerebrum, propellitur & protruditur. intus verò foras, conuerti erysipelas & aliud quoduis malum interius effusum. bonum, euocatur enim ad superficiem cutis superfluous & malignus

286 HIPPOCR. APHOR.
humor.

APH. 26 ARGVM.

Delirium succedere ardentibus febribus, in quibus tremores fiunt.

Ο Κόσσιον αὐτὴν ἐν τοῖσι καύσεισι ἔμοι χ-
νονται, ὡς ἀκμή λυσι.

Quibus in febribus ardentibus tremores fiunt, delirio solvuntur.

Quibus in febribus ardentibus, quarum causa est intra vasa tremores fiunt, translatis nimirum humoribus noxiis à venis ad nervos. delirio solvuntur, læso per consensum cerebro : hoc autem delirium non tantum prius malum non solvit, & hominem non liberat, sed eo etiam peius. & periculosius existit : nam quæ succedunt morbis, eorūque constitutionem non solvunt, hominem non prorsus liberant.

APH. 27 ARGVM.

Confertas euacuationes letales esse, exemplo suppuratorum & aqua intercutem laborantium.

Ο κόσσι

Ο Κόσσι ἐμψοι ἢ ὑδρωπικοὶ καίονται ἢ
 πίμνεται, ἐκρυέντος τῆ πύου καὶ τῆ ὑ-
 δατος ἀφ' οὗ, πάντως ἀπόλλυται.

*Quicunque empyi aut hydropici v-
 runtur, aut secantur, si pus aut aqua v-
 niuersim effluxerit, omnino moriuntur.*

*Quicunque empyi, suppurati, nimi-
 rum pus inter pulmonem & thoracē
 contentum habentes. aut hydropici,
 aquam intercutem patientes. vrun-
 tur aut secantur, vt Hippocratis tempore
 solenne erat. si pus, quod in thoracem
 proruperat. aut aqua, in ascite conten-
 ta. vniuersim, & confestim semelque
 tota, effluxerit omnino moriuntur, quip-
 pe vna cū humore spiritus vitalis va-
 cuatur, atque adeò vires deficiunt &
 moriuntur.*

APHOR. 28 ARGVM.

*Hippocratis tēpore eunuchos non fuisse
 caluos, non item podagricos.*

Ευνόχοι οὐ ποδάγχιωσιν, οὐδὲ φαλακροὶ
 γίνονται.

*Eunuchi podagra non laborant, nec
 calui sunt.*

Eunuchi, castrati, quib⁹ ante pubertatem membra virilia exsecta sunt, aut qui natura sine testibus geniti sunt. *podagra non laborant*, quòd otio prorsus non utuntur, nec coitu immoderato, nervosas partes, præsertim articulos ac pedes, plurimū debilitante: & quod moderata victus ratione utantur. *nec calui fiunt*, quādoquidem mulieribus similes sunt, & multam humiditatem redundantem obtinent, ad capillos assidue fluentem, ex qua capilli nutriuntur & augentur.

APHOR. 29 ARGV M.

Mulieres Hippocratis ætate podagra non corripiebantur, nisi suppressis menstruis.

Γυνὴ οὐ ποδάγρα, ἢ μὴ τὰ κατὰ μήνιν αὐτὴν ἐκλίπῃ.

Mulier podagra nō laborat, nisi ipsam menstrua defecerint.

Mulier, quæ moderata victus ratione utitur, & sobriè viuit. podagra non laborat, neque affligitur. nisi menstrua defecerint, præter naturam, nam tum super-

superuacua per vterum nō expurgantur, sed ad partes imbecilliores & ignobiliores à natura detruduntur, & hinc fit podagra.

APHOR. 30 ARGVM.

Vsum Venereorum plurimum momenti habere ad podagræ generationem, puerorum exemplo.

Π αἱς οὐ ποδᾶς ἰὰ τοῦ τῆς ἀποδομᾶς
quod.

Puer podagra non laborat ante venis vsum.

Puer podagra non laborat, nec articuli morbo tentatur. ante vsum veneris, neque enim pedes ac articulos imbecillos obtinent priusquàm coeant, neque in ipsis cōcussio fit propter veneorum abstinētiā: post verò veneris vsum podagra laborant, nam tum materiæ funduntur ratione concussionis, pedesque læduntur, præsertim si ad patiendum sint habiles.

APHOR. 31 ARGVM.

Quinque genera remediorum quibus
c. i.

oculorum dolores curantur, exprimuntur.

Ο Δαύας ὀφθαλμῶν ἀκρητοπόσῃ, ἢ λου-
 ῖν, ἢ πρῆν, ἢ φαρμακίῃ λύει.

*Oculorum dolores meri potio, aut bal-
 neum, aut fomentum, aut phlebotomia,
 aut purgatio soluit.*

*Oculorum dolores, aliquos. meri potio
 soluit, nimirum eos qui ex copia san-
 guinis crassioris, in venulis oculorum
 contenti, citra plenitudinē totius cor-
 poris, procreantur: In quibus enim
 sanguis crassus oculorum venulas in-
 tendit, citra plethoricum totius cor-
 poris affectum, vino fuluo, substantia
 tenui & ætate antiquo utēdum, quod
 calefaciat, vacuet, & obstructions tol-
 lat. aut balneum, alios oculorum do-
 lores sanat, eos nimirum qui ab acri-
 bus humoribus ad oculos fluentibus
 fiūt, citra corporis plenitudinem: hoc
 enim aquæ dulcis balneum, dolores
 mitigat, acres humores euocat atque
 contemperat. aut fomentum, ubi vi-
 delicet nihil confluit in oculos: tum
 enim quod in ipsis est superuacuum
 discutiens, sanitatem adfert. aut phle-
 boto-*

botomia, aliis oculorum doloribus prodest: ea verò initio vtendum, vbi plenitudine corpus vniuersum laborauerit, atque adeo secunda humoralis vocata vena, & ea quæ secundum rectum oculi malè affecti existit. *aut purgatio soluit*, alios oculorū dolores, vbi præsertim malis succis refertum corpus fuerit, hoc autem pro redundantis humoris qualitate seu specie variare cōuenit.

APH. 32 ARGVM.

Si balbi alui profluuio corripuntur, longo potissimum capiuntur.

Τραυλοὶ ὑπὸ διαρροίας μάλα ἀλίσκονται μακρῶς.

Balbi lōgo alui profluuio maximè corripuntur.

Balbi, parum exquisitè loquentes, iusto humidius cerebrū habentes naturā. *alui profluuio*, si quando corripuntur: vbi videlicet à cerebro humida illa excrementa deffluunt in ventriculum. *maximè capiuntur*, longo & diuturno profluuio.

APH. 33 ARGV.M.

Acidum ructantes raro pleuritide corripit.

Ο ὅξυρρυμιώδεις οὐ πάντῃ πλὴν ἐπικαί γίνονται.

Qui acidum ructant, non admodum pleuritici sunt.

Qui acidum ructant, & acido ructu laborant, qui fit quando cibi à frigore aut à pituitosis humoribus in ventriculo, vètriculique amplitudine redundantibus, corrumpuntur. non admodum pleuritici sunt, non valde morbo laterali corripuntur, quòd naturâ sint pituitosi, lateralis autē dolor biliosos maximè inuadit.

APH. 34 ARGV.M.

Capillorum defluvio laborantibus magnas varices non fieri, aut si succedat eis capillos denuò nasci.

Ο Κόσσι φαλακροὶ, πυτέοισι κισσοὶ μέγαλοι οὐ γίνονται. οὐκόσοισι δ' αἱ φαλακροῖσιν ἐοῶσαι κισσοὶ ὅπη γίνονται, πάλιν οὕτως γίνονται δασύεις.

Qui

Qui calui sunt, is varices magni non fiunt: quibus verò caluis existētibz varices superueniūt, ij rursus capillati fiūt.

Qui calui sunt, & capillorum defluuio laborant ob malū aliquod, veluti propter alopeciā aut ophiasim. is varices magni non fiunt, quòd tum vitiosi humores ad caput & non ad crura, ferantur. quibus verò caluis, & capillorum defluuio laborantibus, varices superueniūt, ij rursus capillati fiunt, nam vitiosi humores, qui antea radices capillorum corruperant, tunc ad crura transferuntur.

APHOR. 35 ARGVM.

Tussim ratione aquæ inter cutē prouenientem, malam esse.

TΟἷον ὑδρωπικῶσι βῆξ ἐκ τοῦ κεφαλῆ κακόν.

Hydropicis tussis si superueniat, malum.

Hydropicis, aqua intercutem laborantibus. tussis si superueniat, ratione quidem ipsius aquæ intercutem, non ratione distillationis cuiusdā à capite,

aut fumi aut pulueris. *malum*, quippe humorem aquosum ita adauctum significat, ut iam asperam arteriam occupet, atque adeò suffocationis periculum immineat.

APH. 36 ARGVM.

Difficultatem urinae ob inflammationem aut plenitudinem factam, venae sectionem solui.

Δ Ὑσουλὴν φλεβοτομήν λύει. τέμνειν δὲ ταῖς εἰσώ.

Difficultatem urinae phlebotomia soluit: secare verò interiores.

Difficultatem urinae, ab inflammatione aut plenitudine factam, sanguinis missio soluit. secare verò interiores, oportet, eam potissimum quæ in cruribus est poplitis nimirum vena, aut malleolorum, ea enim magis è directo est.

APH. 37 ARGVM.

Mala ad exteriora corporis conuerti bonum esse, exemplo anginae.

Υ Πὸ κυνάρης ἐκείνης ὁσημα χυμῶν
καὶ τῶν ῥαζηλῶ, ἀγαθόν. ἔω γὰρ στρί-
πται

πται τὸ γούσμα.

Angina correpto si tumor appareat in collo, bonum: foras enim morbus existit.

Angina correpto, vehementiore. si tumor appareat in collo, & extra in ceruice, bonum est, ab internis enim ad externa humores noxii transferuntur.

APHOR. 38 ARGVM.

Occultos & in profundo corporis existentes cancros, non esse curandos.

Ὅσοις κρυφοὶ καρῖνοι γίνονται, μὴ θεραπεύειν βέλπον. θεραπεύοντες δὲ ἀπολλύται τάχως, μὴ θεραπεύοντες δὲ πλείω χρόνον διατελοῦσι.

Quibus occulti cancri adsunt, non curare melius. Curati enim citius intereunt, non curati vero longius vitam trahunt.

Quibus occulti cancri sunt, in profundo corporis existentes, nec in superficie apparentes. non curare melius, siue medicamentis, siue sectione venæ, siue vstione, quòd ita magis irritentur, & vlcera ad cicatricem

perduci nō possint. *curati enim citius intereunt*, ob sequentia symptomata admodum periculosa. *non curati vero longius vitam trahunt*, placandi igitur potius ac mitigādi, medicamētis dolo-
rem sedantibus, saniemque elucen-
tibus.

ΑΡΗ. 39 ΑΡΓΥΜ.

*Expletionem & vacuationem cau-
sas conuulsionis esse precipuas.*

Σ Πασμὸς γινεῖτο ἢ ὑπὸ πληρώσεως, ἢ ὑ-
πὸ πώσεως. οὕτω δὲ καὶ λυγμός.

*Cōnulsio à repletionem fit, vel vacua-
tione, ita verò & singultus.*

*Conuulsio, quæ videlicet primoge-
nium est malum, non quæ per cōsen-
sum partis alicuius accidit. à repletionem
fit, quando nimirum nervi implentur
crassa & glutinosa materia, & oppleti
intenduntur, atque demū ad sua prin-
cipia contrahuntur. vel vacuationem
ob nimiam videlicet siccitatem, quæ
& ipsa nervos exsiccās, eos ad sua prin-
cipia contrahit, ob id conuelluntur.
ita verò & singultus, ex repletionem si-*

ue inanitione fit.

APH. 40 ARGVM.

Qui hypochondriorum dolores à febre succedente sanari possint.

Ο Κόσσις ὡδε τὸ ὑποχόνδριον πόνοι γίνονται ἄτερ φλεγμονῆς, πούτέοις πυρετός ἐπιχρυσίδης λύει τὸν πόνον.

Quibus ad hypochondrium dolor est sine inflammatione, us febris superueniens dolorem soluit.

Quibus ad &c. sine inflammatione, sed vel ab obstructione, vel à spiritu flatulento, vel ab inæquali intemperie frigida. us febris superueniens dolorem soluit, quippe febris crassos humores obstructionem facientes, dissoluit & extenuat, flatus discutit, atque intemperiem frigidam corrigit, & ad æqualitatem perducit.

APH. 41 ARGVM.

Pus in aliqua corporis parte natum, occultari posse duabus de causis.

Ο Κόσσις δὲ πῶς πέν ἐν τῷ σώματι μὴ δὲ σημαίνει, πούτέοις δὲ παύεται τῷ

πύου, ἢ τῷ χρόνῳ οὐκ ἀποσημαίνει.

Quibus in corpore pus nullam sui dat significationem, ob crassitudinem sui aut loci non se prodit.

Quibus in corpore, corporisque aliqua parte. pus nullam &c. nō se prodit, si enim pus crassum fit in profundo manens, nunquam ad circumferētiā mouetur, nec tumorem excitat, qui nos puris latentis illic commonefacere queat: sic quoque cutis ipsa, sub qua coaceruatur pus, si crassior & densior fuerit, ut est ea quæ in calcaneo existit, in tumorem attoli non potest, ideoque nos latet, quanquam dolore & febre, id ipsum deprehendere liceat, iuxta Aphorismum 47. lib. secundi.

APH. 42 ARGV M.

Hepatis duritiem regio morbo succedentem, malum præ se ferre.

ΕΝ τοῖσιν ἰκτερίκοις τὴν πὰρ σκληρὸν γὰρ ἴσα, πικρὸν.

Regio morbo laborantibus iecur durum fieri, malum.

Regio

Regio morbo laborantibus, de quo Aphorismo 62. & 64. lib. quarti. iecur durum fieri, malum, nam durities hæc vel inflammationem, vel durum tumorem in iecore esse significat, quorum utrunque malum & lætale est.

APH. 43 ARGVM.

Lienosos à breui intestinorum difficultate correptos liberari, à longa vt plurimum mori.

Ὅτι οἱ ἀπλωώδεις ἐπὶ τῇ δυσεντερίῃ αἰσχροκονταί, πυρέουσιν ἐπιχρυσίδης μακρῆς τῆς δυσεντερίης, ὕδρα δὲ ἐπιγίνεσθαι, ἢ λειεντερίης, καὶ ἀπόλλυνται.

Qui lienosi difficultate intestinorum corripuntur, is superuenientem longam dysenteriam aqua intercutem aut intestinorum leuitas excipit, & moriuntur.

Qui lienosi, in liene tumorem habentes, ex melancholico humore natum. difficultate intestinorum corripuntur, breui, à morbo liberari possunt, quòd pe. eam vacuètur humores craffi & melācholici, lienem obfi-

dentes. *ijs superuenientem longā &c. aqua intercutem*, nam iecur larga & multa euacuatione debilitatur & refrigeratur. *aut intestinorum lauitas*, nā intestina læduntur à transitu vitiosorum humorum, & vis eorum laborat, & temperies natiui caloris aboletur, vnde & ventriculus conficitur. *¶ moriuntur*, prostrato ventriculi robore.

APH. 44 ARGVM.

Post *vrinæ stillicidium ileo correptos mori*, febre vero *prehensos non item*, sed *evadere*, si satis *vrinæ tum effluxerit*.

Ὅσοι σισιν ἐκ στραγγουρίας εἰλεὸς ὄππῃ-
ρεται, ἐν ἐπὶ αὐτῇ ἡμέρῃ σιν ἀπὸ μωπται, ὡς
μὴ πυρετὸς ὄππῃ χρομῶν αἰλὶς τὸ οὖρον ρυῖ.

Quibus à *stranguria ileus superuenerit*, intra *septem dies moriuntur*, nisi febre *superueniente copiosa vrina fluxerit*.

Quibus à *stranguria*, quæ ex frigidis & crudis humoribus nata est *ileus*, siue *volvulus*. *superuenerit*, intra *septē dies moriuntur*, propter immēsos quos *ileos* excitat dolores, & quòd *vrina retinetur* : nequeunt enim ægri duobus
maximis

maximis malis obsistere, quare prostrata virtute malorum ipsorum violentia moriuntur. nisi febris superueniente copiosa urina fluxerit, nam febris sua caliditate humores crassos concoquit & extenuat, ut subinde per urinae meatus commodius vacuari possint.

APHOR. 45 ARGV.M.

Ulcera diuturnorum cauas cicatrices fieri.

Ελκυσ ούσα εν αὐτῇ γίνεται, ἢ μακρότερον χρόνον ἴσχυται, αὐτὰ γὰρ ἐσέον ἀφίσταται, καὶ ταὶ οὐλὰς κοίλας γίνεσθαι.

Si Ulcera annua aut etiam diuturniora fiant, os abscedere est necesse, & cicatrices cauas fieri.

Si Ulcera annua, per annum integrum durantiā aut etiam diuturniora fiant, os abscedere est necesse, nam quum hæc ipsa sint maligna, necesse est ut non tantum caro ipsa, verum etiam os quod carni subiectum est corrumpatur & abscedat. & cicatrices cauas fieri, propter os deperditum, eo enim corrupto aliud regigni non potest.

Ante pubertatem gibbos ex asthma, aut tuſſi factos, cito mori.

Ὅσοι υἱοὶ ἔσθ' ἀσματος ἢ ἐν ἥλικι γίνονται, οὗτοι τῆς ἡβης ἀπόλλυνται.

Qui gibbi ex asthma aut tuſſi ante pubertatem ſiunt, ſtatim moriuntur.

Qui gibbi ex asthma, ſpirandique difficultate, aut tuſſi &c. ſtatim moriuntur, citò intereunt, quippe thorax in iis male affectus, non poteſt cum corde & pulmone augeri: cum igitur pulmone vnà cum corde in gibbis iſtis augeatur, locus verò continens minor efficiatur, neceſſe eſt breui tēpore tantam fieri ſpiritus difficultatem, ut homo citò intereat.

Verè vacuantibus præſidijs utendum.

Ὅσοι φλεβοτομήν, ἢ φαρμακείην ζυμφέρει, τούτοις προσῆκον τὸ ἥρος φλεβοτομεῖν, ἢ φαρμακβεῖν.

Quibus

Quibus venæ sectio aut purgatio prodest, his vere secunda vena, aut purgatio imperanda.

Quibus, adhuc sanis, ægrotaturis tamen nisi vacuentur. Venæ sectio, sanguinisque detractio, ob vasorum plenitudinem. aut purgatio prodest, quòd humores habeant corruptos, & mala qualitate affectos. is vere, verno tempore. secunda vena, aut purgatio imperanda, vernum enim tempus cum temperatum sit, ad sanguinis missionem aut purgationem aptissimum existit: non enim tum calor est, qui corporis faciat dissolutionem: neque frigus humorum concretionem afferens: non inæqualitas vires perturbans.

APH. 48 ARGVM.

Dysenteriam lienosis succedentem, bonum præ se ferre.

Τὸ ὅτι ἀνὰ τὴν διάρρκειν ἐκτὸς τοῦ σώματος, αἵματόν.

Lienosis difficultas intestinorum superueniens, bono est.

Lienosis, lienemque prædurum habentibus. difficultas intestinorum superueniens, non tamen diu per se eras. bono est, nam melancholicus humor lieni infusus effunditur, & ad exitum per intestina de liene transmutatur.

APH. 49 ARGVM.

Perfecta solutionis inflammationum podagricarum terminus exprimitur.

Ὅτις ποναχικὰ νοσήματα ἔσται, ταῦτα ἀποφλεμῆναι ἐν πέντε ἡμέραις, ἀποκαθίσταται.

Qui podagrici morbi sunt, sedata inflammatione intra dies quadraginta cōquiescunt.

Qui podagrici morbi sunt, materia ad articulos pedum decumbente. sedata inflammatione intra dies quadraginta, fluxione ad articulos decumbente facta. conquiescunt, modò medicus omnia probè administrauerit & æger illi obedierit: nullo enim prædictorum aberrante, fieri non potest quin intra diem quadagesimum finiarur podagrica inflammatio.

APH. 50 ARGVM.

Febrem bilisq̃ue vomitum superuenire vulnerato cerebro.

Ὁ Κόσσιον αὐτὸ ἐγκέφαλος διακοπῇ, τοιοῖσιν ἀνάγκη πυρετὸν καὶ χολῆς ἐμπεῖν ὅτι γίνεσθαι.

Quibus diuisum est cerebrum, his febrem & biliosum vomitum superuenire est necesse.

Quibus diuisum est, & profundè vulneratum cerebrum, cerebrique substantia. hys febrem, propterea quòd cerebrū pars princeps existens, in inflammatione afficiatur, magnam cum corde per arterias, colligantiam habens. & biliosum vomitum superuenire necesse est, propter consensum ventriculi cum cerebro.

APH. 51 ARGVM.

Apoplexia correptos intra septimum diem mori, nisi febris eos corripiat.

Ὁ Κόσσιον ὑγιαίνουσιν ὁ δὲ ὥαι γίνονται. Ἐκείνης ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ παραχρῆμα ἄφρονόι γίνονται καὶ ῥέχονται ἀπὸ πλῶς

ἐν ἑπτὰ ἡμέρησιν, ἢ μὴ πυρετὸς ὀπιλάσῃ.

Qui valentes, capitis repente doloribus corripuntur, & protinus muti fiunt, & stertunt, intra septem dies intereunt, nisi febris interuenerit.

Qui valentes, illæfas adhuc actiones omnes habētes, capitis repente &c. muti fiunt, actionibusque voluntariis destituuntur. & stertunt, ut ob id anhelitus impediatur, neq; liberè exeat. intra septem dies intereunt, quippe apoplectici efficiuntur. nisi febris, satis valida. interuenerit, quæ spiritus flatuosos & pituitosos humores, dissoluat & extenuet.

APH. 52 ARGVM.

Oculorum candidum commissis palpebris apparens, exitium præ se ferre.

Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ ταῖς ὑποφάσας οὖς ὀφθαλμῶν ἐν τοῖσιν ὑπνοῖσιν. ἢ γὰρ πῦρ ὑποφάνηται ἑμβλαλλομένων οὖς βλέφαρων πρὸ λαβοῦ, μὴ ἐκ δακρυόεως εἶναι πῦρ ἐκ φαρμακοποιήσεως, φλαῦρον τὸ σημεῖον καὶ ταυτώδες σφόδρα.

Sed in somnis etiam an de oculis aliquid

quid subappareat spectare oportet. Nam si quid non exactè commissis palpebris de albo appareat, modo non ex alui profluio aut medicamenti potione accidat, malum signum est & valde perniciosum.

Sed in somnis &c. spectare oportet, medicum qui prædicere perfectè velit quid futurum sit ægrotis, considerare debet quomodo oculi dormientium maneant. nam si quid &c. de albo appareat, per somnum ipsum. modo non ex alui profluio, à natura facto. aut medicamenti potione, aut alia immodica euacuatione. malū signum est & valde perniciosum, hoc enim symptoma extremam imbecillitatem palpebras mouentis facultatis portendit.

APHOR. 53 ARGV M.

Deliria secura, & contra periculosa exprimuntur.

Αἱ ὀφθαλμοὶ αἰ μὲν μετὰ γέλωτος γινώσκουσιν ἀσφαλίστραι. αἱ δὲ μετὰ πονηρίας, ὅτι σφαλίστραι.

Deliratio quæ cum risu fit, tutior: quæ verò studio adhibito, periculofior.

Deliratio quæ & tutior, minùsque periculofa, quòd nimirum à sanguine parum adufto, aut fola caliditate sine vitiofo humore procreetur & concitetur. quæ verò studio adhibito, quæ ferò accidit. periculofior, quòd à prauo humore genita fit, nimirum ab atra bile, quæ ex bile flaua fuperaffata profilit.

APHOR. 54 ARGV.M.

Spirationes luctuosas in acutis morbis qui cum febre affligunt malas esse.

ΕΝ τῶσιν ὁξέσι πάθεισι τοῖσι μετὰ πυρετῶν
αἰκλαυθμώδεις ἀναπνοαὶ, κακὰί.

In morbis acutis cum febre quasi gementium suspiria, mala.

In morbis acutis, sæuiffima symptomata habentibus, & citò finientibus. cum febre, cōiunctis, quasi gementium suspiria, quæ in medio fui interrumpuntur, & luctui fimiles existūt. mala, quippe musculorum & neruorū præ se ferunt duritiem, vel virium imbecillita-

cillitatem, vel dolorificum aut con-
uulsorium aliquem affectum.

APHOR. 55 ARGVM.

*Podagricos morbos vere & autumnno
magna ex parte excitari.*

Τὰ ποδαγρικά τῶ ἥρος καὶ τῷ φθινοπώ-
ρου κινέεται ὡς ὅτι τὸ πολὺ.

*Dolores podagrici vere & autumnno
ferè mouentur.*

Dolores podagrici, atque adeò articu-
lares. *vere mouentur*, quippe vere me-
diocriter calido existēte, materiæ per
hyemem antea congestæ fit effusio,
& à validioribus partibus ad imbecil-
las detruditur materia. & *autumno fe-
rè*, ob vitiosos humores in æstate pro-
pter fructuum esum, coaceruatos, ac-
tum ad partes imbecilliores decum-
bentes: deinde ob autumnni inæquali-
tatem, quæ horum aliorumque mul-
torum morborum causa esse solet,

APH. 56 ARGVM.

*Mutationis melancholicorū morborū
quatuor modos esse periculosos.*

V. iii.

ΤΟῖσι μελαγχολικοῖσι νουσήμασιν ἐς
τάδε ὁππκίῳ δ' ὡσοι αἱ ἀποσκήψεις, ἢ
ἀποπληξίῳ τοῦ σώματος, ἢ ἀσασμόν, ἢ μα-
νίῳ, ἢ τύφλωσιν σημαίνει.

*Morbis melancholicis per hæc tempo-
ra suspecti humorum decubitus, vel apo-
plexiam corporis, vel conuulsionem, vel
maniam, vel cecitatem denuntiant.*

*Morbis melancholicis per hæc tempo-
ra, & ad has sequentes partes decum-
bentes. apoplexiam, si ad cerebri ven-
triculos deferuntur. vel conuulsionem,
si ad neruosum genus. vel maniam, si
ad substantiam cerebri aut membra-
nas, supramodum adusti aut putrefa-
cti humores melancholici translati fue-
rint. vel cecitatem, si ad oculos prædi-
cti humores decumbant.*

APHOR. 57 ARGV.M.

*Apoplexiam à melancholia ortam à
quadragesimo vsque ad sexagesimum
annum fieri.*

ΑΠόπληκτοι δὲ μάλιστα γίνονται ἡλι-
κίῃ τῇ ἀπὸ ποσάρεσκοντα ἐτέων ἄχρις
ἑξήκοντα.

Apoplexia autem fiunt maximè à quadragesimo anno ad sexagesimum.

Apoplexia autem, ex melancholia ortæ. fiunt maximè à quadragesimo anno, qua ætate melancholia plurimū in corporibus nostris abundat. ad sexagesimum, fit autem ob atram bilem ventriculos cerebri sua crassitie obstruentem.

APHOR. 58 ARGVM.

Omentum extra corpus exiens putrescere.

HN ὁμήλιον ἐκπέσῃ, ἀνάγκη ἀποσπῆσθαι.

Si omentum exciderit, necessario computrescit.

Si omentum, quod est membrana quædam multis venis arteriis & nervis intertexta, ventriculo insidens & veluti supernatans, innatūque eius calorem fouens, ὁμήλιον Græcis dicta. exciderit, extra corpus vulneratum exeat. necessario computrescit, nam aëri ambienti expositum facile

putrescit, adeoque putrefactioni obnoxium est, cum reductum & repositum fuerit, ideo pars eius quæ nudata est, nigra potissimum & liuens, rescanda amputandaque venit.

APH. 59 ARGVM.

Causam exponit cur in diuturna coxendice, coxa è sua cavitare exeat & rursus ingrediatur.

Ο Κόσσιον ὑπὸ ἰσχυρῶς ἐνοχλοῦντος χρόνις ἔξισται, πρὶς ἰσχίον, καὶ πάλιν ἐμπίπτει, πυτρίοις μύξαι ὀπιγνόνται.

Quibus longo coxendicū dolore confictatis femoris summū coxa excidit, rursusque recidit, hys mucosa ibidem pituita colligitur.

Quibus longo, & grauiſſimo. coxēdicū dolore &c. coxa excidit, ita ut facilē os exeat, & in idem relabatur. hys mucosa ibidem pituita colligitur, humores nimirum pituitosi, qui ligamenta articulationis humectant, & laxiora efficiunt.

APH. 60 ARGVM.

Quid sequatur crebrum articuli coxa propter

*propter mucoris multitudinem exitum
& ingressum.*

Οκόποισι γὰρ ὑπὸ ἰσχάδος ἀνοχλουμένοι-
σι χρόνιως, τὸ ἰσχὺν ἔξισαται, πύτεοις
πίκται τὸ σκέλος, καὶ χλωαῖται, ὃ μὴ καὶ
ῥῶσιν.

*Quibus diuturno dolore ischiadico ve-
xatis femoris caput coxa excidit, us fe-
mur contabescit & claudicant, nisi v-
rantur.*

*Quibus diuturno dolore ischiadico,
qui diu coxendico dolore molestati
sunt, atq; grauissimo. coxa excidit, co-
xaeque articulus, ratione humorum
humorum, qui illuc decurrerunt, us fe-
mur contabescit, & atrophia laborat:
mucoris enim copia, frigiditate sua
obstructionem parit, atque adeò im-
pedit ne nutrimentum illuc deferatur.
& claudicant, à diuturna coxendice
vexati. nisi vrantur, candentibus fer-
ramentis: nā vstio mucorem illapsum
absumit & exiccat, ac ligamenta soli-
diora efficit, & in habitum naturalem
reducit.*

APHORISMO- RVM HIPPOCR.

LIBER. VII.

ARGVMENTVM.

Septimus hic liber omnino prognosticus est, in quo de præsagiis sanitatis aut mortis agit.

APHORISMI PRIMI

ARGVMENTVM.

Quid frigiditas partium corporis extremarum in acutis morbis significet.

ΕΝ τῶν οὐκ ἐστὶ νοσήμασι ψύξις ἀκρω-
τηρίων, κακόν. [♦♦]

In morbis acutis frigus partium extremarum malum.

In morbis acutis, ut febribus continuis, iis præsertim quæ ardentes perniciosa vocantur. frigus partium extremarum, absque causa manifesta. malum,

lum, significat enim vehementissimā visceris cuiusdam (vtriuscoris aut ventriculi) inflammationem, cuius calor instar cucurbitulæ sanguinem ad se trahit, vnde extremæ partes frigescent, sanguine destitutæ.

APH. 2 ARGVM.

Liuidam carnem propter os quod ægrotat, malum portendere.

Ἐπὶ ὁσέῳ νοσέοντι σὸρξ πελιδνὴ κακόν.

Propter os ægrotans caro liuida, malum.

Propter os ægrotans, ob fracturam, vel putredinem, vel aliud quidpiam. caro liuida, & velut plumbea cineritiâque. malum, quippe immensam ossis putredinem, atque adeò natiui caloris extinctionem præ se fert.

APH. 3 ARGVM.

Singultum à vomitu excitatum, & rubros oculos, malum præ se ferre.

Ἐπὶ ἐμέτῳ λυγρὸ καὶ ὀφθαλμοὶ ἐρυθροί, κακόν.

À vomitu singultus & oculorum rubor, malum.

A vomitu singultus, qui veluti ventricule conuulsio est, ab expultrice facultati noxia volentis detrudere, excitatus. *Et oculorū rubor*, ira ut utrūque malum coniungatur. *malum*, ille quidem non mediocrem cerebri vel ventriculi inflammationē significat, accedunt oculi rubri materiam excipientes, & similiter affecti: id autē accidit inflammatione potissimum in cerebro existente.

APHOR. 4 ARGV.M.

Horrorem à sudore malum esse.

Εἰς ἰσχυρὰ πείνη, οὐ χρεστόν.
A sudore horror, non bonum.

A sudore, iudicatorio, & die critico facto. horror, superueniens. non bonum, quippe sudor ægrotantem à morbo non leuans, aut imbecillitatem facultatis excretriciis, aut materiæ noxiæ copiam significat, ideóque hunc statim consequitur horror, vipote vniuersis noxiis per sudorem non expulsis, sed iuxta sensiles partes hærentibus.

Aphor.

APHOR. 5 ARGV.M.

*A furore difficultatem intestinorum,
vel hydropem, vel vehementem men-
tis alienationem, bonum præ se ferre.*

Επὶ μανίῃ δυσεντερίῃ, ἢ ὕδρωϊ, ἢ ἐκστα-
σι, ἀγαθόν.

*Ab insania, quam maniam Græci uo-
cant, difficultas intestinorū aut hydrops,
aut ecstasis, bonum.*

*Ab insania &c. difficultas intestino-
rum, si aduenerit. bonum, nam signum
est noxios humores à capite ad infe-
riora, ut ventrem & intestina, transfer-
ri. aut hydrops, quòd materia quæ ma-
niam efficiebat ad iecur decurrat. aut
ecstasis, significat enim naturā in hoc
esse, ut noxios humores iam conco-
ctos paulò pòst per iudicationem e-
uacuet.*

APHOR. 6 ARGV.M.

In morbis longis fastidium cibi, malū.

Επὶ νόσῳ πολυχρονίῃ ἀποσπίνη καὶ ἀκρη-
τοὶ ὑποχωρήσεις, κακόν.

In morbo diuturno cibi fastidium &

syncera deiectiones, malum.

In morbo diuturno, cuiuscunque generis hic sit. *cibi fastidium, appetitusq; prostratio.* & *syncera deiectiones, malum*, nam illud facultatis concoctricis imbecillitatem præ se fert, qua imbecilla existente, nutriri corpus haud potest, sed quotidie imbecillius fit, ideoque virtus imbecilla ad finem morbi diuturni perdurare non potest: hæc nullos humores aquosos sibi permixtos habentes; omnem nativam humiditatem à febrili calore esse exusta significant.

APHOR. 7 ARGV M.

Rigorem & desipientiam à larga vini potatione, malum portendere.

ΕΚ πολυποσίας πίνος καὶ παρ' εὐφροσύνης κακόν.

A multa potatione rigor & delirium, malum.

A multa potatione, vini non aquæ. rigor & delirium, malum, ille nativi caloris à multa vini potione extinctionem significat: hoc per se quidem non

non admodum magni momenti malum præ se fert, verum rigori adiuncta omnimodam perniciem minatur.

APH. 8 ARGVM.

Quæ symptomata sequantur suppurationem in ventriculum factam.

ΕΠὶ φύματος εἶπω ρήξεως ἐκλυσίς, ἔμετος, καὶ λεπτοσύνη γίνεται.

A tuberculi introrsum eruptione exolutio, vomitio, & animi defectio fit.

A tuberculi introrsum, in ipso vetriculo. eruptione, facta. exolutio, commune symptoma omnium ruptionum evenit, quòd cum purè affatim exeunte, vitalis spiritus excernitur. vomitio, quæ solam hic in ventriculum factam ruptionem consequitur. aut animi defectio fit, quòd vitalis spiritus simul cū purè excernitur: adde puris qualitatem ad cor delatam animi defectum excitare.

APH. 9 ARGVM.

Delirium aut convulsionem à larga sanguinis profusione accidentem, malum.

ΕΠὶ αἵματος ῥύσει παρὰ φροσύνην ἢ καὶ ἀσχεμὸς, κακόν.

A sanguinis profluvio desipientia, aut etiam convulsio, malum.

A sanguinis profluvio, à quacunque parte corporis illud fit. desipientia ac convulsio, quippè defectū & siccitatē corporis magnam, viriūmq; cerebri imbecillitatem significant.

APH. IO ARGVM.

Vomitum, aut singultū, aut convulsionem, aut delirium ab ileo, malū portendere.

ΕΠὶ εἰλεῶ ἔμετος, ἢ λυγξ, ἢ ἀσχεμὸς, ἢ παρὰ φροσύνην, κακόν.

Ab ileo vomitus, & singultus, & desipientia, & convulsio, malum.

Ab ileo, grauissimo morbo, & fixissima symptomata habente. vomitus, exitiale signum est: fit autem ab intestino phlegmone laborāte, quod nec pondus, nec acrimoniam tolerat excrementorum, eoque expellere ea quam longissime à se nititur, tandēmq; excre-
excre-

excrementa illa ascendunt vomunt-
que ægri. *singultus*, quoque exitialis
est, fit autem tum maximè, ubi ster-
cus ad ventriculum vsque conscen-
derit, morsum enim excitans singul-
tum parit. *desipietia* & *convulsio*, hæc
autē duo exitialia signa accidunt pro-
pter consensum cerebri cum ventri-
culo.

APHOR. II ARGVM.

*Peripneumoniam pleuritidi succeden-
tem, malum portendere.*

Επὶ πλερίτιδι περιπνευμονία, κακόν.
A pleuritide peripneumonia, malū.

A pleuritide peripneumonia, malum,
fatis enim periculi à sola pleuritide e-
rat, succedente ergo pulmonis inflam-
matione, maius esse malū necesse est;
quòd tum pars noxiorum humorum
à parte ignobiliore, costis nimirum,
ad magis principem partem, pulmo-
nem scilicet transferatur.

APH. II ARGVM.

*Peripneumonia phrenitis superueni-
ens, malum significat.*

ΕΠὶ περιπνευμονίῃ φρενίτις, κακόν.

A peripneumonia phrenitis, malum.

A peripneumonia &c. quòd nimirũ altero manente nouus succedat morbus, vaporibus à pulmone ad cerebrũ delatis.

APHOR. 13 ARGVM.

Conuulsionem aut distensionem febribus intensis superuenientem malum significare.

ΕΠὶ καύμασιν ἰσχυροῖσι πᾶσιν, ἢ τετανός, κακόν.

Propter ardores vehementes conuulsio aut tetanus, malum.

Propter ardores, & febres intensas, conuulsio aut tetanus, malum, sunt enim ex inanitione, quæ lethalia esse supra abundè dictum est.

APH. 14 ARGVM.

Si stupor aut delirium accidit capite vulnerato, malum signum.

ΕΠὶ πληγῇ εἰς τὸ κεφάλιν ἐκ πληγῆς, ἢ παρὰ προσώπιν, κακόν.

Propter plagam in capite acceptam stupor, aut desipientia, malum.

Pro-

Propter plagam in *ſc.* & vulnus. *ſtu*
por, qui ſit ubi apertis oculis manent
vulnerati, nihilque loquuntur. aut de-
ſipientia, *malum*, quia vulnus ad cere-
brum penetraſſe ſignificant.

APH. 15 ARGVM.

Puris ſputum à ſanguinis ſputo factū,
malum eſſe.

ΕΠΙ ΑΙΜΑΤΟΣ ΠΥΣΕΙ ΠΟΘΥ ΠΥΣΙΣ, ΚΑΚΟΝ.
A ſanguinis ſputu puris expulſio, *ma*
lum.

A ſanguinis ſputu, aliquandiu perſe-
uerante. puris ſputum, *malum*, quippe
pulmonis aut thoracis partis alicuius
exulcerationem ſignificat.

APH. 16 ARGVM.

Tabem aluique profluuium ſputo pu-
ris ſuccedentia, *malum* portendere.

ΕΠΙ ΠΥΘΥ ΠΥΣΕΙ ΘΕΙΣΙΣ ΚΑΙ ΡΥΣΙΣ. ΕΠΙΝ ΔΕ
ΤΟ ΠΥΕΛΟΝ ΙΩΝΤΑ, ΔΕΠΟΘΗΝΟΚΙΣΙΝ.

A puris ſputu pthiſis & fluxio: quum
vero ſputum retentum fuerit, moriuntur.

A puris ſputu, quod potiffimū à pul-
mone prodit, pthiſis, & tabes. & flu-
xio, alui nimirum, aut capillorum

3:4 HIPPOCR. APH.

profluuiū, malum est signum. *quum*
verò sputum retentum, ob facultatem
 expultricem adeò imbecillam, vt pul-
 monem à pure expurgare non possit.
moriuntur, quòd statim à puris copia
 in pulmonibus coaceruata, respira-
 tionis itinere obstructo, strangulētur.

APHOR. 17 ARGVM.

Singultum à magna hepatis inflam-
matione ortum, malum significare.

ΕΠΙ ΦΛΕΓΜΟΝῇ Τῇ ἥπατος λυγρῇ, κακόν.
Propter iecoris inflammationem sin-
gultus, malum.

Propter iecoris inflammationem, ma-
gnam quæque effatu digna sit, singul-
tus, superueniens. malum, quippe ob
inflammationis magnitudinē in he-
pate factam, ventriculus in consen-
susum rapitur.

APHOR. 18. ARGVM.

Ab immoderata vigilia conuulsionē,
aut delirium, malum portendere.

ΕΠΙ ΑΓΡΕΥΠΝΙΑΣ ΠΑΡΑΣΜΟΔΟΣ ἢ ΠΑΡΕΦΡΟΣΥΩΝ,
 κακόν.

Propter

• *Propter vigiliam conuulsio, aut desipientia, malum.*

Propter vigiliam, immoderatā, quæ corpus alioqui exiccat & vacuat. conuulsio, quæ ex siccitate est. aut desipientia, immodicæ quoque siccitatis ratione proueniens. malum, atque adeo lethale.

APH. 19 ARGVM.

Osse denudato circumstantem carnem erysipelate deprehendi, malum.

Επὶ ὀστέου ψιλώσεσι ἐρυσίπτελας.
Ab ossis nudatione erysipelas.

*Ab ossis nudatione, vel carniū & pel-
 lis priuatione, si superueniat. erysi-
 pelas; à sanguine & flaua bile calidiori-
 bus quàm oportet, proueniens. ma-
 lum, est signum: significat enim san-
 guinem calidiorem flauamque bilem
 confluere, quæ adiacentes partes sua
 acrimonia exedit & absumit.*

APH. 20 ARGVM.

*Erysipelati putredo aut suppuratio si
 perueniens malum portendit.*

ΕΠὶ ἐρισπέλει σκεδῶν, ἢ ἐκπύουσι, κακόν.

Ab erysipelate putredo, aut suppuratio, malum.

Ab erysipelate &c. malum, quippe malignum tum erysipelas, quòd non tantum in superficie existentes corporis partes exulcerat, sed & profundiores depascitur, atque adeò vlcus patridum efficit, quod vndique ad partes pascendo serpit.

APHOR. 21 ARGVM.

Copiosam sanguinis eruptionem, cum periculo, vehementem in vlceribus pulsū sequi.

ΕΠὶ ἰσχυρῷ σφυγμῷ ἐν τοῖσιν ἑλκεσιν αἱμορραγίη, κακόν.

A forti in vlceribus pulsū hæmorrhagia, malum.

A forti, & vehementi. in vlceribus pulsū, qui fit ab arteria in vlcerosa parte existente, cui phlegmone accedit. hæmorrhagia, malum, duplici ratione, quòd vlceri coniuncta esse maximam inflammationem ostendat: deinde

deinde quòd hæc sanguinis eruptio non fiat nisi aperto arteriæ ore, à qua semel promanātem sanguinem compescere est difficile.

APH. 22 ARGVM.

Diuturnum ventris dolorem, suppurationem sequi.

ΕΠὶ ὁδῶν πολυχρόνῃ ἥδ' αὖτις καὶ λίαν ἐκτύσις.

A diuturno partium ad ventrem atinentium dolore, suppuratio.

A diuturno &c. dolore, ob inflammationem, vel abscessum ex crassa & glutinosa materia, factio. suppuratio, fieri solet, quæ perniciem minatur.

APH. 23 ARGVM.

Dysenteriam biliosas deiectiones synceras sequi.

ΕΠὶ ἀκρήτῳ ὑποχωρήσει δυσεντερία, κακόν.

A syncera deiectione dysenteria, malū.

A deiectione, biliosa, per inferna. syncera, nulli aquosæ humiditati permixta. dysenteria, sequitur, propter hu-
x. iiii.

morem qui suo transitu morsus, erosiones, & exulcerationes in intestinis efficit.

APH. 24 ARGVM.

Ossis capitis præcisionem delirium sequi.

ΕΠΙ ΟΣΤΕΟΥ ΘΡΑΚΟΠῆ ΠΑΡΑΦΡΟΣΙΩΝ, ΙΔΩΝ
ΝΕΟΝ ΛΑΒῆ.

Ab ossis vulnere desipientia, si in vacuum usque penetrauerit.

Ab ossis, capitis videlicet. vulnere, facto per rem incidentem. desipientia, superuenit. si in vacuum usque penetrauerit, & usque ad cavitatem illā peruenit, in qua cerebrum continetur.

APH. 25 ARGVM.

Conuulsionem ab immodica purgatione, lethalem esse.

ΕΚ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΗΣ ΠΑΡΑΜΟΔΟΥ, ΘΑΝΑΤΩ
ΔΕΣ.

A medicamento poco conuulsio, mortifera.

A medicamento, immodicè purgante, conuulsio, membrorum per nervos re-

retractio mortifera, significat enim in-
anitionem & siccitatem insanabilem.

APHOR. 26 ARGV M.

*Partium extremarum frigiditatem
vehementi ventris dolori superuenien-
tem, malum portendere.*

ΕΠὶ ὁδὴ αὐτῆς ἰσχυρὴ ὥσ' ὅτε πλὴν κοιλίᾳ ἀ-
κρωτηρίων ψύξις, κακόν.

*Propter vehementem dolorem partium
ad ventrem attinentium, extremarum
perfrigeratio malum.*

*Propter vehementem &c. perfrige-
ratio malum, quippe cum dolor vehe-
mens non fiat nisi propter inflamma-
tionem insignem, quæ instar cucurbi-
tulæ ad s. sanguinē trahit, necesse est
ut illum frigiditas extremarum par-
tium sequatur, quæ malum non leue
portendit.*

APHOR. 27 ARGV M.

*Tenesmum grauida mulieri acciden-
tem, abortum facere.*

Γυναίκεν ἔχουσαν τενασμούς ὅτε
ῥυόμειος, ἐκπεσέτω ποίει.

Si pręgnanti tenasimus superuenerit, abortus est causa.

Si pręgnanti tenasimus, ad frequentes exurrectiones impellens. abortus causa est, foetumque excutit, ob consensum uteri cum recto intestino.

APH. 28 ARGVM.

Quę corporis partes abscissa angescant coalescantque minus.

OΤΙ αὖ ὅσον ἢ χόνδρος, ἢ ὀστέον ἢ ἄλλο τι σάρκα πῇ ἐν τῷ σώματι, οὔτε αὖξεται οὔτε συφύεται.

Sine os sine cartilago sine nervus seclusus fuerit in corpore, neque augetur neque coalescit.

Sine os sine cartilago, &c. abunde id expositum est supra Aphor. 19. sexti libri.

APHOR. 29 ARGVM.

Profluuium alui leucophlegmatia superueniens, bonum.

ΗΝ ἰσχυρὸν λευκοφλέγματος ἐχονδία διαρροια ἐπιλήνη ἰσχυρὰ, λυσιτὴ νόσος.
Si leucophlegmatia detento fortis diarrhæa

rhœa supervenerit, morbum solvit.

Si leucophlegmatia detento, eaque æquæ inter cutem specie quæ Anasarca dicitur. fortis diarrhœa supervenerit, diuque durauerit. morbum solvit, eo quod causam morbum efficientē vacuat: idque verum erit, si excretrix virtus valida fuerit: si enim propter retenticis facultatis imbecillitatem alui profluvium accideret, mortem potius adferret.

APH. 30 ARGVM.

Pituitam defluere à capite ijs, qui profluvio alui vexati spumosa habet excrementa.

Ο Κόποιον ἀφρώδεια τὰ διαχωρήματα ἐν τῇσ διαρροίαις, πυκνοῖον δὲ τῆς κεφαλῆς τῶτα κατὰρρῆει.

Quibus per diarrhœas spumosa sunt alui excrementa, ijs à capite fit defluxio.

Quibus per diarrhœas, &c. alui excrementa, multas ampullas habent, ex commixtione humiditatis & flatus, ut in mari fit quando commouetur. ijs à capite fit defluxio, hæc verò cum

fit humor flavosus, minimè mirum
si in eius à capite in ventriculum mo-
tu spumosa fiat.

APHOR. 31 ARGV.M.

Vrinam crassioris farinae speciem refe-
rentem, diuturnitatē morbi significare.

Ο κόποισι πυρέσασιν ἐν τοῖσι οὖροισι κρι-
μνώδεις αἱ ὑποστάσεις γίνονται, μακρὴν
τὴν ἀρρώστῳ σημαροῦσι.

Quibus per febres in vrinis sedimen-
ta crassiorem farinam referunt, longam
invaletudinem fore significant.

Quibus per febres, &c. longam inva-
letudinē, viribus robustis & validis ex-
istentibus. fore significant, quippe ma-
teriam ostendūt crassam, quæ exiguo
tempore discuti non potest.

APH. 32 ARGV.M.

Hypostasēs ab initio tennes, & subin-
de biliosas, acutum morbum significare.

Ο κόποισι ὅτε χλωδεις αἱ ὑποστάσεις, ἀ-
νωθεν δὲ λεπτὰί, ὅξείῳ ἀρρώστῳ ση-
μαίνει.

Quibus in vrinis biliosa sedimenta,
sed

sed suprà tenuia apparuerint, acutum morbum significant.

Quibus & c. biliosa sedimenta, flaua bile collorata. sed suprà, ab initio morbi. tenuia, & aquosa quum fuerint. acutum morbum significant, & breuem, nempe qui citò terminari debet.

APH. 33 ARGVM.

Inæquales Urinas vehementem corporis turbationem significare.

Ὅμοιοι δὲ διεσπώτα τὰ οὖρα γίνεται,
ποτέοιοι τεταχὴν ἰσχυρὴ ἐν τῷ σώματι
ᾧτι.

Quibus diuersæ sunt Urinæ, ijs vehemens fit in corpore turbatio.

Quibus diuersæ sunt Urinæ, inæquales quoque & disiectæ. ijs vehemens fit in corpore turbatio, quòd nimirum alicubi naturæ, alicubi causarum morbosarum præ se ferant victoriam.

APH. 34 ARGVM.

Bullas in urinis superstantes, flatuosum spiritum, adeoque renum morbum frigidum & longum, significare.

Ο Κόσσιον ἐν τῷ οὐροισιν ἐφίσαι, πρὸς πολυχὰς, νεφελικὰ σημάγουσι καὶ μακρῶ πλὴν ἀρρώστῳ ἔσθαι.

Quibus in urinis bullæ innatant, nephritim, & longam fore inualetudinem significant.

Quibus in urinis bullæ, & ampullæ innatant, in urinæ superficie consistunt. nephritim, & frigidum renum morbum. & longam fore &c. quippe frigidum omne solutum ac concoctum difficile existit.

APH. 35 ARGV M.

Pinguedinem in urinæ superficie innatantem, vniuersi corporis tabem significare.

Ο Κόσσιον δὲ λιπαρὴν ἢ ὀπίσθας καὶ ἀδρόνη, πρὸς τῷ οὐροισιν νεφελικὰ καὶ ὀξεία σημαίνει.

Quibus in urina adipalis superficies est & conferta, his nephriticum & acutum morbum adesse significat.

Quibus in urina adipalis superficies est, infidens & superna ans aliqua pingue, & telis aranearum simile. & conferta

ferta, quæ confertim & affatim exiuit.
 Hs nephriticum, nam renum pingue-
 do, nimio calore colliquatur. & acu-
 tum morbum significat, vehementem
 calliditatem, quæ in renibus pingue-
 dinem colliquefacit, prænuntiantem,
 & morbum breuem generantem.

APH. 36 ARGVM.

Nephriticis dolores circa spinæ dorsuæ
 musculos obtinetibus, abscessus accidere.

Ο Κόσσοις ὃ νεφελικοῖσιν ἐόδοι τὰ πρὸς
 ἐν τῇ σπονδυλικῇ στήθῃ, πόνοι πρὸς
 εἰς τοὺς μύας τοὺς ῥαχιαίους γίνονται, ὡς μὲν πρὸς
 εἰς τοὺς ὅσους τῶν τοῦ σώματος γίνονται, ἀπόστημα πρὸς
 δεξιῶν ἐσθλὸν ὅσους. ὡς δὲ μᾶλλον οἱ πόνοι
 πρὸς τοὺς ἐσθλὸν τῶν τοῦ σώματος γίνονται, καὶ τὸ ἀπόστημα
 πρὸς δεξιῶν ἐσθλὸν μᾶλλον ἐσθλόν.

Si quibus vero è renibus laborantibus
 præter suprà dicta signa dolores etiã cir-
 ca spinæ musculos fiant, si quidem ad lo-
 ca exteriora sentiantur, extrinsecus ab-
 scessum quoq; fore expecta: si vero ad in-
 teriora magis vergeat, abscessum etiã in-
 trinsecus futurum potius sperandũ est.

Si quibus vero & c. dicta signa, ut si

fit crassum & multum sedimen. dolores etiam &c. fiant, & diu perseuerent. si quidem &c. extrinsecus, in musculis externis. si vero ad &c. abscessum etiā intrinsecus, internis musculis, vel in ipsis renibus.

APHOR. 37 ARGVM.

Quis ex sanguinolentis vomitibus saluber sit, aut malus.

Ὅσοι αἷμα ἐμέουσιν, οὗ μὲν αἵμα πυρετὸς σωτήριον. εἰ δὲ ζῶν πυρετὸς, καὶ νόσος τετραπύην δὲ τοῖσι ψυχτικοῖσι, καὶ τοῖσι σφικτικοῖσι.

Qui sanguinem vomunt, si sine febre accidunt, salutare est: si cum febre, malum. Curatio vero refrigerandi & adstringendi vim habentibus perficitur.

Qui sanguinem vomunt, sine magna violentia, sed sponte profluentem. si sine febre, salutare est, quod nullum esse phlegmonem in eo loco unde sanguis fertur, significat. si cum febre malum, quippe tum inflammatio est, quæ non tam facilè curatur. curatio vero, vomitus qui fit sine phlegmone refrigerandi.

gerandi &c. perficitur, quippe his impetus sanguinis erumpentis cohibetur ac reprimitur, eorumque ficcitate vlcera sanantur.

APHOR. 38 ARGVM.

Eorum quæ ex capite in thoracem defluunt suppurationis terminus exprimitur.

K Απὸ ῥῶσι εἰς πλὴν αὔω κοιλίην ἐκπυοῦνται ἐν ἡμέρησιν εἴκοσι.

Destillationes in ventrem superiorem ad suppurationem perueniunt intra dies viginti.

Destillationes, ex capite in ventrem superiorem, & thoracem in quo pulmo continetur. ad suppurationem perueniunt, ob loci caliditatem. intra viginti dies, vt iudicatorios: certè terminum hunc non transcendunt, sed in eo planè suppurantur, aut alio quodam decretorio die, intra hunc dierum numerum contento, vt decimoquarto, decimosextimo.

APHOR. 39

H Ν οὐρὲν αἷμα καὶ θρόμβους, καὶ σπασ-
σοειλὼν ἔχει, καὶ ὁ δὲ ὡν ἐμπλήνῃς τὸ
γ. i.

οἰναιμον καὶ τὸ ὑποχάρσιον καὶ τὸν κτένα,
τὰ ὡς πλὴν κῶσι νοσήει σημάρι.

*Si quis sanguinem & grumos meiat,
& stranguria laboret, dolore ad hypoga-
strium & pectinem & perinaeum perti-
nente, ad vesicam loca laborant.*

*Si quis sanguinem, superfluous est hic
Aphorismus, & ad verbum recitatus
& abundè expofitus lib. 4. Aphor. 80.*

APH. 40 ARGVM.

*Linguam subito infirmam factā, aut
aliquam partem corporis resolutam, me-
lancholicum humorem significare.*

HN ἡ γλῶσσα ἑξαίφνης ἀκρατὴς γίνεται
ἢ ἀπόπληκτόν τι τῷ σώματι, μελαγχ-
λικὸν τὸ ποιοῦτο γίνεται.

*Si derepentè lingua incontinens fiat,
aut aliqua corporis pars attonita stu-
peat, signum est melancholicum.*

*Si derepentè lingua incontinens fiat,
& ita infirma, vel non possit articula-
tam efficere vocem. aut aliqua &c.
stupeat, resolutaq; fit & paralyfim pas-
sa. signum est melancholicum, quippe
melancholicus humor, sua crassitie ner-*

uos sensum & morum deferentes à cerebro, obstruit, atque adeò impedit, ne vis sensifica & motrix ad linguæ aliarumq; partium musculos, queat pervenire.

APHOR. 41 ARGVM.

Singultus immoderate purgationi superueniens, malus.

ΗΝ ἰσχυρά καθαροῦμένων τῶν πρεσβυτέρων
λύγξ ἐπιλαμβάνεται, οὐκ ἀγαθόν.

Si senibus supra modum purgatis singultus accidat, non bonum.

Si senibus, quos iam imbecilliores, ætatis ratione, esse constat. supra modum &c. singultus, aut conuulsio acciderit. non bonum, quòd immodicam siccitatem significet, quæ suspecta est.

APH. 42 ARGVM.

Quæ febres ex calida aqua balneo usum aliquem senserunt.

ΗΝ πυρετὸς μὴ ἀπὸ χολῆς ἔχῃ, ὕδατος πολλοῦ καὶ θερμοῦ κατὰ χορδὴν καὶ τῆς κεφαλῆς, λύσις τοῦ πυρετοῦ γίνεται.

Si febris sit nō ex bile orta, multa aqua

y. ii.

calida capiti superfusa febrem soluit.

Si febris sit non ex bile orta, nec putrida, sed ephamera vel ethica. multa aqua calida &c. per balneum. febrem soluit, nam calor præter naturam remouetur, & totus corporis habitus sæpe refrigeratur.

APH. 43 ARGVM.

Mulierem ob naturæ imbecillitatem non nasci ambidextram.

Γυνή ἀμφιδέξιος οὐ γίγνεται.
Mulier non fit amphidexia.

Mulier non fit amphidexia, magna ex parte, nec manus ambas robustas habet, propter naturæ imbecillitatē.

APH 44 ARGVM.

Qua ratione deprehendere liceat, num suppurati dum vruntur aut secantur, ex morbo euadere queant, an non.

Οκίστοι ἔμπυοι καίονται ἢ τίμνονται, ὡς καὶ τὸ πύον καὶ τὰ ροῦν καὶ λευκὸν, περὶ γίνονται. ὡς δὲ ὑδαίμων καὶ βορβοράδες, καὶ δυσταίδες, ἀπόλλυνται.

Si empyis quum vruntur aut secantur

tur purum & album pus effluat, euadunt: si vero subcruetum, faculentumque & foetidum, pereunt.

*Si empyis, suppuratis inter thoracem & pulmonem pus habentibus. Vrun-
tur, ferro candente. aut secantur, inter
quartam & quintam costam. si purum,
& album pus effluat, læuēq; & æqua-
le. euadunt, significat enim naturam
validam fuisse, & affectum præter na-
turam deuicisse. si vero subcruentū &
& c. pus effluxerit. pereunt, significat
enim morbi victoriam, facultatum-
que casum, atque adeò has purredinē
superasse.*

APH. 45 ARGVM.

*Exemplo suppurationis quæ in iecore
fit, quod supra dixit confirmat.*

Ο Κόσσι τὸ ἥπαρ δάπτουν καίονται, ὡς μὲν
τὸ πύον κατὰ ρὸν ρυῖν καὶ λευκὸν, πέλ-
γινονται. ἐν χιτῶνι γὰρ τὸ πύον πυνθίσκειν ὀδύνην.
ὡς δὲ οἶον ἀμύρην ρυῖν, ἀπόλλυται.

*Quibus purulentum iecur adurit,ur,
si purum pus effluat & album, salui
sunt, in tunica enim ipsis pus continet-*

tur: si vero qualis amurca profluat, intereunt.

Quibus purulentum iecur adurit, supra iecoris regionem. si purum pus &c. salui fiunt. in tunica enim, in ea membrana quæ peritonæum dicitur, iecori tenuius obductum. pus continetur, & iecoris substantia nihil patitur. si vero qualis amurca, olei fex, profluat, intereunt, alteratricem enim facultatē imbecillam esse & corruptionem usque ad iecoris carnem & substantiam peruenisse significat.

APH. 46 ARGVM.

Ο Διότας ὀφθαλμῶν ἄκρη πὺν ποτίσας ἔλουσας πολλῷ θερμῷ, φλεβοτόμει.

Dolores oculorum post meraci vini potum & aquæ calentis balneum, venæ sectione curato.

Dolores oculorum, adulterinus omnino est hic aphorismus & a quodam sciolo insertus, doctrinæ Hippocratis minimè cōueniēs, explodēdus igitur.

APH. 47 ARGVM.

Υ Δροπῶντα ὡς ἐν ἔχῃ, ἀνέλπιστος ὅστις.

Si

Si hydropicum tuſſis habeat, deſperatus eſt.

Si hydropicum &c. expoſitus eſt hic Aphoriſmus ſuprà Aphoriſm o trigeſimo quinto libri ſexti.

APH. 48 ARGVM.

Vrinæ ſtillicidiꝝ à frigidity, & difficultatis à craſſis & glutinoſis humoribus prouenientis, curatio docetur.

ΣΤραγγουρίω καὶ δυσουρίω θορέξις καὶ φλεβοτομία λύει. τέμνειν δὲ τὰς εἴσω φλέβας.

Stranguriam & dysuriam thorexis & venæ ſectio ſoluit. Incidenda autem ſunt interiores.

Stranguriam, à frigidity prouenientem. & dysuriam, mingendi difficultatem à craſſis & glutinoſis humoribus, flatuoſoꝝque ſpiritu, genitam. thorexis, vini meraci potio, diſſoluens & diſcutiens, ſanat. & venæ ſoluit, inflammationem, ſi qua ſit, mitigans, modo virtus valida ſit.

APH. 49 ARGVM.

In angina noxios humores ad exte-
y. iiii.

riora ferri, bonum.

ΥΠὸ κινάσσης ἐχοιδίῳ οἴδημα καὶ εὐ-
σημία ἐν τῇ στήθει ὀπιχρόμορον, ἀγαθόν.
ἔω γὰρ τρέπεται τὸ νοσήμα.

*Ab angina detento tumor & rubor
in pectore superueniens, bonum. foras e-
nim morbus vergit.*

*Ab angina deteto & c. foras enim mor-
bus vergit, & noxii humores à partib⁹
int̄nis & nobilioribus, ad externas
& ignobiliores, transferuntur.*

APH. 50 ARGVM.

*Cerebri corruptione incipiente, intra
triduum agrotantes perire necesse est.*

ΟΚίσσι σὰν σφακελιδῇ ὁ ἐγκέφαλος, ἐν
τρὶν ἡμέρῃσιν ἀπόλλυται. καὶ δὲ ταύ-
τας διαφύσσον, ὑγίειες γίνονται.

*Quibus cerebrum syderatum est, in-
tra tres dies intereunt: si verò hos supe-
rauerint, sani fiunt.*

*Quibus cerebrū syderatū est, sphace-
latū & corrūpi incœpit. intra tres dies
intereunt, propterea quòd malum sit
grauissimum, parsq; male affecta ma-
ximè princeps. si verò hos superaue-
rint,*

rint. sani fiunt, quippe vires esse robustas conitas, quæ corruptionem superare possunt.

APH. 51 ARGVM.

Exprimuntur causæ duæ sternutamenti, quod principium suæ generationis habet naturæ motû, spiritum flatuosum ex capite excernere cupientis.

ΠΤαρμός γίνεται ἐκ τῆς κεφαλῆς, ὁ ἀερμαϊνοῦ τοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ κενοῦ. ὑπερβαίνει γὰρ ὁ αἶρ ὁ ἐννεῶν ἔξω, ψοφεῖ δὲ ὅπῃ δὴ σπυνοῦ ἢ διέξοδος αὐτοῦ ὅστις.

Sternutamentum cietur ex capite cerebro excalfacto, aut per humectato spatio in capite inani. Aer enim intus contentus foras erumpit. Strepit autem quia per angustum ipsi est exitus.

Sternutamentum, principium suæ generationis habens naturæ motum, spiritum flatuosum ex capite expellere appetentis. cietur ex capite, propter causas sequentes. cerebro excalfacto, calor enim humores rarefacit, & in flatus conuertit, quos natura subinde per

sternutamentum expellit: quippe solus humor in capite redundans sternutamentum non excitat. *aut humectato*, humectata nimirum capitis parte inani, quæ ventriculis cerebri constat, aut id vniuersum quod cerebrum ambit. *aer enim*, & spiritus flatuque. *intus*, cerebri nimirum ventriculis contentus. *foras erumpit*, facultate expultrice excitata. *strepit autem*, flatuosus eiusmodi spiritus. *quia per angustum ipsi est exitus*, nimirum per narium meatum.

APH. 52 ARGVM.

Dolores iecoris vehementes, sine febre, succedente febre solui.

Ο Κόσσιον ἢ παρ' αἰοδωᾶται, πυρετοῖσι πυρετὸς ἐπιχρόμος λύει τὸ δωῶν.

Quibus iecur vehementer dolet, his febris superueniens soluit dolorem.

Quibus iecur dolet, à flatu, aut pituitosa aliqua materia in flatum conuersa, idque citra febrem. febris superueniens soluit dolorem, flatus enim dissoluit & discutit, obstructionesq; liberat.

Aphor.

APHOR. 53.

Ο Κόσσις συμφέρει αἷμα ἀφαιρῆσαι ἀπὸ τῶν φλεβῶν, πυνέοις χρὴ ἢ πρὸς φλεβοτομεῖσθαι.

Quibus sanguinem è venis detrahere conducit, his vere secanda est vena.

Quibus sanguinem è venis, supra abundè expositus est hic Aphorismus, nempe lib.6. Aphorismo 47.

APHOR. 54 ARGVM.

Naturam interdum pituitam inter septum transversum & ventrem conclusam, doloremque inferentem, per latentes vias ad venas, & ab his à vesicam, transmittere.

Ο Κόσσις μετὰ τὸ τῶν φρενῶν καὶ τῆς γαστρὸς φλέγμα ἀποκλείεται, καὶ ἰδιῶν παρέχει οὐκ ἔχον διέξοδον εἰς οὐδὲ πέρω τῶν κοιλίων, πυνέοις κτ' ταὶ φλέβαις εἰς τὴν κύστιν βαπέντες τὸ φλέγματος, λύσις γίνεται τῆς νόσου.

Quibus inter ventriculum & septum transversum pituita concluditur, & dolorem adfert in alterutrum ventrem viam non habes, his per venas in vesicā

versa pituita morbi fit solutio.

Quibus inter ventriculum & septū, laxius nimirum spatium, quod est infra septum transuersum, & intra peritoneum, quod iuxta abdomen est. pituita concluditur & dolorem adfert, sua tensione. non habens viam, postquam illuc delata est, neque ad alterā cauitatem transmitti potest. his per venas, & occultas vias. in vesicam, expulsa per vrinas ipsa pituita. morbi fit solutio, terminatio & finis.

APHOR. 55 ARGVM.

Iecur aqua plenum habentes, ut plurimum mori, præsertim si ad omenti regionem eruperit: ys quippe aqua venter impletur.

Ο Κοσμοῖσι αὐτὸ τὸ ἥπαρ ὕδατος πληθεύεις τὸ ὀπίπλου ραγῆ, πυτέοισιν ἢ κοιλίῃ ὕδατος ἐμπιμπλάται, καὶ ἀποθνήσκουσιν.

Quibus iecur aqua refertum eruperit in omentum, his venter aqua expletur, atque moriuntur.

Quibus iecur aqua refertum, & membrana extrinsecus id ipsum ambiens, multas

multas vesicas aqua plenas obtrinet. *in omentum eruperit*, atque adeò in locū peritonæi, quod iuxta abdomen est, ipsa illa aqua effunditur. *his Venter aqua expletur*, totaque cauitas quæ intra thoracem est. *atque moriuntur*, nisi ope naturæ, aut medicamenti admotione seruentur.

APHOR. 56 ARGV M.

Anxietudinem, oscitationem, horrorem; curari per vini cum aqua portione aqua mixtionem.

A Λύκη, χρίσμα, φέικη, οἶνος ἴσος ἰσῶ πι-
νόμενος, λύει τὴν νοσήσιν.

Anxietudinem, oscitationem, horrorem, vinum pari aqua portione epotum, soluit.

Anxietudinem, oscitationem, ab humiditate flatuosa ortam. horrorem, à prauis humoribus, qui per cutem dimouentur, ortum. Vinum pari aqua &c. soluit, quippe moderato suo calore in corpus digesta, eas quæ infestant materias, & mala quæ efficiunt, expellis & vacuat, reliquumque temperat.

APH. 57.

Ο Κόσσιον ἐν τῇ οὐρήθρῃ φύμα γίνεται, πυτίοισι διαπυήσωντος & ἐκτραχύτος, λύεται ὁ πόνος.

Quibus in meatu urinario generatur tuberculum, ubi suppurauerit & eruperit, doloris fit solutio.

Quib⁹ in meatu urinario, suprà quoque expositus hic Aphorismus, nempe lib.4. Aphor.82.

APHOR. 58 ARGVM.

Eos fieri mutos quorum cerebrum ob ob causam aliquam externam concussum est.

Ο Κόσσιον δ' αὖ ὁ ἐγκέφαλος σπασθῇ ὑπὸ πνὸς περσφάστος, ἀνάγκη ἀφώνους γενέσθαι τῷ χειρῶν.

Quibus occasione aliqua cerebrũ fuerit vehementer concussum, mutos protinus fieri est necesse.

Quibus occasione &c. concussum, nimirum ob casum ex alto loco, aut ictũ capitis. mutos protinus fieri &c. vocẽmque amittere, adeoque omnes alios motus voluntarios.

Aphor.

APHOR. 59 ARGVM.

Famem adhibendā pituitosas & molles carnes habentibus.

Τοῖσι σώμασι πῖσιν ὕδατος καὶ σόδατος ἔχουσιν δὲ ἰσχυρὸν ἐμποῖέν. λιμὸς γὰρ ζῆναι ποιεῖ τὰ σώματα.

Corporib⁹ humida carne præditis perferēda fames est. Nam fames siccatur corpora.

Corporibus humida carne præditis, pituitosa nimirum & molli. perferenda fames est, non quidem omnimoda aut diuturna ciborum detractio, sed mediocris, & quæ ad carniū humiditatem corrigendam sufficiat. nam fames siccatur corpora, idque per accidēs nam calor natiuus non habens quo pascatur, carniū humiditatem depascitur & exsiccat.

APHOR. 60.

Ὅταν αὐτὸ ὅλον τὸ σῶμα μεταβολῇ, καὶ τὸ σῶμα καταψύχῃται, καὶ πάλιν θερμαίνῃται, ἢ χρῶμα ἕτερον ὥς ἑτέρου μεταβάλλῃ, μῆκος νόστου σημαίνει.

Vbi toto corpore mutatio, & corpus refrigeratur vicissimque calefit, aut colorem alium ex alio mutat, morbi significatur longitudo.

Vbi toto corpore mutatio &c. & Aphorismus iste fuscè suprâ enarrat⁹ est, nimirum lib.4. Aphor.40.

APH. 61 ARGVM.

Υδρὼς πολὺς θερμὸς ἢ ψυχρὸς ρέων αἰετὶ σημαίνει εἶχεν πλησμονὴν ὑγροῦ. ἀπαγεῖν οὐδ' ἔχρητ' ἡ δὲ ἰσχυρῶ, αἰῶθεν, τῷ δὲ ἀδενεῖ, καὶ τῷ θεν.

Sudor multus calidus aut frigidus semper fluens humiditatem in robusto quidem supernè, imbecillo verò infernè vacuandam esse demonstrat.

Sudor multus calidus aut &c. est & hic Aphorismus per alium quendam adiectus, cuius iniriū ab Aphorismo 41. libri quarti, nihil distat.

APHOR. 62.

Οἱ πυρετοὶ οἱ μὴ δεξιόπονοι, καὶ ἰσχυρότεροι δεξιόπονης ἡρώων, ὅτι κινδύνοι, ὅτω δ' αὖ ἐκ τῶ δεξιόποσι σημαίνει ὅτι κινδύνοι.

Si fe-

Si febres tertio quoque die vehementiores fiunt, nec intermittunt, periculosa: Quoquo modo autem intermiserint, periculo vacare significatur.

Si febres tertio quoque die, &c.

APHOR. 63

Ο Κόσσις πυρετός μακρός, πυτίσιν ἢ φύματα, ἢ ἐς τὰ ἄρθρα πόνοι ἐγγίνονται.

Quibus febres longa, his tubercula in articulis, aut labores fiunt.

Quibus febres longa &c.

APHOR. 64.

Ο Κόσσις φύματα μακρά, ἢ ἐς τὰ ἄρθρα πόνοι ἐκ πυρετοῦ γίνονται, οὗτοι σπύοις πλείοσι χροῖονται.

Quibus longa tubercula, aut in articulis labores a febre fiunt, hi copiosiore cibo utuntur.

Quibus longa tubercula &c.

Constat hos tres Aphorismos perperam quoque interpositos fuisse, ni-

hil aut parum à superioribus differen-
tes, quos quarto explanauimus libro.

APHOR. 65.

HN πς τῷ πυρέσσοντι τροτὸν δίδωμι, τῷ
μὲν ὑγρῶν ἰσχύς, τῷ δὲ καμνόντι
ροδός.

*Si quis febricitanti cibum praebeat,
quem sano exhibet, valenti robur, aggro-
tanti morbus fit.*

*Si quis febricitanti &c. inter adulte-
rinos & supposititios est hic Aphori-
smus, absurda quaedam continens.*

APHOR. 66 ARGV M.

*Quae sanis similia bona esse, quae eisdem
dissimilia, mala.*

TA δὲ τῆς κύστεος διαχωρέοντα ἔργα δὲ
εἰ οἷα τοῖς ὑγρῶν ὑποχωρεται.
τὰ ἥμισυ οὖν ὁμοία τούτοις, ταῦτα νοσῶν-
τες ἐξ. τὰ δὲ ὁμοία τοῖς ὑγρῶν, ἥμισυ νο-
σέει.

*Quae per vesicam permeant spectare
oportet, an talia sint qualia secunda va-
letudine subeunt. Nam quae his minime
sunt similia, insalubriora: quae verò va-
lenti-*

lentibus similiora, minimè in salubria.

*Quæ per vesicam permeant, siue sit
vrina, siue sedimētum, encorema aut
nebulæ. spectare oportet &c. Nam quæ
&c. omnino morbosissima, pro reces-
su à naturali similitudine magno aut
paruo.*

APH. 67 ARGVM.

*Nullum aut paucum esse morbum
pro ramentorum multitudine aut pau-
citate.*

Κ αὖ οἷσι τὰ ὑποχωρήματα, ὡς ἐάσης
εἶναι καὶ μὴ κινήσης οἷον ἐϋφίσταται
ξύσματ'· καὶ ὡς ὀλίγα ἢ ὀλίγη ἡ νοσήσας γί-
νεται. ὡς δὲ πολλὰ, πολλὴν τοιούτοις συμφοράν
ὑποκαθῆναι πλὴν κοιλίῳ. ὡς δὲ μὴ κατα-
ρῶν ποίνοντας δίδῳς τὰ ριφήματα, ἀκόσα αὖ
πλείω δίδῳς, μᾶλλον βλάψεις.

*Et quibus hypochoremata si residere
permiseris nec moueris, subsident veluti
strigmēta, quasi pauca sint paruos mor-
bus est, si verò multa, magnus, his aluiū
inferne purgari cōducit. Alioqui si nō re-
purgata aluo sorbitiones exhibueris, quā-
to plures dederis, tanto magis offenderis.*

Et quibus hypochoremata si stare permiseris, in vase in quo sunt excreta. subsident ueluti strigmenta, & ramenta in fundo vasis. quæ si pauca sint, ramenta illa nimirum paruus est morbus, & non intensus. si uero multa, sunt eiusmodi ramenta in fundo vasis. magnus, est morbus, & intensus. his aluum &c. alioqui si &c. sorbitiones, & cibos per modum potus acceptos. quanto plures &c. magis offenderis, quod hæ facile in prauum humorem vertantur.

APHOR. 68 ARGV M.

Qui cruda per inferiora deiciunt, & bilis atra adest, si plura plus, si pauciora minus.

Ὅσπερ αὐτὰ κατὰ τὸ ὥμα διαχωρῆν, ὅτι χολῆς μελαίνης ἔστιν, ὡς πλείω, πλείων, ὡς ἐλάσσων, ἐλάσσων ἢ νοσός.

Quibus cruda deorsum subeunt, ab atra bile: si plura copiosiore, si pauciora minore.

Quibus cruda, excrementa cruditis notam manifestam habentia. subeunt, per inferiora. ab atra sunt bile, per

per quam refrigerata coctionis instrumēta deterius coquunt, & deprauata coctionis speciem efficiunt. *si plura, cruda excrementa, copiosiore, atra bile. si pauciora, minore, minorē atræ bilis quantitatem ostendunt.*

APHOR. 69.

Αἰδοχρέμψεις αἱ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τοῖσι μὴ δὲ λείπτου αἱ πλιδναί, καὶ αἱματώδεες, καὶ χολώδεες καὶ δυσώδεες πᾶσαι κακαί. Δποχρέουσαι δὲ καλῶς, ἀγαθαί. καὶ κτ' κοιλίῳ, καὶ κυστὶ, καὶ ὄκου αὖ π' ἀποχρῆον ἢ μὴ κακὰ ταρδύρον, κακόν.

Excreationes in febris nō intermittentibus liuidæ, cruentæ, biliosæ, fœtidæ omnes malæ. Commodè tamen si prodeant, bonæ. Per aluum etiam & vesicam & quacunque corporis prodeat aliquid si non purgatum restiterit, malum.

Excreationes in febris, &c. expositus est suprâ Aphorismo 47. lib. 4.

APHOR. 70.

Τὰ σώματα χρὴ ὄκου πὺς βούλεται κα-
ταειδῆν, ὅρα ποιεῖν. κλῶ μ' αὖ βέ-

ληται ὅρα ποιεῖν, σῆσαι πλὴν κοιλίῳ. ὡς ὅ
καίγω, ὕπερῳαι.

Corpora quum quis repurgare volet, fluxilia faciat oportet. Et si quidem supra velit, alius sistenda: si vero infra, laxanda.

Corpora cum quis purgare &c. Est expositus hic Aphorismus libro secundo, Aphorismo nono.

APHOR. 71

Υπνος, ἀρεπνίη, ἀμφοτέρω μάλιν τῷ
μετείου γνώμῳ, νοῦτος.

Somnus & vigilia modum si excesserint, morbus.

Somnus & vigilia &c. Suprà quoque expositus Aphorismo 3. libri 2.

APHOR. 72.

Εν πῶσι μὴ δελεῖ ποιοι πυρετοῖσιν, ὡς τὰ
μὲν ἔσω ψυχρὰ ἢ, τὰ δὲ ἔσω καίηται, καὶ
δίψαν ἔχῃ, θανάσιμον.

In febris non intermittētibz, si externa frigeant, interna vrantur, & febris adsit, est mortiferum.

In febris non intermittētibz &c. abunde

abundè hic quoque enarratus suprà li-
bro 4. Aphorismo 48.

APHOR. 73.

ΕΝ μὴ διαλείποντι πυρετῷ, ἢ χεῖλος, ἢ
ῥίς, ἢ ὀφθαλμὸς, ἢ ὠρὶς διασραφῇ, ἢ
μὴ βλέπῃ, ἢ μὴ ἀκούῃ. ἢ δὴ ἀδυνὸς εἶναι, ὅτι
αὐτῶν πύξινται θανάσιμον.

*In febre non intermittente si labrum
aut nasus, aut oculus, aut supercilium
peruertatur si non videat, si non audiat:
quicquid horum ægro debili acciderit, in
propinquo mors.*

*In febre non intermittente &c. antea
quoque expositus, libro quarto, A-
phorismo 49.*

APH. 74 ARGVM.

*Pituita alba toto corporis habitu re-
dundantes, facile in leucophlegmatiam
& hypofarcam incidere.*

ΕΠὶ λευκῷ φλέγματι, ὕδρωϊ ὀπι-
νετα.

*Alba pituita aqua intercus super-
uenit.*

*Alba pituita, quæ per totum corpus
z. iiii.*

abundat. aqua intercus superuenit, non quidem omnis, sed quæ à Græcis leucophlegmaria, aut hypofarca & anasarca dicitur.

APHOR. 75 ARGV.M.

Diuturno alui profluvio & in quo deiectiones syncerae sunt, difficultates intestinorum succedere.

Επὶ διάρροϊῃ, δυσεντερία.
A diarrhœa dysenteria.

A diarrhœa, ab alui profluvio diuturno, & in quo deiectio syncera & biliosa est. dysenteria, sequitur, biliosi enim humores paulatim abradunt intestina, donec in profundum subeunte erosione, prorsus exulcerentur.

APHOR. 76.

Επὶ δυσεντερίῃ λιεντερία ὁμιγνέται.
Dysenteria superuenit lienteria.

Dysenteria superuenit &c. pars est Aphorismi 43. lib. 6.

APH. 77 ARGV.M.

Et carnis & ossis corruptionem, ossis abscessum sequi.

Επὶ

Ε Πὶ σφακελισμῷ, ἀπόσασις ὀστέου.

Ab sphacelismo ossis abscessus.

Ab sphacelismo, putrefactione & mortificatione alicuius partis. ossis abscessus, succedit, nam si caro corrumpitur, corruptio in ea ad ossa usque procedit, quæ & ipsa læsa subinde abscedere solent, quod magis accidit si in ipso osse corruptio cœpit.

APHOR. 78.

Ε Πὶ αἵματος ἐμέτῳ, φθόν, καὶ τὸ πύου
κατάρασις αἰῶ.

A sanguinis vomitione tabes & puris superne purgatio.

A sanguinis vomitione &c. hic Aphorismus re vera supposititius est, & multa ab Hippocratis placitis aliena continens: aut saltem ex illius multis sententiis perperam collectus & concinatus.

APH. 79 ARGV M.

Vrinas, deiectiones, sudores, & alia eiusmodi excreta, diligenter à medico consideranda.

Ο Κοῖα καὶ ἐν πῖσι καὶ πλὴν κύστιν, καὶ τῷ
 σὶ καὶ πλὴν κοιλίῳ ὑποχωρήματα, καὶ
 ἐν τοῖσι καὶ ταῖς σφύραις, καὶ ὡς πῃ ἄλλη τῆς
 φύσις ἐκβαίνει τὸ σῆμα, ὡς ὀλίγον, ὀλίγη ἢ
 ῥοοὺς γίνεται. ὡς δὲ πρὸς πλὴν, πολλή. ὡς πάντοτε
 πολὺ, θανάσιμον τὸ πρὸς πλὴν.

*Qualia quæ per Urinas & alium
 subeunt, & quæ per carnes abeunt, &
 si qua alia corpus à natura recedat spe-
 ctare oportet. Nam si parū, parvus mor-
 bus est, si multum, magnus, si valde
 multum, iam tale fuerit perniciosum.*

*Qualia per Urinas &c. considerare
 oportet, nimirū quā habuerint quali-
 tatem, & quantum ipsa abundauerint.
 & quæ per carnes, ut sunt sudores, &
 si qua alia &c. ut per nares, per aures,
 per oculos, per uterum, per hæmor-
 rhoidas. nam si parum, excernitur &
 parvus fuerit excessus. parvus est mor-
 bus: si multum, excernitur & multam
 habeat affectionem. magnus, est mor-
 bus, si valde multū, qualitate & quan-
 titate excernitur. iam tale perniciosum.*

IOANN. LYGÆVS

beneuolo lectori.

NOVA & insolita huius octavi libri editione fortasse moueberis, cādide lector, hunc tamen ipsum septem alijs Aphorismorum libris suum numerum non auferre facile animaduertes, ubi perlegeris. Certè verorum Hippocratis Aphorismorum septem solum sunt libri, quos Galenus integrè est interpretatus: prætermisit tamen non paucos, quos ab Hippocrate nec editos, nec in ordinem redactos putauit. Eos omnes in ordinem primum Musa cōiecit, & in Latinā linguā cōuertit. Ex his octauum librū confecimus, & expositionem nostram qualemcunque subiecimus. Caterū in vetustis Græcis codicibus ante sequentes Aphorismos scriptum videre est ἐκ τῶν οἰομένων: hoc est nothi & spurij incipiunt Aphorismi. An vero Hippocratis sint necne, tibi iudicandum relinquo.

Hæc omnia non sunt in Græcis exemplaribus cōprehensa, nec à Planrio Latinè reddita nec à Galeno commentariis illustrata.

A P H O R I S M O -
R V M L I B E R
O C T A V V S .

A R G V M E N T V M .

Libri huius octavi & ultimi certa intentio assignari nō potest, quòd varii sint & distincti Aphorismi: ferè tamen omnes ad eam medicinæ partē, quæ futura prædicit, reducuntur.

A P H O R I S M I P R I M I

A R G V M E N T V M .

*Quadragenarios phrenitide prehen-
sos raro sanari.*

*Qui supra quadraginta annos phre-
nitici sunt, non omnino sanantur, minus
enim periclitantur, quorum natura, &
ætati morbus sit conveniens.*

*Qui supra quadraginta annos, nimi-
rum in cōstante, media, & declinante
ætate*

ætate constituti phrenitici sunt, ob biliosam materiam superabundantem. non omnino sanantur, raroque conualescunt, & ut alii legunt, οὐ πάντες σωζονται, id est, non adeo seruantur. minus enim &c. ut abunde expositum est sectione secunda Aphorismo 34.

APH. 2 ARGVM.

In morbis oculi illacrymantes quid significent.

Quibuscunque in morbis oculi ex causa illacrymant, bonum: quibuscunque sine causa, malum.

Quibuscunque &c. ex causa, de industria nimirum, voluntariè & consilio. bonum, vel ut alii legunt, οὐ κακόν, id est non malum. quibuscunque sine causa, non ex arbitrio, neque voluntariè. malum, ob causas Aphorismo 52. lib. 4. expositas.

APHOR. 3 ARGVM.

In febris quartanis eruptionem sanguinis è naribus, malum portendere.

Quibuscunque in quartanis febris

sanguis è naribus effluxerit, malum.

Quibuscunque in quartanis, à bile atra putrescente genitis. sanguis è &c. largè, copiosè & affatim. malum, quòd vires prosternantur, ob effatu dignū effluxum sanguinis, qui bilis atræ frenum dicitur.

APHOR. 4 ARGVM.

Magnos & repentinos sudores in decretorijs diebus factos periculosos.

Sudores in diebus indicatorijs si fiant periculosi: præsertim qui ex fronte tanquam gutta & fistula salientes pelluntur, frigidique valde atque multi: necesse est enim talem sudorem multa vi & labore, & longa expressione exire.

Sudores, vehementes & celeres. periculosi, nam cum ex eorū numero sint, quæ corpus nostrum euacuant, repente & immodicè prodeuntes, vires planè deiciunt: adde naturam repentinas & subitas mutationes tolerare nō posse. præsertim, sudores illi sunt periculosi. qui ex fronte &c. significant enim magnam materiæ copiam in capite

pite esse, aut in ipsum influere. *frigidi-
que valde &c.* plus etiam periculosi.
necesse est enim &c. hi certè in acuta fe-
bre mortem, in mitiore verò, vbi vi-
res adhuc constant, morbum diutur-
num fore significant.

APH. 5 ARGVM.

*Depressionem alui in diuturno morbo
malum portendere.*

*Post longum morbum ventris depres-
sio, malum.*

*Post longum morbum, ventris, infe-
rioris, vtpote partium ad imum ven-
trem attinentium. depressio, degraua-
tio & concidentia. malum, quippe ca-
lor narius in his imbecill⁹ est, neque
proba fit coctio, neque sanguificatio,
vnde vix vnquam ægri ad sanitatem
reuocantur.*

APH. 6 ARGVM.

*Vlcera incurabilia quæ nec ferro nec
igne sanantur.*

Quacunque vlcera medicamentis nõ

curantur, ferrum curat: quæ verò ferro non curantur, ignis curat: quæ verò igne non curantur, ea existimare oportet immedicabilia.

Quacunque vlcera, putrida, mali habitus, & exedētia. non curantur, obseruata rationali methodo. medicamētis, externis tum admotis, tum intro assumptis. ferrum curat, & incisio. quæ verò ferro &c. perſeuerāte adhuc mala qualitate putrida. ignis curat, putrentes qualitates (quæ in aliquibus nostri corporis partibus insūt) puriores reddens. quæ verò igne non curantur, putredine nec euicta, nec domita. immedicabilia, ob id à curatione medico desistendum, prædicenti futura, vt crimine vacet internecionis.

APHOR. 7.

Tabes à decimo octauo anno vsque ad trigessimum quintum potissimum gignuntur. Expositus est hic Aphorismus lib. 5. Aphor. 9.

*Sequentium Aphorismorum
velut inscriptio.*

Hæc

Hæc quidem in acutis febribus obseruentur, vti si quis moriturus vel euasurus est dignoscamus.

APH. 8 ARGVM.

Linguam minimè nigram & aridā ægritudinem non multum vehementem ostendere.

Lingua nigra atque cruenta, cūm quid horum signorum abest, malum validum non est, & imbecilliolem luctum significat.

Lingua nigra, &c. ob vehementem earum partium, quæ circa os sunt siccitatem. cūm quid horum, potissimum in febribus. malum validum non est, neque periculosum. & imbecilliolem &c. atque adeò mitiorem febrem.

APH. 9 ARGVM.

Dextrum testem frigidum & conuulsū, mortem significare.

Testis dexter frigidus, conuulsus, que, mortiferum est.

Testis dexter, sinistro calidior, ob eam quam cum hepate habet affinita-

A. i.

tem. *frigidus*, quòd ad ipsum neque sanguis, neque spiritus transmittantur. *convulsusque*, ob nervum qui contrahitur & conuellitur. *mortiferum est*.

APHOR. IO ARGVM.

Nigredinem, frigiditatem, contractionem, præter febris initium, mortem significare.

Vngues nigri, digiti pedum frigidi, demissi vel proclinati, mortem proximam esse ostendunt.

Vngues nigri, ob naturalis caloris mortificationem, *digiti pedum frigidi*, ob eiusdem caloris extinctionem, *demissi*, contracti ob convulsionem ab inanitione. *mortem proximam, &c.* ob causas superius adductas.

APHOR. II ARGVM.

Digitorum extrema frigida, mortem proximam ostendere.

Quod etiam digitorum extrema frigida, mortem præ se ferunt.

Quod digitorum, manus ipsius. *extrema frigida*, ob natiui caloris extinctionem.

Etionem mortem præse ferunt.

APH. 12 ARGVM.

Labia præter naturam liuida, resoluta & frigida, mortem portendere.

Et labia liuida, resoluta, inuersa, & frigida si sint, mortiferum est.

Et labia liuida, ob virium imbecillitatem. resoluta, inuersa, contortaque, & frigida &c. ob natiui caloris suffocationem.

APH. 13 ARGVM.

Per multa futura mortis signa percensentur.

Si oculi caligant aut lucem aduersantur: qui somno multo & aestu detinetur, extra spem est.

Si oculi caligant, obscuranturque. aut lucem auersantur, propter debilitatem visoriae facultatis. qui somno multo & aestu, intensaque caliditate. detinetur, extra spem est, & pro deplorato habetur.

Signa alia future mortis exprimuntur.

Si quis sensim rabie quadam efferratur: si quis non cognoscit, non audit non intelligit, mortiferum est.

Si quis sensim rabie, ob bilis accensionem. si quis non cognoscit &c. ob virtutis animalis imbecillitatem, ex qua deinde aliæ vires prosteruntur & deiciuntur. mortiferum est, ob causas superius scriptas.

Ventriculi tumorem & inflationem in febribus malum portendere.

Paulo post morituris, signa hæc sunt clara magis, ventriculi si tolluntur, tumescunt, & inflantur.

Paulò post, &c. & inflantur, ob tantam videlicet imbecillitatem, ut coquere non possint, nec iecur sanguificare, nec per corpus ipsum nutrimentum distribui.

Reliqua

Reliqua nō placuit adscribere, quòd
multa in se absurda, & ab Hippocra-
tis placitis aliena contineant : cæte-
rum quibus hæc & alia per mul-
ta latius explicanda vide-
buntur, haud gra-
uatò lampa-
da tra-
dide-
ro.

F I N I S.

